

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 16:44
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Afwijzing verzoek voorzitter Tweede Kamer (MyCorsa: 19.0004184, 85, 86 en 87)
Bijlagen: 20190321_Brief_Kamervoorzitter_aan_OVV_inz_adviesaanvraag_rapp_PvB.pdf;
 20190429_OVV_afwijz_Kamerverzoek_vuurwerkkramp.pdf

Ter info!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
 Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA
 M 06-5.1.2e
 E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I www.tweedekamer.nl

Van: Paul van Buitenen <5.1.2e >
Verzonden: maandag 6 mei 2019 09:43
Aan: info <info@onderzoeksraad.nl>
CC: P v.B. <5.1.2e@gmail.com>
Onderwerp: Afwijzing verzoek voorzitter Tweede Kamer (MyCorsa: 19.0004184, 85, 86 en 87)

Geachte heer Dijsselbloem,

Allereerst past het mij u te feliciteren met uw benoeming per 1 mei jl. tot voorzitter van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid; in mijn ogen een heel belangrijke positie en tevens een zeer eervolle benoeming. Deze post stelt hoge eisen aan de persoonlijke integriteit van de ambtsdrager en het is niet velen gegeven om aan die hoge eisen te blijven voldoen. Dus nogmaals mijn gelukwensen.

Graag vraag ik uw aandacht voor een kwestie die Nederland al 19 jaar bezighoudt, met zowel impact op de huidige veiligheidssituatie, als een groot belang voor het vertrouwen in de Nederlandse rechtsstaat. Het betreft de Vuurwerkkramp Enschede 2000, waarbij 23 doden vielen, 947 gewonden werden geregistreerd en waarbij een volledige stadswijk werd weggevaagd. De Nederlandse overheid heeft verzuimd de vuurwerkregelgeving (die zo'n ramp moet voorkomen) aan te passen. Een vergelijkbare ramp kan zich op ieder moment weer voordoen in Nederland, dit bij iedere vuurwerkopslag van enige omvang. In sommige veiligheidsregio's zou de brandweer zelfs wederom op basis van verkeerde blusvoorschriften naar een brand in een vuurwerkopslag worden gestuurd, daarbij gebruik makend van ineffectieve blusmiddelen, zonder de juiste afstand te houden en zonder het bezit van enige kennis van de mechanismen en omstandigheden die bij het ontstaan van explosies horen, zoals die zich in Enschede voordeden.

Verzoek Kamervoorzitter

Op 21 maart jl. verzocht de voorzitter van de Tweede Kamer, mevrouw Khadija Arib, de Onderzoeksraad om advies over een door mij opgesteld reviewrapport over de Vuurwerkramp, met 1393 blz. die handelen over 1. de aanleiding tot de ramp, 2. de ramp zelf en 3. de opvolging van de ramp tot aan de dag van vandaag. Ik heb hier jaren aan gewerkt en de plenaire vergadering van de Tweede Kamer had graag van de Onderzoeksraad een advies ontvangen over dit omvangrijke en technische rapport. De verzoekbrief van de Kamervoorzitter aan de Onderzoeksraad d.d. 21 maart 2019 is bijgevoegd als bijlage 1.

Afwijzing door Onderzoeksraad

De woordvoerder van de Onderzoeksraad gaf daarop te kennen dat de beoordeling (of het verzoek wordt ingewilligd) gewoonlijk niet langer duurt dan twee weken. Pas op 29 april jl. schreef uw voorganger bij de Onderzoeksraad, de juist op die dag aftredende voorzitter Tjibbe Joustra, aan de Kamervoorzitter dat hij haar verzoek niet honoreert.

De afwijzingsbrief van de heer Joustra aan de Kamervoorzitter d.d. 29 april 2019 is bijgevoegd als bijlage 2.

Nadat de pers mij op 2 mei jl. om een reactie vroeg, op de toen aan mij nog onbekende afwijzing van de Onderzoeksraad, en ik dit via Twitter kenbaar had gemaakt, kreeg ik van de behandelend ambtenaar van de Onderzoeksraad (5.1.2e) te horen dat er een afwijzende beslissing was genomen door de Onderzoeksraad aangaande mijn rapport. Zie onderstaande email. Als dossierbehandelaar heeft 5.1.2e geen gebruik gemaakt van mijn herhaalde aanbod aan de Onderzoeksraad, gedaan op 25 januari en op 27 maart jl., om een toelichting te verstrekken inzake de maatschappelijke relevantie van het door de Kamervoorzitter gevraagde onderzoek.

De afwijzing door uw voorganger de heer Joustra van het verzoek van de voorzitter van de Tweede Kamer is kwestieus en ik meen u daarvan op de hoogte te moeten stellen. Deze kwestieuze aspecten benoem ik hierna.

Kwestieuze aspecten

- **Afwijzingsdatum.** De aftredend voorzitter van de Onderzoeksraad, de heer Joustra, zond zijn afwijzing op 29 april 2019 aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Dit was de laatste werkdag van de heer Joustra, die als voorzitter van de Onderzoeksraad per 1 mei is opgevolgd door U. Dit maakt het voor de Onderzoeksraad, met U als nieuwe voorzitter, praktisch gesproken onmogelijk om nog op deze beslissing terug te komen. Deze consequentie zal de heer Joustra niet zijn ontgaan.
- **Actualiteit.** De weigering om gebruik te maken van mijn herhaald aanbod om mij te horen over de merites van het door mij geschreven rapport over de vuurwerkramp heeft er toe geleid dat de Onderzoeksraad in de afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter gebruik heeft gemaakt van argumenten die niet van toepassing zijn. Dit had vermeden kunnen worden.
- **Strafrecht.** In de afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter legt de Onderzoeksraad veel nadruk op de noodzaak van een strikte scheiding tussen het (lang geleden gelopen) strafrechtelijk onderzoek en een (nog uit te voeren) onderzoek van uw Raad, dat is gericht op het kunnen trekken van lessen zonder dat getuigen gehinderd zouden worden vanwege mogelijke strafrechtelijke consequenties. Oppervlakkige bestudering van het rapport zou de Onderzoeksraad reeds hebben getoond dat de technische rapportages van TNO, NFI en rijksinspecties, evenals de technische vuurwerkproeven op de Maasvlakte en in het EU-CHAF-project en ook de regelgeving in Nederland op het gebied van classificatie, testen, vervoer, opslag en blussen, een centrale plaats inneemt binnen de in mijn rapport geschetste problematiek. Daarnaast worden ook bestuurlijke en politieke onwil beschreven. Tevens heb ik in het rapport duidelijk gemaakt dat de doelstelling van het rapport uitdrukkelijk niet is om alsnog strafrechtelijke vervolging af te dwingen, zo dat überhaupt nog mogelijk is (verjaring). Het door de Raad gebezigde argument betreffende de noodzaak van scheiding tussen strafrechtelijk onderzoek en een door de Onderzoeksraad te voeren onderzoek, is hier niet van toepassing.

- **Regelgeving.** In de afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter stelt de Onderzoeksraad dat er vaak sprake is van inmiddels verbeterde regelgeving. Graag wijs ik u erop dat het hele reviewrapport juist betoogt én onderbouwt dat er géén sprake is van verbeterde regelgeving. Er zijn geen lessen geleerd, niet na Culemborg 1991, niet na Enschede 2000, niet na Kolding 2004 en niet na Polen 2005. Op veel punten is de regelgeving betreffende de opslag en het blussen van vuurwerk in de ons omringende landen veel beter geregeld dan in Nederland. Het door de Raad gebezigde argument betreffende een inmiddels verbeterde regelgeving is niet van toepassing.
- **Historie.** In de afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter stelt de Onderzoeksraad dat de Vuurwerkcramp te lang geleden is om nog aanbevelingen voor de toekomst te kunnen doen. Dit is onjuist. Het reviewrapport behandelt:
  1. De aanloop naar de ramp (Culemborg, regelgeving rijk, brandweezorg, gemeentelijk handelen, oud-eigenaar S.E. Fireworks).
  2. De bestrijding van de ramp (blusvoorschriften, optreden brandweer, vuurstorm).
  3. De opvolging van de ramp (onderzoeken TNO, NFI, inspecties, OM, Tolteam, rijksrecherche).
  4. De situatie heden ten dage (regelgeving, afwijkingen buitenland).

Daarom zijn de bevindingen uit het rapport juist van belang voor de toekomst. De Onderzoeksraad laat hiermee de gelegenheid liggen om een enorme slag te maken voor de veiligheid van Nederland.

- **Personen.** In de afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter stelt de Onderzoeksraad dat er vaak sprake is van inmiddels vertrokken personen die niet meer beschikbaar zijn voor het onderzoek van de Raad. Dit is een misverstand. De Tweede Kamer vraagt de Raad niet om het onderzoek naar de Vuurwerkcramp over te doen. De Tweede Kamer vraagt om advies over de actuele waarde van het rapport. De Kamer wil een advies bij de beoordeling of dit zeer kritische rapport serieus te nemen is. Enig door de Raad te verrichten onderzoek zou juist betrekking hebben op het heden van regelgeving en voorschriften, waarvan de verantwoordelijke personen uiteraard gewoon nog op hun plaats zitten. Het door de Raad gebezigde argument betreffende niet meer beschikbare personen is niet van toepassing.
- **Adviesorgaan.** Tenslotte wijst de heer Joustra Kamervoorzitter Arib op het feit dat de Onderzoeksraad geen adviescollege is in de zin van artikel 30 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer. Desalniettemin stelt de Onderzoeksraad het verzoek van mevrouw Arib uitvoerig inhoudelijk te hebben beoordeeld. Daarbij hecht ik eraan te constateren dat deze beoordeling louter betrekking heeft gehad op de formele vereisten van het verzoek en zeker niet op de inhoud zelf van het reviewrapport. Dit volgt onweerlegbaar uit bovenstaande constatering. Bovendien staat het de Onderzoeksraad vrij om de Tweede Kamer te adviseren over de kwaliteit van een technisch rapport dat over een belangrijk veiligheidsterrein in Nederland handelt. En zeker wanneer de Kamer daar zelf om vraagt.
- **Beïnvloeding.** In het verleden is de integriteit van de naar de vuurwerkcramp gevoerde onderzoeken regelmatig en op ernstige wijze geschonden. Daarvan worden voorbeelden genoemd in het door mij opgestelde reviewrapport. Dit betreft niet alleen de oorspronkelijke onderzoeken uit de periode 2000 - 2003 (van ramp t/m veroordelingen in hoger beroep), maar ook door de rijksrecherche (2004), door de commissie Justitie van de Tweede Kamer (2005-2006), de nieuwe feitenonderzoeken door het OM (2010-2012) en de vooronderzoeken door Onderzoeksraad Integriteit Overheid en de Nationale Ombudsman (2013). Daarnaast hebben mij aanwijzingen bereikt van beïnvloeding betreffende de behandeling van mijn rapport bij het college van Pg's en de Tweede Kamer (2018/2019). E.e.a. heeft zijn uitwerking niet gemist bij de besluitvorming door uw voorganger de heer Joustra.

Conclusie

De afwijzing van het verzoek van de Kamervoorzitter door de heer Joustra is beargumenteerd met uitsluitend formalistische argumenten. Aangetoond is dat deze niet van toepassing zijn. Dit geheel van gebezigde argumenten dient een fictief beeld, als zou het gaan om een verzoek van de Kamer om naar oud strafrechtelijk onderzoek te kijken. In werkelijkheid gaat het om verificatie en technisch onderzoek betreffende veiligheidsaspecten met een zeer hoge actualiteitswaarde. De Onderzoeksraad noemt dan ook geen enkel inhoudelijk argument m.b.t. het rapport. Het rapport blijft daardoor onweersproken. De afwijzing van de heer Joustra gebeurde bovendien volgens een subjectief tijdsplan en zonder daarbij de auteur van het betreffende reviewrapport te raadplegen.

Hierdoor dreigt een beeld te ontstaan van de Onderzoeksraad die kennelijk reeds op voorhand op de hoogte is van het feit dat een onderzoek naar het reviewrapport vuurwerkramp niet welkom is en daardoor een hoog afbreukrisico kent voor de Onderzoeksraad. Het is immers ondenkbaar dat de heer Joustra niet gewezen zou zijn op deze afbreukrisico's.

Oplossing

In uw nieuwe functie van voorzitter Onderzoeksraad voor de Veiligheid doe ik een beroep op u. De Onderzoeksraad kan altijd besluiten tot een onderzoek op eigen initiatief. In de Memorie van Toelichting op de Wet van de oprichting van de Onderzoeksraad staat dat dé leidraad voor de Onderzoeksraad, bij het bepalen of de Raad al dan niet een onderzoeksoopdracht naar een ongeval moet openen, bijvoorbeeld niet is of er veel slachtoffers zijn gevallen, maar wél of er belangrijke lessen zijn te leren voor de veiligheid in de toekomst. Daarom is genoemd dat de Onderzoeksraad ook kleinere ongevallen moet kunnen onderzoeken om te voorkomen dat in de toekomst zo'n klein ongeval alsnog op grotere schaal plaatsvindt. Aangezien er uit de Vuurwerkramp, die wél groot is en in het nationaal geheugen staat gegrift, vele veiligheidslessen zijn te trekken, die echter nooit door de overheid zijn getrokken, is er alle aanleiding voor de Onderzoeksraad om op eigen initiatief alsnog een onderzoek te starten naar de huidige fouten in regelgeving en blusvoorschriften betreffende de opslag van vuurwerk, alsmede naar de wijze waarop Nederland is omgegaan met deze ramp. Immers de ramp kan nog steeds plaatsvinden omdat er geen lessen zijn geleerd. De commissie Oosting heeft nog volgens een oude systematiek onderzoek heeft gedaan, waardoor Oosting faalde. Dit is nog een blinde vlek in de Nederlandse recente veiligheidsgeschiedenis die wacht op onderzoek door uw Raad.

Wanneer de Onderzoeksraad volhardt in zijn weigering de Vuurwerkramp alsnog te bekijken, komt een andere oplossing in beeld. Dan zal de Tweede Kamer het initiatief moeten nemen tot onderzoek. Dit kan de Kamer doen door externe deskundigen, eventueel gevolgd door een parlementair onderzoek.

Gelet op het belang van deze kwestie, stuur ik een afschrift van deze email aan een aantal direct betrokkenen en deskundigen, waaronder vanzelfsprekend de voorzitter van de Tweede Kamer mevrouw Khadija Arib, de drie initiatief nemende Kamerleden Kees van der Staaij (SGP), Ronald van Raak (SP) en Henk Krol (50plus), alsmede een aantal Kamerleden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en de Stichting Maatschappij en Veiligheid.

Met vriendelijke groet,
Paul van Buitenen
Voormalig lid Europees parlement (2004-2009)

Op do 2 mei 2019 om 12:39 schreef info <info@onderzoeksraad.nl>:

Geachte heer Van Buitenen,

Naar aanleiding van uw mail van 25 januari 2019 met betrekking tot uw onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede heb ik u bericht dat ik een mogelijk verzoek vanuit de Tweede Kamer op dit gebied zou

afwachten, een en ander in samenhang te bekijken en u vervolgens te berichten. Op 27 maart en 25 april heeft u per mail geïnformeerd naar de stand van zaken op dit gebied.

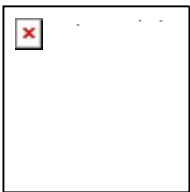
Zoals u waarschijnlijk bekend heeft de voorzitter van de Tweede Kamer bij brief van 21 maart 2019 aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid verzocht advies uit te brengen over het rapport 'Review Strafvervolgning Vuurwerkramp Enschede.'

Begin deze week, op 29 april 2019, is de reactie van de voorzitter van de Onderzoeksraad op dit verzoek per brief verzonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Ik voeg deze brief als bijlage toe aan deze mail, zodat u daar kennis van kunt nemen.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

De Onderzoeksraad voor Veiligheid

info@onderzoeksraad.nl

Bezoekadres

Lange Voorhout 9
2514 EA Den Haag

T 070 333 70 00

F 070 333 70 77

Postadres

Postbus 95404
2509 CK Den Haag

www.onderzoeksraad.nl

■ Tweede Kamer der Staten-Generaal
Voorzitter mevrouw drs. K. Arib
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp Verzoek om advies 'Review Strafvervolgning Vuurwerkkramp Enschede'

Geachte mevrouw Arib,

U heeft bij brief van 21 maart 2019 aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid verzocht advies uit te brengen over het rapport 'Review Strafvervolgning Vuurwerkkramp Enschede'. Met deze brief informeer ik u over het besluit van de Raad licht ik toe welke afweging daarbij is gemaakt.

De rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid bepaalt dat de Onderzoeksraad een voorvalgebonden organisatie is, die binnen afzienbare tijd na een voorval moet beslissen of er een (voorlopig) onderzoek wordt ingesteld. Het gaat er dan om de oorzaak van een voorval vast te stellen met als doel aanbevelingen te doen waarmee herhaling in de toekomst voorkomen kan worden.

Onderzoek van voorvallen die verder in het verleden liggen, hebben als nadeel dat de Raad niet meer in de gelegenheid is eigenstandig onderzoeksinformatie te verzamelen en zich op basis daarvan een oordeel te vormen. Vaak wordt na een ernstig voorval in de loop der tijd regelgeving aangepast, gaat vluchtige informatie verloren en veranderen betrokken personen van functie of zijn zij niet meer beschikbaar voor de Raad. Kortom, de wijze waarop de Onderzoeksraad onderzoek verricht, leent zich niet voor historisch onderzoek.

Onderzoeken van de Raad zijn strikt gescheiden van het strafrechtelijk onderzoek, zodat mensen niet hoeven vrezen dat hun medewerking aan de Raad strafrechtelijke consequenties heeft. De wetgever heeft om die reden in diverse wettelijk waarborgen voorzien. Rapporten van de raad mogen bijvoorbeeld niet als bewijs worden gebruikt in een strafrechtelijke, tuchtrechtelijke of civielrechtelijke procedure. Daar staat tegenover dat aanbevelingen van de Raad geen vermoeden van schuld of aansprakelijkheid met betrekking tot het onderzochte voorval mogen bevatten.

Met inachtneming van de bovenstaande overwegingen is uw verzoek afgelopen week in de Raad besproken. Hoewel de Raad waarde hecht aan een breed gedragen verzoek van het parlement, heeft de bespreking tot de conclusie geleid dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid het gevraagde advies niet kan uitbrengen.

Ten slotte maak ik van de gelegenheid gebruik een procedurele opmerking te maken. Het verzoek uit uw brief aan de Raad is gebaseerd op artikel 30 van uw Reglement van Orde, dat ziet op de omgang met Colleges van Advies. Voor de goede orde wijs ik er op, dat de Onderzoeksraad geen College van Advies is waar in die zin een beroep op gedaan kan worden. Dit laat onverlet dat wij uw verzoek afgelopen week uitvoerig inhoudelijk hebben beoordeeld.

Met vriendelijke groet

5.1.2e

Mr. T.H.J. Joustra, voorzitter

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Voorzitter

Aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid
T.a.v. de voorzitter dhr. mr. T. Joustra
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T 070 318 30 33

Den Haag, 21 maart 2019

Geachte heer Joustra,

In haar vergadering van 19 maart 2019, heeft de Kamer, op grond van artikel 30 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten om advies te vragen aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) over het rapport 'Review Strafvervolging Vuurwerkramp Enschede' van de heer Paul van Buitenen.

Een exemplaar van het rapport hebben wij uw organisatie reeds via e-mail doen toekomen.

Namens de Kamer vraag ik u aan dit verzoek te voldoen.

Met vriendelijke groet,

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 16:40
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Procedurevergadering J&V inzake vuurwerkkramp Enschede

Collega's,

Ben relevant materiaal aan het verzamelen voor a.s. maandag over de vuurwerkkramp Enschede en de rol van het lid van Raak hierbij.

Zie hieronder de mailwisseling tussen 5.1.2e en 5.1.2e .

Dat biedt alvast een kijkje in de keuken.

Er volgt nog meer.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
 Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA
 M 06-5.1.2e
 E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Verzonden: donderdag 21 november 2019 15:28
Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: Re: Procedurevergadering J&V inzake vuurwerkkramp Enschede

Ok, dank voor info.

Op 21 nov. 2019 om 09:49 heeft 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)> het volgende geschreven:

Dag 5.1.2e,

Dank! Inmiddels is het VAO nationale veiligheid en crisisbeheersing van de agenda afgevoerd omdat er geen sprekers meer zijn (??). Ik ga er nu dus maar vanuit dat het aan de orde zal komen bij het VAO jaarwisseling later deze ochtend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T (+31)70-3185.1.2e | M (+31)6-5.1.2e
 E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Verzonden: woensdag 20 november 2019 14:10
Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: Re: Procedurevergadering J&V inzake vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e ,

Dank voor de uitgebreide informatie. Ik zal kijken of ik de vz even mondeling kan informeren.

Groet,

5.1.2e

Op 20 nov. 2019 om 09:59 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2e,

We gaan nog even verder met dit onderwerp.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft de Kamer op 29 april jl. laten weten niet op onderstaand verzoek tot een review te kunnen ingaan.

Het lid Van Raak neemt hiermee geen genoegen en heeft mij op 10 oktober jl. een redelijk 'kaal' verzoek gestuurd (zie bijlagen 1 en 2) ter bespreking tijdens een procedurevergadering. In dit voorstel is te lezen dat het lid Van Raak samen met de leden Van der Staaij en Krol een offerte heeft opgevraagd bij de Stichting Maatschappij en Veiligheid voor het laten beantwoorden van een aantal onderzoeksvragen. De leden zijn hier een paar stappen te snel gegaan. Samen met de 5.1.2e van de commissie heb ik met Van Raak (Krol en Van der Staaij waren helaas verhinderd) gesproken over de procedurele stappen in dit proces:

1. Eerst moet de commissie de wens delen om inzicht te krijgen in lessen uit vuurwerkrampen en hoe die lessen zijn toegepast.
2. Daarna moet worden bepaald hoe ze die kennis wil vergaren. Is onderzoek nodig? Of is een ander instrument beter?
3. Als onderzoek nodig is, dan is het de vraag of de Kamer dat zelf kan of dat extern onderzoek nodig is.
4. Als extern onderzoek nodig is, dan is het de vraag welke partij dat het beste kan doen: een planbureau/adviescollege of onderzoek extern aanbesteden.
5. Als extern aanbesteden, dan geldt een offertetraject waar je rekening moet houden met drempelbedragen. Een onderzoek ter waarde van < € 33.000 kan volstaan met één offerte, € 33.000 - € 144.000 vergt drie offertes en > € 144.000 vergt Europese aanbesteding.
6. Ten slotte is het kennisbudget van de commissie ruim € 100.000 en dus niet genoeg voor een onderzoek van € 150.000 (zoals begroot in het voorstel van de Stichting Maatschappij en Veiligheid).

Wij hebben Van Raak gevraagd en iets meer aangekleed voorstel te sturen tbv agendering voor de procedurevergadering. Dat heeft hij gedaan (zie bijlage 3). Tijdens de procedurevergadering was er geen steun van een meerderheid voor dit voorstel. De commissie heeft besloten het voorstel aan te houden tot na ommekomst van de onderzoeksrapporten over vuurwerkbestrijding en opslag en de beleidsreactie daarop. Daarmee leek het onderwerp voorlopig gearpeneerd.

Op donderdag 14 november jl. bij het AO nationale veiligheid en crisisbeheersing bracht de heer Van Raak de offerte van de Stichting Maatschappij en Veiligheid op. Dit onderwerp stond niet op de agenda (de commissie had immers besloten dit aan te houden). Hij gaf toen in eerste termijn aan dat hij deze offerte aan de Kamer wil voorleggen en daarom een VAO wilde aanvragen. De commissievoorzitter, Van Meenen, gaf aan dat het de gewoonte is dat een VAO in de tweede termijn wordt aangevraagd en niet in de eerste termijn. Daarop gaf de heer Van Raak aan dat hij al vaak problemen heeft gehad met de heer van Meenen als voorzitter en dat hij zou willen dat deze zijn taak onafhankelijk invult zonder partijpolitieke voorkeuren. Daarna benadrukte hij nogmaals dat de voorzitter neutraal moet zijn en dat hij al vaker in procedures heeft ingegrepen de laatste tijd (waarschijnlijk doelende op de procedurevergaderingen waar dit onderwerp aan de orde is geweest).

Aankomende donderdag is het VAO jaarwisseling gepland. Van Raak was niet bij dat AO aanwezig, maar heeft zich wel ingeschreven voor het VAO. 5.2.1

5.2.1

Mocht je nadere informatie willen dan hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T (+31)70-3185.1.2e | M (+31)6-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 21 februari 2019 14:46

Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: RE: Procedurevergadering J&V

Dag 5.1.2e ,

Daar ben ik weer met een update rondom het onderzoek naar de Vuurwerkkramp Enschede. Gisteren heeft het lid Van Raak een nieuw verzoek in de procedurevergadering aan de commissie voorgelegd (zie bijlage). Na een stemming bleek daarvoor een meerderheid. Ik ben een brief aan het voorbereiden voor de Presidiumvergadering van 13 maart a.s. Die zal ik vandaag naar 5.1.2e sturen ter agendering.

Mocht je nog vragen hebben dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T (+31)70-3185.1.2e | M (+31)6-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 7 februari 2019 17:27

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Procedurevergadering J&V

Dank. Vz geïnformeerd.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 7 feb. 2019 om 16:25 heeft 5.1.2e

[@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2e ,

Hierbij een update over onderstaande na de procedurevergadering van de commissie J&V van gisteren.

De onderzoeksvraag is vorige week per e-mail aan de commissie voorgelegd. Daar bleek geen meerderheid voor (zie bijlage).

Daarop heeft het lid Van Raak een nieuw verzoek gedaan, dat ik na overleg met de commissievoorzitter en na melding van de uitkomst van dat overleg aan Van Raak, heb rondgestuurd aan de commissie ter bespreking tijdens de rondvraag van de procedurevergadering (zie tweede bijlage).

Tijdens de procedurevergadering heeft de voorzitter (dit keer de voorzitter van de commissie, Paul van Meenen) dit verzoek van Van Raak aan de orde gesteld en daarbij ook melding gemaakt dat de besluitvorming over dit punt tijdens de vorige procedurevergadering niet volgens de afspraken in het reglement van orde is genomen (artikel 36 RvO). Daarop is opnieuw het oorspronkelijke verzoek van Van Raak ter besluitvorming aan de commissie voorgelegd. Uitslag: het oorspronkelijke verzoek (vragen de OVV te kijken naar het onderzoeksrapport van Van Buitenen) werd niet gesteund door een meerderheid. Van Raak was daar hoogst ongelukkig mee en meldde dat hij dit op andere wijze in de Kamer aan de orde wil stellen. Vanochtend belde 5.1.2e mij dat Van Raak zich bij haar had gemeld over de procedure rond besluitvorming in de commissie. Ik heb haar mondeling van bovenstaande op de hoogte gesteld. Omdat ik niet weet op welke wijze Van Raak hierop wil terugkomen (plenair/Presidium dan wel opnieuw in commissieverband) geef ik je dit alvast mee.

Mocht je nog vragen hebben dan hoor ik het graag!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T (+31)70-3185.1.2e | M (+31)6-5.1.2e
E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I
www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 29 januari 2019 17:26

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Procedurevergadering J&V
Dank, ik heb de vz net geïnformeerd.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 29 jan. 2019 om 17:14 heeft 5.1.2e
[@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)> het
volgende geschreven:

Beste 5.1.2e ,
Graag wil ik je
informereren over de
nogal bijzondere

gang van zaken tijdens de procedurevergadering van de commissie J&V vorige week donderdag. Tijdens de rondvraag lag een verzoek voor van het lid Van Raak (SP-fractie) de Onderzoeksraad voor Veiligheid te vragen te kijken naar het onderzoek van de heer Van Buitenen naar de vuurwerkram্প in Enschede. De heer Van Buitenen heeft de commissie in een gesprek op 6 december 2018 uitgebreid een toelichting gegeven op zijn onderzoeksrapport. Het verzoek was van tevoren ingediend en mede ondertekend door de leden Van der Staaij en Krol. Zij waren echter niet bij de procedurevergadering aanwezig. Besluitvorming in de commissie vindt plaats op aanwezigheid van leden. De dienstdoende voorzitter, Attje Kuiken (de commissievoorzitter en ondervoorzitter waren wegens Kamerverplichtingen elders niet in de gelegenheid de procedurevergadering voor te zitten) rekende echter de

ondertekenaars van het verzoek mee en concludeerde op die manier een meerderheid voor het voorstel. De aanwezige leden van de VVD en D66 maakten daar bezwaar tegen, maar de voorzitter hield voet bij stuk. De onderzoeksvraag zal nog per mail aan de commissie worden voorgelegd. Die e-mailprocedure wordt waarschijnlijk morgen (na afstemming van de onderzoeksvraag met Van Raak) uitgezet. 5.2.1

[Redacted]

Omdat dit ik niet uitsluit dat dit nog een staartje krijgt, wil ik je hierover graag alvast informeren. Wellicht komt het nog via het Presidium terug. Mocht je meer informatie nodig hebben of nog vragen dan hoor ik het graag! Met vriendelijke groet,

5.1.2e

[Redacted]

5.1.2e

Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Postbus 20018,
2500 EA Den Haag
T (+31)70-3185.1.2
| M (+31)6-5.1.2
e

E5.1.2e

[tweedekame](#)

[r.nl](#) | I

[www.tweedekamer](#)

[.nl](#)

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 16:43
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Voorstel opvolging motie Van Raak c.s.

Ter info!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
 Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA
 M 06-5.1.2e
 E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I www.tweedekamer.nl

---

Van: Raak van A.A.G.M. <r.vraak@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 16 januari 2020 07:22
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl
CC: Krol, H. <h.krol@tweedekamer.nl>; Staaij van der mr. C.G. <C.vdStaij@tweedekamer.nl>; Meenen van P. <p.vmeenen@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Onderwerp: Re: Voorstel opvolging motie Van Raak c.s.

Dag 5.1.2e ,

Hartelijk dank! Ik kan instemmen met dit voorstel.

Groet, Ronald

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 15 jan. 2020 om 11:43 heeft 5.1.2e het volgende geschreven:

Beste Ronald, Henk en Kees,
 In vervolg op onze contacten met Ronald doen wij bijgevoegd voorstel voor de uitwerking van de aangenomen motie.

Twee concrete vragen leggen wij jullie hierbij graag voor:

1. Kunnen jullie instemmen met de uitwerking van het gewenste onderzoek?
  2. Hebben jullie specifieke wensen voor de aanpak van het onderzoek? Zo ja, welke zijn dat?
- Mochten jullie hierover nog mondeling van gedachten willen wisselen of vragen hebben dan vernemen wij dat graag.

Met vriendelijke groet, mede namens ^{5.1.2e},

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T (+31)70-318^{5.1.2e} | M (+31)6-5.1.2e
E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 3 december 2019 14:04

Aan: Raak van A.A.G.M.

CC: Staaij van der mr. C.G. ; Krol, H. ; Meenen van P. ; 5.1.2e

Onderwerp: FW: Verzoek Stichting Maatschappij en Veiligheid
Beste Ronald,

In vervolg op onderstaande informeren wij jou graag als volgt over de op dinsdag 26 november 2019 aangenomen motie Van Raak c.s. waarin de Stichting Maatschappij en Veiligheid gevraagd wordt een specifieke projectomschrijving en een bijbehorende begroting te maken van het advies dat zij bereid is te geven over de nadere lessen die uit de vuurwerkramp in Enschede moeten worden getrokken en of eerdere lessen in de praktijk zijn doorgevoerd. Hierna kan, aldus de motie, de Kamer een definitief besluit nemen.

De geraamde waarde van de opdracht ligt vermoedelijk tussen de € 33.000 en € 144.000 exclusief BTW. Bij de uitvoering van deze motie moet dus rekening gehouden worden met de aanbestedingsregels. De aanbestedingswet 2012 stelt voorwaarden aan het plaatsen van overheidsopdrachten op de markt om er voor te zorgen dat algemene beginselen van objectiviteit, transparantie, gelijkheid, non-discriminatie en proportionaliteit worden geëerbiedigd. Naast de aanbestedingswet is ook het inkoopbeleid van de Tweede Kamer leidend voor opdrachten onder de Europese aanbestedingsdrempel.

Wanneer deze motie wordt uitgevoerd en de geraamde waarde net onder de € 144.000 exclusief BTW blijft, dan verplicht de gids proportionaliteit en het eigen inkoopbeleid de Kamer ertoe nog twee andere marktpartijen te vragen een offerte uit te brengen. Het niet voldoen aan de aanbestedingsregels, de gids proportionaliteit en het eigen inkoopbeleid zorgt ervoor dat deze opdracht wordt geormerkt als een onrechtmatige uitgave. Mogelijk andere geïnteresseerde partijen kunnen dan bezwaar tegen de gunning aantekenen vanwege het feit dat de opdracht niet in concurrentie is uitgezet. Tenzij een beroep gedaan kan worden op een uitzonderingsbepaling. Deze juridische bepalingen zijn via deze [link](#) te benaderen.

Publieke organisaties moeten een opdracht volgens een bepaalde procedure op de markt plaatsen. Onder de aanbestedingsdrempel van € 144.000 wordt door de Tweede Kamer zelf bepaald welke partijen uitgenodigd worden een aanbieding te doen. De opdracht wordt gegund aan de inschrijver met de beste prijs/kwaliteitsverhouding (eisen en wensen). Vervolgens worden de gemaakte afspraken met de winnende inschrijver in een overeenkomst vastgelegd. Voor deze opdracht die een geraamde waarde van tussen de € 33.000 en € 144.000 exclusief BTW heeft, moeten dus minimaal drie offertes worden opgevraagd.

Dit alles betekent dat het verzoek niet zomaar kan worden doorgeleid aan de Stichting Maatschappij en Veiligheid. Er moeten nog twee organisaties worden aangeschreven voor het uitbrengen van een offerte. De commissie zal daarover verder moeten besluiten in een procedurevergadering, bijvoorbeeld voorbereid door een voorbereidingsgroep. De commissiestaf kan daarover uiteraard meedenken en adviseren! Daarnaast is de vraag of hetgeen de motie vraagt voldoende concreet is voor organisaties om een offerte te kunnen uitbrengen. Het vragen om advies is een heel breed verzoek. Ook dit punt zou in een procedurevergadering/voorbereidingsgroep verder kunnen worden besproken/uitgewerkt.

Wij zijn uiteraard graag bereid met jullie hierover mondeling verder te praten.

Ik zet Kees van der Staaij en Henk Krol als mede-indieners van de motie in CC.

Wij zien uit naar jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e en ^{5.1.2e}

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T (+31)70-318^{5.1.2e} | M (+31)6-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 28 november 2019 14:48

Aan: Raak van A.A.G.M. <r.vraak@tweedekamer.nl>; Meenen van P.

<p.vmeenen@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: RE: Verzoek Stichting Maatschappij en Veiligheid

Dag Ronald,

Je hebt gebeld, zag ik. Aangezien wij onderstaande netjes en volgens de regels willen afhandelen, hebben wij even tijd nodig om eea op een rij te zetten. Wij komen daar nog bij jou op terug.

Jouw verzoek zullen we in elk geval niet agenderen voor de procedurevergadering volgende week.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T (+31)70-318^{5.1.2e} | M (+31)6-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: Raak van A.A.G.M. <r.vraak@tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 27 november 2019 09:12

Aan: Meenen van P. <p.vmeenen@tweedekamer.nl>; 5.1.2e

[@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: Verzoek Stichting Maatschappij en Veiligheid

Gisteren heeft de Tweede Kamer onze motie aangenomen met een concreet verzoek aan de Stichting Maatschappij en Veiligheid. Kan ik er vanuit gaan dat de commissie dit verzoek doorgeleid aan de stichting? Dit is een besluit van de Kamer, ik wil het niet meer op de agenda van de procedurevergadering hebben. Groet, Ronald

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 10:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Via e-mail verzenden: 20190429_OVV_afwijz_Kamerverzoek_vuurwerkcramp

Dankjewel voor je nuttige speurwerk, ik zorg dat ik maandag voor het overleg de mailtjes gelezen heb.

Groet,
5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 17:13
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Via e-mail verzenden: 20190429_OVV_afwijz_Kamerverzoek_vuurwerkcramp

Ter info,
kan helaas de definitieve stafnotitie niet direct vinden maar dat heeft 5.1.2e vast nog wel.
Groet,
5.1.2e

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INTERN GEBRUIK

Stafnotitie Commissie

aan Leden en plv. leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
van Van Raak, Krol en Van der Staaij

datum 30 januari 2020
onderwerp Opmotie Van Raak c.s. (TK 28684-584)
te betrekken bij Procedurevergadering, d.d. 5 februari 2020
ons kenmerk PM

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

5.1.2e

T 5.1.2e

M +316 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl

Inleiding

Op dinsdag 26 november 2019 heeft de Tweede Kamer de motie Van Raak c.s. (zie bijlage 1) aangenomen waarin de Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV) gevraagd wordt een specifieke projectomschrijving en een bijbehorende begroting te maken van het advies dat zij bereid is te geven over de nadere lessen die uit de vuurwerkramp in Enschede moeten worden getrokken en of eerdere lessen in de praktijk zijn doorgevoerd. Hierna kan, aldus de motie, de Kamer een definitief besluit nemen.

De leden Van Raak, Krol en Van der Staaij doen op basis van de aangenomen motie onderstaand voorstel voor een uitwerking van het gewenste onderzoek, verwacht benodigd budget en mogelijke andere bureaus naast de SMV die dit onderzoek zouden kunnen verrichten.

Beslispunten

- 1 Kunt u instemmen met de uitwerking van het gewenste onderzoek?
- 2 Heeft u specifieke wensen voor de aanpak (zie paragraaf 1.4) van het onderzoek? Zo ja, welke zijn dat?
- 3 Wenst een lid van de coalitie zich aan te melden voor deelname aan de begeleidingsgroep (zie paragraaf 1.8)?
- 4 Stemt u in met de inzet van het onderzoeksbudget van de commissie Justitie en Veiligheid voor de uitvoering van dit onderzoek (paragraaf 1.7) en de totale kosten van dit onderzoek te maximeren op € 90.000 (exclusief BTW)?

Noot: voor het onderwerp 'modernisering wetboek van strafvordering', onderdeel van de kennisagenda, verwacht de commissie in 2020 ook aanspraak te maken op het onderzoeksbudget. Het onderzoeksbudget is mogelijk niet toereikend voor beide activiteiten. In dat geval zal de commissie een verzoek aan het Presidium kunnen doen voor extra onderzoeksbudget.

Met opmerkingen 5.1.2e]: Is dit weer een nieuw begrip? Is dit niet juist een werkgroep in de zin van het Reglement van Orde?

Met opmerkingen 5.1.2e]: Is dit dan een criterium dat wij meegeven in de aanbesteding?

Met opmaak: Lettertype: Vet

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

Nadere toelichting

1 Voorstel voor uitwerking gewenste onderzoek

1.1 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in hoeverre lessen uit vuurwerkrampen zijn vertaald in benodigde maatregelen in Nederland en aanbevelingen te doen indien lessen niet of onvoldoende hebben geleid tot maatregelen. De Tweede Kamer wil met dit inzicht vanuit haar controlerende taak richting het kabinet bijdragen aan de veilige opslag van vuurwerk in Nederland om incidenten en rampen met vuurwerkopslag te voorkomen.

1.2 Onderzoeksvragen

- Welke lessen zijn er te trekken uit vuurwerkrampen over de veilige opslag van vuurwerk, waaronder de vuurwerkrampe in Enschede?
- Welke maatregelen heeft de Nederlandse overheid genomen naar aanleiding van deze rampen?
- Geeft de Nederlandse overheid met deze maatregelen voldoende invulling aan de geleerde lessen en – zo niet – welke aanvullende maatregelen zijn nodig?

1.3 Afbakening

Het rapport van Van Buitenen gaat uitgebreid in op de schuldvraag bij de vuurwerkrampe in Enschede en de juistheid van het onderzoek naar deze rampe door de Commissie-Oosting. Dit zijn aspecten die in dit onderzoek niet aan de orde komen. Dit onderzoek richt zich niet op de strafrechtelijke kant van de vuurwerkrampe in Enschede. Ook wordt geen oordeel gegeven over het onderzoek naar de vuurwerkrampe in Enschede door de Commissie-Oosting en ook niet over de review van Van Buitenen.

1.4 Onderzoeksaanpak

De offerteaanvraag hoeft geen voorstel te bevatten voor de in te zetten onderzoeksmethoden; dat kan aan het onderzoeksbureau worden gevraagd. Als er op voorhand een voorkeur is voor een specifieke methode, dan is het nuttig dat in de offerteaanvraag te vermelden.¹

1.5 Beoogd eindproduct

---

¹ De minister van JenV heeft op [22 november 2019](#) de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de toegezegde onderzoeken van de Inspectie Justitie en Veiligheid (JenV), het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar de gevaarzetting van nat vuurwerk in Ulicoten (provincie Noord-Brabant) en de bestrijding van vuurwerkbranden (blusinstructies). Deze rapporten kunnen in dit onderzoek betrokken worden.

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

datum 30 januari 2020
onderwerp Opvolging motie Van Raak c.s. (TK 28684-584)
ons kenmerk PM

Het onderzoek moet antwoord geven op de gestelde onderzoeksvragen. Dit resulteert in:

- Overzicht van lessen uit vuurwerkrampen over de veilige opslag van vuurwerk;
- Overzicht van benodigde maatregelen in Nederland en in hoeverre deze zijn doorgevoerd;
- Advies per niet of onvoldoende genomen maatregel over hoe dit alsnog te realiseren en door wie;
- Advies over welke maatregelen wellicht aanvullend nodig zijn.

De uitkomsten worden beschreven in een onderzoeksrapport met een managementsamenvatting.

Het conceptrapport en het eindrapport worden voor reactie voorgelegd aan een begeleidingsgroep bestaande uit enkele leden van de commissie Justitie en Veiligheid, ondersteund door de ambtelijke staf.

Het eindrapport zal door de onderzoekers worden gepresenteerd en aangeboden aan de commissie. Het rapport wordt daarna openbaar gemaakt.

De Tweede Kamer is bij extern onderzoek opdrachtgever. De Tweede Kamer is noch verantwoordelijk voor de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd noch voor de inhoud van het onderzoeksrapport.

1.6 Benodigde expertise en onafhankelijkheid

Voor een goede uitvoering van het onderzoek zijn de volgende expertises nodig:

- wet- en regelgeving omtrent vuurwerk(opslag);
- specifieke kennis van vuurwerkrampen, zoals Enschede en/of Culemborg².

De onderzoekers dienen tenslotte het onderzoek onafhankelijk en onbevangen uit te voeren. Zij mogen daarom niet op enigerlei wijze betrokken zijn geweest bij onderzoek naar vuurwerkrampen in Nederland.

1.7 Begroting

In onderstaande tabel is een grove schatting gemaakt van de benodigde onderzoeksdagen voor een onderzoeksbureau. Hierbij is uitgegaan 3 of 5 casussen.

	Geraamde dagen
Algemeen: deskresearch en gesprekken	10
Per casus:	10

² In 1991 vond in Culemborg een vuurwerkrampe plaats. Op 14 februari 1991 vatte een opslagruimte met vuurwerk van het bedrijf MS Vuurwerk BV vlam en ontplofte. Er vielen 2 doden, tientallen gewonden en de explosies veroorzaakten grote materiële schade in de wijde omtrek.

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

datum 30 januari 2020
onderwerp Opvolging motie Van Raak c.s. (TK 28684-584)
oms kenmerk PM

- voorbereiding	2
- interviews (6-8 personen)	6
- deskresearch	2
Analyse en rapportage	25
Totaal bij 3 casussen	65
Totaal bij 5 casussen	85

Het is verstandig budget te reserveren voor onvoorziene kosten ter hoogte van € 5000. Wanneer **we-wordt** uitgegaan van € 1000 per onderzoeksdag, dan ligt de geraamde waarde van de opdracht *vermoedelijk* tussen de € 70.000 en € 90.000 exclusief 21% BTW.

De commissie JenV beschikt over een eigen onderzoeksbudget ter grootte van € 110.000 per jaar. Dit budget kan worden ingezet voor kennisactiviteiten die voortvloeien uit de kennisagenda van de commissie. Aangezien dit onderzoek niet voortkomt uit de kennisagenda, moet de commissie expliciet instemmen met de inzet van haar onderzoeksbudget hiervoor.

De commissie JenV verwacht in 2020 al uitgaven te doen voor het onderwerp 'modernisering wetboek van strafvordering' dat op de kennisagenda staat. Het onderzoeksbudget is daarom mogelijk niet toereikend. In dat geval zal de commissie een verzoek aan het Presidium kunnen doen voor extra onderzoeksbudget.

1.8 Begeleidingsgroep

Een begeleidingsgroep zal de uitvoering van het onderzoek begeleiden. Het conceptrapport en het eindrapport worden voor reactie voorgelegd aan de **begeleidingsgroep**. Deze groep bestaat uit de volgende leden, ondersteund door de **5.1.2e** en de **5.1.2e** van de commissie JenV:

- ... (coalitiepartij)
- Van Raak (SP);
- Krol (50PLUS);
- Van der Staaij (SGP).

De dagelijkse begeleiding van het onderzoek is in handen van de **5.1.2e**. Hij bewaakt de voortgang van het onderzoek, toetst de inhoudelijke kwaliteit van de werkzaamheden en is het aanspreekpunt voor het onderzoeksbureau.

1.9 Onderzoeksbureaus

Gezien de geraamde waarde van de opdracht moet rekening gehouden worden met de aanbestedingsregels. De aanbestedingswet 2012 stelt voorwaarden aan het plaatsen van overheidsopdrachten op de markt om ervoor te zorgen dat algemene beginselen van objectiviteit, transparantie, gelijkheid, non-discriminatie en proportionaliteit

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

Met opmerkingen **5.1.2e**]: Zie hierboven.

datum 30 januari 2020
onderwerp Opvolging motie Van Raak c.s. (TK 28684-584)
ons kenmerk PM

5.1.2e, 5.1.2i

[Redacted text]

1.10 Planning

In onderstaande tabel is een *voorlopige* planning van de aanbesteding weergegeven:

Activiteit	Datum
Besluitvorming procedurevergadering	5 februari 2020
Toezenen offerteaanvraag	Maandag 17 februari 2020
Sluitingsdatum indienen van vragen over offerte	Vrijdag 28 februari 2020
Toezening 'nota van inlichtingen' met antwoorden op schriftelijke vragen	Woensdag 4 maart 2020
Sluiting termijn indienen offerte	Vrijdag 13 maart 2020
Streefdatum gunning	Vrijdag 20 maart 2020
Startgesprek opdrachtnemer-begeleidingsgroep	n.t.b.
Oplevering concept-eindrapport	1 september 2020
Bespreking concept-eindrapport met begeleidingsgroep	n.t.b.
Oplevering eindrapport (inclusief sturen eindfactuur)	15 september 2020

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

Bijlage 1 Achtergrond

Vuurwerkcramp

In de middag van zaterdag 13 mei 2000 vond bij het vuurwerkbedrijf SE Fireworks aan de Tollensstraat in Enschede een zeer zware vuurwerkontploffing plaats. De vuurwerkcramp kostte aan 22 personen het leven, onder wie vier brandweermannen. Ongeveer 950 personen raakten gewond, van wie een aantal ernstig. De ramp veroorzaakte bij velen groot persoonlijk leed. De materiële schade was enorm. De gemeente Enschede, de provincie Overijssel en de Rijksoverheid besloten kort na de ontploffing tot een onderzoek door een onafhankelijke commissie. Daartoe is op 26 mei 2000 de Commissie onderzoek vuurwerkcramp geïnstalleerd. De commissie-Oosting kreeg tot taak onderzoek te doen naar de oorzaak, de toedracht en de bestrijding van de vuurwerkontploffing en de directe gevolgen ervan, alsmede naar de organisatie en de eerste uitvoering van de zorg voor de door de ramp getroffen en. Op 28 februari 2001 heeft de commissie-Oosting haar eindrapport gepresenteerd.

Reviewrapport Van Buitenen

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft op 6 december 2018 in een [besloten gesprek](#) een toelichting gekregen van dhr. Van Buitenen op zijn rapport 'Review Strafvervolging Vuurwerkcramp Enschede'. Van Buitenen had daarvoor zijn rapport vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan de commissie, evenals een samenvatting.

Van Buitenen schrijft in zijn samenvatting dat het reviewrapport, hoe omvangrijk en gedetailleerd ook, het product is van vier jaar werk door één man, zonder opsporingsmandaat en zonder uitgebreide ondersteuning. Het rapport kent, volgens Van Buitenen, ongetwijfeld zwakke plekken. Hij verzoekt daarom om het reviewrapport te bekijken op bevindingen die ertoe doen en die zó serieus zijn dat opvolging geboden is.

Verzoek aan Onderzoeksraad voor Veiligheid

De leden Van Raak (SP), Van der Staaij (SGP) en Krol (50PLUS) [schrijven](#) 16 januari 2019 aan de commissie JenV dat het onderzoek van de heer Van Buitenen heel omvattend is en veel technische informatie bevat. Zij stellen dat bij veel Kamerleden de behoefte bestaat om onafhankelijke deskundigen naar dit uitgebreide onderzoek te laten kijken. Zij stellen daarom voor de commissie, via het kabinet, de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) hiervoor te vragen. De OVV kan zich laten bijstaan door andere deskundigen, op terreinen waar de Raad de expertise niet zélf in huis heeft, bijvoorbeeld op bestuurlijk of juridisch gebied.

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft in de procedurevergadering op 20 februari 2019 besloten aan de Kamer voor te stellen de OVV, gezien haar

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

datum 30 januari 2020
onderwerp Opvolging motie Van Raak c.s. (TK 28684-584)
ons kenmerk PM

onafhankelijkheid, taak en deskundigheid, aan de Kamer een advies uit te brengen over het rapport 'Review Strafvervolging Vuurwerkramp Enschede' van de heer Paul van Buitenen.

In haar vergadering van 19 maart 2019, heeft de Kamer besloten om advies te vragen aan de OVV over het rapport van de heer Paul van Buitenen. Dit advies is op 21 maart 2019 per brief aan de OVV gevraagd.

De OVV heeft bij [brief](#) van 29 april 2019 echter laten weten het gevraagde advies niet te kunnen uitbrengen, onder meer omdat de wijze waarop de OVV onderzoek verricht zich niet leent voor historisch onderzoek.

Motie Van Raak c.s.

Op dinsdag 26 november 2019 heeft de Tweede Kamer de [motie Van Raak c.s.](#) aangenomen waarin de Stichting Maatschappij en Veiligheid gevraagd wordt een specifieke projectomschrijving en een bijbehorende begroting te maken van het advies dat zij bereid is te geven over de nadere lessen die uit de vuurwerkramp in Enschede moeten worden getrokken en of eerdere lessen in de praktijk zijn doorgevoerd. Hierna kan, aldus de motie, de Kamer een definitief besluit nemen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 584

MOTIE VAN HET LID VAN RAAK C.S.
Voorgesteld 21 november 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Kamer een omvattend onderzoek heeft ontvangen van de heer Van Buitenen over de vuurwerkramp in Enschede;

constaterende dat de Stichting Maatschappij en Veiligheid bereid is de Kamer advies te geven over de nadere lessen die uit de ramp moeten worden getrokken en of eerdere lessen in de praktijk zijn doorgevoerd;

vraagt de Stichting Maatschappij en Veiligheid om een specifieke projectomschrijving en een bijbehorende begroting te maken, waarna de Kamer een definitief besluit kan nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Raak
Van der Staaij
Krol

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 12:42
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: presidiumvoorstel

Dag 5.1.2e,

Het is inderdaad te laat om dit nog te agenderen.
Ik zet de notitie op de Presidiumagenda van 15 september.

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 10:12
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: presidiumvoorstel

Hoi 5.1.2e ,

5.2.1, 5.1.2e

[Redacted content]

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 30 juni 2021 10:53
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: presidiumvoorstel

Ha 5.1.2e,

Bijgaand een concept zoals het geagendeerd zou kunnen worden voor het Presidium van 7 juli.
Kun je er even naar kijken of dit wat jullie betreft akkoord is?

Groet

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 5 juli 2021 10:24
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: 2 aangenomen moties n.a.v. de behandeling van de Raming

Hoi 5.1.2e,

T.i. dit wordt in presidium geagendeerd 15 sept, ging niet meer lukken op 7 juli.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 16:18
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: 2 aangenomen moties n.a.v. de behandeling van de Raming
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e,

Pak jij verzoek 2 - het presidium verzoeken met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken - op? Mak je een oplegnotitie voor behandeling in het Presidium op 7 juli? Stem je dit af met 5.1.2e ? De oplegnotitie is een redelijk makkelijk en standaard verhaal (voorbeeld ervan zie je in het eerder toegestuurde stappenplan).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
 T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 13:45
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: 2 aangenomen moties n.a.v. de behandeling van de Raming

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Verzoek 2: Het presidium verzoeken met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken: 5.1.2e vragen een oplegnotitie voor behandeling in het Presidium op te stellen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 1 juli 2021 13:10

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: 2 aangenomen moties n.a.v. de behandeling van de Raming

Ha 5.1.2e,

Bij de stemmingen over de Raming zijn dinsdag 2 moties aangenomen:

Buiten reikwijdte

[35752-10](#) - Motie d.d. 21-06-2021

Tweede Kamerlid, R.M. Leijten (SP) - Motie van het lid Leijten over onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede

Kabinetsappreciatie: Oordeel Kamer

[Besluit](#): Aangenomen.

Ik wilde even bij jou checken of er nu iets van de commissie BiZa wordt verwacht. Het zijn 2 verzoeken aan het Presidium: (1) presidium, met een voorstel te komen dat fracties verplicht worden een beleid op te stellen hoe zij de werkveiligheid in de fr waarborgen en bevorderen, en te verplichten dat dit beleid openbaar moet zijn en (2) verzoekt het presidium, met een voors voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen v onderzoeker Van Buitenen te betrekken.

5.2.1

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 5 juli 2021 15:58
Aan: 5.1.2e

Beste 5.1.2e,

Ten behoeve van de procedurevergadering JenV wilde ik je vast de volgende twee punten meegeven:

- **Buiten reikwijdte** [REDACTED]
- De Kamer heeft een motie gericht aan het presidium aangenomen van Leijten waarin zij pleit voor onafhankelijk onderzoek naar de Vuurwerkkramp. Het gaat, i.t.t. eerder onderzoeksvoorstel van Van Raak, om onderzoek naar onder meer het rapport van Van Buitenen en ook om de wijze waarop met de ramp is omgegaan. Mocht een van de leden erover beginnen: op 15 september ligt een procedureel voorstel in het presidium om de motie door te geleiden naar JenV. Pas daarna zullen we spreken over de daadwerkelijke uitvoering (ws met een werkgroepje).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
[REDACTED]

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +31(6)5.1.2e
E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 5 juli 2021 12:59
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Via e-mail verzenden: 20190429_OVV_afwijz_Kamerverzoek_vuurwerkrap

Ik had de link eerder toegestuurd. Bij deze nog een keer: <http://parlisweb/parlis/zaak.aspx?id=80075ace-45b0-4a44-b4a5-212d3b76eae>

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
[REDACTED]

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 13:05
Aan: Meenen, P. van
Onderwerp: aandachtspunten bij procedurevergadering JenV morgen

Beste Paul,

Ten behoeve van de procedurevergadering JenV wilde ik je vast de volgende aandachtspunten meegeven (ik zal ze zoveel mogelijk ook noteren bij jouw geprinte agenda):

- **Buiten reikwijdte** [redacted]
- De Kamer heeft een motie gericht aan het presidium aangenomen van Leijten over onafhankelijk onderzoek naar de Vuurwerkramp Enschede. Het gaat, i.t.t. eerder, jouw welbekend, onderzoeksvoorstel van Van Raak, om onderzoek naar onder meer het rapport van Van Buitenen en ook om de wijze waarop (strafrechtelijk) met de ramp is omgegaan. Mocht één van de leden erover beginnen: op 15 september ligt een procedureel voorstel in het presidium om de motie door te geleiden naar JenV. Pas daarna zullen we spreken over de daadwerkelijke uitvoering (daar zal dan waarschijnlijk een werkgroepje voor moeten komen).
- **Buiten reikwijdte** [redacted]

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(6)5.1.2e [redacted]

E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 10:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkramp

Prima, ik had m al naar 5.1.2e gestuurd, maar zal nog wel even aanpassen met jouw suggestie en dan kun jij idd even afstemmen met 5.1.2e.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 10:06
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkramp

5.1.2e, 5.2.1

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 10:05
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkramp

Ha 5.1.2e,

Over dat budget: daar gaat het Presidium inderdaad zelf over. 5.1.2e is de ambtelijke budgethouder.

5.2.1

5.2.1

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 5 juli 2021 15:50
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: uitvoering motie Leijten vuurwerkramp

Hoi 5.1.2e ,

5.2.1

Verder begreep ik dat er algemeen kennisbudget beschikbaar is voor dergelijke onderzoeken. Het is nu nog niet concreet aan de orde, maar we zouden graag voor de pv van JenV waar dit punt besproken wordt, helder te hebben of het onderzoek uit dit budget gefinancierd kan worden. Moet ik daarvoor bij jou zijn, of bij iemand anders? Hoor graag, dank alvast!

Groet,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 13 juli 2021 13:06
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Onderzoek Van Buitenen

Zie hieronder.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 21 juni 2021 15:16
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Onderzoek Van Buitenen

Voor de zekerheid hierbij een Parlislink van het, bij mij, laatst bekende moment waarop Van Buitenen en een onderzoek aan de orde waren in de commissie JenV. Hierbij zit een document met ook een korte terugblik: [Zaak](#)

[Een onderzoek naar aanleiding van het onderzoek door Van Buitenen is aan de orde bij de behandeling van de Raming]

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 13 juli 2021 09:22
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002)

Ha 5.1.2e,
 5.2.1

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 12 juli 2021 20:49
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002)

Hi 5.1.2e,
 Excuus, ik zie dat deze mail is blijven liggen...

5.2.1

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 13:28
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002)

Ha 5.1.2e,

Zoals je vast had meegekregen, is er vorige week een motie aangenomen die het Presidium oproept een onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de vuurwerkpramp in Enschede, en daarbij de review van Paul van Buitenen te betrekken. De discussie daarover loopt al een aantal jaren in de commissie J&V, met Ronald van Raak als aanjager, maar leek voor de verkiezingen een beetje op een dood spoor te zijn beland. Met deze motie krijgt dit dus weer een vervolg, maar nu ligt het op het bordje van het Presidium.

Op verzoek van 5.1.2e is er een oplegnotitie voor het Presidium in voorbereiding (zie attach). Hierin wordt voorgesteld de commissie J&V te verzoeken een onderzoeksvoorstel uit te werken, waarna het Presidium daarover kan besluiten.

5.2.1

Ik hoor graag of je je hierin kunt vinden, en/of je wellicht nog suggesties hebt.

Dank en groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Verzonden: dinsdag 6 juli 2021 13:17

Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002)

Ha 5.1.2e,

Heb jouw suggesties verwerkt, zie bijlage. Hoor graag als je nog andere aanvullingen hebt. Misschien handig als 5.1.2e er eerst naar kijkt voordat ik een nieuwe versie aan 5.1.2e mail. Zou jij dat met hem willen afstemmen?

Dank!

Groet,
5.1.2e [redacted]

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 14 juli 2021 15:57
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002): kleine aanpassing

Ha 5.1.2e,

5.2.1

Buiten reikwijdte

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 13 juli 2021 09:28
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp (002): kleine aanpassing

Ha 5.1.2e,

Zie bijgaand nog een kleine verduidelijking in het te nemen besluit door het Presidium. Om eventuele discussie achteraf te voorkomen over wie de kosten gaat betalen (Kamer of commissie J&V)...

Groeten, 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 14 juli 2021 15:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp
Bijlagen: uitvoering motie Leijten vuurwerkcramp.docx

Beste 5.1.2e ,

Van 5.1.2e kreeg ik nog een enkele opmerking bij de oplegnotitie voor de uitvoering van de motie Leijten t.b.v. Presidium. Zou je deze versie op de agenda willen zetten?

Dank!

Groet,
5.1.2e

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp :

Uitvoering motie Leijten (Kamerstuk 35 752, nr.10)

Opgesteld door :

5.1.2e

---

1. Aard van de bespreking

Ter bespreking/ter besluitvorming

2. Beknopte samenvatting

Tijdens het debat d.d. 21 juni over de Raming der voor de Tweede Kamer in 2022 benodigde uitgaven is een motie ingediend door het lid Leijten (Kamerstuk 35 752, nr. 10).

De motie verzoekt het Presidium met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken.

Op basis van deze motie is het van belang te komen tot een voorstel waarin een heldere vraagstelling en taakopdracht is geformuleerd.

3. Formulering te nemen besluit

Het Presidium besluit de motie door te geleiden naar de vaste Kamercommissie van Justitie en Veiligheid met het verzoek te komen met een voorstel tot uitvoering van de motie.

4. Status besluit

B

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 17 september 2021 11:21
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Brief van Voorzitter namens Presidium
Bijlagen: 20210916 Brief aan Cie J&V inz uitvoering motie Leijten.pdf

Hoi 5.1.2e,

Hopelijk alles goed met jou?

Er is inmiddels nieuws over de motie-Leijten inzake een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp. Het Presidium heeft er deze week over gesproken, en besloten is conform ambtelijk advies om de commissie J&V te vragen een onderzoeksvoorstel uit te werken dat ten laste komt van het algemene kennis- en onderzoeksbudget van de Kamer.

Van 5.1.2e had ik begrepen dat je bereid bent gevonden om dit te ondersteunen, nu ik o.a. met de werkgroep-Van der Staaij bezig ben. Dat is heel fijn!

Lijkt ons goed om binnenkort even te overleggen over het verdere proces. Onze 5.1.2e is bezig om wat in te plannen.

Tot gauw en voor zometeen, fijn weekend alvast!

Hartelijke groeten,
5.1.2e

Van: secretariaat.voorzitter <5.1.2i@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 16 september 2021 17:22
Aan: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Brief van Voorzitter namens Presidium

T.a.v. de Voorzitter van de Commissie Justitie en Veiligheid,

Geachte Voorzitter van de Commissie Justitie en Veiligheid,

Bijgevoegd vindt u een brief van de Voorzitter namens het Presidium. Ik verzoek u kennis te nemen van de inhoud hiervan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)70-3185.1.2e | www.tweedekamer.nl

Voorzitter

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Aan de Commissie Justitie en Veiligheid
t.a.v. de heer P.H. van Meenen

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 5.1.2e

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 16 september 2021

Betreft: uitvoering motie Leijten (Kamerstuk 35752, nr. 10)

Geachte heer Van Meenen,

Het Presidium heeft in zijn vergadering van 15 september 2021 gesproken over de uitvoering van de aangenomen motie Leijten (Kamerstuk 35752-10). Deze motie verzoekt het Presidium met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken.

Het Presidium verzoekt uw commissie om met een voorstel te komen tot uitvoering van deze motie en dit voorstel voor te leggen aan het Presidium.
Het Presidium verzoekt u tevens om in het voorstel een begroting op te nemen ten laste van het algemene kennis- en onderzoeksbudget van de Kamer.

Met vriendelijke groet,
namens het Presidium,

Vera Bergkamp
Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2020–2021

35 752

Raming der voor de Tweede Kamer in 2022 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten

Nr. 10

MOTIE VAN HET LID LEIJTEN

Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 21 juni 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat meldingen van maatschappelijke misstanden serieus onderzocht dienen te worden;

overwegende dat er een lijvig rapport ligt over eventuele misstanden bij de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan;

overwegende dat deze serieuze melding vraagt om nader onafhankelijk onderzoek;

verzoekt het presidium, met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Leijten

Van: Commissie J&V
Verzonden: donderdag 23 september 2021 10:52
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: brieven m.b.t. onderzoek vuurwerkkramp
Bijlagen: 1.a briefpresTK-min.docx; 1.b reaPvBond14072021.docx; 2.a vuurwerkkramp vertrouwelijk.docx; 2.b (vuurwerkkramp) vertrouwelijk 4904_001.pdf

Ha allebei,

Ter vertrouwelijke info: brieven die straks bij het onderzoek naar de vuurwerkkramp betrokken kunnen worden. Ik heb nog even nagevraagd of deze al ergens fysiek of digitaal zijn opgeslagen.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 22 september 2021 14:48
Aan: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>
Onderwerp: brieven m.b.t. onderzoek vuurwerkkramp

Beste collega's,

Bijgaande brieven zijn deze zomer binnengekomen bij de Voorzitter/Presidium n.a.v. de motie Leijten (Kamerstuk 35 572, nr.10).

Het Presidium heeft d.d. 15 september 2021 besloten de uitwerking van de motie in handen te stellen van de commissie J en V met het verzoek te komen met een onderzoeksvoorstel.

De beide briefschrijvers zijn van dit besluit op de hoogte gesteld en tegelijkertijd is aangegeven dat de brieven zijn doorgeleid naar de commissie J en V.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: Commissie J&V
Verzonden: donderdag 23 september 2021 13:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: brieven m.b.t. onderzoek vuurwerkramp

Ok, dank!

Van: 5.1.2e [REDACTED]@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 23 september 2021 13:19
Aan: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: brieven m.b.t. onderzoek vuurwerkramp

Dag 5.1.2e,

De brieven hebben we niet fysiek.

Digitaal zijn ze opgeslagen in Presidiumarchief (hebben nl gestaan op de agenda bij 'binnengekomen mails/brieven' – deze brieven worden niet bijgevoegd maar kunnen desgewenst door de Presidiumleden ingezien worden).

Groet

5.1.2e

Van: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 23 september 2021 10:51
Aan: 5.1.2e [REDACTED]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: brieven m.b.t. onderzoek vuurwerkramp

Dank 5.1.2e [REDACTED]! Nog 1 vraag: zijn deze brieven ook digitaal of fysiek ergens opgeslagen?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 30 september 2021 17:03
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Doe ik!

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 17:03
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Als je wil graag!

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 17:03
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Nee, ik heb eerlijk gezegd geen idee. Zal ik navraag doen bij 5.1.2e
 ?

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 16:58
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Zie onder, weet jij hoe dat zit met belangenconflicten?

Van: Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 29 september 2021 17:25

Aan: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>; GC-Commissie-J&V <5.1.2i [redacted]@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl; 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl

Onderwerp: RE: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Hierbij meld ik mij aan voor deze voorbereidingsgroep

Nu weet ik niet of belangenconflicten en contacten gemeld moeten worden, maar voor deze groep meld ik dat ik in Enschede/Roombeek woon (sinds een jaar of 5)

Met vriendelijke groet,

Pieter Omtzigt, PhD

Kamerlid

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E P.omtzig@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Wilt u mijn werk volgen? Schrijf u dan in voor mijn nieuwsbrief op www.pieteromtzig.nl

Of volg mijn werk via twitter [@pieteromtzig](https://twitter.com/pieteromtzig)

Van: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 29 september 2021 16:44

Aan: GC-Commissie-J&V <5.1.2i [redacted]@tweedekamer.nl>; Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>

Onderwerp: J&V INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Geachte (plv.) leden van de Commissie voor Justitie en Veiligheid,

Tijdens de procedurevergadering vandaag (29/09), is gesproken over een [verzoek van het presidium](#) om met een voorstel tot uitvoering van de [motie Leijten](#) over onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkkramp Enschede te komen.

Er zijn ten minste twee leden noodzakelijk voor de voorbereidingsgroep die zich bezig zal houden met de uitvoering van de motie. Het lid Leijten (SP) is inmiddels aangemeld hiervoor. Graag verneem ik uiterlijk **maandag 4 oktober om 10 u** of u zich wil aanmelden voor de voorbereidingsgroep.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(6)5.1.2e [redacted]

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 30 september 2021 16:10
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: maandag uitkomst inventarisatie vuurwerkkramp

Hoi 5.1.2e,

Wil jij maandag de uitkomst van de inventarisatie onderzoek vuurwerkkramp op mail zetten? Deadline is 10 u.
Thanks!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 30 september 2021 16:10
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: onderzoek vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

5.2.1

Groeten en dank voor je snelle reactie,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 16:08
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: onderzoek vuurwerkkramp

Hoi 5.1.2e,

5.2.1 Deadline verloopt
 maandagochtend.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 15:57
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: onderzoek vuurwerkkramp

Goedemiddag 5.1.2e en 5.1.2e,

Als ik het goed begrijp uit de besluitenlijst van de pv vindt er nog een e-mailinventarisatie plaats voor de voorbereidingsgroep vuurwerkkramp. Laten jullie het me weten als die inventarisatie is afgerond? Dan kunnen we daarna de vervolgstappen bespreken. Hopelijk melden zich nog 1 of 2 leden!

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Verzonden: dinsdag 21 september 2021 12:04

Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>; 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: onderzoek vuurwerkcramp

Hoi beiden,

Alvast ter overweging voor onze bespreking morgen. Ik heb de brief als agendapunt bij de pv opgenomen onder overig besloten, met daarbij de volgende noot:

Presidium verzoek de commissie JenV om met een voorstel tot uitvoering van de motie te komen, inclusief een begroting die ten laste gaat van het algemene onderzoeksbudget van de Tweede Kamer.

Ter bespreking: Welke leden willen zich aanmelden om samen met de staf een onderzoeksvoorstel te maken?

Morgen maar even kijken of we dat nog meer moeten specificeren.

Groet,

5.1.2e
[redacted]

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 08:19
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Belangenconflicten?

Goedemorgen 5.1.2e,

Dank voor je snelle en heldere reactie. Het lijkt me een goed idee om het onderwerp even kort ter sprake te brengen in de voorbereidingsgroep. Vooralsnog bestaat die trouwens alleen uit Renske Leijten en Pieter Omtzigt, 5.2.1 Leden hebben nog tot maandag om zich aan te melden, dus allicht komt er nog iemand bij.

Groeten en alvast fijn weekend,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 20:42
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Belangenconflicten?

Hi 5.1.2e, in z'n algemeenheid proberen we te voorkomen dat woordvoerders aan tijdelijke commissies of onderzoekscommissies deelnemen, zeker als mogelijk de rol van de Kamer zelf onderwerp van onderzoek kan zijn. Voor zover ik weet, is dit het enige criterium waar echt hard op wordt gestuurd (maar ook weer niet keihard, want Leijten zat bijvoorbeeld wel in de POK).

Bij voorbereidingsgroepjes doen we dat niet zo streng. Zo was Leijten lid van voorbereidingsgroep ter voorbereiding op de tijdelijke commissie Fraudebestrijding.

Ook is dat woordvoerders-criterium lastig vol te houden bij eenmansfracties...

Als ik een vergelijking trek met de PEAG: haar verbondenheid met Groningen was voor Anne Kuik (CDA) juist een reden om aan de commissie deel te nemen. Ze heeft dat wel expliciet gemeld. Dat lijkt me hier dan ook de weg; evt een rondje 'persoonlijke betrokkenheid' doen in het voorbereidingsgroepje?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 30 september 2021 17:09
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Belangenconflicten?

Ha 5.1.2e,

Pieter Omtzigt heeft zich aangemeld voor de voorbereidingsgroep voor uitwerking van de motie-Leijten (inzake onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkcramp). Bij zijn aanmelding merkt hij het volgende op:

“Nu weet ik niet of belangenconflicten en contacten gemeld moeten worden, maar voor deze groep meld ik dat ik in Enschede/Roombeek woon (sinds een jaar of 5).”

5.2.1 [redacted] weet jij of er een formele regeling bestaat voor het melden van belangenconflicten? En, zo ja, is die van toepassing op voorbereidingsgroepen?

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 08:51
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Belangenconflicten?

Hoi 5.1.2e,

Dank, lijkt me ook een goed voorstel, dan doen we het zo.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 08:14
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Belangenconflicten?

Goedemorgen 5.1.2e,

5.1.2e, 5.2.1

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 12:28
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Buiten reikwijdte

En bedankt voor je reacties op mijn vragen. Laten we nog even afwachten hoe 5.1.2e reageert en dan kunnen we vervolgstappen gaan zetten.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 11:33**Aan:** 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>**Onderwerp:** RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Hoi 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Zie onder in rood mijn antwoorden. 5.2.1

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 11:24**Aan:** 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>**Onderwerp:** RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Dankjewel 5.1.2e, die informatie had ik nog niet ontvangen, maar ik vermoedde al dat dit de uitkomst zou zijn.

De eerstvolgende stap lijkt mij inderdaad het plannen van een overleg met de voorbereidingsgroep. Daarover heb ik nog wel enkele vragen:

- @ 5.1.2e: sluit jij ook aan bij het overleg of zit dit onderwerp in de portefeuille van één van de adjunct-griffiers?

Ik zal hier zelf bij aansluiten

- @ 5.1.2e: het lijkt mij handig als jij de eerste keer ook bij het overleg bent. Dan neem ik het daarna zoveel mogelijk van je over. Hoe kijk je daar zelf tegenaan?
- @ allebei: zullen we de leden van de voorbereidingsgroep ter voorbereiding op het overleg de notitie van 5.1.2e met de voorgeschiedenis van dit traject sturen?

Lijkt mij wel nuttig, is geen geheim stuk en goed als ze de voorgeschiedenis kennen (5.2.1).

En tot slot nog twee praktische vragen:

- Het rapport van Van Buitenen heb ik nog niet tot mijn beschikking. Kan ik dat ergens vinden?

Ik had het laatst via google gevonden: [20200513 v70 n113 Openbaar review 1386 blz excl lijst.pdf - Google Drive](#)

- Is het handig om op de JenV-teamsite (of elders?) een map aan te maken waar we samen in kunnen werken en waarin we al ons materiaal kunnen opslaan? En, zo ja, kunnen jullie mij machtigen om daarbij te mogen?

We hebben wel een teamsite, of dat een handige werkwijze is, kan 5.1.2e nog beter inschatten. Zo ja, dan zal ik 5.1.2e vragen je te machtigen!

Ik ben erg benieuwd naar de bespreking met de voorbereidingsgroep!

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 11:07

Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

CC: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: FW: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Hoi 5.1.2e,

Weet niet of je deze al doorgestuurd gekregen had (was zelf twee dagen op cursus). Maar bij dezen! Eerste vervolgstap is denk ik een afspraak met de voorbereidingsgroep?

Groet,

5.1.2e

Van: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 4 oktober 2021 11:34

Aan: GC-Commissie-J&V <5.1.2i [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2i@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Geachte (plv.) leden van de commissie Justitie en Veiligheid,

Naar aanleiding van onderstaande inventarisatie hebben de leden Omtzigt en Leijten zich aangemeld voor de voorbereidingsgroep ter uitvoering van de motie in het kader van een onafhankelijk onderzoek naar vuurwerkcramp Enschede.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

M 06-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 14:05
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Ah okay, dan is het inderdaad goed dat ik het vraag. Bij LNV is het gebruikelijk dat de commissieassistente dergelijke afspraken maakt. Ik ga eens kijken of ik eruit kom met de agenda's van beide leden en onze eigen agenda's. Dat wordt nog best een uitdaging vrees ik. Ik ga wat opties in kaart brengen en dan leg ik ze nog aan je voor, voordat ik daadwerkelijk een vergaderverzoek verstuur.

Het valt me nu trouwens pas op dat Leijten en Omtzigt allebei geen lid zijn van de commissie JenV, dus jullie hebben vermoedelijk net zo weinig zicht op hun agenda's als ik.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 13:49
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Goed dat je het vraagt, ik was er eigenlijk vanuit gegaan dat jij dat zou doen, zo doen we dat meestal ook met 5.1.2e en 5.1.2e. Gaat dat lukken? Anders vraag ik alsnog of 5.1.2e het wil doen.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 13:22
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Even checken voor de zekerheid: gaat een van jullie commissie-assistenten de afspraak met de voorbereidingsgroep inplannen of ga je ervanuit dat ik dat doe?

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 13:33

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Ok, ga ik doen!

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 12:59

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Hoi 5.1.2e,

Dank, klinkt als een goed plan! Prima om de eerste keer erbij te zijn.

Een mapje op de teamsite J&V aanmaken lijkt mij ook een goed idee, dan zorgen we er ook voor dat e.e.a. later nog weer makkelijk terug te vinden is. @5.1.2e, misschien het handig om 5.1.2e te vragen om dan ook 5.1.2e meteen te machtigen.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 14:47
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Prima, dan ga ik die maandag proberen! Ik ga later vandaag of morgen een vergaderverzoek uitsturen en dan wachten we de reacties af.

Verder zal ik een lijstje gaan bijhouden met bespreekpunten, want er zijn los van de inhoud ook wat praktische punten die we ter sprake moeten brengen. Ik denk dat ik voor de eerste bespreking 45 minuten ga inplannen, want anders komen we denk ik in tijdnood.

Nog meer groetjes,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 2170 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 14:38
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Hoi 5.1.2e,

Ze zijn inderdaad allebei geen lid van de commissie JenV, dus ik weet ook niet wie de medewerkers zijn. Misschien maar gewoon direct mailen? Overigens moeten we dat wel even aan de orde stellen tijdens de eerste bijeenkomst, want volgens het reglement zouden ze wel lid moeten zijn van de commissie, dus dan moeten ze dat alsnog worden.

Wat mij betreft zijn onderstaande drie opties prima, ik denk dat een maandag misschien wel het meest haalbaar is met alle agenda's.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 14:21
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: J&V IUITKOMST: INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede)

Ha **5.1.2e**,

Denk je dat een van de volgende opties kansrijk zou kunnen zijn?

- Dinsdag 26 oktober van 13.00-13.30 uur.
- Donderdag 28 oktober van 9.30-10.00 uur.
- Maandag 1 november van 11.30 -12.00 uur (kan ook via pexip als de leden niet in B67 zijn).

En weet jij toevallig wie de medewerkers van Leijten en Omtzigt zijn?

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 2170 **5.1.2e** | E **5.1.2e** [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 10:25
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep "Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede"

5.1.2e, 5.2.1

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 10:21
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep "Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede"

Hoi 5.1.2e,

Volgens mij prima zo. Het zou natuurlijk zo maar kunnen dat ze dat tijdstip niet kunnen, maar dan zien we wel weer verder.

B67 lijkt me inderdaad een handige locatie, zou wel mijn voorkeur hebben dit gesprek niet via pexip te laten lopen.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 10:06
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Voorbereidingsgroep "Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede"

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Onderstaand bericht wil ik in een vergaderverzoek aan Leijten en Omtzigt sturen. Zouden jullie alsjeblieft even kunnen checken of jullie je kunnen vinden in de tekst en of ik niets belangrijks ben vergeten?

@ 5.1.2e, in tegenstelling tot wat ik eerder voorstelde, ben ik van plan om een vergaderverzoek te doen voor dinsdag 26 oktober van 12.45-13.30 uur. Op maandag 1 november is er namelijk een 12 uur durende WGO over het Belastingplan 2022 gepland en ik vermoed dat Omtzigt daar in ieder geval aan gaat deelnemen en Leijten allicht ook. Op een dinsdag kunnen we het best in B67 afspreken toch?

Groeten,

5.1.2e

*****

Geachte mevrouw Leijten en heer Omtzigt,

Graag gaan wij binnenkort met u in gesprek over de uitwerking van de [motie](#) van het lid Leijten over onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkkramp in Enschede. U heeft zich beiden aangemeld voor de voorbereidingsgroep die hiervoor een voorstel gaat doen.

Vanuit de staf zullen 5.1.2e (5.1.2e van de commissie JenV), 5.1.2e (5.1.2e van de commissie JenV) en ondergetekende 5.1.2e van de commissie LNV) bij het gesprek aanwezig zijn. Wij zullen u voorafgaand aan het overleg een korte agenda en enige achtergrondinformatie toesturen.

Mocht u voorafgaand aan het overleg nog vragen hebben over het bovenstaande, dan kunt u natuurlijk altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 14:40
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Aha, dank! Dan wacht ik nog heel even af en verstuur ik de e-mail aan het eind van de middag...

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 14:39
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ja ze is vrij, maar leest en reageert af en toe wel op e-mail merk ik!

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 14:35
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Dank voor de suggesties 5.1.2e! Ik pas de tekst nog een beetje aan. Weet jij of 5.1.2e vrij is deze week? Ik kreeg geen *out of office reply*, maar haar agenda wekt wel die indruk.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 14:26
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Dank, 5.1.2e!

Goed idee, zo'n mail. Enkele suggesties nog voor punten 1 en 2:

5.2.1

Buiten reikwijdte

Groeten, 5.1.2e

Van: [redacted] @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 19 oktober 2021 15:26

Aan: [redacted] @tweedekamer.nl>; 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Morgen wil ik Leijten en Omtzigt nog wat informatie sturen ter voorbereiding op ons gesprek volgende week. Hieronder vinden jullie een concepttekst. Wat vinden jullie er zo van? Missen jullie nog iets? Hebben jullie nog suggesties om de tekst aan te scherpen?

@ 5.1.2e, de eerste twee agendapunten zijn bedoeld om onze eerdere punten (eventuele belangenconflicten & lidmaatschap van de commissie JenV) bespreekbaar te maken. Staat dat er goed zo?

Groeten,

5.1.2e

P.S. Leijten heeft het vergaderverzoek geaccepteerd; Van Omtzigt heb ik nog niets gehoord.

Geachte mevrouw Leijten en heer Omtzigt,

Op dinsdag 26 oktober van 12.45-13.45 uur is een bijeenkomst gepland van de informele voorbereidingsgroep "Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede". U heeft zich beiden aangemeld voor deze voorbereidingsgroep, die de commissie JenV een voorstel gaat doen voor de uitwerking van de [motie](#) van het lid Leijten inzake de vuurwerkramp.

De agenda voor deze eerste bijeenkomst van de voorbereidingsgroep luidt als volgt:

1. Korte kennismaking, 5.2.1 [redacted]
2. Relatie van de voorbereidingsgroep tot de commissie JenV
3. Voorgeschiedenis van de motie
4. Inventarisatie van ideeën voor uitwerking van de motie (focus van het onderzoek, te betrekken aspecten van het rapport van Van Buitenen, etc.)
5. Afspraken over het vervolg

Bijgevoegd vindt u een [stafnotitie](#) die begin vorig jaar is opgesteld naar aanleiding van de [motie](#) van het lid Van Raak c.s. over advies van de Stichting Maatschappij en Veiligheid naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede. Deze stafnotitie bevat een voorstel voor de opvolging van die motie. Hieraan is geen vervolg gegeven. In bijlage 1 van die notitie is informatie te vinden over de achtergrond van de motie van het lid Van Raak.

Mocht u voorafgaand aan het overleg nog vragen hebben over het bovenstaande, dan kunt u natuurlijk altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 17:37
Aan: Leijten, R.M.; Omtzigt, P.H.
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede
Bijlagen: Stafnotitie opvolging motie-Van Raak.pdf

Geachte mevrouw Leijten en heer Omtzigt,

Op dinsdag 26 oktober van 12.45-13.45 uur is een bijeenkomst gepland van de informele voorbereidingsgroep "Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede". U heeft zich beiden aangemeld voor deze voorbereidingsgroep, die de commissie JenV een voorstel gaat doen voor de uitwerking van de [motie-Leijten](#) inzake de vuurwerkramp.

De agenda voor de eerste bijeenkomst van de voorbereidingsgroep is als volgt:

1. Korte kennismaking, inclusief toelichting op eventuele betrokkenheid bij het onderwerp van onderzoek
2. Relatie van de voorbereidingsgroep tot de commissie JenV, eventuele sondering met woordvoerders
3. Voorgeschiedenis van de motie
4. Inventarisatie van ideeën voor uitwerking van de motie (focus van het onderzoek, te betrekken aspecten van het rapport van Van Buitenen, etc.)
5. Afspraken over het vervolg

Bijgevoegd vindt u een [stafnotitie](#) die begin vorig jaar is opgesteld naar aanleiding van de [motie](#) van het lid Van Raak c.s. over advies van de Stichting Maatschappij en Veiligheid naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede. Deze stafnotitie bevat een voorstel voor de opvolging van die motie. Hieraan is geen vervolg gegeven. In bijlage 1 van de notitie is informatie te vinden over de achtergrond van de motie van het lid Van Raak.

Mocht u voorafgaand aan het overleg nog vragen hebben over het bovenstaande, dan kunt u natuurlijk altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 10:42
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Snap ik en is misschien ook effectiever 😊. Maar wel handig om het nummer achter de hand te hebben.

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 10:41
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Super, dankjewel! Ik probeer het eerst even via 5.1.2e, dan hoef ik Omtzigt niet te storen tijdens het herfstreces...

Groetjes,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 10:31
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Heb het nummer van Pieter Omtzigt van 5.1.2e gekregen (06-5.1.2e). Ze wist niet zeker of het nog actueel is.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 09:49
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Nee, nog niets gehoord van Omtzigt. In de bereikbaarheidsgids stuitte ik op 5.1.2e als 5.1.2e van Omtzigt. Zal ik eens proberen of zij inzicht heeft in zijn agenda? Of kan jij nog een andere ingang bedenken?

En het artikel is inderdaad interessant om te lezen, 5.1.2e stuurde het me ook gisteren. 😊

Groeten en geniet van je (grotendeels) vrije week,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 09:41

Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>; 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede

Hoi allebei,

Excuus voor mijn late reactie, ben deze week (grotendeels) vrij. Maar zie dat je de mail al gestuurd hebt, wat mij betreft goed zo. Heeft Omtzigt de afspraak al bevestigd?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 14:48
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Vraag over de agenda van de heer Omtzigt

Goedemiddag 5.1.2e ,

Dankjewel voor je snelle reactie en fijn om te vernemen dat de heer Omtzigt dinsdag aanwezig kan zijn.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 14:46
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Vraag over de agenda van de heer Omtzigt

Beste 5.1.2e ,

Ja, je bent bij mij aan het juiste adres hoor. Pieter Omtzigt zal inderdaad bij die bijeenkomst aanwezig zijn, deze stond al in zijn agenda. Dank voor je bericht!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e / beleidsmedewerker
 het lid Omtzigt
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 10:49
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Vraag over de agenda van de heer Omtzigt

Beste 5.1.2e ,

Ben ik bij jou aan het juiste adres als ik een vraag heb over de agenda van de heer Omtzigt? Ik heb hem namelijk een vergaderverzoek gestuurd, waar hij nog niet op heeft gereageerd. Het betreft een vergaderverzoek voor dinsdag 26 oktober van 12.45-13.45 uur in de Terlouwzaal. Het gaat om een bijeenkomst van de informele voorbereidingsgroep

“Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede” waarvoor hij zich heeft aangemeld. Heb jij er zicht op of hij bij die bijeenkomst aanwezig zal zijn? Alvast hartelijk bedankt voor je reactie!

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: 5.1.2e [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 09:20
Aan: 5.1.2e [REDACTED]
CC: 5.1.2e [REDACTED]
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Dat is goed nieuws inderdaad, dan zien we elkaar dinsdag!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 14:50
Aan: 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

We waren bij 5.1.2e [REDACTED] inderdaad aan het juiste adres (handig om te weten 😊) en Omtzigt kan er dinsdag bij zijn, dus dan is iedereen beschikbaar. Fijn!

Groeten,

5.1.2e

[REDACTED]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e [REDACTED] | E 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl | | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 11:32
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Voor zover ik dat kan zien, is er in de Terlouwzaal geen mogelijkheid in te bellen. Ik heb wel de KC-pexipruimte gereserveerd, dan kan je 'aanschuiven' op de IPad: <https://pexip.me/meet/76374153/>

Groetjes en tot zo,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 09:25
Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
CC: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Hoi 5.1.2e,

Ik ben een beetje verkouden, dus werk voor de zekerheid vandaag maar thuis. Ik kan er helaas dus niet live bij zijn. Via pexip zou wel kunnen. Denk je dat dat lukt?

Groeten, 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 15:39
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Onderstaande vraag van 5.1.2e moeten we donderdag maar even kijken wie deze oppakt ok? (of samen?)
 Ik heb de vraag alvast op mijn naam in Topdesk gezet.

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 15:26
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: vuurwerkkramp

Hoi! Als het lukt ongeveer binnen een dag of 10?

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 14:12
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Dank voor je vraag! Wanneer moet het af zijn?

Met groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 14:08
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: vuurwerkkramp

Hoi allebei,

Heeft 1 van jullie tijd om een historisch overzicht te maken van de vuurwerkkramp in Enschede met bijv. belangrijke publicaties? Het is voor de voorbereidingsgroep die zich bezighoudt met de uitvoering van de motie Leijten (onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkkramp).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(6)5.1.2e

E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: 5.1.2e [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 15:42
Aan: 5.1.2e [REDACTED]
Onderwerp: RE: vuurwerkcramp

Veel dank!

Van: 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 15:34
Aan: 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>; 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: vuurwerkcramp

Prima! 1 van ons zal de vraag oppakken.
Groet!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [REDACTED]

[REDACTED]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
T +06 5.1.2e [REDACTED] | E 5.1.2e [REDACTED] @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Aanwezig: dinsdag/donderdag/vrijdag (thuis of in 5.1.2e [REDACTED])

5.1.2e

Onderwerp: Afstemmen vraag vuurwerkramp
Locatie: <https://pexip.me/meet/25999740/>

Begin: di 2-11-2021 12:30
Einde: di 2-11-2021 13:00
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: 5.1.2e
Verplichte deelnemers: 5.1.2e

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte ?

Graag zouden 5.1.2e en ik even met je willen overleggen over de vraag mbt de vuurwerkramp (maken historisch overzicht van de vuurwerkramp in Enschede met bijv. belangrijke publicaties? Het is voor de voorbereidingsgroep die zich bezighoudt met de uitvoering van de motie Leijten (onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp)).

Groetjes,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 14:44
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Uitwerking motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Dank voor jullie reacties en voor jouw aanvullingen, 5.1.2e. Ik zal de mail aan 5.1.2e en (met enige aanpassing) ook aan 5.1.2e sturen. Ik ben benieuwd naar hun reacties!

Groeten en alvast fijn weekend,

5.1.2e

Buiten reikwijdte

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:17
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Uitwerking motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik vind het ook een heldere mail. Volgens mij is onze contactpersoon bij communicatie 5.1.2e.

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 10:58
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Uitwerking motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Veel dank hiervoor. Ik vind schets van de aanleiding en de vragen heel helder! Hieronder nog een paar kleine aanvullingen van mijn kant.

5.1.2e, 5.2.1

Groeten,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 11:38

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
cc: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Uitwerking motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Hieronder vind je een opzet van de mail die ik aan 5.1.2e wil sturen. Zou jij deze alsjeblieft kritisch willen bekijken? Ik was vooral aan het worstelen met de formulering van de vragen die we aan Bureau Wetgeving willen stellen. Zou jij die alsjeblieft nog kunnen aanscherpen?

Groetjes en alvast bedankt,

5.1.2e

*****

Beste 5.1.2e ,

Graag zou ik van Bureau Wetgeving advies ontvangen over enkele vragen die ik heb over de uitwerking van de [motie-Leijten](#) over onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede. Ben ik daarvoor bij jou aan het juiste adres of kan ik daarvoor beter een van je collega's benaderen? Hieronder in ieder geval alvast een toelichting.

Het Presidium heeft de commissie J&V verzocht een onderzoeksvoorstel te doen voor de uitwerking van de motie-Leijten. Daartoe heeft de commissie een informele voorbereidingsgroep in het leven geroepen die dat voorstel gaat voorbereiden. Afgelopen dinsdag hebben 5.1.2e (5.1.2e van de cie-J&V), 5.1.2e (5.1.2e van de cie-J&V) en ik een eerste overleg gehad met de leden van de voorbereidingsgroep (de leden Leijten en Omtzigt). Daarbij kwam ter sprake dat het onderzoek potentieel strafrechtelijke aspecten kent en dat het daarom goed zou zijn Bureau Wetgeving om advies te vragen. Ik zal proberen onze vragen hieronder toe te lichten, maar allicht is het handig om hier ook nog even over te bellen. 5.2.1

De motie-Leijten roept op tot een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan, waarbij de [bevindingen](#) van onderzoeker Van Buitenen worden betrokken. Voor dat onderzoek zal een opdracht voor een extern onderzoek worden verstrekt aan een derde partij (bijv. een onderzoeksbureau), waarvoor een onderzoeksvoorstel inclusief begroting moet worden opgesteld. De bevindingen van Van Buitenen hebben betrekking op vele aspecten van de ramp en het is voor ons dan ook de vraag welke van die aspecten we kunnen en willen meenemen in het onafhankelijke onderzoek. Op hoofdlijnen zijn de volgende openstaande vragen te onderscheiden:

1. Wie heeft de explosie veroorzaakt? Daar bestaat nog steeds onduidelijkheid over; recent is er opnieuw een [aangifte](#) gedaan in deze zaak. Het gaat hier dus echt om de schuldvraag.
2. Hoe kon het gebeuren dat de explosie zo groot was? Was er niet voldoende geleerd van de eerdere vuurwerkramp in Culemborg? Klopte de classificatie van het opgeslagen vuurwerk wel? Was de blusinstructie goed? Etc.
3. Welke lessen zijn er getrokken uit de vuurwerkramp, welke maatregelen heeft de overheid naar aanleiding daarvan genomen en zijn die voldoende om herhaling te voorkomen?
4. In hoeverre hebben de partijen die betrokken waren bij de afhandeling van en het onderzoek naar de ramp zaken onder de pet gehouden/in de doofpot gestopt? 5.2.1

5.2.1

5.2.1

Vandaar de volgende vragen:

5.2.1

We hopen dat jullie ons kunnen voorzien van een beargumenteerd advies, zodat wij de leden van de voorbereidingsgroep hier goed over kunnen adviseren. Het lijkt mij trouwens ook handig als jij (of een van je collega's) zou kunnen aansluiten bij de volgende bijeenkomst van de voorbereidingsgroep, zodat we alle argumenten nog eens goed kunnen wisselen. Is dat een optie?

Zoals gezegd, ben ik uiteraard graag bereid tot nadere toelichting!

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: Werf, J.J. van der (Hanneke)
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 14:16
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: J&V NADERE INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Ha 5.1.2e,

Begrijpelijk. Bij deze zeg ik het graag toe, de komende maand zit ik behoorlijk vol maar dat geldt denk ik ook voor Pieter en Renske, we komen er vast wel uit. Laat maar weten of ik nog wat belangrijks gemist heb en wanneer het eerstvolgende contact is van dit gremium.

Groet en alvast fijn weekend, Hanneke

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 28 okt. 2021 om 15:05 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Beste Hanneke,

Dank hiervoor, tot nu toe heb ik nog geen andere aanmeldingen gekregen. Ik kan nog niet helemaal goed inschatten hoeveel tijd dit gaat kosten, hangt ook af van de onderzoeksvragen, maar in principe doet het extern onderzoeksbureau het meeste werk. Pieter en Renske gaven deze week wel aan graag vóór het maken van de opzet wat gesprekken in Enschede te willen voeren.

Groet,
 5.1.2e

Van: Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 12:43
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: J&V NADERE INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede)

Dag 5.1.2e,

Ik wil mij bij deze wel opgeven voor de voorbereidingsgroep. Aarzel nog wat over de tijdsinneming en weet niet of er al andere gegadigden zijn? Ben zelf in Twente geboren dus voel het ook wel aan mijn eer verplicht 😊

Met vriendelijke groet,

Werf, J.J. van der (Hanneke)

Tweede Kamerlid

D66

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 | E j.vdwerf@tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

---

[REDACTED]

Van: Commissie J&V
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 15:25
Aan: GC-Commissie-J&V
Onderwerp: J&V: uitkomst NADERE INVENTARISATIE voorbereidingsgroep motie Leijten (onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede)

Geachte (plv.) leden van de Commissie JenV,

Naar aanleiding van onderstaande inventarisatie heeft het lid Van der Werf (D66) zich aangemeld voor de voorbereidingsgroep t.b.v. uitvoering van de motie Leijten. Daarmee bestaat de voorbereidingsgroep uit de leden Leijten, Omtzigt en Van der Werf.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

[REDACTED]

Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +31(6)5.1.2e [REDACTED]

E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

[REDACTED]

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 1 november 2021 14:34
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Uitwerking motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede

Hai 5.1.2e,

Helaas moet ik je teleurstellen. Het is niet mogelijk en wenselijk met het oog op onze *core business* (wetgeving) dat een wetgevingsjurist van ons deelneemt in de werkgroep.

Vanuit mijn ervaring kan ik je wel meegeven dat zowel de eerste als de vierde vraag inderdaad niet door onderzoek door/namens de TK beantwoord kunnen worden. Het vaststellen van schuld (wie heeft het gedaan dan wel wie heeft het onder de pet gehouden) is niet aan de Kamer. In strafrechtelijke zin is daar het OM bevoegd, in het civiele recht is hiervoor de burgerlijke rechter aangewezen. Bovendien is met name voor die vierde vraag vereist dat je over alle documentatie beschikt die feitelijk berusten bij andere instanties als OM e.d. en daartoe heeft de Kamer geen toegang. Ook kan de Kamer niet afdwingen dat externen toegang krijgen tot dit soort informatie. Dat zijn immers op basis van de wet zeer vertrouwelijke documenten die de Kamer ook niet krijgt met het oog op het belang van de staat (strafvorderlijke gegevens dan wel informatie uit strafrechtelijk onderzoek worden niet verstrekt met het oog op het belang van de staat).

Als er vermoedens zijn van onbehoorlijk handelen door bijvoorbeeld OM, kan de burger de weg bewandelen via de Nationale Ombudsman.

Ik hoop je hiermee alsnog iets op weg te hebben geholpen!

Hartelijke groet,

5.1.2e

[REDACTED]
Griffie Plenair/Bureau Wetgeving
Tweede Kamer der Staten-Generaal

M +(31)6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 12:14
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Artikel
Bijlagen: VR Milieu en Recht 090420.pdf

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Na een eerste snelle search vond ik oa bijgevoegd artikel. Om zo te bespreken bij ons overleg.

Groet!

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 15:12
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Uitgelicht politie
Bijlagen: VR Milieu en Recht 090420.pdf

Oja, nog meer ter info 😊:

5.1.2e en ik hebben vanmiddag overleg gehad met 5.1.2e en we gaan allebei aan de slag met het zoeken naar onderzoeken en overzichtsartikelen en het starten met een parlementaire tijdlijn. Ook maken we een zoekvraag 'vuurwerkcramp' voor de dagelijks nieuwsvoorziening waar we in eerste instantie jou, 5.1.2e en onszelf op abonneren. We werken met elkaar op de JenV teamsite en hebben met 5.1.2e afgesproken dat we uiterlijk volgende week donderdag eea aanleveren.

Hierbij alvast een interessant artikel.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 14:59
Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Uitgelicht politie

Buiten reikwijdte

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 14:42
Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Uitgelicht politie

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Groet,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 3 november 2021 17:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ok prima! Ik kan niet zo goed inschatten wat gebruikelijk is om tussentijds te delen (ik heb trouwens van der Werf wel heel kort ingelicht, maar misschien sowieso goed haar even bij te praten).

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 17:10
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ik zou het veel korter houden en nog niet op de inhoud ingaan. Er is nog maar één bijeenkomst geweest en bovendien is nog een nieuw lid (van de grootste fractie), die nog van niks weet. Er is dus nog niet veel wat al rijp is om te delen.

Hieronder een tekstsuggestie!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 17:01
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Zie onderstaand verzoek voor een voortgangsbericht over de uitvoering van de motie Leijten. Volgens mij kunnen we nog niet heel concreet zijn, maar willen jullie even meelesen?
 Dank!

Het Presidium heeft de commissie J&V verzocht een onderzoeksvorstel te doen voor de uitwerking van de motie-Leijten. Daartoe heeft de commissie een informele voorbereidingsgroep in het leven geroepen die een ontwerp voor een onderzoeksvorstel gaat opstellen, dat aan de commissie zal worden voorgelegd. De samenstelling van de voorbereidingsgroep heeft enige tijd in beslag genomen en bestaat uit de leden Van der Werf (D66), Leijten (SP) en Omtzigt. Er is eind oktober heeft een eerste overleg plaatsgevonden.

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 14:51
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ha 5.1.2e,

Tijdens de afgelopen behandeling van de raming voor het jaar 2022 is een aantal moties aangenomen en toezeggingen gedaan. Op dit moment zijn wij bezig met het ophalen van de laatste stand van zaken van (de uitvoering van) de moties en toezeggingen. Op dit moment is een en ander nog niet volledig uitgekristalliseerd,

maar het is mogelijk dat over de uitvoering van de moties en toezeggingen een brief wordt verzonden aan de Kamer.

- Motie Leijten inzake een commissie vuurwerkkramp Enschede (Kamerstuk 35752, nr. 10)

Het verzoek aan jou is om in een paar zinnen (een stuk of tien) de laatste informatie te geven over de onderstaande toezeggingen. Deze informatie kunnen wij vervolgens gebruiken voor het schrijven van een conceptbrief. Het uiteindelijke concept van de brief wordt nog een keer voorgelegd. Graag ontvang ik de stukjes tekst op korte termijn.

Ter informatie is de vorige 'terugblikbrief' toegevoegd aan deze email.

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze email dan verneem ik graag van je.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA, Den Haag

T +31 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 4 november 2021 09:16
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ja, dat is ook prima. Ik bel je om 13.00 uur!

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 09:15
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Hi 5.1.2e,

Mag het ook later op de dag? Ik heb van kwart voor 10 tot half 12 een afspraak. Na de lunch, uur of 13, een optie?

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 09:12
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ha 5.1.2e,

Prima om zo te bellen, ik ben ook thuis aan het werk. Ik bel je rond een uur of half tien, als dat voor jou ook okay is.

Groetjes en tot zo,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 65.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 08:58
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Hoi allebei,

Het voorstel van 5.1.2e lijkt me ook prima, geeft misschien net wat meer toelichting.

@5.1.2e, las je mail gisteren net te laat, maar we kunnen straks even bellen? (Ben vandaag thuis aan het werk).

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 3 november 2021 17:14

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Verzoek informatie over moties en toezegging raming 2022

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Mijn gedachte was om de tekst niet per se korter te maken, maar wel algemener, bijvoorbeeld zo:

Het Presidium heeft de commissie J&V verzocht een onderzoeksvoorstel te doen voor de uitwerking van de motie-Leijten. Daartoe heeft de commissie een informele voorbereidingsgroep in het leven geroepen die dat voorstel gaat voorbereiden. De voorbereidingsgroep bestaat uit de leden Leijten (SP), Omtzigt (het lid Omtzigt) en Van der Werf (D66). Er is eind oktober een eerste overleg geweest met de leden van de voorbereidingsgroep, de griffier en de betrokken kenniscoördinatoren. De eerste stap die op dit moment wordt gezet, is het verzamelen van de informatie die nodig is om de focus van het onderzoek te kunnen bepalen. In een volgend overleg worden de resultaten hiervan en de vervolgstappen besproken.

5.1.2e, ben jij toevallig nog in B67? Dan zou ik je even in levende lijve kunnen bijpraten over wat ik al wel en niet heb gedaan.

Groeten,

5.1.2e

[Redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 08:34
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Goedemorgen 5.1.2e en 5.1.2e ,

Succes met het samenstellen van het overzicht van de onderzoeken. Ik kan er maandag eventueel verder aan werken. Ook wil ik aanvangen met de tijdlijn van de parlementaire behandeling, die wellicht inzicht kan bieden in de informatieverstrekking van de regering aan het parlement.

Buiten reikwijdte

Succes 5.1.2e en tot zo 5.1.2e

Groeten van 5.1.2e

Op 4 nov. 2021 17:48 schreef "5.1.2e" @tweedekamer.nl>:
 Dank, daar kijk ik morgen naar.

Buiten reikwijdte

Fijne avond, groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 17:46
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e ,

Oh wauw, dat is ook toevallig zeg en superfijn! Ik heb net een overzicht van de onderzoeken die ik tot nu toe heb gevonden (inclusief een toelichting op het doel en de uitkomsten ervan) op de teamsite gezet, zie: [Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp](#). Maandag ga ik aan de slag met het overzicht van personen die de leden van de voorbereidingsgroep eventueel zouden kunnen spreken om de focus van het onderzoek te bepalen.

Buiten reikwijdte

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 17:36
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e en 5.1.2e en 5.1.2e,

Dank voor je mail 5.1.2e! Ik heb me vandaag op 'de vuurwerkkramp' gestort en ben bezig met een overzicht van volgens mij precies die rapporten waar jij hieronder naar vraagt ☺ (inclusief links). Kan er 1 nog niet zo snel vinden maar de rest wel tot nu toe.

Ik stuur je morgen even een update van mijn zoektocht.

Met groet,
5.1.2e

Van: [redacted] @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 17:33
Aan: 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>; 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Toevallig stuitte ik net op informatie over één van de stukken die ik eerder niet kon vinden, namelijk het 'rapport' van de commissie Herstel. Duidelijk is inmiddels dat hij geen rapport heeft gepubliceerd, maar dat zijn bevindingen wel zijn opgenomen in een brief van het Presidium aan de leden van de Kamer, zie: [kst94569.2s.pdf](#) ([parlementairemonitor.nl](#)). De Kamer heeft destijds (in 2005-2006) blijkbaar al eens een verificatieonderzoek gedaan en – als ik de stukken uit die periode goed begrijp – zelfs overwogen een parlementair onderzoek te doen...

Inmiddels heb ik nog wel een andere vraag aan jullie. Ik lees namelijk op diverse plekken dat er op 15 januari 2001 acht inspectierapporten over de vuurwerkkramp zijn verschenen. Daarvan heb ik alleen het rapport van IGZ kunnen vinden. Ook is er blijkbaar op 19 februari 2001 door vier inspecties samen een aanvullend rapport gepubliceerd over het overheidshandelen na de vuurwerkexplosie in Culemborg. Vooralsnog denk ik niet dat deze rapporten superbelangrijk zijn, maar het zou volledigheidshalve wel netjes zijn als we ze in het overzicht op zouden kunnen nemen. Zouden jullie alsjeblieft een poging willen wagen om die te vinden?

Groeten en alvast bedankt,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | [www.tweedekamer.nl](#)

Van: 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 16:54
Aan: 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>; 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Dank! We gaan aan de slag, ik heb op de teamsite al een paar mapjes toegevoegd. Ik heb 5.1.2e al op de hoogte gesteld dat we jou hebben gesproken en wat 5.1.2e en ik gaan doen.

Hartelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 2 november 2021 16:46

Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgevoegd vinden jullie de eerste versie van het overzicht met onderzoeken die zijn uitgevoerd naar de vuurwerkkramp in Enschede. Als basis daarvoor heb ik het volgende artikel van Follow The Money (FTM) gebruikt: [Opsporingsexperts: 'Nieuw onderzoek vuurwerkkramp Enschede is gerechtvaardigd'](#)

In de tabel staan drie vragen, waarvan ik hoop dat jullie die kunnen beantwoorden. En als jullie nog andere relevante onderzoeken tegenkomen, dan hoor ik het natuurlijk ook graag!

Hartelijke groeten,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e [redacted] | E 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl> | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 5 november 2021 17:39
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Vuurwerkcramp
Bijlagen: Lijst vragen en antwoorden 110401.pdf

Ha 5.1.2e,

En deze kwam ik toevallig tegen, alvast ter info voor de tijdlijn.

Groetjes,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 8 november 2021 17:31
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Vuurwerkkramp

Tuurlijk, geen probleem! Ook prima om mee te lezen met notities, als je dat handig vindt.
 Fijn dat 5.1.2e nu ook aansluit. Succes en we spreken elkaar.
 Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 8 november 2021 17:19
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Dank voor je reactie, dat is prima! Fijn dat je bereid bent om af en toe te sparren, want dit wordt vast geen eenvoudig traject. ☺

5.1.2e sluit in het vervolg trouwens aan bij overleggen met de voorbereidingsgroep, dus dat is fijn.

Groeten,

5.1.2e

@ 5.1.2e, ik verstuur zo een vergaderverzoek.

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 8 november 2021 17:15
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Dank voor je bericht! Het is inderdaad schipperen met de tijd, dus dat laatste lijkt mij inderdaad het beste. Uiteraard altijd graag bereid om te sparren!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 8 november 2021 11:00
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Hoe kijk jij aan tegen je betrokkenheid bij het vervolg van het traject over de uitwerking van de motie-Leijten? Wil je graag bij de volgende bijeenkomst(en) van de voorbereidingsgroep zijn of juist liever niet? Wat mij betreft zou het

fijn zijn als je erbij kunt zijn, maar ik kan me ook goed voorstellen dat dit traject je dan alsnog teveel tijd kost. Laat dus maar even weten hoe jij dit ziet. Het belangrijkste voor mij is denk ik dat ik af en toe met je kan sparren, mochten zich ingewikkeldheden voordoen...

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 19:44
Aan: CIP
Onderwerp: Aanvraag artikelen
Bijlagen: Artikelen.docx

Beste collega's,

Graag zou ik de 3 artikelen in de bijlage digitaal willen ontvangen (staan op microfiche) als dat kan?
Buiten reikwijdte

Als het lukt voor donderdagmiddag?

Dank alvast en groet,
5.1.2e

VIP / Documentsoorten / Tijdschriftartikel / [3698203](#)

Bron	<i>Bron</i>	<i>Nadere aanduiding</i>	
	Bestuurswetenschappen	58 (2004) 6 : 472-494	
Titel	Vuurwerkcramp verandert handhavingsprocessen: een empirische analyse met behulp van de contextuele interactietheorie.		
Aut eur	H. Bressers, verbonden aan de Universiteit Twente E. van Veen, werkzaam bij de gemeente Hilvarenbeek		
Beschrijving	Beschouwing over de vraag in hoeverre de handhaving van milieuwetten in Enschede na de vuurwerkcramp anders verloopt dan vóór de vuurwerkcramp. Vervolgens wordt ingegaan op de vraag in hoeverre met behulp van de Contextuele interactietheorie kan worden beschreven welke wezenlijke verschillen zich voordoen en kan worden verklaard welke gevolgen deze hebben voor de kwaliteit van handhaving.		
Trefwoord	<i>Trefwoord</i>		
	ALGEMENE BEGINSELEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR BESTUURSHANDELINGEN RAMPENBESTRIJDING VUURWERK RAMPEN TWENTE		
Soort	<i>Soort</i>		
	vaktijdschriften		

VIP / Documentsoorten / Tijdschriftartikel / [3684513](#)

Bron	<i>Bron</i>	<i>Nadere aanduiding</i>	<i>Datum</i>
	Verkeersrecht	52 (2004) 6 : 168-171	01-06-
Titel	Overheidsaansprakelijkheid en artikel 2 EVRM.		
Aut eur	S.H.E.M. Wijte, assistent-in-opleiding (aio) Universiteit Utrecht		
Beschrijving	Aan de hand van jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg, wordt ingegaan op de vraag in hoeverre, ten aanzien van de vuurwerkcramp in Enschede, de overheid preventief had moeten optreden om onheil te voorkomen. In de aangehaalde Straatsburgse arresten wordt de verdragsstaat in kwestie verantwoordelijk gehouden voor een schending van het EVRM op grond van een niet-optreden.		
Trefwoord	<i>Trefwoord</i>		
	AANSPRAKELIJKHEID OVERHEID ALGEMENE BEGINSELEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR MENSENRECHTEN BESTUURSHANDELINGEN		

VUURWERK
RAMPEN
TWENTE

Soort

Soort
vaktijdschriften

VIP / Documentsoorten / Tijdschriftartikel / [3622366](#)

Bron

<i>Bron</i>	<i>Nadere aanduiding</i>	<i>Datum</i>
De Rode Draad	(2001) 184 : 4-5	01-09-2001

Titel

Interview met Ria Beckers, lid Commissie Vuurwerkramp. Leren van 'Enschede'.

Auteur

T. Reininga

Geïnterviewde

M.B.C. Beckers, lid Commissie Vuurwerkramp (Commissie-Oosting)

Beschrijving

Terugblik op de vuurwerkramp in Enschede, de achtergronden en informatie die naar aanleiding ervan naar buiten komen en het effect van het rapport van de commissie Onderzoek Vuurwerkramp (Commissie-Oosting).

Trefwoord

Trefwoord
RAMPEN
RAMPENBESTRIJDING
VUURWERK
TWENTE

Soort

Soort
interview
partijbladen

Relatie

<i>Soort</i>	<i>Beschrijving</i>
rapport	

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 20:07
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Tijdlijn
Bijlagen: 27157 69.pdf

Ha 5.1.2e,

Deze kwam ik vanmiddag tegen en stuur ik je alvast voor de parlementaire tijdlijn.

Groetjes,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:42
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkcramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Fijn en dank!

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:41
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkcramp Enschede

Ha 5.1.2e ,

Als we toch in B67 zijn, lijkt het me inderdaad handig om de bijeenkomst met de voorbereidingsgroep kort voor te bespreken en misschien ook nog wat andere zaken kort te sluiten. Ik stuur zo een vergaderverzoek aan jou en 5.1.2e .

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:30
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkcramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Dank voor je mail en het overzicht ziet er zeker indrukwekkend uit! Ik maak een kleine reader van een aantal achtergrondartikelen die ik je eind van de dag toe stuur. Begrijp helemaal wat je bedoelt met je laatste vraag. 5.2.1

Afijn.. ik wilde nog even laten weten dat toch ik er as maandag bij zit ipv 5.1.2e . Zou je mij de uitnodiging kunnen sturen? Het is toch gelukt om mijn dag(deel) te ruilen en ik zit er nu al een beetje in. 5.1.2e is hard bezig met 'drugsbeleid' (kennisagenda).

Hebben we vooraf met z'n 3-en nog een voorbereiding/afstemming?

Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 8 november 2021 12:06

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e ,

Dank voor al het uitzoekwerk! Het MSNP-rapport heb ik in de tabel opgenomen. En onder de tabel heb ik een bijlage toegevoegd met een overzicht van de relevante boeken en documentaires. De inspectierapporten heb ik daar niet in opgenomen, omdat die al in de tabel staan. Al met al is het een indrukwekkend overzicht geworden en ik krijg ook meteen zin om het een en ander te gaan lezen en bekijken. 5.2.1

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 5 november 2021 17:37

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e,

Ik heb jouw [Overzicht onderzoeken vuurwerkkramp](#) aangevuld met de rapporten van de inspecties, 1 heb ik nog niet kunnen vinden. Dinsdag zoek ik verder, ook naar andere openstaande vragen in het overzicht.

De titels van de rapporten vond ik door een zoekvraag in de mediatheek van de Politieacademie, de links heb ik erbij gezocht.

In bijgevoegd overzicht ook nog een aantal interessante documentaires en boeken nav mijn zoekvraag, van nieuw naar oud. Dinsdag zoek ik verder naar achtergrondartikelen.

En in de bijlage een rapport van MSNP met als titel: 'Eindrapport Onderzoek naar de Vuurwerkkramp in Enschede' van 27 februari 2001, relevant?

Fijn weekend en groet,

5.1.2e

Overzicht eerdere onderzoeken naar de vuurwerkramp in Enschede

Het onderstaande overzicht bevat onderzoeken die zijn uitgevoerd naar het ontstaan en de afhandeling van de vuurwerkramp in Enschede. Naast de onderstaande onderzoeken zijn er ook diverse onderzoeken gedaan naar de effecten die de ramp heeft gehad op de gezondheid van omwonenden. Deze zijn niet in het overzicht opgenomen.

Onderzoeksperiode/publicatiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief link naar vindplaats)	Opmerking 5.1.2e
Gepubliceerd in oktober 2000	Commissie Berghuijs	De toekomst van de rampenbestrijding en het risicomanagement. Een evaluerende rapportage naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000	
Gepubliceerd in januari 2001	Inspectie voor de Gezondheidszorg	Rapportage geneeskundige hulpverlening getroffen	
Gepubliceerd op 28 februari 2001	Commissie onderzoek vuurwerkramp (Commissie Oosting).	De vuurwerkramp. Eindrapport	
2000-2002	Het Tolteam		Dit is het rechteam dat in 1 ^e instantie onderzoek deed naar het ontstaan van de ramp. Ik denk dat dit een politieonderzoek betreft dat niet openbaar gemaakt is.
Uitgevoerd in 2003; openbaar gemaakt in xxx	Bureau Interne Zaken Gelderland	Intern onderzoek politie	Het onderzoek is afgerond in 2003, maar pas veel later openbaar gemaakt (na een rechterlijke uitspraak die daartoe noopte). Vraag: kunnen jullie achterhalen wanneer dit rapport openbaar is gemaakt?

Onderzoekspe-riode/publica-tiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief link naar vindplaats)	Opmerking <small>5.1.2e</small>
2004	Rijksrecherche		Dit onderzoek is in 2004 afgerond en ik heb de indruk dat dit ook openbaar gemaakt zou moeten worden na een rechterlijke uitspraak. Vraag: kunnen jullie dit onderzoek vinden?
2005	Commissie Herstel		Uit het FTM-artikel begrijp ik dat de Tweede Kamer opheldering heeft geëist over het ontslag van twee rechercheurs die kritisch waren over het onderzoek baat de ramp. FTM noemt het de commissie Herstel, maar ik heb hier niets over kunnen vinden. Vraag: kunnen jullie dit onderzoek vinden? Misschien in VIP, want ik neem aan dat het naar de Kamer is gestuurd.
2010-2012	Heropening justitieel onderzoek		Ik ga ervan uit dat dit onderzoek niet heeft geresulteerd in een openbaar rapport.
2018	Paul van Buitenen	Review strafvervolgning vuurwerkrampe Enschede	

Relevante documentaires, boeken en rapporten (nav een zoekvraag in de mediatheek van de Politie-academie) en Picarta – van nieuw naar oud

[Documentaire De Waarheid](#), 2doc, 26 februari 2021 (1.33:40 min.)

Bij de vuurwerkramp in 2000 in Enschede waren vele mensen betrokken. Tijdens de ramp vielen honderden gewonden, een woonwijk werd weggevaagd en er stierven 23 mensen. Er is vastgesteld dat er een hele hoop is misgegaan. Hoe gaan de verantwoordelijken hier achteraf mee om? Door middel van diepte-interviews met betrokkenen wordt er ingezoomd op de beslissingen en processen van toen. Met de ramp als voorbeeld zoekt regisseur Pieter Fleury antwoord op de verreikende vraag: is de angst om de schuld te krijgen zo groot dat men wegduikt voor verantwoordelijkheid?

[Documentaire Na de klap](#), KRO/NRCV, 11 mei 2020 (40 min.)

De vuurwerkramp verwoest een woonwijk in Enschede. Tom Kleijn deed twintig jaar geleden verslag van de vuurwerkramp. Hij keert 20 jaar later terug met de directeur van de vuurwerkfabriek en burgemeester Mans. Hoe zijn zij en andere betrokkenen verdergegaan? Uit indringende gesprekken met betrokkenen en nabestaanden blijkt dat het niet iedereen lukt om de ramp los te laten. Een kleine groep betrokkenen, onder wie de fabrieksdirecteur, deed onlangs nog aangifte tegen de Nederlandse overheid. Zij willen dat de fouten die destijds zijn gemaakt opnieuw worden onderzocht, omdat nooit duidelijk is geworden wat er nu precies is gebeurd op de fatale dag. Zo ook Mathilde van der Moolen die haar man verloor, een van de brandweermannen die als eersten bij de brand aanwezig waren. En politiemans Jan Paalman, die nog bijna elke dag met de ramp bezig is.

[\(Nog steeds\) tegendraads](#) / H. Timmerman, e-book, 2017 (Hoofdstuk 7 De vuurwerkramp, pag. 94-110)

Persoonlijk relaas, waarin betoogd wordt dat er structureel iets mis in de wijze waarop door politie en justitie wordt gewerkt. Stelt dat politie en justitie niet willen toegeven dat zij fouten maken, laat staan dat zij daarvan willen leren teneinde nieuwe blunders te voorkomen. Oa over de vuurwerkramp in Enschede.

De waarheid achter de vuurwerkramp / S. Vuyk, boek (aan te vragen via IBL), 2010

Simon Vuyk kreeg ruim een jaar na de ramp de beschikking over het complete, originele politiedossier. Tot zijn stomme verbazing stuitte hij op diverse verdachte sporen die overduidelijk in de richting van concrete personen wezen, maar die om duistere redenen niet of nauwelijks bleken te zijn onderzocht door politie en justitie. In De waarheid achter de vuurwerkramp legt hij deze onbegrijpelijke blunders bloot en brengt hij een ontluisterende doofpotcultuur aan het licht. Criminoloog Simon Vuyk (1960) is actief in de misdadjournalistiek.

Dissidente rechercheurs in Enschede : tegenspraak in de opsporing / M. de Maaré en P.J. van Koppen, 2006 (te leen bij het CIP, [395.72 Maar](#))

Onderzoek naar de wijze van Rechercheren door politie en justitie naar de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000 naar aanleiding van kritiek hierop door twee rechercheurs Paalman en De Roy van Zuydewijn. Zij zijn van oordeel dat het onderzoeksteam (het Tolteam) zo gericht was op de veroordeling van verdachte De Vries dat de waarheidsvinding uit het oog verloren is. Aan de hand van allerlei bronnen (op geheime interne onderzoeken en vertrouwelijke Kamerantwoorden na) wordt nagegaan of deze beschuldiging van tunnelvisie steek houdt. Boek is opgebouwd rond een chronologisch overzicht. Bevat de volgende bijlagen.: 1. Mei-memo van Paalman en De Roy van Zuydewijn. 2. Brief advocaat-generaal mr. A.C.M. Welschen. 3. Proces-verbaal van rechercheur Dick Somers over het rode sportbroekje. 4. Weergave getuigenverklaring over millenniumnacht in digitaal dossier. 5. Arrest Hof Arnhem (LJN-nummer AF 8395). 6. Voortgangsrapportage Bureau Interne Zaken.

7. Brief minister van Justitie aan Tweede Kamer (Kamerstuk 27157 0059). 8. Lijst van namen. Onderzoek in het kader van het Project Gerede Twijfel.

Op zoek naar de onderste steen : het grootste rechercheonderzoek uit de Nederlandse politiegiedenis / M. Bollen, 2004 (te leen bij het CIP, [614.8 Boll](#))

Aan de hand van interviews met leden van het zogenoemde Tolteam wordt verslag gedaan van het rechercheonderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede tijdens het eerste jaar van het onderzoek van mei 2000 tot mei 2001. Volgens verscheidene politiemensen hebben de gemeente Enschede en de ministeries van Defensie, VROM en Verkeer en Waterstaat het onderzoek doelbewust tegengewerkt.

Getekend: uit het dagboek van een wethouder in Enschede na de vuurwerkramp op zaterdag 13 mei 2020 / D. Buursink, 2002 (te leen bij het CIP, [393.53 Buur](#))

In dagboekvorm de beleving van de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000. Buursink was wethouder leefbaarheid en belicht de ramp ook op bestuurlijk niveau.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : follow-up Culemborg : in hoeverre resulteerden de conclusies en aanbevelingen, voortkomend uit onderzoek naar de vuurwerkexplosie in 1991 te Culemborg in acties?](#) / Inpectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, 2001

Na de vuurwerkramp in Enschede is er onderzoek gedaan naar de wijze waarop de rijksoverheid tot op dat moment inhoud gegeven had aan regels voor het handelen met vuurwerk en de handhaving daarvan. In relatie daarmee is de vraag gesteld welke lessen er getrokken zijn naar aanleiding van de explosie die in een vuurwerkfabriek in Culemborg op 14 februari 1991 plaatsvond. Doel van het onderzoek is na te gaan welke kennis naar aanleiding van het ongeval in Culemborg is opgedaan en wat daarmee vervolgens binnen de rijksoverheid is gebeurd. In deze rapportage zijn de resultaten van het onderzoek te vinden.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : rapportage van de Arbeidsinspectie over de uitgevoerde onderzoeken naar aanleiding van de ramp van 13 mei 2000 te Enschede](#) / Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Arbeidsinspectie, 10 januari 2001

Dit rapport beschrijft de door de Arbeidsinspectie uitgevoerde onderzoeken tijdens en na de vuurwerkramp op 13 mei 2000 in Enschede. De onderzoeken hebben betrekking op de volgende zaken: het dodelijk verongelukken van enkele brandweerlieden; het (ernstig) gewond raken van brandweerlieden, politie- en ambulance-medewerkers tijdens de uitvoering van hun taak; de arbeidsomstandigheden van de hulpverleners tijdens ruimings- en zoekwerkzaamheden op het rampterrein; de nazorg die aan de werknemers van de diverse betrokken hulpverleningsorganisaties is verleend.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : analyse van de publieksvoorlichting bij de vuurwerkramp Enschede](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Onderzoek naar de publieks- en persvoorlichting bij de vuurwerkramp in Enschede. Dit gebeurt onder andere door een reconstructie van de gebeurtenissen van 13 mei tot en met 24 mei. Vragen die het onderzoek wil beantwoorden zijn: wat is de effectiviteit qua inhoud, acceptatie en appreciatie/toon van de voorlichting; wat is de effectiviteit van de voorbereiding van de voorlichting onder rampenomstandigheden door alle betrokken instanties bij de vuurwerkramp?

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek registratie slachtoffers en verwanteninformatie : "De kaarten geschud en verdeeld"](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, 4 januari 2001

Onderzoek van de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding naar het optreden van de gemeente Enschede inzake opzet, aanpak en verloop van het registreren van slachtoffers en het informeren van verwanten vanuit dat proces.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek naar de milieubelasting en de gezondheidsrisico's tijdens en na de vuurwerkramp op 13 mei 2000 te Enschede](#) / Inspectie Milieuhygiëne , Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, januari 2001

In dit rapport wordt verslag gedaan van het onderzoek naar de milieubelasting en volksgezondheidsrisico's tijdens en na de vuurwerkramp in Enschede. Hierbij worden met name de activiteiten beschreven, die door of onder verantwoordelijkheid van de Inspectie Milieuhygiene zijn verricht. Ook wordt aangegeven welke activiteiten onder leiding van het rampenteam Enschede aan milieuzorg en beperking van de gezondheidsrisico's zijn uitgevoerd.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek naar de bron- en effectbestrijding](#) / Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Onderzoek naar de bestrijding van de brand na de vuurwerkexplosie in Enschede en de bestrijding van de gevolgen van deze explosie door de hulpverlenende diensten.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : algemene coördinatie van de bestrijding](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Dit onderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede omvat de volgende onderdelen: de afschaling van de rampbestrijdingsorganisatie, de (interdisciplinaire) leiding en coördinatie, de samenwerking op alle niveaus en de operationele informatievoorziening, zowel organisatorisch als technisch. Daaronder vallen ook de verbindingen.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek naar het brandweeroptreden tot en met de fatale explosie : van proactie tot en met repressie](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Rapport naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede waarin wordt onderzocht of het brandweeroptreden vanaf de eerste melding tot en met de fatale explosie op een adequate wijze heeft plaatsgevonden, welke omstandigheden ertoe hebben geleid dat onder het brandweerpersoneel en de bevolking dodelijke slachtoffers en (zwaar)gewonden waren te betreuren. Tevens wordt onderzocht wat de oorzaak van de brand was en hoe de brand verliep.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : preparatie](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Rapport van de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, en het NIBRA naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede. Dit gedeelte richt zich op de voorbereiding op de rampenbestrijding. Onder 'preparatie' wordt in deze analyse verstaan de operationele plannen in het kader van de rampenbestrijding, de bestuurlijke en operationele geoefendheid inzake relevante ramptypen en het opleidingsbeleid ten behoeve van de rampenbestrijding. De onderzoeksperiode loopt van 1992 tot aan het moment van de fatale explosie op 13 mei 2000.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : rapportage geneeskundige hulpverlening getroffen en vuurwerkramp Enschede](#) / Inspectie voor de Gezondheidszorg, januari 2001

-> samenvatting Politieacademie?

Onderzoek vuurwerkramp Enschede : rapport Rijksverkeersinspectie naar aanleiding van de vuurwerkramp te Enschede (RVI) / Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijksverkeerinspectie, 2001

Rapport van de Rijksverkeersinspectie (RVI) naar aanleiding van de vuurwerkramp Enschede. De RVI is op verscheidene wijzen betrokken bij het vervoer, het bezigen en het afleveren dan wel ter afleverig aanwezig houden van vuurwerk. Dit rapport constateert een aantal zaken die beter zouden kunnen en moeten en geeft een aantal suggesties ter verbetering.

-> *Bovenstaand rapport nog niet gevonden*

Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek naar het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot VROM-regelgeving, voorafgaand aan de vuurwerkramp op 13 mei 2000 te Enschede / Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Inspectie Milieuhygiene, Inspectie Volkshuisvesting en Inspectie Ruimtelijke Ordening, 10 januari 2001

Onderzoek van de Inspectie Milieuhygiene, Inspectie Volkshuisvesting en Inspectie Ruimtelijke Ordening naar het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving mbt regelgeving en beleid, aangaande het milieu, de bouwregelgeving en de ruimtelijke ordening, voorafgaand aan de vuurwerkramp. Het doel van het onderzoek was om een uitspraak te kunnen doen op welke wijze het instrumentarium door de betrokken instanties is toegepast en om lering uit het gebeurde te trekken voor de toekomst.

Onderzoek vuurwerkramp Enschede : onderzoek naar de bevolkingszorg : opvang en verzorging; voorzien in primaire levensbehoeften / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Deze rapportage is onderdeel van het onderzoek naar de bevolkingszorg tijdens de vuurwerkramp op 13 mei 2000 in Enschede. In deze rapportage wordt alleen ingegaan op de processen 'opvang en verzorging' en 'voorzien in primaire levensbehoeften'. Ter sprake komen onder andere: tijdelijke opvangcentra, Diekmanhal, somatische hulpverlening, psychosociale en maatschappelijke hulpverlening, herhuisvesting, goederenverstrekking en coördinatie van de bevolkingszorg.

Onderzoek vuurwerkramp Enschede : 'een diepe indruk...' : een onderzoek naar het politieoptreden bij de vuurwerkramp in Enschede, 13 mei tot en met 24 mei / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie voor de politie, december 2000

Begint met een korte beschrijving van de organisatie van het regionaal politiekorps Twente en het KLPD. Hoofdstuk 3 beschrijft voor de niet ingewijde lezers in kort bestek welke gebeurtenissen en de daarmee samenhangende politie maatregelen hebben plaatsgevonden voor, tijdens en na de ramp in Enschede. In hoofdstuk 4 wordt de kennis en informatie van het regionaal politiekorps Twente over het vuurwerkbedrijf S.E. Fireworks behandeld. Hoofdstuk 5 gaat over de organisatie rondom het grootschalig politieoptreden, de preparatie op rampbestrijding, oefeningen, opleidingen en structuren. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op een aantal specifieke thema's (o.m. paraatheid politiekorps Twente, het leidinggeven aan het incident, de politiezorg). Ook is bekeken hoe de organisatie van de (politiele) rampbestrijding is verlopen. De afzettingen, de verkeersgevolgen, het regime in het gebied en het vrijgeven van gebieden worden ook behandeld. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de personeelszorg, bijstand en assistentie, gezondheidsbeschermende maatregelen en de opvang en nazorg. Daarnaast nog enige beschouwingen over de logistieke voorzieningen, over het functioneren van het RIT, de interne en externe communicatie en de relatie met de pers. Tenslotte wordt kort ingegaan op het strafrechtelijk onderzoek naar de ramp. Afsluitend

worden de conclusies in het perspectief van het INK-managementmodel geplaatst en zijn de aanbevelingen weergegeven.

[Onderzoek vuurwerkramp Enschede : centraal rapport : beschrijving uitvoering gezamenlijk](#)

[onderzoek rijksinspecties : conclusies en aanbevelingen](#) / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, januari 2001

Naar de vuurwerkramp die op 13 mei in Enschede heeft plaatsgevonden, doen verschillende instanties onderzoek: de Commissie Onderzoek Vuurwerkramp (COV), de Openbaar Ministerie, en een achttal rijksinspecties (Arbeidsinspectie, Rijksverkeersinspectie, Inspectie Milieuhygiene, Inspectie voor Ruimtelijk Ordening, Inspectie voor de Volkshuisvesting, Inspectie voor de politie, Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, Inspectie voor de Gezondheidszorg). De inspecties hebben allen onafhankelijk van elkaar onderzoek verricht. Toch zijn er een aantal zaken gezamenlijk behandeld. In dit deel van de rapportage worden de conclusies en aanbevelingen van de afzonderlijke rapporten van de inspecties weergegeven.

Mogelijke interessant (Picarta – te lenen via IBL):

- Vuurwerkramp Enschede: metingen van concentraties, verspreiding en depositie van schadelijke stoffen : rapportage van het milieuonderzoek / M.G. Mennen, J.J.G. Kliet en M. van Bruggen, 2001
- Lessen uit de vuurwerkramp : Chiel Galjaardlezing 2001 / J. Mans - Persoonlijk verslag van Jan Mans, burgemeester van Enschede toen daar in mei 2000 de vuurwerkramp zich voltrok. Zijn ervaringen met het in praktijk brengen van het tijdens rampoefeningen geleerde zoals de zorg voor informatie en het omgaan met de pers, het nemen van crisismaatregelen, het op peil houden van de communicatie intern (de gemeenteraad) en extern, de contacten met slachtoffers en het inschakelen van externe expertise voor crisisonderzoek .

5.1.2e

Van: 5.1.2e @onderzoeksraad.nl>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 11:00
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: bijpraatafspraak met 5.1.2e

Hoi 5.1.2e,
 Dank je wel. Dan maak ik graag gebruik de mogelijkheid op 25 november om 14.15 uur bij de OVV.
 Met vriendelijke groeten,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:48
Aan: 5.1.2e @onderzoeksraad.nl>
Onderwerp: RE: bijpraatafspraak met 5.1.2e

Ha 5.1.2e,

Mijn agenda is vanaf 11.00 uur nog leeg op 25 november, dus prik maar een moment dat handig uitkomt! Ik hoop dat 5.1.2e nog wel eerder wat tijd heeft om te reageren op een inhoudelijke vraag die ik haar heb gesteld, maar daar mail ik haar nog wel even over.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @onderzoeksraad.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:43
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: bijpraatafspraak met 5.1.2e

Hoi,
 Dank voor je snelle reactie. Ondertussen kwam er toch wat tussen op donderdag 18 november, zal je net zien. Sorry. Zou je week later op 25 november ook kunnen. Dan kan 5.1.2e vanaf 11.30 uur de rest van de middag nog geen afspraak. Of die dag om 09.00 uur zou ook nog kunnen.
 Vrgr 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:22
Aan: 5.1.2e @onderzoeksraad.nl>
Onderwerp: RE: bijpraatafspraak met 5.1.2e

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Op 17 november kan ik niet op het genoemde tijdstip, maar op 18 november kan ik op beide tijdstippen, met een lichte voorkeur voor 9.00 uur. Op 18 november moet ik sowieso in Den Haag zijn, dus wat mij betreft kan het zowel fysiek als digitaal. Laat maar weten wat het wordt! 😊

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @onderzoeksraad.nl>

Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:15

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: bijpraatafspraak met 5.1.2e

Hoi 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Op verzoek van 5.1.2e zou ik een afspraak met je willen maken.

Heb jij volgende week tijd bijvoorbeeld 17 november om 11.30 uur of 18 november om 09.00 uur of 14.00 uur? Ik weet nog niet wanneer 5.1.2e volgende week op kantoor is dus een telefonische afspraak behoort tot de mogelijkheden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

@ 5.1.2e @onderzoeksraad.nl

M 06 5.1.2e

[REDACTED]

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:41
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: deadline

Prima, dank! Ik zal na vandaag nog een keer wat beter kijken naar namen.

Ik ga me nu richten op de inhoudsopgave, mail je zo gauw de bundel klaar is (misschien toch maar soort reader noemen ☺).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

[REDACTED]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
T +06 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Aanwezig: dinsdag/donderdag/vrijdag (thuis of in 5.1.2e)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:36
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: deadline

Ha 5.1.2e ,

De ontbrekende rapporten zou ik voor nu laten zitten, want ik acht de kans niet zo groot dat we die nu snel gaan vinden. Jij hebt er al naar gezocht en ik had er zelf ook al naar gezocht. 5.2.1

[REDACTED]

5.1.2e heb ik inderdaad – na het zien van de documentaire – al toegevoegd aan de lijst met mogelijke gesprekspartners. Journalisten en documentairemakers heb ik er nog niet in opgenomen, maar daar heb ik ook aan zitten denken. Dat idee kunnen we maandag eventueel nog opperen tijdens het overleg....

Groetjes,

5.1.2e

[REDACTED]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:30
Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: RE: deadline

Ha 5.1.2e,

Ik ga zo de inhoudsopgave voor de bundel maken met links.

Verder ben ik nog naarstig op zoek naar het rapport van de Rijksverkeersinspectie, het enige rapport wat nog ontbreekt in het rijtje inspectierapporten. Tot nu toe nog niet gevonden. Mogelijk tzt wel op te vragen via IBL via het CIP. Ik vind wel dit bijvoorbeeld: [Rapport Rijksverkeersinspectie \(RVI\) naar aanleiding... | gedrukt boek | Bibliotheek.nl](#)

Maar daar kunnen we verder niets mee.

Ook zoek ik nog naar het rapport van de Rijksrecherche uit 2004 nav de uitkomsten van het onderzoek van BIZ Gelderland Midden. Of voor nu zo laten? (uitkomsten staan wel in een brief van het ministerie van Justitie – link heb jij toegevoegd in het overzicht).

Qua namen mbt sprekers heb ik nog niet goed kunnen kijken maar dacht ik misschien nog aan:

- 5.1.2e, 5.2.1 [redacted]

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:15
Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: RE: deadline

Ha 5.1.2e ,

Vandaag ben ik thuis aan het werk. Ik heb alle stukken bijna klaar om te versturen; ik moet alleen de uitkomsten van het onderzoek over projectcoördinatie nog in het overzicht opnemen. Fijn dat dat stuk er nu ook is! Dat andere stuk lijkt me inderdaad wat minder relevant op dit moment. Dat is geen onderzoek naar de vuurwerkramp, maar een onderzoek naar het functioneren van de commissie die onderzoek heeft gedaan naar de vuurwerkramp. Allicht komt dat later nog van pas.

Als de reader klaar is, kan de e-mail volgens mij de deur uit. Of zitten er nog andere dingen aan te komen die tot aanpassing van de stukken nopen?

Groeten,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e@tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:01

Aan: 5.1.2e@tweedekamer.nl>

Onderwerp: deadline

Deadline 18.00 uur vandaag voor de laatste dingen en de bundel? (ik hoop je eerder eea te sturen)

Ben jij in Den Haag?

Groetjes,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 15:55
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Onderzoeksrapporten

Ik heb de twee rapporten net per mail ontvangen en stuur ze zo aan je door!

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 13:04
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Onderzoeksrapporten

En (voorlopig) tot slot: ik ga het eerste rapport toevoegen; het tweede nog niet. En ik zal de publicatiedatum van het BIZ-rapport in de tabel opnemen.

Groetjes en veel dank voor al het uitzoekwerk,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 11:11
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Onderzoeksrapporten

Ha 5.1.2e,

Ik hoor net van mijn collega bij het CIP dat de twee onderzoeksrapporten moeten worden opgevraagd en ze niet kunnen beloven dat dat vandaag al lukt. Anders wel al in het overzicht zetten en later toevoegen?

Groet,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 13:59
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Update

Ha collega's,

Wauw, wat heb je al veel informatie weten te vinden **5.1.2e**, erg nuttig allemaal! Zojuist heb ik de stukken bekeken en dat bracht mij tot de volgende gedachten:

- De twee onderzoeksrapporten die je nog hebt gevonden, kende ik nog niet. Zonder de inhoud te kennen, is het lastig te beoordelen of ze in het overzicht passen. Zo op het eerste gezicht zou ik echter denken dat het goed zou zijn het eerste rapport (over de projectcoördinatie) aan het overzicht toe te voegen. Het tweede rapport lijkt meer een evaluatie van het onderzoek van de commissie-Oosting. Dat hoeven we denk ik niet in ons overzicht op te nemen, maar het lijkt me wel nuttig om het op te vragen bij het CIP om te checken wat erin staat.
- Wat betreft de ‘bundel’ achtergrondartikelen hink ik een beetje op twee gedachten. Aan de ene kant is het supernuttig om te zien wat er aan vakliteratuur verschenen over de vuurwerkramp. Aan de andere kant is het wel echt achtergrondinformatie en denk ik niet dat dit het eerste is wat de leden van de voorbereidingsgroep zouden moeten lezen. Ik vraag me af of het niet zinvoller zou zijn om stukken te bundelen waarvan wij denken dat de leden die in ieder geval gelezen zouden moeten hebben om een goed beeld van het dossier te krijgen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan:
  - De conclusies van het rapport van Van Buitenen (pp. 1 – 43).
  - Het overzichtsartikel uit Follow The Money: [Opsporingsexperts: ‘Nieuw onderzoek vuurwerkramp Enschede is gerechtvaardigd’](#)
  - Het overzichtsartikel uit de Groene Amsterdammer: [‘Dit is één grote doofpotaffaire’ – De Groene Amsterdammer](#)
  - En allicht ook het artikel dat **5.1.2e** rondstuurde: [Onderzoekers botsen over vuurwerkramp Enschede | Enschede | gelderlander.nl](#)

Hoe denken jullie daarover? Wat lijkt jullie nuttig voor de leden? Kunnen jullie bijvoorbeeld inschatten of ze het rapport van Van Buitenen al (deels) hebben gelezen?

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 **5.1.2e** | E **5.1.2e** @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: **5.1.2e** @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 9 november 2021 20:02

Aan: **5.1.2e** @tweedekamer.nl>

CC: **5.1.2e** @tweedekamer.nl>; **5.1.2e** @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Update

Ha **5.1.2e** en allen,

Hierbij stuur ik je de ‘bundel’ achtergrondartikelen (nieuwste artikel eerst) toe. Nog zonder inhoudsopgave, die maak ik donderdag.

Bij het CIP heb ik nog 3 artikelen aangevraagd die op microfiche staan, die leg ik donderdag nog aan jullie voor. Laat me weten als er een artikel (of meer) uit kan/moet ☺. Literatuurlijsten heb ik, gezien de tijd en de informatie die we al hebben, nog niet uitgeplozen.

Aan het overzicht op de teamsite heb ik een paar boeken toegevoegd na een zoekvraag in ons systeem VIP. Deze boeken zijn op te vragen bij het CIP, dus in huis.

In VIP vond ik ook nog 2 rapporten die ik nog niet in het overzicht zag, zie bijlage. Ook op te vragen bij het CIP, ken jij ze al **5.1.2e** en wil je in je overzicht?

Dan zouden we de SISO code kunnen opnemen.

Donderdag ga ik nog op zoek naar de link naar het inspectierapport wat nog ontbreekt.

Deze twee artikelen ter info voor onszelf:

[Weer een onderzoek naar de vuurwerkramp: Hoe zinvol is dat? | Enschede | tubantia.nl](#)

[Onderzoekers botsen over vuurwerkramp Enschede | Enschede | gelderlander.nl](#)

Met groet,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:41
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: voor het overzicht?

Ok, dank! Ik zat ineens nog in het oude stuk te kijken haha

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
T +06 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Aanwezig: dinsdag/donderdag/vrijdag (thuis of in 5.1.2e)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:41
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: voor het overzicht?

Nog niet, ik zal alle stukken er even op zetten.

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:39
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: voor het overzicht?

Ok, dank! Staat het meest actuele overzicht ook op de teamsite?

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:36

Aan: 5.1.2e [redacted] [@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: RE: voor het overzicht?

Ja, gezien en verwerkt in het overzicht!

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [redacted] [@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:34

Aan: 5.1.2e [redacted] [@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: FW: voor het overzicht?

Ha 5.1.2e,

Heb je deze mail nog gezien? (dacht dat ik er een reactie van jou op zag maar kan ik nu niet meer vinden ;))

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted]

Verzonden: donderdag 11 november 2021 11:50

Aan: 5.1.2e [redacted] [@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: voor het overzicht?

Ha 5.1.2e,

In je eerste overzicht stond nog deze vraag: **Vraag: kunnen jullie achterhalen wanneer dit rapport openbaar is gemaakt?**

Mbt onderstaand rapport.

Onderzoeksperiode juli 2003-2004. Rapport is gedateerd op 24 augustus 2004, maar openbaar gemaakt in 2016 na een rechterlijke uitspraak.	Bureau Interne Zaken (BIZ) van de regiopolitie Gelderland-Midden	Intern onderzoek politie	Dit betreft een onderzoek van opdracht van de burgemeester van het Tolteam tegen het lichte kritiek op het onderzoek van t en Charl de Roy van Zuydewij "helderheid verschaffen of mo strafbare feiten en/of plichtsv regiopolitie Twente". In het tu november 2003 stond als hyp delijken en uitvoerenden binn contra de verdachte De V. heb onderzoek opzettelijk de rech opdracht verstrekt tot het inst onder leiding van de OvJ van
--	--	--	--

Dit vond ik:

Uitgevoerd in 2003; openbaar gemaakt op 12 juli 2016, zie:

[Intern politierapport vuurwerkcramp alsnog openbaar: niet professioneel omgegaan met bewijsstuk - RTV Oost](#)

Besluit genomen op 11 juli 2016, zie Intern onderzoek politie.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 15:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: 2 rapporten m.b.t. vuurwerkrap
Bijlagen: Projectcoördinatie Vuurwerkrap, Regelen en aansturen van samenwerking.pdf;
Ervaringen en lessen Commissie Onderzoek Vuurwerkrap.pdf

Ha 5.1.2e,

Hierbij de 2 gescande rapporten, 1 om toe te voegen en 1 voor later eventueel.

Groetjes,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 14:01
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: gesprek Van Buitenen

Ha 5.1.2e,

Dankjewel, dat vermoeden had ik al! Ik zal in ieder geval nog even aan 5.1.2e vragen of hij erbij is geweest.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 13:58
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: gesprek Van Buitenen

Ha 5.1.2e,

Zie onderstaande reactie, helaas dus geen informatie die ons verder kan helpen en ook geen verslag. Als we echt meer willen weten over dat gesprek, zouden we dat moeten navragen bij de leden die toen aanwezig waren. Maar vraag me af of die het nog scherp hebben.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 13:06
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: gesprek Van Buitenen

Hoi 5.1.2e,

Dat klopt. Dat was een gesprek (op verzoek van Van Raak: <https://parlisweb/parlis/document.aspx?Id=ca15e304-6c50-4974-8dda-52ffe0c1cae4>) met Van Buitenen naar aanleiding van zijn 'vertrouwelijke rapport' 'Review strafvervolgning vuurwerkramp Enschede'. Het was een heel dik rapport dat we via een link toegestuurd kregen, maar het moet ergens nog wel beschikbaar zijn, lijkt me. Wellicht in de J&V-map of misschien dat 5.1.2e je daaraan kan helpen? Ik weet niet meer zeker of 5.1.2e ook bij dat gesprek aanwezig was. Er is geen verslag van gemaakt.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e

GC Bestuur en Onderwijs
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)6-5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 10 november 2021 14:39

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: gesprek Van Buitenen

Hoi 5.1.2e,

Graag doe ik weer een beroep op je geheugen. We zijn bezig met een onderzoeksopzet over de vuurwerkkramp Enschede. Nu kwam boven dat er in december 2018 een besloten gesprek is geweest hierover tussen de commissie JenV en dhr Van Buitenen (met 10 leden). Kun jij je dat nog herinneren? En zo ja, weet je de insteek van het gesprek nog? Neem aan dat er niet iets van een verslag ofzo is?

Groet,
5.1.2e

[REDACTED]

Van: 5.1.2e [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 november 2021 14:27
Aan: 5.1.2e [REDACTED]
Onderwerp: RE: gesprek Van Buitenen

Ha 5.1.2e,

5.1.2e was bij het gesprek aanwezig en heeft mij wat van zijn aantekeningen gestuurd. Dat geeft in ieder geval een impressie van wat er is gewisseld.

Groeten,

5.1.2e

[REDACTED]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 13:01
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Update

Okiedo, ik stuur 'm vanmiddag mee met de stukken.

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 12:57
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Update

Ha 5.1.2e ,

Dank en ik zag het inderdaad van de lege pagina, die haal ik eruit.

Lijkt mij goed om de nieuwe bundel mee te sturen vandaag. Eventueel kunnen ze m zelf printen.

Groetjes, 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Datum: 11-11-21 12:52 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Cc: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Update

Ha 5.1.2e ,

Inmiddels heb ik de nieuwe bundel beter bekeken en die lijkt me uitstekend zo. Op p. 52 zit nog een lege pagina. Misschien kun je die er nog tussenuit halen. En een inhoudsopgave toevoegen, lijkt me inderdaad nuttig. Wat betreft het rapport van Van Buitenen zijn het inderdaad de pagina's die ik in gedachten had, dus prima zo!

De bundel met achtergrondartikelen kunnen we volgens mij het best op een later moment toesturen. Die twee recente artikelen zou ik ook in die bundel laten staan, omdat het vakliteratuur betreft die beter in die bundel past.

Wil je de nieuwe bundel vandaag met de stukken meesturen of zullen we 'm maandag geprint uitdelen? Allebei kan natuurlijk ook. 😊

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Verzonden: donderdag 11 november 2021 10:31

Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

CC: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>; 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>

Onderwerp: RE: Update

Ha 5.1.2e en allen,

- De twee hieronder genoemde onderzoeksrapporten heb ik opgevraagd bij het CIP, het zijn Ter inzage gelegde stukken. Ik hoop ze vandaag digitaal te ontvangen.
- Laten we de 'bundel achtergrondartikelen' die ik jullie dinsdag mailde voor nu dus zitten? Kunnen we later misschien alsnog toesturen? Of eventueel de 2 recentste artikelen (2020 en 2021) nu meenemen?
- Ik heb een nieuwe bundel gemaakt van de stukken die de leden iig zouden moeten krijgen zoals hieronder door jou genoemd. Die stuur ik hierbij mee. Een paar vragen:
  - Zijn dit idd de pagina's uit het rapport van Van Buitenen die je ze wilt sturen?
  - Naast de andere 3 artikelen heb ik nog een artikel uit de Groenen Amsterdammer (2012) toegevoegd en nog 3 artikelen uit de Gelderlander.
  - Laat me weten of dit zo ok is of wat er uit moet.
  - Inhoudsopgave komt er nog bij, die maak ik vanmiddag.

Met groet,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 13:04
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Oudere artikelen vuurwerkkramp

Ja, goed idee, die passen daar prima in.

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 11:04
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Oudere artikelen vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Sorry voor het drukke mailverkeer maar we zijn goed op stoom haha

Bijgevoegde 3 artikelen zijn de artikelen die ik had opgevraagd bij het CIP. Zal ik deze even parkeren in de 'bundel' die we nu nog even niet versturen aan de leden (maar mogelijk tzt)?

Groet,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 10:01
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Aanvraag 2 TIG's Tijnlijn vuurwerkrap

Ha 5.1.2e,

Heel interessant wat er allemaal over te vinden is maar wel veel ;) Dat zei jij al meteen, toen 5.1.2e de vraag aan ons stelde 😊

Hoor 5.1.2e ook niet (meer) over een parlementaire tijdlijn, dus denk dat dat nu nog niet hoeft idd. Laat jij het aan haar en 5.1.2e weten dat die eventueel tzt gemaakt kan worden?

Buiten reikwijdte

Succes en groetjes, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 09:52
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag 2 TIG's Tijnlijn vuurwerkrap

Hoi 5.1.2e,

Wat zijn jullie goed bezig met het onderzoek vuurwerkrap. Die tijdlijn hoeft hopelijk niet klaar want ik ben er nog niet mee begonnen.

Succes vandaag.

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
 T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e
 E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over/de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 09:24
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Aanvraag 2 TIG's

Ha 5.1.2e,

Ter info, het zijn twee TIG's. Misschien kom jij ze ook tegen voor de tijdlijn.

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 11 november 2021 08:55

Aan: CIP <CIP@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Aanvraag 2 TIG's

Goedemorgen collega's,

Graag zou ik de 2 TIG's uit de bijlage willen aanvragen.

Is het mogelijk om ze te scannen en vandaag aan mij te mailen?

1 is 33 pagina's, de ander 18.

Dank alvast en groet!

5.1.2e

VIP / Documentsoorten / BoekenEnRapporten / [3059611](#)

Signatuur	<i>Bibliotheek</i> TK	<i>Signatuur</i> 614.8 Rege		<i>Link</i>
Titel	Regelen en aansturen van samenwerking : rapport onderzoek Rijkscoördinatie afwikkeling vuurwerkramp			
Corp. Auteur	<i>Corporatieve Auteur</i> Ernst & Young		<i>Vrije invoer</i>	
Impressum	<i>Uitgever</i>	<i>Plaats</i> Den Haag		<i>Jaar</i> 200
Collatie	33 p. : ill., lit.opg. ; 30 cm			
Bibliografische afkorting	Fig.			
Sisocode	618.4			
Rubriek	<i>Rubriek</i> 03.05 Politie, openbare orde en veiligheid			
Trefwoord	<i>Trefwoord</i> RAMPEN VUURWERK			
Soort	<i>Soort</i> rapport		<i>Vrije invoer</i>	
Beschrijving				
Relatie	<i>Soort</i> referentie	<i>Beschrijving</i> Kamerstuk 27157 025		
Annotation	Omslagtitel: Projectcoördinatie Vuurwerkramp : regelen en aansturen van samenwerking Onderzoek verricht in opdracht van het ministerie van BZK			

VIP / Documentsoorten / BoekenEnRapporten / [3059631](#) Signatuur

<i>Bibliotheek</i>	<i>Signatuur</i>	<i>Link</i>
TK	614.8 Topp	
Rapport van onderzoek naar de ervaringen en de lessen van de commissie onderzoek vuurwerkramp AuteurR. Toppen en E.A. Koch Impressum		
<i>Uitgever</i>	<i>Plaats</i>	<i>Jaar</i>

Collatie 18 p. ; 30 cm Sisocode 614.8 Rubriek

Rubriek

03.05 Politie, openbare orde en veiligheid

Trefwoord

Trefwoord

RAMPEN

VUURWERK

Soort

Soort

Vrije invoer

rapport

Soort

Beschrijving

Link

referentie

Kamerstuk 27157 027

Annotatie Omslagtitel: Ervaringen en lessen Commissie Onderzoek Vuurwerk ramp Onderzoek verricht in opdracht van het Ministerie van BZK

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 11 november 2021 12:58
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Ter info

Ha 5.1.2e ,

Ja, heel interessant! Gisteren heb ik ook de 2Doc documentaire bekeken die je had gevonden. Ook boeiend!

Die website ben ik inderdaad ook tegengekomen. Wat mij betreft, doen we daar nu nog niets mee. Ik vind het beetje onduidelijk wat de status ervan is, ook omdat we niet weten niet duidelijk wie 'm beheert.

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 10:47
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Ter info

Ha 5.1.2e,

Interessant hè allemaal? 😊 En zoveel over te vinden 😊!

Wil je hier nog iets mee:

- [De Vuurwerkramp - Een politieke doofpot](#) – zie niet zo snel wie de maker van deze website is..
- En hier hoeft niets mee denk ik maar wel leuk om te weten dat Jaap Bouwman afgelopen juni nog zijn Bachelor Thesis schreef nav de vuurwerkramp in Enschede (zie bijlage)

Is de deadline voor het versturen vandaag om 18.00?

Vanmiddag ben ik in B67, jij ook toevallig?

Groetjes,
 5.1.2e

5.1.2e

Van: Werf, J.J. van der (Hanneke)
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 11:07
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Verzetten bijeenkomst maandag

Dag,

Ik kan maandag helaas niet bij de bijeenkomst over het onderzoek naar de vuurwerkkramp in Enschede zijn. Zou het mogelijk verzet kunnen worden naar maandagmiddag? Of naar woensdag of donderdagochtend?

Hgr, Hanneke van der Werf

Verstuurd vanaf mijn iPad

5.1.2e

Van: Leijten, R.M.
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 14:04
Aan: Commissie J&V; Omtzigt, P.H.; Werf, J.J. van der (Hanneke)
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'

Hoi,

Voor mij is dat geen probleem.

Met vriendelijke groet,

Renske Leijten
 SP Kamerlid Democratie en Bestuur, Klimaat en Economische Zaken

070-318 5.1.2e

Het is tijd voor een eerlijke overheid!

Wil je ons steunen? Word dan lid van de SP. Dit is hét moment! www.sp.nl/lidworden-tk

---

Van: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 14:03
Aan: Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>; Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>; Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Onderwerp: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'
Urgentie: Hoog

Geachte leden,

Aanstaande maandagochtend 15 november 2021 staat er een bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede' op de agenda van 11:00 – 11:45 uur.

Deze bijeenkomst kan op dit tijdstip helaas niet doorgaan.

Is er een mogelijkheid voor u om deze te verzetten naar maandagmiddag 15 november 2021 tussen 12:00 – 14:00 uur?

Ik hoor graag van u.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 17:55
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: vooroverleg

Oh haha ik snap 'm!

Fijn weekend en tot maandag,

Buiten reikwijdte

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 17:54
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: vooroverleg

Ha 5.1.2e ,

Uiteraard geen enkel probleem om het vooroverleg te verschuiven. Het leek me alleen niet nodig dat aan 5.1.2e te vragen... Ik pas het aan zodra we weten wat de nieuwe tijd wordt.

Nog meer groeten,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Datum: 12-11-21 17:25 (GMT+01:00)
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: vooroverleg

Ha 5.1.2e,

Ik heb 5.1.2e even gemaild dat mijn agenda flexibel is behalve donderdagmiddag ivm het teamuitje (als dat doorgaat..).

Ze had begrepen dat ons voor-overleg om 10.30 wel bleef staan. Als het overleg echter die middag wordt, zou ons voor-overleg daan voor kunnen worden geplakt?

Ik ruil namelijk een dagdeel en ben er niet de hele dag.

Ik hou mijn telefoon zondag en maandagochtend in de gaten ;)

Fijn weekend!

Groetjes, 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 14:06
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Achtergrondinformatie

Ha 5.1.2e!

Dank voor je mailtje! Ik zal mijn telefoon in de gaten houden ;)
 Neem aan dat 5.1.2e het ook al weet?

Fijn weekend! En groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 13:21
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinformatie

Ha 5.1.2e ,

Hanneke van der Werf stuurde me een berichtje dat ze maandagochtend is verhinderd. Afspraak wordt dus verzet (naar de middag of later volgende week). Is nog niet duidelijk wat het wordt, maar dan weet je het alvast...

Groetjes,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Datum: 11-11-21 17:43 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinformatie

Ha 5.1.2e,

Toch maar gedaan zoals wij bij readers doen, hoewel daar ook weer per keer verschil in zit en collega's het ook weer anders doen soms..

Buiten reikwijdte

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 17:41
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinformatie

Ha 5.1.2e ,

Super, dankjewel, ziet er goed uit! Die combinatie van inleiding & inhoudsopgave kende ik niet op deze manier, maar dat is wel een prettige intro.

Groetjes en fijne avond,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e [redacted] | E 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl> | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 17:35
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Achtergrondinformatie

Ha 5.1.2e,

Hierbij!

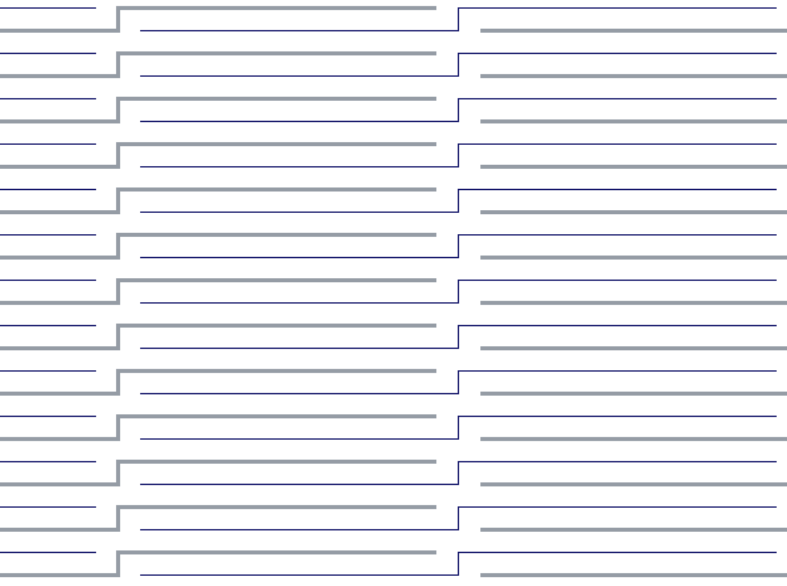
Succes en groetjes,

5.1.2e

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Vorbereidingsgroep 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede'

Achtergrondinformatie vuurwerkramp Enschede

Maandag 15 november 2021 | 11.00 - 11.45 uur | Terlouwzaal

VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID

UITSLUITEND BESTEMD VOOR INTERN GEBRUIK

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INTERN GEBRUIK

Commissie JenV

aan Leden voorbereidingsgroep
van 5.1.2e
datum 11 november 2021
onderwerp Achtergrondinformatie
te betrekken bij Bijeenkomst voorbereidingsgroep 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede'

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
E 5.1.2e @tweedekamer.nl

Geachte leden van de voorbereidingsgroep 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede',

Ter voorbereiding op de bijeenkomst van de voorbereidingsgroep op maandag 15 november 2021 van 11.00-11.45 uur heeft de commissiestaf een reader met achtergrondinformatie samengesteld.

In de reader vindt u:

- Conclusies uit het rapport Review strafvervolging vuurwerkramp Enschede (rapport van Buitenen)
- 'Succes na verzoek van oud-directeur SE Fireworks: ministerie moet op zoek naar documenten vuurwerkramp', de Gelderlander, 24 februari 2021
- 'Advocaat waarschuwt klokkenluider vuurwerkramp Van Buitenen: 'Aangifte wegens smaad is snel gedaan' ', de Gelderlander, 26 februari 2020
- 'Vuurwerkramp starten terwijl mijn kinderen thuis zijn, waarom zou ik dat doen?', de Gelderlander, 22 februari 2020
- 'Onderzoekers botsen over vuurwerkramp Enschede', de Gelderlander.nl, 10 februari 2020
- 'Nieuw licht op de vuurwerkramp in Enschede : 'Dit is één grote doofpotaffaire' ', De Groene Amsterdammer, 12 juni 2019
- 'Opsporingsexperts : 'Nieuw onderzoek vuurwerkramp Enschede is gerechtvaardigd', Follow The Money, 31 december 2018
- 'Wachten tot het weer mis gaat : De overheid faalde bij de ramp in Enschede', De Groene Amsterdammer, 25 januari 2012

Via de grijze button links bovenaan elke pagina gaat u terug naar de inhoudsopgave op deze pagina.

De digitale reader is op mobiele apparaten gemakkelijk op te slaan in de adobe acrobat app (zonder kosten te verkrijgen in de app store). Klik op het 'downloaden' icoon rechts boven in beeld en kopieer de reader naar Acrobat. In de app kunt u rechtsboven in beeld op het 'bladwijzer' icoon klikken om te navigeren door de digitale reader.

Mocht u vragen hebben of aanvullende informatie wensen, dan kunt u uiteraard contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek (DAO)

Review strafvervolgning

Vuurwerkkramp

Enschede

Figuur 1: Rookwolk boven Enschede in de vorm van een oprijzende figuur.

Steller: Paul van Buitenen

Er zijn verschillende versies van dit reviewrapport. Deze werden ter consultatie aan deskundigen of betrokkenen voorgelegd.^a Deze laatste versie 7.0, volgnr. 113, 140x blz. (incl. bijlagen) is gepubliceerd via www.vuurwerkramprapport.nl op 13 mei 2020. Behalve voor consultatie, gingen eerdere versies ter inzage of bestudering o.a. naar de gemeenteraad Enschede (oktober 2018), College van Pg's (7jan en 15mrt2019), de Tweede Kamer (17mrt2019) en politie Twente/OM (28okt2019). Alle reviewrapportversies en exemplaren zijn vertrouwelijk wegens art. 261 WvS. Zie <H.8.17>. Ook heb ik reeds vanaf 11 maart 2017 presentaties gegeven aan betrokken instanties over de bevindingen uit de review. Zonder reactie. Uitsluitend deze laatste versie V7.0/nr113 is openbaar. Noodgedwongen, wegens gebrek aan opvolging en vanwege het maatschappelijk belang dat is gediend met deze openbaarmaking. Om het rapport onpasseerbaar te maken, heb ik doelbewust de namen van betrokkenen herkenbaar in deze laatste versie laten staan.

^a In de pagina-voetregel van iedere versie staan editie, volgnummer en ontvanger(s) van de rapportage.

WAARSCHUWING

In dit rapport, dat altijd een intern werkdocument is geweest, staan strafrechtelijk gevoelige persoonsgegevens én niet door officieel onderzoek bevestigde beschuldigingen aan het adres van personen en organisaties. Ongeacht of deze beschuldigingen op waarheid berusten, kunnen deze, bij openbaarmaking, door betrokkenen, zoals het Openbaar Ministerie, worden opgevat als smaad^a of smaadschrift^b.

In tegenstelling tot de vorige versies van dit reviewrapport, heb ik bij deze laatste versie besloten, wél de openbaarheid te zoeken. Dit vanwege de inertie bij alle officiële instanties, nadat ik vier jaar lang heb getracht door presentaties, vertrouwelijke toezending en ter inzagelegging, onderzoek op gang te brengen. Daarom is het uitdrukkelijk toegestaan dit document in ongewijzigde vorm, geheel of gedeeltelijk, te verspreiden of te publiceren.

Het College van Pg's heeft geoordeeld dat zij niet op voorhand kunnen uitsluiten dat er strafrechtelijke vervolging zal worden ingesteld tegen steller (PvB). Ook wijst het college Pg's op de mogelijkheid van civielrechtelijke claims tegen steller door eenieder die zich in zijn/haar goede naam of eer voelt aangetast vanwege publicatie van dit rapport.^c N.a.v. de reactie van het college Pg's is op 27 juni 2019 een klacht ex art. 9:1 ABW ingediend bij de minister van Justitie & Veiligheid.^d Ontvangstbevestiging J&V kwam 24/8/2019. De hoorzitting bij J&V vond op 8 oktober 2019 plaats en op 7 jan 2020 kwam de aankondiging van een concept verslag. Ik wacht nog steeds hierop (12 mei 2020). Vanaf 13 jan 2020 zijn de namen van betrokkenen vrijgegeven op mijn LinkedIn-pagina^e, ter stimulering van een onafhankelijk onderzoek. Ook dit leverde geen resultaat op. Het rapport wordt nu in zijn geheel vrijgegeven op 13 mei 2020.

WAARSCHUWING

Zie ook opmerking t.a.v. het gebruik in deze review van de bevindingen van drs. Fred Vos.^f

---

^a Artikel 261 lid1 WvS: Hij die opzettelijk iemands goede naam schendt, door diegene openlijk van verwijtbare feiten te betichten, maakt zich schuldig aan smaad.

^b Artikel 261 lid2 WvS: Als die persoon dat doet via schriftelijke of audiovisuele middelen, maakt hij zich schuldig aan smaadschrift. Lid 3: Tenzij de tenlastelegging te goeder trouw gebeurde én het openbaar belang dit vereiste. Het is echter het OM die dit interpreteert. Zie <H.1.5.10.5.1>.

^c Op 7 februari 2019 is per aangetekende brief advies ingewonnen bij het college Pg's over de mogelijkheid van openbaarmaking. Deze brief is integraal weergegeven in <H.8.17>.

^d Naar aanleiding van het antwoord van College Pg's, dat volgens steller een verwijtbaar nalatig karakter heeft, is door steller een officiële klacht ingediend bij de minister van Justitie & Veiligheid, zie <H.8.18>.

^e <https://www.linkedin.com/in/paulvanbuitenen/>

^f Zie het voorbehoud zoals opgenomen in deze review op blz. 258/1404.

Hoofdstuk	Beknopte Inhoud (<i>capita selecta</i>)	Blz.nr
1.2	Conclusies	0009
1.3	Tunnelvisie (<i>start met Kamerbrief BZK 16.5.2000</i>)	0014
1.4	Rijksrecherche (<i>functioneren en gevolgen</i>)	0028
1.5.	Leeswijzer (<i>in 1.5.9 Verantwoording ramp in 10 trajecten</i>)	0034
1.6	Bronnenoverzicht (<i>in 33 categorieën</i>)	0044
1.8	Uitgebreide inhoudsopgave (37 blz.)	0053
2.1	OM: keuzes van vervolging (<i>in 2.1.9 Bestuurskunde ipv strafrecht</i>)	0090
2.2	OM: De Culemborgexplosies (<i>gefingeerde en werkelijke lessen</i>)	0147
2.3	OM: 'Te-veel-en-te-zwaar' (<i>classificatie, voorraad en 'krater'</i>)	0160
2.4	OM en het NFI: Hoofdrapport (<i>het begrip 'massa-explosie'</i>)	0183
2.5	OM negeert falende regelgeving	0324
2.6	OM: Bewust incompleet straf dossier (<i>achterhouden dossiers</i>)	0331
2.7	OM: Neutraliseren melders misstanden	0344
2.8	OM: Uitschakelen Bureau Interne Zaken	0381
2.9	OM: Inzet en sturing rijksrecherche	0386
2.10	OM: De feitenonderzoeken (2010-2012)	0468
3	Commissie Oosting (<i>fake contra-expertise, geen stofexplosie</i>)	0486
4	OM: Gepercipieerd belang van de Staat (<i>motief</i>)	0527
5	OM: Tunnelvisie (<i>de betogen bij rechtbank en hof</i>)	0550
5.2	OM: voorraad (<i>geen 300, 180, 170, 160 ton, maar 120 ton vuurwerk</i>)	0565
5.11	Weerlegging van 7 bewezenverklarde feiten	0641
5.12	Weerlegging van 14 bewijsmiddelen	0645
6	De vuurwerkregelgeving van VROM en V&W	0674
7	Vervolgonderzoek, evaluatie en lessen (<i>aanzet</i>)	0755
7.2	Nieuwe hypothesen (<i>aanzet</i>)	0850
7.3	Eindchronologie: Wat gebeurde er werkelijk?	0860
7.3.5	De reactie van de Nederlandse overheid	0866
7.3.9	Justitie bepaalt escalatiescenario	0869
7.3.10	Brandstichter (<i>aandachtsvestiging, parallel onderzoek, bewijzen</i>)	0869
8.1	Toezicht op het OM	0890
8.2	Tunnelvisie (<i>definitie en manifestatie bij het onderzoek</i>)	0894
8.3	Chronologie in meer detail	0914
8.4	Minister Johan Remkes (<i>rol, brieven, instructies</i>)	0978
8.5	Blusinstructies (<i>circulaire 2005, handboek, protocollen</i>)	1027
8.6	Minister Piet-Hein Donner (<i>wetenschap en positie</i>)	1034
8.7	Minister Ferd Grapperhaus (<i>huidige discussie met Kamer</i>)	1063
8.8	Rijksinspecties (<i>IBR/NFI-fabricage van bewijzen</i>)	1078
8.10.16	CHAF-project: de conclusies (<i>€ 2 miljoen naar TNO-project</i>)	1194
8.12	TNO Maasvlakteproeven (<i>doelstelling en resultaatgerichte opzet</i>)	1201
8.13	MSNP: onderzoeken en vragen/rollen (<i>Ir. Bas van den Heuvel</i>)	1209
8.15	BIZ en RR (verhoorde getuigen: inhoud en overzicht)	1236
8.16	Toegepaste verhoortechniek (<i>André de Vries</i>)	1240
8.17/19	College Pg's: Vraag art. 261 WvS, rol Pg's en klacht aan minister J&V	1244
8.20	Afkortingen en begrippen	1257

Gedragingen OM bij vervolging Vuurwerkkramp

1 Voorwoord, conclusies en uitleg

1.1 Voorwoord en inleiding

1.1.1 Verantwoording steller dezes^a (Paul van Buitenen)

Als EU-ambtenaar (1990-2011), klokkenluider (1998 en 2001), OR-lid binnen de EC¹, als lid van de commissie budgetcontrole in het Europees Parlement² (2004-2009) en als oprichtend lid van de stichting Expertgroep Klokkenluiders (informeel 2002, formeel 2010), had steller (PvB) reeds veel opmerkelijke zaken gezien. Na vertrek uit Brussel terug in Nederland (2011), werkte steller een paar jaar aan intakes en begeleiding van klokkenluiders door de stichting Expertgroep Klokkenluiders.³ In 2013 stopte steller daarmee, omdat praktijk en regelgeving in Nederland slechts zeer geringe resultaten toelaat.⁴ Steller gaf aan de voorzitter van de Expertgroep⁵ te kennen nog slechts éénmaal een zaak van melding van misstanden (klokkenluiden) te willen onderzoeken. Hiervan kon alleen sprake zijn bij een melding van misstanden die zó representatief is dat alle afweermechanismen, die steller de afgelopen 30 jaar heeft gezien, er in voorkomen. De vereisten daarbij zijn: Goed gedocumenteerd, groot maatschappelijk belang, een sterk geprofileerd dossier, betrokkenheid overheidsinstellingen, ontoereikende opvolging, represailles tegen melder en tenslotte zuiverheid van de melder: zowel in procedure als in dienen maatschappelijk belang, zonder eerder arbeidsconflict.⁶

In 2014 vroeg voorzitter Expertgroep aan steller te kijken naar de strafrechtelijke dossiers van de Vuurwerkkramp Enschede. Niet alleen kreeg steller een aantal Dvd's overhandigd met de strafrechtelijke dossiers^b, maar ook vond steller 1.000 blz. niet-vrijgegeven documenten 'aan zijn deurknop'. Dit zijn getuigenverklaringen van medewerkers van politie en Openbaar Ministerie, die door hen zijn afgelegd in de 2^e helft 2003 bij het Bureau Interne Zaken (BIZ) van politie Gelderland-Midden en verklaringen afgelegd in de 1^e helft 2004 bij het vervolgonderzoek van de rijksrecherche naar aanleiding van de bevindingen van het BIZ. Tevens ontving steller de door de rijksrecherche opgemaakte processen verbaal.

Na aarzeling⁷, besloot steller zich hieraan te wagen. Het was een iteratief proces, waarbij steller beurtelings oorspronkelijke brondocumenten⁸, rapportages en boeken⁹ las, Tv-documentaires en filmbeelden van vuurwerkproeven¹⁰ bekeek en mensen opzocht om hen te vragen naar hun bevindingen in dit dossier. Sommige documenten heeft steller twee of drie keer opnieuw moeten lezen, omdat hem eerder de achtergrondkennis ontbrak om de in de documentatie vervatte informatie te kunnen verwerken.

---

^a In de plaats van 'auteur' wordt consequent de term 'steller' voor de schrijver (PvB) van dit rapport gebruikt, om verwarring te voorkomen met de 'auteurs' van de in dit rapport geciteerde documenten en boeken.

^b Het strafrechtelijk dossier van de Vuurwerkkramp was het eerste dat volledig werd gedigitaliseerd.

1.1.2 Publiek beeld en strafrechtelijke conclusies Vuurwerkcramp

Het algemene beeld bij het publiek van het antwoord op de schuldvraag bij de Vuurwerkcramp is het beeld dat door de Nederlandse overheidsinstanties is gevonden. Dit beeld wordt algemeen als waarheid aangenomen.^a Niet alleen het grootste naoorlogse rechteam van de politie (Tolteam) en vier arrondissementen van het Openbaar Ministerie hebben hieraan gewerkt. Ook de gebruikelijke deskundigeninstanties als het NFI en TNO hebben veel werk verzet. Bovendien is er een speciale commissie van hoog aanzien opgetuigd. In dit geval was dat de Commissie Onderzoek Vuurwerkcramp (C.O.V.) onder voorzitterschap van prof. dr. mr. Marten OOSTING, voormalig Nationaal Ombudsman. Tenslotte is de rijksrecherche door het college van procureurs-generaal tot tweemaal toe ingezet (in 2004 en in 2012) om de, toch nog als gevolg van (interne) kritiek, ontstane plooiën glad te strijken en heeft de landsadvocaat de Nederlandse Staat met succes verdedigd tegen civiele schadeclaims van benadeelde partijen.

Daarmee heeft de overheid met succes de strafrechtelijke verantwoordelijkheid en civielrechtelijke aansprakelijkheid voor de ramp – en daarmee de schuldvraag – gelegd bij twee private partijen; een vermoedelijke brandstichter en de beide eigenaren/directeuren van het vuurwerkbedrijf S.E. Fireworks. Het gaat daarbij om de verantwoordelijkheid voor een ramp met (slechts)^b 23 doden, 947 gewonden en een stadswijk die volledig en letterlijk in de as is gelegd en daarmee is weggevaagd van de aardbodem.¹¹

1.1.2.1 *Er is een brandstichter gevonden*

Binnen het onderzoek door een recherchebijstandsteam^c van de politie Twente (het zogeheten 'Tolteam') is in oktober 2000 een mogelijk verdachte van opzettelijke brandstichting in beeld gekomen. Na aanvullend onderzoek wordt hij in januari 2001 aangehouden. Deze verdachte (André DE VRIES) wordt in eerste instantie (in 2002) door de rechtbank te Almelo veroordeeld tot 15 jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf¹². Later (op 12 mei 2003) wordt DE VRIES in hoger beroep door het gerechtshof te Arnhem vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs.¹³ Desondanks blijven functionarissen van de overheid volharden in een (publiekelijk geuit) vermoeden van schuld van deze vrijgesproken Twentenaar¹⁴. André DE VRIES overlijdt in 2012, op 46-jarige leeftijd, zwaar verbitterd¹⁵ aan kanker.¹⁶

---

^a Dit is het grootste probleem waar steller mee te maken heeft gehad. Niet het vinden van de feiten, maar het beeld dat bestaat bij overheidsinstanties, medewerkers van brandweer en politie en vooral de Nederlandse pers, soms door internet schrijvende critici aangeduid als MSM (main stream media). Ondanks de langdurige en inspannende desk research, de consultatie van deskundigen, de voorzichtigheid van opereren en terughoudendheid bij het openbaren van namen van betrokkenen, wordt steller beleefd aangehoord zonder dat er met de informatie iets wordt gedaan, bang als men is om met een mogelijke complotdenker in zee te gaan.

^b Dat steller van oordeel is dat er 'slechts' 23 doden zijn gevallen heeft te maken met het feit dat door een samenloop van omstandigheden er zeer weinig mensen in de vernietigde wijk Roombeek aanwezig waren op het moment van de ramp. Het was zaterdag met uitzonderlijk goed en stabiel weer voor de tijd van het jaar. Veel inwoners waren aan het recreëren buiten de wijk. De volgende dag was het Moederdag, er werden veel inkopen gedaan buiten de wijk. Het was weekend dus de talrijke in de wijk woonachtige studenten waren voor het weekend terug naar hun plaats van herkomst.

^c Vroeger werd er bij een omvangrijk rechercheonderzoek een RBT (Recherche BijstandsTeam) opgestart, tegenwoordig spreekt men van een TGO (Team Grootschalig Optreden).

1.1.2.2 S.E. Fireworks is schuldig aan de ramp

Ten laste van de beide eigenaren van S.E. Fireworks heeft het Openbaar Ministerie¹⁷ de rechters van het gerechtshof Arnhem en de Hoge Raad overtuigd van door S.E. Fireworks begane grove en moedwillige overtredingen in strijd met de aan hen verleende vergunningen¹⁸. Deze overtredingen hebben volgens de overheid geleid tot de escalatie van brand tot ramp. De eigenaren zijn beiden in hoger beroep veroordeeld tot één jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf wegens het *'Leiding-geven-aan-dood-door-schuld'*.¹⁹ In het bijzonder het in voorraad hebben van *'Te-veel-en-te-zwaar'* vuurwerk wordt hen zwaar aangerekend, alsmede het ontbreken van automatische sprinklerinstallaties²⁰ en het onvoldoende opruimen van het bedrijfsterrein waardoor de brand zich kon ontwikkelen en uitbreiden.²¹ Ook de door de eigenaren gevoerde procedures voor de Hoge Raad (beiden in cassatie en alleen R.J. BAKKER doet na de cassatie nog 2x een verzoek tot herziening)²² vermochten hierin geen verandering brengen. In de uitspraken op de herzieningsverzoeken, in 2007 en 2012, blijft de Hoge Raad terugvallen op het door de Nederlandse overheid geformuleerde schuldscenario. De Hoge Raad blijft dit schuldscenario volgen als een bewezen feit.²³ Hierbij vertrouwt Nederlands hoogste rechter blindelings (zonder verificatie) op de juistheid van de bevindingen van het Nederlands Forensisch Instituut^a, zoals ingebracht door zusterorganisatie (binnen Justitie) het Openbaar Ministerie.^b

Figuur 2: Het logo van het NFI als directie van het ministerie van Justitie (Bron: NFI-website 9feb2019).

1.1.2.3 De overheid is strafrechtelijk niet vervolgbaar

De overheid (het Openbaar Ministerie op aangeven van het College van Pg's) heeft met succes een beroep gedaan op de werking van de Pikmeearresten.²⁴ Deze bepalen dat diezelfde overheid niet strafrechtelijk vervolgd kan worden voor het handelen en nalaten van de overheid, begaan binnen de wettelijke kaders van haar taakuitoefening, mits deze taken wettelijk uitsluitend door de overheid vervuld kunnen en mogen worden. De OvJ deelt reeds op 17 jan. 2001 aan de Tolteamleiding mee dat de overheid niet vervolgd zal worden en dat dit een beslissing is van het College Pg's. Op 19 april 2001 maakte het Openbaar Ministerie te Almelo dit pas publiek, tijdens de aankondiging van de persconferentie waarop de vervolgingsbeslissingen bekend werden. De overheid werd buiten vervolging gesteld. Diezelfde dag informeerde de minister van BZK de Tweede Kamer hierover.²⁵ Latere pogingen van de Tweede Kamer om, naar aanleiding van de Vuurwerkcramp, via een wetsontwerp de overheid toch vatbaar te maken voor strafrechtelijke vervolging bij fouten gemaakt binnen de wettelijke taken, zijn uiteindelijk gestrand in de Eerste Kamer (2015).²⁶

^a Het Nederlands Forensisch Instituut was ten tijde van de ramp (en is heden nog steeds) een directie van het Ministerie van Justitie (& Veiligheid) Het NFI blijkt samen met het OM, en ondersteund door TNO een wanprestatie te hebben geleverd bij de samenstelling van het NFI hoofdrapport over de ramp. Hieraan wordt zeer uitgebreid aandacht besteed in <H.2.4>.

^b Het Openbaar Ministerie heeft de reputatie dat het aan waarheidsvinding doet. Dat zegt het OM ook op zijn website: *"In Nederland maakt het OM deel uit van de rechterlijke macht. Het OM doet aan waarheidsvinding en doet onderzoek naar zowel belastend als ontlastend bewijs voor een verdachte."* (Bron website (9febr2019): <https://www.om.nl/vaste-onderdelen/zoeken/@102260/zelfstandig-hoge/>)

1.1.2.4 De toekenning van de schuld voor de ramp

De oorzaak van de brand, die uiteindelijk leidde tot de Vuurwerkcramp op 13 mei 2000 in Enschede, is door de Nederlandse overheid nooit gevonden.^a De overheid probeerde weliswaar verdachte André DE VRIES voor moedwillige brandstichting veroordeeld te krijgen, maar dat mislukte. Dat DE VRIES, na in eerste aanleg tot 15 jaar gevangenisstraf te zijn veroordeeld, toch in hoger beroep is vrijgesproken, heeft hij te danken aan twee politierechercheurs^b, die in weerwil van zowel de korpsleiding als het Openbaar Ministerie voor het Hof getuigden dat de bewijsmiddelen van het Openbaar Ministerie tegen DE VRIES niet alleen ondeugdelijk waren, maar ook op ondeugdelijke wijze waren verkregen.

De schuld voor de escalatie van brand naar ramp is door de overheid daarmee eenzijdig gelegd bij de eigenaren van S.E. Fireworks. Ook dat ging niet zonder slag of stoot. In eerste aanleg achtte de rechtbank Almelo (vonnis in 2002) nog géén ‘dood door schuld’ bewezen, omdat de rechtbank geen oorzakelijk verband zag tussen het handelen van de S.E. Fireworks directeuren en het kunnen escaleren van de ramp.

Maar het Openbaar Ministerie overtuigde in hoger beroep (arrest op 12 mei 2003) het gerechtshof wél van een beeld dat S.E. Fireworks uit winstbejag alle regels van de milieuvergunning overtrad en zich schuldig maakte aan illegale praktijken. Door de moedwillige opslag van ‘Te-veel-en-te-zwaar’ vuurwerk, gelegen in een woonwijk^c, zonder de vereiste veiligheidsvoorzieningen, zou de tweehoofdige directie van S.E. Fireworks als enige een strafbare schuld dragen aan de Vuurwerkcramp. In het vonnis van het Hof staat letterlijk:

hebben gespeeld bij de zware explosies die hebben plaatsgevonden. Dat grondt het hof daarop dat de aanwezigheid van te zwaar vuurwerk de ramp in redelijkheid verklaren kan en dat er geen redelijke grond is om rekening te houden met andere factoren die tot de ramp kunnen hebben bijgedragen in zodanige mate dat deze aan de aanwezigheid van te zwaar vuurwerk niet meer toegerekend zou kunnen worden.

Figuur 3: Fragment uit het arrest van het gerechtshof Arnhem d.d. 12.5.2003 met de strafrechtelijke veroordeling van R.J. BAKKER. Onder het punt 'Hoeveelheid en classificatie van het vuurwerk' stelt het hof dat het in bezit hebben van 'Te-veel-en-te-zwaar' vuurwerk zó belangrijk is geweest voor het kunnen ontstaan van de ramp dat alle overige schuldfactoren hieraan geen afbreuk kunnen doen.

Ook bij het latere verzoek tot cassatie (2005) en herzieningsverzoeken (2007 en 2012) laat de Hoge Raad deze redenatie in stand. Daarbij vertrouwt de Hoge Raad blindelings op het NFI-hoofdrapport en de daarop gebaseerde en door het OM aangevoerde bewijsvoering.

^a Het OM heeft onvoldoende onderzocht of er sprake was van een bedrijfsongeval, zie <H.7.1.9>. Ook heeft het OM onvoldoende onderzocht of er sprake was van brandstichting zonder betrokkenheid van André DE VRIES. Zie <H.2.1.7> motief oud eigenaar en <H.7.1.21> een andere wegrennende man.

^b Het betreft de Tolteam rechercheurs PAALMAN en De ROY van ZUYDEWIJN, in het vervolg aangeduid als melders van misstanden, ook wel klokkenluiders genoemd.

^c Zie <H.2.1.8.1.5.4> voor de definitie van “In een woonwijk gelegen”.

1.1.3 De strafrechtelijke opsporing van de Vuurwerkkramp

Vorenstaande was ook het beeld dat bestond bij steller toen hij begon aan zijn opdracht^a tot review van de strafrechtelijke dossiers van de Vuurwerkkramp. Geleidelijk aan tijdens de review openbaarde zich echter een ontvullende werkelijkheid²⁷. Het was de wereld van de Nederlandse overheid, die niet alleen met de gevolgen, maar ook met de oorzaken van een ramp moest zien om te gaan. Een veelheid aan overheidsinstanties waren hierbij betrokken geweest: de gemeente Enschede, de gemeentelijke en nationale brandweer, de provincie Overijssel, betrokken ministeries (Justitie, BZK, Defensie, VROM en V&W), zes verschillende politiekorpsen (met name de politie Twente en de rijksrecherche, maar ook de KLPD en de Koninklijke Marechaussee), vijf verschillende arrondissementen van het Openbaar Ministerie (Almelo, Zwolle, Arnhem, Groningen, Rotterdam), het college van procureurs-generaal (zowel onder de voorzitters Joan de Wijkerslooth en Harm Brouwer, als Herman Bolhaar), de verantwoordelijke ministers (o.a. Klaas DE VRIES, Piet-Hein DONNER en Johan REMKES), de Tweede Kamer, met name de toenmalige vaste Kamercommissie voor Justitie^b, de Nationale Ombudsman Brenninkmeijer (NOM)^c en de Onderzoeksraad Integriteit Overheid (OIO), toen onder voorzitterschap van ex-Hoofd Pg's, Harm BROUWER.

Steller bekeek de periode vóór de ramp, de gebeurtenissen tijdens de ramp en de periode ná de ramp. Na de ramp heeft steller tien verschillende verantwoordingstrajecten onderscheiden. Allereerst waren er zes afzonderlijke strafrechtelijke trajecten die (al dan niet volledig) werden doorlopen door het OM²⁸. Daarnaast was er nog sprake van twee politieke trajecten (rijk en gemeente), het civielrechtelijke traject (schadeclaims) en het tuchtrechtelijk traject (tegen de klokkenluiders). Er bleek tussen deze trajecten, die in theorie onafhankelijk van elkaar zijn, een sterke samenhang te bestaan. Een totaalbeeld werd zichtbaar waarbij op de achtergrond een allesoverheersend belang zichtbaar werd. Dit betrof geen werkelijk bestaand belang, maar het door de Nederlandse politiek, bestuurlijke top en het justitieapparaat 'gepercipieerd belang' van de Nederlandse Staat.

1.1.4 Gerechtelijke dwalingen

De rechterlijke macht stond daarbij voor de moeilijke, maar niet onmogelijke taak^d om uit de door het Openbaar Ministerie aangereikte bewijsmiddelen de waarheid te destilleren. Dat dit niet altijd hetzelfde was als het door het OM gepresenteerde beeld, bleek reeds in het strafrechtelijk traject tegen de van moedwillige brandstichting verdachte André DE VRIES. Het OM had immers op basis van ondeugdelijke bewijsmiddelen een onschuldige verdachte voor 15 jaar achter de tralies gekregen. Het gerechtshof kon dit alleen maar rechtzetten

---

^a Steller (PvB) is de review in 2014 gestart op verzoek van de Stichting Expertgroep klokkenluiders, waarvan steller toen deel uitmaakte. De Expertgroep had reeds eerder een verzoek daartoe ontvangen van een van de toenmalige Tolteamrechercheurs wier getuigenis bij het gerechtshof leidde tot de vrijspraak van de vermeende brandstichter. Pas toen geheimgehouden documenten van de rijksrecherche onverwacht beschikbaar kwamen kon steller met succes aan de slag met de review van de strafrechtelijke dossiers van de Vuurwerkkramp.

^b De Kamercommissie Justitie heeft in 2005 zelfcensuur toegepast waardoor de afwijkingen tussen de bevindingen van Bureau Interne Zaken (BIZ) en de rijksrecherche niet aan het licht konden komen.

^c De heer Brenninkmeijer kreeg zicht op een Europese benoeming in Luxemburg op het moment van zijn behandeling van de klacht van oud-rechercheur Paalman.

^d Een van de constatering van steller in het dossier van de Vuurwerkkramp is dat de Nederlandse rechter onvoldoende (geen) gebruik maakt van het recht om eigen onderzoek te laten uitvoeren, naast dat van het OM. De rechter gaat er (onterecht) van uit dat het OM onpartijdig is en aan waarheidsvinding doet.

dankzij de getuigenverklaringen van de beide voormalige Tolteamrechercheurs.^a Wat het gerechtshof toen niet wist was dat er nog meer onregelmatigheden hebben plaatsgevonden dan de punten waarover beide rechercheurs Jan PAALMAN en Charl de ROY van ZUYDEWIJN getuigden²⁹. Niet alleen in het traject tegen André DE VRIES maar ook in de vijf andere mogelijke straftrajecten heeft het OM een laakbare prestatie geleverd.

Steller is van oordeel dat er sprake is van een gerechtelijke dwaling. Het Openbaar Ministerie richtte zich uitsluitend op het veroordeeld krijgen van een brandstichter en de beide eigenaren van S.E. Fireworks. Waarheidsvinding was geen prioriteit. Het Openbaar Ministerie stond vanaf het eerste begin onder druk van politiek en bestuur. Dit heeft geleid tot misleiding van de rechterlijke macht door het Openbaar Ministerie.

1.2 Conclusies (samenvatting)

Dit hoofdstuk <H.1.2> geeft een samenvatting van de conclusies van bijna vijf jaar review. De onderbouwing en details die ten grondslag liggen aan deze conclusies komen aan de orde in de hoofdstukken <H.2> t/m <H.8>. Verdere achtergronden en bronverwijzingen staan in de voetnoten en eindnoten <H.9>.

1.2.1 Samenvatting conclusies review vervolging Vuurwerkcramp

1.2.1.1 Oorzaak ramp ligt bij de (rijks- en gemeente)overheid

De Nederlandse vuurwerkregelgeving^b is de oorzaak van de ramp. In de omringende landen en de VS en Canada was de opslag en classificatie van vuurwerk en het optreden van de brandweer, beter geregeld.^c Rijks- en gemeenteoverheid zijn schuldig aan regelgeving voor classificatie, vergunningverlening, opslag, blussen en toepassing, controle en handhaving ervan^d, alsmede het nalaten van wettelijke brandweezorg.^e Signalen over tekortkomingen^f stuitten op onwil tot verbetering. In het openbaar stelt de Nederlandse Overheid juist dat de Nederlandse regelgeving beter is dan in buitenland.^g

1.2.1.2 Modus operandi overheid

Vanaf het moment van de ramp graven betrokken ministeries^h zich in en selecteren zij zelf de dossiers die ter beschikking van de onderzoekers komen. De minister van BZK stuurt een Kamerbrief³⁰ waarin de focus van het strafrechtelijk onderzoek en de uitkomst ervan reeds zichtbaar is. De commissie OOSTING bepaalt de onderzoeksagenda en moet parlementaire

---

^a De Nederlandse overheid is overigens van mening dat de getuigenis van beide rechercheurs geen verschil heeft uitgemaakt. Zie hiervoor bijvoorbeeld het in opdracht van de politie Twente geschreven boek van Maarten Bollen: "Op zoek naar de onderste steen". De lezer mag aan de hand van voorliggend rapport een eigen oordeel vormen.

^b Zie <H.2.5>: Falende regelgeving en <H.6> Vuurwerk regelgeving van VROM en V&W.

^c Voor voorbeelden van betere regelgeving en praktijken in andere Europese landen. Zie o.a. <H.7.1.1.4>

^d Bevindingen COT <H.7.1.2>, OOSTING <H.3.3.1.2>, politieboek M. Bollen en eigen bevindingen <H.2.1.2>.

^e Bevindingen brandweersedkundige Fred Vos, zie o.a. <H.7.1.3>.

^f Vuurwerkexplosies in Culemborg <H.2.2> en de vuurwerkbranche <H.2.1.8.3.8.3> signaleerden NL tekorten.

^g Zie o.a. brieven en circulaire van minister REMKES BZK aan brandweerkorpsen en gemeentes. <H.7.1.1.4.3>

^h Niet alleen van de betrokken ministeries VROM en Defensie zijn hiervoor bewijzen gevonden. Zie <H.8.3.3.1>. Ook van de ministeries van V&W (regelgeving) en BZK (organisatie ná de ramp) zijn aanwijzingen gevonden. Zie daarvoor <H.6.13> interne notities betrokken ministeries van kort na de ramp.

enquête voorkomen.^a Coördinatie van onderzoeken en van betrokken overheidsorganen is van boven af opgelegd. Het OM vrijwaart de overheid voor strafvervolgning. De landsadvocaat (met in het kielzog de advocaat van de gemeente) voorkomt civiele aansprakelijkheid voor diezelfde overheid.^b Het OM stuurt de politie aan^c, zorgt daarbij voor de creatie van bewijsmiddelen en schuldigen, misleidt rechterlijke macht en elimineert de kritische elementen binnen het opsporingsapparaat die een vinger durven op te steken.^d Minister DONNER blokkeert info aan Kamer via de exercitie met mr. A. HERSTEL.

1.2.1.3 *Motieven overheid en Openbaar Ministerie*

- 1) Misstanden verstoren de status quo die nodig is bij het evenwicht tussen de overlegpartners in de polder.
- 2) Fouten van rijksoverheid en gemeente die bijdroegen aan de Vuurwerkcramp dienen te worden afgedekt.^e
- 3) Het OM en OOSTING ervaren druk door lokale- en nationale politiek.³¹
- 4) Het mogelijk aftreden van burgemeester MANS en in het vervolg daarop van verantwoordelijke bewindslieden, speelt nadrukkelijk.^f
- 5) Maatschappelijke druk tot boeken van resultaten en het vinden van schuldigen.
- 6) Scoringsdrang van onderzoeksinstanties en van individuele opsporingsfunctionarissen.
- 7) Weglopen van verantwoordelijkheid voor gebeurtenissen vóór, tijdens en ná de ramp.
- 8) Minister en college van Pg's leggen aan opsporingsinstanties een tunnelvisie op.^g
- 9) Een alles overrullend door het Openbaar Ministerie gepercipieerd staatsbelang.

1.2.1.4 *Gevolgen*

- 1) Brandweerlieden zijn als gevolg van verkeerde voorschriften en incapabele leiding hun dood tegemoet gestuurd. Het aantal slachtoffers en de schade zijn toegenomen als gevolg van het overheidsoptreden.
- 2) Onschuldigen zijn door het OM nagejaagd en veroordeeld. Het betreft hier André DE VRIES en de S.E. Fireworks directie. De hoofdschuldige, de overheid, gaat vrijuit.
- 3) De werkelijke lessen na Culemborg (1991) zijn verdraaid en genegeerd. Ook de lessen van Enschede worden genegeerd. De ramp kan zomaar weer gebeuren.
- 4) In opdracht College Pg's zal OM bij elk staatsbelangrijk dossier deze tunnelvisie volgen.
- 5) Door het OM gebruikte gerenommeerde deskundigen blijken onbetrouwbaar.
- 6) Schuldigen zijn niet onderzocht en konden vrij rond blijven lopen.

De belangrijkste conclusies na vijf jaar review van de strafrechtelijke dossiers van de Vuurwerkcramp, worden in de volgende gedeeltes <H.1.2.2> t/m <H.1.2.8> kort toegelicht.

---

^a Parlem. enquête Bijlmerramp en rechtszaak Herculesramp laten sporen na. <H.2.1.9.4, H.2.1.9.10 en H.3.2>.

^b Het OM en de landsadvocaat houden hiervoor met elkaar onverenigbare betogen in de rechtbanken. <H.4.5>

^c Het OM was iedere dag fysiek aanwezig bij het Tolteam tijdens het onderzoek <H.1.3.4.3>

^d Het OM leidde het neutraliseren van beide klokkenluiders en van BIZ Gelderland-Midden. <H.2.7.8 en H.2.8.5>

^e Review: niet door OOSTING geïdentificeerde fouten van gemeente en ministerie V&W. Zie <H.2.1.2> en <H.6>

^f Zie C.O.T.-boekje 'Bestuurlijke vertellingen' van Uri Rosenthal en Jan MANS <H.2.1.9.3>.

^g Zie <H.1.3> Tunnelvisie, <H.2> Gedragingen OM, <H.4> OM-motief en <H.5> Tunnelvisie in de betogen.

1.2.2 OM en landsadvocaat misleidden de rechterlijke macht

Het OM heeft bij alle zes trajecten van strafrechtelijke vervolging van de Vuurwerkkramp:

1. Opsporing, vervolging en berechting van een mogelijke brandstichter.
2. Opsporing, vervolging en berechting van de eigenaren van S.E. Fireworks.
3. Opsporing en gebrek aan vervolging en berechting van de gemeentelijke overheid.
4. Gebrek aan opsporing, vervolging en berechting van de rijksoverheid.
5. Opsporing en gebrek aan vervolging en berechting van de verdachte werknemers van S.E. Fireworks v.o.f.
6. Opsporing en gebrek aan vervolging en berechting van de verdachte oud-eigenaar van het toenmalige S.E. Fireworks BV.

herhaaldelijk de rechterlijke macht misleid. Deze misleiding vond plaats in de periode 2000 – 2012. Daarbij waren tenminste vier verschillende OM-arrondissementen betrokken. Dit alles vond plaats onder regie van het College van procureurs-generaal.

De landsadvocaat (alsmede de advocaat van de gemeente Enschede) heeft de rechter misleid in de civielrechtelijke trajecten waarbij de schadeclaims werden behandeld die de benadeelden van de ramp hadden ingediend tegen de overheid (staat en gemeente).

1.2.3 Tunnelvisie is structureel

Het Ministerie van Justitie: OM en NFI (dirigerend) en de politie (uitvoerend) leden aan een systematische tunnelvisie. De hoge inzet, motivatie en persoonlijke integriteit van individuele politie- en justitie-medewerkers kon dit niet voorkomen. De tunnelvisie leeft in de top van Justitie en OM. Tunnelvisie treedt vaak onbewust op, maar in dit geval is bewuste misleiding niet uit te sluiten. Alleen bij oprecht handelen in (verondersteld) staatsbelang door Justitie/OM, waarbij zij meenden dat de Nederlandse regelgeving een dergelijke ramp uitsloot, kan er sprake zijn van onbewuste misleiding. Steller acht dit onwaarschijnlijk:

- De wens van het OM is: Opzettelijke brandstichting en *‘Te-veel-en-te-zwaar’* vuurwerk bij het bedrijf. Liever géén bedrijfsongeval.^a
- Er is door het OM een brandstichter gecreëerd^b zonder motief.
- Degene die wél een motief voor brandstichting had^c, oud eigenaar SMALLENBROEK, is door het OM krampachtig buiten het onderzoek gehouden.
- De werkelijke lessen van de Culemborgexplosie (1991), die hadden geleid tot ontslag van rechtsvervolging, zijn door het OM aangepast tot een basis voor veroordeling van het bedrijf S.E. Fireworks.^d
- Er is door het OM naar een strafrechtelijke veroordeling van onschuldigen toegewerkt.^e
- De commissie OOSTING werkte belemmerend voor de waarheidsvinding.^f

^a Brandstichting en *‘Te-veel-en-te-zwaar’* is gunstig voor overheid. Bij bedrijfsongeval komt overheid in beeld.

^b Zie <H.2.9.5.3>: In beeld komen DE VRIES

^c Zie <H.2.1.7> Motieven oud-eigenaar van S.E. Fireworks voor brandstichting en hoe het OM dit vermeed.

^d Zie <H.2.2>: OM-gedraging: Negeren en verdraaien Culemborg.

^e Zie <H.2.1> t/m <H.2.6> in zaak S.E. Fireworks en <H.2.8.3, 2.9.3, 2.9.5 en 2.9.8> in zaak DE VRIES

^f Zie heel hoofdstuk <H.3>

1.2.4 Vuurwerkcramp kan wéér gebeuren

Zoals ieder jaar heeft de Nederlandse overheid ook tijdens de afgelopen jaarwisseling weer het beeld gepromoot als zou de Nederlandse regelgeving op het gebied van vuurwerk de veiligste ter wereld zijn. Het enige gevaar van vuurwerk zou te duchten zijn van het zogeheten *'illegale vuurwerk'*, waarop door de overheid intensief wordt gejaagd.

De werkelijkheid is anders. Niet het *'illegale vuurwerk'*, maar het *'legale vuurwerk'* vormt het grotere veiligheidsrisico in Nederland. Een ramp zoals in Enschede gebeurde kan zich nog steeds voordoen. Vanwege het onvermogen van de Nederlandse overheid om fouten toe te geven en lessen te trekken, is de regelgeving op het gebied van de opslag, classificatie en blussen van vuurwerk nog steeds slechter dan in de ons omringende landen. Dit in tegenstelling tot het door de Nederlandse overheid verspreide beeld.

1.2.5 Brandweerlieden werden de dood ingestuurd

De brandweerlieden die naar de vuurwerkbrand in Enschede zijn gestuurd gingen hun dood tegemoet. Dit lag niet aan het vuurwerk, maar aan verkeerde blusvoorschriften, foutieve instructies en verkeerde handelingen tijdens het blussen. Op dit punt is er in Nederland nagenoeg niets verbeterd. Wederom: door het onvermogen van de Nederlandse overheid, om fouten toe te geven en lessen te trekken^a, worden brandweerlieden nog steeds op een vuurwerkbrand afgestuurd, waarbij sprake kan zijn van onmiddellijk levensgevaar.^b

1.2.6 Rol permanente onderzoeksinstanties NFI en rijksrecherche

Ter ondersteuning van de technische bewijsvoering maakt het Openbaar Ministerie veelvuldig gebruik van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Bij aanwijzingen van misstanden schakelt de OM-top de rijksrecherche in. Beide instanties staan bekend als bekwaam en onafhankelijk. Echter bij de Vuurwerkcramp meent de overheid het belang van de Nederlandse staat op het spel te zien staan. Dan blijken NFI en rijksrecherche niet langer onafhankelijk te kunnen functioneren. Zij leveren door de opdrachtgever (de overheid) gewenste resultaten bij hun specialistisch onderzoek. Dit klemt te meer daar deze instanties een (quasi-)monopolypositie hebben bij hun werk in opdracht van het Openbaar Ministerie. De onderzoeksbevindingen van zowel het NFI als van de rijksrecherche zijn funest voor de rechtsgang in de strafvervolgning van de Vuurwerkcramp, van rechtbank tot Hoge Raad.^c Gelet op deze bevindingen sluit steller niet uit dat rijksrecherche en NFI in andere zaken van gepercipieerd staatsbelang, ook naar gewenste onderzoeksresultaten hebben toegewerkt.

---

^a De onwil om fouten toe te geven en lessen te trekken was manifest o.a. na de vuurwerkexplosies in Culemborg (1991), de Vuurwerkcramp in Enschede (2000), de Vuurwerkcramp in Kolding (2004) en de grote schaal vuurwerkproeven in Polen (2005). Gemeentebesturen, brandweerkorpsen en de Kamer zijn misleid.

^b Het betreft hier de veiligheidsregio's die de volgens de BZK-circulaire van 29 oktober 2005 voorgeschreven normale routine blusacties uitvoeren bij een vuurwerkbrand. Er zijn andere veiligheidsregio's die hiervan afwijken, zij besloten tot strengere voorschriften; het offensief benaderen van een vuurwerkbrand is verboden en defensief optreden door de brandweer is geboden. Zie <H.2.5.4>, maar vooral ook <H.8.5>.

^c Voor de tekortkomingen van het NFI-rapport zie <H.2.4>. Voor de rijksrecherche zie met name <H.2.9>.

1.2.7 Ad-hoc onderzoeksinstantie: commissie OOSTING

Een techniek om grote problemen beheersbaar te maken, is het instellen van een ad-hoc instantie van statuus die onderzoek pleegt, in dit geval de commissie OOSTING. Er was de overheid veel aan gelegen om een parlementaire enquête naar de handelwijze rond de Vuurwerkcramp te voorkomen. De commissie OOSTING kon ongestoord zonder pottenkijkers haar conclusies bereiken.^a Dit is bij een parlementaire enquête onmogelijk. De commissie OOSTING heeft een sleutelrol vervuld bij de beheersing van de onderzoeken naar de ramp. OOSTING heeft grove nalatigheden bij de verantwoordelijke ministeries niet benoemd^b en het handelen van de gemeente Enschede onvoldoende in kaart gebracht. Evenals de andere onderzoeksinstanties had de COV een blinde vlek voor het handelen van de brandweer.

1.2.8 Zelfbevestigende mechanismen

De 'Tunnelvisie' is in stand gehouden door de toepassing van zelfbevestigende mechanismen, waarbij de Nederlandse overheid steeds kon verwijzen naar eerdere uitkomsten van onderzoeken door gezaghebbende instanties. Steller noemt er drie:

1. **Onderzoek C.O.V.** Het onderzoek door de commissie OOSTING wordt als gezaghebbend en onafhankelijk beschouwd. Steeds wordt verwezen door de overheid naar de uitkomsten van de C.O.V. Deze review toont aan dat de C.O.V. niet onafhankelijk was, noch aan waarheidsvinding heeft gedaan.
2. **Onderzoek rijksrecherche.** Ook de RR-resultaten worden vaak gebruikt om aan te tonen dat er geen onregelmatigheden hebben plaatsgevonden bij het onderzoek. De review laat zien dat het RR-onderzoek het papier niet waard is waar het op is geschreven.
3. **Maasvlakteproeven.** Op verzoek van- en gefinancierd door de handel, voerde TNO proeven uit op de Maasvlakte. Deze worden steeds aangehaald als bewijs dat men consumentenvuurwerk normaal kan blussen en dat het niet massa-explosief is. De review laat zien dat deze proeven geregistreerd naar een vooropgezette en gewenste uitkomst leidden. Zie hoofdstuk <H.8.12>.

1.2.9 Conclusie: Nogmaals tunnelvisie

Het zij benadrukt: Een 'van boven' komende tunnelvisie beheerste alle officiële onderzoeken naar de vuurwerkcramp. De top van politiek en bestuur zag een overheidsbelang:

- Het belang van de Staat is rust in de polder; er staan grotere belangen op het spel dan de waarheidsvinding in dit éne dossier.
- Handhaving van een status quo is noodzakelijk voor de bestendiging van een bestaande constellatie van topposities.

Justitie voert dit uit in het belang van de Staat. Dit gebeurt niet door middel van traceerbare officiële aanwijzingen^c, maar via een niet traceerbaar traject waarvan de effecten pas na langdurige analyse zichtbaar konden worden. Dat heeft deze review gedaan.

---

^a Zie <H.3> Het belang van de commissie OOSTING.

^b Zie <H.6.7.4> waarbij mr. A. den Breejen, ex-rijksambtenaar (VROM/V&W) de OOSTING-bevindingen fileert.

^c Dit is de 'smoking gun' waar steeds naar wordt gevraagd. Zonder 'smoking gun' zou er geen bewijs zijn.

1.3 Tunnelvisie

Veel mensen vertrouwen er op dat het Openbaar Ministerie (OM) staat voor waarheidsvinding. Het OM geeft dit zelf ook aan op haar website³². Dit blijkt een misvatting. De eerste en belangrijkste taak van het OM is niet het beoefenen van waarheidsvinding, maar het hoeden van het staatsbelang.^a Napoleon heeft het OM daartoe ook specifiek opgericht.³³ In de ogen van het OM is het belang van de Staat gediend met rust, handhaving van bestaande machtsevenwichten en het toepassen van bestaande regelgeving. Deze regelgeving is het resultaat van de democratische rechtsstaat en dus per definitie correct en vormt hét referentiekader van het handelen van het OM. Dit is geen bewuste kortzichtigheid, want dit is de overtuiging waarop het OM is gebaseerd en vormt het besef waarmee iedere Officier van Justitie is doordrenkt. Gelet op deze rechtsorde neemt het OM, als enige daartoe bevoegde instantie, de beslissing om te vervolgen of niet.

Wanneer er dan op 13 mei 2000 een grote ramp gebeurt in de stad Enschede, waarbij 23 doden vallen, 947 geregistreerde gewonden zijn en een hele stadswijk wordt weggevaagd van de aardbodem, dan is de oprechte overtuiging van het OM dat dit niet aan de overheid kan liggen. Er moeten partijen buiten de overheid zijn die schuld hebben aan deze ramp.

1.3.1 Kamerbrief minister BZK (3 dagen na de ramp)

Vanuit die achtergrond schrijft minister van Binnenlandse Zaken Klaas DE VRIES op 16 mei 2000 aan de Tweede Kamer dat er twee gerechtelijke vooronderzoeken (GVO's)^b zijn geopend: één tegen een onbekende brandstichter en één tegen het bedrijf S.E. Fireworks dat het vuurwerk in opslag had. Dat zijn de twee meest voor de hand liggende oorzaken volgens de overheid en dus volgens het OM. Ziehier het begin van een tunnelvisie die het strafrechtelijk onderzoek en alle vervolgonderzoeken heeft beheerst.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2000

1. De ramp in Enschede

5. Justitieel onderzoek

Het Openbaar Ministerie in Almelo stelt een strafrechtelijk onderzoek in naar de mogelijke oorzaken van de ramp in Enschede. In dat kader zijn dinsdagmorgen bij de rechter-commissaris in strafzaken in het arrondissement Almelo twee gerechtelijke vooronderzoeken gevorderd. Enerzijds is er een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd tegen het bedrijf S.E. Fireworks. D*

^a Zie <H.4.1.2> over de oorspronkelijke opdracht van het OM bij de oprichting van het 'Ministère Public'.

^b Zie <H.8.18> Lijst met gebruikte afkortingen en begrippen voor een korte duiding van 'GVO'.

... dat onbekenden betrokken zijn geweest bij het ontstaan van de brand, is er tevens een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd dat zich richt op het opzettelijk brand stichten of opzettelijk een ontploffing teweeg brengen (artikel 157 Wetboek van Strafrecht), danwel het aan de schuld van een of meer personen te wijten zijn van een brand of ontploffing (artikel 158 Wetboek van Strafrecht). Dit gerechtelijk vooronderzoek richt zich op een onbekende persoon of personen.

Figuur 4: Kamerbrief van Minister Klaas de Vries van BZK d.d. dinsdag 16 mei 2000, waarin hij bekend maakt dat er twee gerechtelijke vooronderzoeken (GVO's) worden gevorderd.

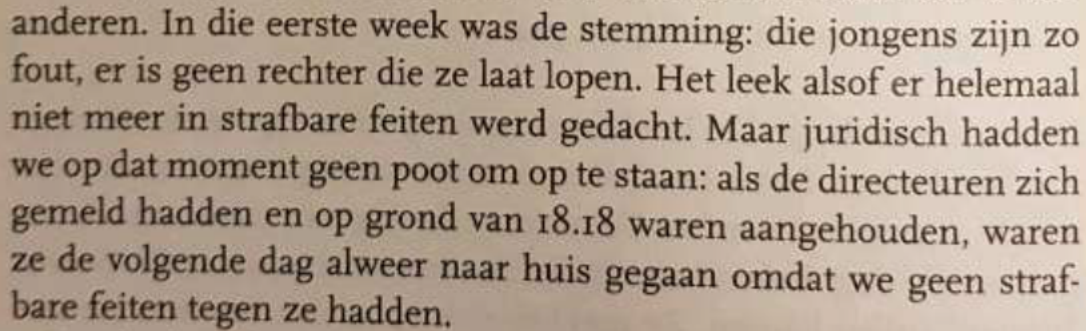
Opmerkelijk is het moment waarop de minister van Binnenlandse Zaken Klaas DE VRIES reeds aan de Tweede Kamer schreef dat er twee Gerechtelijke Vooronderzoeken (GVO's) waren gevorderd, één tegen een brandstichter en één tegen S.E. Fireworks. Immers het in oprichting zijnde Tolteam van de politie Twente dacht op dat moment in eerste instantie aan een bedrijfsongeval en niet zozeer aan een brandstichter³⁴. En voor wat betreft een eventuele schuld van de directie van S.E. Fireworks bestond er nog geen aanklacht. Het was zo dat indien op dat moment (16 mei 2000) de beide directeuren van S.E. Fireworks zich zouden melden er nog helemaal geen juridische basis was voor hun aanhouding. Die aanklacht moest nog worden geformuleerd. Zie figuur 3 hierna.

Al even opmerkelijk is dat wanneer de beide eigenaren van S.E. Fireworks worden aangehouden er onmiddellijk een fax van het Tolteam naar de regering in Den Haag moet worden gestuurd om over de inverzekeringstelling te berichten.³⁵

Isabel Mensink, projectleidster milieu: 'Het contrast was op die dag vrij bizar. Terwijl buiten bij het hoofdbureau de stille tocht vertrok, zaten wij binnen vergunninkjes uit te zoeken. Het was toch al een heel rare week. Er was een enorme maatschappelijke druk om de verdachten aan te houden.

Er werd een internationaal opsporingsbevel uitgevaardigd tegen B. en P. Dat was dapper van de officier van justitie, want we wisten nog niet waarop we de directeuren moesten aanhouden. Het bevel stelde op artikel 18.18, waarin zo ongeveer staat dat het verboden is om de verleende milieuvergunning te overtreden. Heel mooi natuurlijk, maar je moet er wel invulling aan geven. Het is niet genoeg om iemand aan te houden omdat hij de vergunning heeft overtreden, je moet wel aangeven wat hij dan precies verkeerd heeft gedaan.

Dat besef was in die eerste week nog maar nauwelijks aanwezig. De sfeer in de stad en in de media leek op die van een ouderwetse lynchpartij: de directeuren moesten hangen. Iedereen wist zeker dat de directeuren fout zaten, die sfeer proefde je binnen ook. Het was heel erg zwart-wit.

anderen. In die eerste week was de stemming: die jongens zijn zo fout, er is geen rechter die ze laat lopen. Het leek alsof er helemaal niet meer in strafbare feiten werd gedacht. Maar juridisch hadden we op dat moment geen poot om op te staan: als de directeuren zich gemeld hadden en op grond van 18.18 waren aangehouden, waren ze de volgende dag alweer naar huis gegaan omdat we geen strafbare feiten tegen ze hadden.

Figuur 5: Boek politiefunctaris Maarten Bollen, blz. 80: Onder maatschappelijke druk uitvaardiging internationaal opsporingsbevel, zonder dat er al een basis voor aanhouding bekend was op 18 mei 2000

Reeds tijdens de eerste week na de ramp zijn er dus aanwijzingen dat niet de driehoek in Twente, maar de politiek en de top van het OM in Den Haag leidend zijn bij de aanvang van het strafrechtelijk onderzoek.

1.3.2 De aanloop naar de ramp

De motieven van het Openbaar Ministerie bij het nemen van de vervolgingsbeslissingen binnen het strafrechtelijk onderzoek naar de Vuurwerkramp vinden hun oorsprong in de aanloop naar de ramp. De voorgeschiedenis van de ramp bepaalt de gedragingen van het Openbaar Ministerie. Dit is de basis waarop het OM besluit hoe het beste de rust en het evenwicht te bewaren in de Nederlandse rechtsorde. De volgende zaken zijn daarbij van belang gebleken:

- De regelgeving voor het vervoer en de opslag van vuurwerk in Nederland vanaf de jaren tachtig.³⁶ Deze waren zo gebrekkig dat hierop de oorzaak van de ramp is terug te voeren.
- De vuurwerkexplosie in Culemborg (14 februari 1991).³⁷ Wanneer de (werkelijke) lessen die uit deze gebeurtenissen zijn getrokken, waren opgevolgd, dan was de Vuurwerkramp in Enschede simpelweg niet mogelijk geweest.³⁸
- De n.a.v. de explosie in Culemborg veranderende regelgeving t.a.v. de opslag van vuurwerk, waarbij men over ging van de Hinderwetvergunning naar de milieuvergunning.³⁹ Mede hierdoor heeft oud-eigenaar Harm SMALLENBROEK zijn bedrijf uitgeoefend zonder vergunning tussen 1993 en 1997.⁴⁰
- De behandeling van S.E. Fireworks door de gemeente bij de verlening van vergunningen, tegen de achtergrond van een toekomstige wijziging van het bestemmingsplan.⁴¹
- De verkoop van S.E. Fireworks: van oud-eigenaar Harm SMALLENBROEK (S.E. Fireworks BV) naar de nieuwe eigenaren BAKKER en PATER (S.E. Fireworks vof).⁴² Uit de gedragingen van de oud-eigenaar vloeien een aantal motieven^a voort voor het mogelijk opdracht geven tot brandstichting bij het door hem aan BAKKER/PATER verkochte bedrijf. Deze motieven zijn door Openbaar Ministerie en politie nooit onderzocht.⁴³

1.3.3 Strafrechtelijk onderzoek: vervolgingsbeslissingen door OM

De vorenbenoemde tunnelvisie ligt ten grondslag aan alle vervolgingsbeslissingen die in deze zaak genomen zijn door het OM. Zie onderstaande opsomming:

^a Deze motieven worden uitgebreid behandeld in hoofdstuk <H.2.1.7>

1.3.3.1 *Geén bedrijfsongeval*

Een bedrijfsongeval is een ongewenst onderzoekscenario, want bij het kunnen gebeuren en daarna escaleren van een bedrijfsongeval is de kwaliteit van de regelgeving en zijn de handelingen van de overheid ineens van groot belang. Om een bedrijfsongeval uit te kunnen sluiten zijn de alibi's van alle werknemers ineens 'dicht' verklaard op het moment dat André DE VRIES opgepakt kon worden. Ook al zaten de alibi's in werkelijkheid niet dicht. Daarmee wordt een bedrijfsongeval onmogelijk.⁴⁴

1.3.3.2 *Wél brandstichting*

Brandstichting daarentegen is een gewenst scenario van onderzoek. In dat geval blijft de overheid buiten schot, want tegen brandstichting kan men zich niet verdedigen met regelgeving, controle en handhaving. Dus de verdachte van brandstichting André DE VRIES is er aan zijn haren bijgeslept en erbij gehouden. Hiervoor is zelfs bewijsmateriaal gemanipuleerd.⁴⁵ (Zie verder.)

1.3.3.3 *De gemeente niet vervolgen*

Het strafrechtelijk onderzoek door het OM en het onderzoek van de commissie OOSTING worden te vroeg gesloten. De voor de gemeente bezwarende verklaringen die erna zijn afgelegd door ambtenaren van de gemeente Enschede, die op dat moment door het Tolteam als verdachte werden gehoord, zijn niet meer meegenomen in het strafdossier. Pikmeerbescherming wordt in het geheim al ingeroepen (januari 2001), maar pas later (april 2001) bekend gemaakt.⁴⁶ Door de gemeente niet te vervolgen zijn mogelijk laakbare handelingen van de gemeente niet bij het onderzoek betrokken.^a

1.3.3.4 *De brandweer niet vervolgen*⁴⁷

Het Openbaar Ministerie deed alles om de brandweer te vrijwaren van vervolging:

- Verhoren: uitstel^b van verhoor⁴⁸, bijsturen van het geheugen bij afleggen van verklaringen⁴⁹, training van de ondervraagden, begeleiding door hiërarchieke meerderen, verdwijnen^c van verklaringen en ingrijpen tijdens verhoor. Ondergeschikt maken van waarheidsvinding aan bestuurlijke prioriteiten.⁵⁰

---

^a Voorbeelden: Het jarenlang gedogen van S.E. Fireworks BV met zwaar vuurwerk in een woonwijk. De regularisatie van deze onwettige toestand vlak voor de vestiging van het voorkeursrecht door de gemeente op de grond van S.E. Fireworks BV. De onderhandelingen over de grond, de weigering S.E. Fireworks te laten verhuizen. Het toestaan van de uitbreiding van de opslag.

^b Hoewel uitstel van verhoor als redelijk overkomt vanwege de belangen van de geschokte brandweerlieden, moet hier worden aangetekend dat voor het welslagen van een rechercheonderzoek het van cruciaal belang is om belangrijke getuigen zo kort mogelijk na de betreffende gebeurtenis te kunnen horen i.v.m. de betrouwbaarheid van de verklaringen en de waarheidsvinding. Doordat de brandweerlieden van het eerste uur werden afgeschermd, bijgestaan, getraind en verklaringen zijn gecoördineerd, alsmede dat verklaringen die wél kort na de ramp werden afgelegd bij brandweerofficier WEGES, zijn geheimgehouden, is het belang van het onderzoek mogelijk ernstig geschaad en zijn veel vragen onbeantwoord gebleven.

^c Het betreft hier zowel de verklaringen afgelegd door 9 brandweerlieden op de vroege ochtend na de ramp, als het niet of onvolledig opnemen van verklaringen bij de commissie OOSTING.

- Fake justitieel onderzoek door een brandweercommandant uit Venlo, ing. CAMP. Daarbij is het gedrag van de brandweer tijdens de brand helemaal niet onderzocht, zoals het openen van de deuren. Ook is er in de rapportage geen aandacht geweest voor de genegeerde gevarenaanduidingen.
- Negeren^a dan wel liegen^b over de bij S.E. Fireworks aangebrachte gevarenaanduidingen die aangaven dat er niet mocht worden geblust, maar geëvacueerd moest worden.
- Ontkennen door brandweer van wetenschap dat er ook evenementenvuurwerk lag bij S.E. Fireworks en niet alleen consumentenvuurwerk.^c
- De blusinstructies van de brandweer waren verkeerd. Deze moeten volgens de vóór 2000 al geldende internationale afspraken strenger zijn (meer afstand bewaren en defensief i.p.v. offensief optreden).
- Negen verklaringen die door de brandweer zijn afgelegd zijn tot op de dag van vandaag verborgen gehouden.
- Deal tussen OM en de verdediging over niet noemen brandweer bij verdediging.
- Coördinatie tussen OOSTING en het OM, OOSTING was immers de maat der dingen.⁵¹ In dat licht bezien is het opmerkelijk dat de commissie OOSTING begin november een voorlopig rapport uitbracht waarin de brandweer de schuld kreeg van het kunnen escaleren van de brand.⁵² Die schuldtoekenning aan de brandweer is in de definitieve versie verdwenen.
- Handelen brandweer bepaalt politieke toekomst van burgemeester MANS in Enschede én daarmee ook van de verantwoordelijke bewindslieden in Den Haag.^d

1.3.3.5 Defensie-MILAN niet vervolgen

De medewerkers van Bureau MILAN van Defensie waren incompetent en niet geschoold voor hun taak. MILAN was weliswaar onderbemand, maar verrichtte parallelle activiteiten met adviezen voor vuurwerkinrichtingen. Deze buiten de officiële taakomschrijving vallende werkzaamheden veroorzaakten belangenverstrengeling. Het hoofd van Defensiebureau MILAN, majoor CEELLEN was vóór de ramp al voorwerp van onderzoek. Hoewel het handelen van de milieudienst van de gemeente Enschede ook elementen aanleverde over het handelen van majoor CEELLEN, is de opsporing en vervolging van CEELLEN, voor zover steller kon waarnemen, buiten het strafrechtelijk dossier van de Vuurwerkramp gebleven en heeft verder intern binnen Defensie via het tuchtrechtelijk traject geresulteerd in ontslag.⁵³

---

^a Voorbeeld is rapport 'Justitieel onderzoek brandweeroptreden' door ing. CAMP. Zie <H.2.1.3.1>

^b Brieven van minister REMKES (BZK) die gegevens uit de onderzoeksdossiers aanhalen. Zie <H.8.4.14.1>

^c Zoals in hoofdstuk <H.2.1.4.2> in detail is weergegeven, constateerde de gemeente Enschede reeds in 1994 dat er bij S.E. Fireworks sprake was van een omschakeling van consumentenvuurwerk naar evenementenvuurwerk, waardoor een aanpassing van de vergunning nodig was. Ook was brandweer OVD BOETES op de hoogte via de AVIV-rapportage van het jaar ervoor. Dat hij dit zich bij latere verhoren niet meer zegt te herinneren is strafrechtelijk niet relevant. Tenslotte is in hoofdstuk <H.2.1.3.4> weergegeven dat brandweercommandant GROOS altijd is blijven ontkennen (o.a. tijdens verhoor door COV op 20.10.2000) dat hij wist, of behoorde te weten, van de aanwezigheid van evenementenvuurwerk.

^d Zie paragrafen <H.2.1.9> en <H.4.4.1> waarin aan de hand van verklaringen van o.a. MANS en Rosenthal wordt weergegeven hoe de lotsverbondenheid was tussen de brandweer, MANS en de bewindslieden.

1.3.3.6 Rijksoverheid niet vervolgen

Verreweg de belangrijkste oorzaak van de ramp ligt bij de falende regelgeving voor vuurwerk in Nederland. Zowel de opslagvoorschriften, de wijze van classificatie van vuurwerk als de blusinstructies voor de brandweer waren verkeerd. Het Openbaar Ministerie heeft de Nederlandse regelgeving gemakshalve voor juist aangenomen, want vragen omtrent de juistheid van deze regelgeving zijn niet in het dossier zichtbaar aan de orde geweest bij de strafvervolgning van de Vuurwerkrampp.⁵⁴

1.3.3.7 De S.E. Fireworks directie wél vervolgen.

Het gunstigste en voor de overheid veiligste scenario was het vinden van een brandstichter. Het op-één-na gunstigste scenario is het bedrijf S.E. Fireworks kunnen beschuldigen van overtreding van de regelgeving, waardoor de ramp heeft kunnen ontstaan uit een onschuldige brand. Ook dan blijft de overheid buiten schot en is er een verklaring voor de ramp.⁵⁵ Deze twee scenario's waren het uitgangspunt van de GVO's^a die door minister Klaas DE VRIES zijn aangekondigd in zijn Kamerbrief over de Vuurwerkrampp, d.d. 16 mei 2000.

1.3.3.8 Oud-eigenaar niet vervolgen

De oud-eigenaar (Harm SMALLENBROEK) van S.E. Fireworks (BV) zou een bijzondere positie in moeten nemen binnen het strafrechtelijk onderzoek:

- SMALLENBROEK heeft tussen 1993 en 1997 zonder vergunning zijn zwaar vuurwerk bedrijf uitgeoefend in een woonwijk.^b
- Deze onregelmatige gedoogsituatie is door de gemeente Enschede rechtgetrokken vlak voordat de gemeente een voorkeursrecht op de grond van SMALLENBROEK vestigde.
- SMALLENBROEK verkocht zijn bedrijf aan de nieuwe eigenaren zonder vermelding van de belasting van de grond met een voorkeursrecht van de gemeente, waardoor het waarschijnlijk was dat het bedrijf binnen afzienbare tijd van het terrein moest verdwijnen zonder dat de kopers dit wisten.
- SMALLENBROEK was achter de rug om van de nieuwe eigenaren gewikkeld in onderhandelingen over de aankoop van de grond door de gemeente.
- SMALLENBROEK had een hooglopend juridisch conflict met de nieuwe eigenaren, waarvan de inhoud door het OM buiten het strafrechtelijk dossier is gehouden.^c
- SMALLENBROEK had meerdere motieven voor het opdracht geven tot brandstichting bij het latere S.E. Fireworks (v.o.f.).^d

---

^a GVO is Gerechtelijk Vooronderzoek

^b Zie <H.2.1.8.1.5.4> voor de definitie van "In een woonwijk gelegen".

^c Advocaat mr. Kroep bereidde een bodemprocedure voor namens S.E. Fireworks v.o.f. tegen oud eigenaar SMALLENBROEK. Deze bodemprocedure, waarvan de eerste zitting was gepland begin juni 2000, kort na de datum van de ramp, zou SMALLENBROEK gaan verliezen en dat zou hem veel geld kosten. Het dossier van deze bodemprocedure is ondanks aandringen door BAKKER nooit door het OM in beslag genomen laat staan toegevoegd aan het onderzoek naar SMALLENBROEK.

^d Dit motief bestond o.a. uit: financiële voordelen, dreigende bodemprocedure, persoonlijke conflicten, wraak vanwege ontslag van hemzelf en zijn echtgenote en het wegwerken van onregelmatigheden uit het verleden.

Deze motieven van SMALLENBROEK zijn niet onderzocht door Tolteam en OM, want dat zou kennelijk zowel de vervolging van de nieuwe eigenaren compliceren, als de gemeente en bureau MILAN in beeld brengen. Dit wegens nalatigheid in de vergunningverlening, de regularisatie van de vergunning situatie kort voor de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht en het door de gemeente laten prevaleren van economische motieven boven veiligheid bij de beslissing om het verzoek van S.E. Fireworks af te wijzen, waarin zij vroegen om naar een terrein buiten de stad te mogen verhuizen.⁵⁶

1.3.4 Strafrechtelijk onderzoek: overige beslissingen van het OM

1.3.4.1 Culemborg-lessen

De oorspronkelijke lessen uit de eerdere vuurwerkexplosie in Culemborg (1991) waren:

- a. Vuurwerkinrichtingen horen niet in een woonwijk thuis
- b. Laag-geclassificeerd vuurwerk kan soms toch explosief zijn.
- c. Opsluiting van vuurwerk heeft explosieverzwarend effect.
- d. Toepassing van plofdaken moet overwogen worden
- e. Classificatie van vuurwerk moet worden herzien.

Het OM Utrecht besloot in Culemborg niet te vervolgen. Op 13 mei 2000 was geen van deze lessen door de overheid ter harte genomen. Bovendien moest S.E. Fireworks van OM Almelo wél worden vervolgd. Daarom heeft de commissie OOSTING de werkelijke lessen van Culemborg vervangen door een fake les: namelijk dat een beetje klasse 1.1 (zwaarste klasse) en een heleboel klasse 1.3 (de op een-na lichtste klasse) samen een zware explosie kunnen geven. De vervolgens geëntameerde reconstructie van de voorraad van S.E. Fireworks op de rampdag kwam precies op deze voorraadsamenstelling uit, zodat in plaats van vrijspraak, zoals in Culemborg, veroordeling zou volgen in Enschede.⁵⁷

Het niet van toepassing verklaren van de situatie in Culemborg op de situatie in Enschede is onrechtmatig. Door het OM is (met succes) aan de rechter voorgehouden dat er in Culemborg sprake zou zijn geweest van een vuurwerkfabriek, terwijl Enschede slechts een vuurwerkopslagplaats was. Daardoor zou de vrijstelling van vervolging voor het bedrijf MS Vuurwerk in Culemborg niet van toepassing zijn op S.E. Fireworks uit Enschede.

Dit was een door het OM opgevoerde drogreden. In beide gevallen (Culemborg en Enschede) was er sprake van evenementenbedrijf dat gerede vuurwerkproducten aangeleverd kreeg van fabrikanten (vuurwerkfabrieken). Het enige werk dat bij beide bedrijven nog werd verricht was het samenstellen van een programma met het beschikbare vuurwerk. Daarna vond het op maat maken van de afstekingsmechanismes plaats op locatie, waarbij het kant-en-klare vuurwerk intact bleef. De werkzaamheden ter plaatse waren gericht op een gesynchroniseerde presentatie tijdens de evenementen. Dit is op vergelijkbare wijze en schaal gedaan door beide bedrijven (MS Vuurwerk te Culemborg en S.E. Fireworks te Enschede).

Tevens was er in beide gevallen (Culemborg en Enschede) sprake van een falende overheid. En dan niet alleen op de wijze van vergunningverlening, controle en handhaving, maar veel belangrijker nog, op het gebied van regelgeving voor de opslag van vuurwerk, waarbij de

situatie in Enschede nog veel slechter was qua regelgeving dan die in Culemborg, vanwege de ontmanteling in de jaren negentig van de regelgeving voor zwaar vuurwerk.⁵⁸ Daarom was het van eminent belang voor het Openbaar Ministerie om het Culemborgdossier buiten de vervolging van S.E. Fireworks te houden en dus van de rechter weg te houden. Immers de follow-up aan Culemborg (met name de getrokken lessen) zoals die (foutief) werd weergegeven door OOSTING zorgde voor strafrechtelijke onbruikbaarheid van Culemborg.

1.3.4.2 *Te-veel-en-te-zwaar*

S.E. Fireworks had op de rampdag alleen vuurwerk in opslag dat was geclassificeerd als subklasse 1.4, de laagste klasse. Dit betrof zowel consumenten- als evenementenvuurwerk, geheel volgens de verleende vergunning, die ook een beperkte hoeveelheid van vuurwerk uit de zwaardere subklasse 1.3 toestond. Maar dat lag er niet. Om S.E. Fireworks te kunnen vervolgen en veroordeeld te krijgen moest er uit onderzoek blijken dat er bij S.E. Fireworks *'Te-veel-en-te-zwaar'* vuurwerk lag, waardoor de grote explosies konden worden verklaard zonder dat dit aan de bestaande regelgeving hoefde te liggen.⁵⁹ Om dit te bereiken heeft het Openbaar Ministerie de volgende benadering toegepast:

- a. Het OM verkondigt bij herhaling publiekelijk als uitgangspunt dat de administratie van S.E. Fireworks bij de explosie geheel verloren is gegaan. In werkelijkheid is deze administratie nog volledig intact gebleven, want er lag op dat moment een volledig bijgewerkte back-up van de administratie bij de externe accountant van S.E. Fireworks.
- b. Het OM negeert de beschikbare expertise van de externe accountant. Deze had op basis van de bij hen aanwezige, beschikbare en volledige administratie een voorraadstand per datum van de rampdag kunnen opmaken. Dit is niet gebeurd. Mogelijk vertrouwde het OM de externe accountant niet vanwege loyaliteit naar de cliënt die zou kunnen meespelen. Maar dan nog is dit geen reden om af te zien van een reconstructie door deze accountant, aangezien deze cijfers een nuttig referentiepunt en vergelijkingsmateriaal op hadden kunnen leveren voor andere berekeningen.
- c. Het OM lanceert een omvangrijke en tijdrovende operatie door het doen uitgaan van 172 rechtshulpverzoeken aan de buitenlandse autoriteiten, in een poging om via de administratieve bescheiden van de handelspartners van S.E. Fireworks, de voorraad van S.E. Fireworks op de rampdag te kunnen reconstrueren. Dit creëert niet alleen de mogelijkheid van een grote marge bij de bepaling van uitkomst van de voorraad op de rampdag, maar bovendien lijkt deze operatie hoofdzakelijk opgezet om elementen te kunnen vinden die een bijdrage kunnen leveren aan het verhaal van *'Te-veel-en-te-zwaar'* vuurwerk.
- d. De Nederlandse autoriteiten saboteren zelf de medewerking van China en Hongkong aan de door hen zelf gedane rechtshulpverzoeken⁶⁰, terwijl 80% van het S.E. Fireworks-vuurwerk uit China en Hongkong afkomstig was. Vervolgens vertelt de overheid aan de goegemeente dat het de Chinezen zijn die dwarsliggen. Het OM communiceert dit aan het publiek en de verantwoordelijk minister doet hetzelfde in de Tweede Kamer.⁶¹
- e. S.E. Fireworks had op de rampdag uitsluitend als klasse 1.4 geclassificeerd vuurwerk liggen. Volgens de geldende regelgeving in Nederland kan daaruit nooit zo'n explosie ontstaan. Het OM gaat uit van de juistheid van de Nederlandse regelgeving, waardoor de enig logische consequentie is dat volgens het OM de classificatie van het S.E. Fireworks-vuurwerk op de rampdag onjuist moet zijn geweest. Het OM negeert

daarmee dat dit vuurwerk door het exporterende land geclassificeerd is. Deze classificatie moet door het importerende land worden gerespecteerd conform internationale afspraken in VN verband. Die internationale afspraken moeten voor de strafvervolgning van de Vuurwerkkramp overboord worden gegooid door het OM, omdat anders de Nederlandse regelgeving in beeld zou komen als mogelijk onjuist. Dat wilde het OM kennelijk koste wat het kost vermijden.

- f. Het OM suggereert dat S.E. Fireworks aan de Chinese exporteur heeft gevraagd om te knoeien met classificatie en voert als 'bewijs' op dat aan een verkeerde (lees: te lichte) classificatie economische voordelen zijn verbonden. De enige concrete aanwijzing die het OM daartoe weet aan te leveren is één enkele zinsnede in oude notulen van de Vereniging Evenementenvuurwerk Nederland (VEN), waarin de oud-eigenaar van S.E. Fireworks (SMALLENBROEK) vraagt of iemand een keer met de Chinezen kan praten over de classificatie. De nieuwe eigenaren, die ten tijde van de ramp eigenaar waren van S.E. Fireworks, hebben nooit een poging ondernomen tot beïnvloeding van de classificatie in China. Daarvoor heeft het OM ook geen enkele aanwijzing weten te vinden.
- g. Het OM negeert het feit dat in Nederland als classificatiesysteem voor vuurwerk een indeling in gevarenklassen wordt gebruikt die in internationaal verband is ontworpen voor transport van vuurwerk. Daardoor voorspellen de in Nederland gehanteerde gevarenklassen niet het gedrag van vuurwerk in opslagsituaties. Zie <H.2.1.8.1.1> en <H.6.9>. Dit in tegenstelling tot andere landen, waar een strenger systeem voor opslag dan voor transport werd gehanteerd ten tijde van de ramp. Door het ministerie van V&W is kort na de ramp^a in een brief aan de minister ook toegegeven dat transportclassificatie niet toepasbaar is bij opslag.⁶² Het OM negeert deze wetenschap en gaat gewoon door met de valse tenlastelegging tegen S.E. Fireworks.
- h. Het OM laat proeven uitvoeren met vervangend vuurwerk, waarvan het OM beweert dat het gelijkwaardig is met dat van S.E. Fireworks. Deze proeven worden uitgevoerd onder condities waarbij wel zware explosies moeten optreden. Het OM ontleent hieraan een nieuwe (zwaardere) classificatie en verklaart deze zwaardere classificatie vervolgens van toepassing met terugwerkende kracht op de voorraad die bij S.E. Fireworks aanwezig was op de rampdag.⁶³
- i. Het OM overtuigt de rechter van het feit dat verdere proefnemingen met vuurwerk niet meer mogelijk zijn omdat er geen geschikt vervangend vuurwerk meer voorhanden is. De door de verdediging gevraagde contra-expertise op de classificatieproeven wordt om die reden afgewezen. Het aanbod van andere vuurwerkhandelaren om geschikt vuurwerk aan te leveren wordt genegeerd.
- j. Het OM shopt selectief in de door S.E. Fireworks-personeel afgelegde verklaringen, waardoor het OM geschikt zogeheten zwaar vuurwerk heeft liggen op de plaats waar de zogeheten 'krater' is ontstaan.⁶⁴
- k. Het OM laat door TNO de afmetingen van de zogeheten 'krater' gebruiken om de kracht van de explosie te laten berekenen. Er wordt geen aanvullend bodemonderzoek gedaan, waardoor verborgen blijft dat deze 'krater' veeleer het resultaat is van een verzakking, ontstaan door de aanwezige holle ruimtes onder de bodemplaten van de bunkers. Deze holle ruimtes zijn overgebleven door het inklinken van het op een voormalige kolenopslagruimte gestort puin.⁶⁵ Latere eenvoudige opgraving toonde het

---

^a Dit is aan de minister van V&W meegedeeld op 12 april 2001, dus nog vóór het verantwoordingsdebat in de Tweede kamer n.a.v. het handelen van de overheid bij de Vuurwerkkramp.

bestaan van deze holle ruimtes aan en deze zijn vastgelegd op foto's, waarvan er enkele in dit reviewrapport zijn opgenomen, zoals in paragraaf <H.2.3.3.4>.

- i. Het OM negeert het feit dat de voorzitter van de Vereniging Evenementenvuurwerk in het kader van het strafrechtelijk onderzoek verklaringen heeft afgelegd over het bestaande probleem met de classificatie van vuurwerk.⁶⁶ Ook bij VROM wordt dit probleem ontkend.
- m. Het OM heeft bij het NFI, dat een zusterorganisatie is binnen Justitie, een ondeugdelijk⁶⁷ rapport laten opstellen over het verloop van de ramp. Dit NFI-rapport wordt gekenmerkt door een gebrek aan deskundigheid, door afhankelijkheid van justitie, door afstemming met het OM⁶⁸, door verkeerde mechanismen van bewijsvoering, door het negeren van feiten, door het selectief citeren van getuigen en door het volledig negeren van de mogelijke impact van het optreden van de brandweer op de ontwikkeling van brand tot ramp. Volgens een deskundige die het NFI-rapport analyseerde <H.2.4.6>, zijn de tekortkomingen van het rapport zo ernstig dat de meest waarschijnlijke verklaring hiervoor is dat er door het NFI is toegewerkt naar een van te voren bepaalde en door de opdrachtgever (het OM) gewenste einduitkomst. Los van het oordeel van deze deskundige zijn daarvoor tijdens de review ook aanwijzingen aangetroffen. Zie naast <H.2.4.6> ook <H.2.4.4>.
- n. Door de commissie OOSTING is een contra-expertise door buitenlandse deskundigen gefingeerd van de TNO/NFI-bevindingen over de ramp. De uitwisseling van de gebruikelijke inleidende schriftelijke beleefdheden wordt door OOSTING misbruikt als bevestiging van de onderzoeksresultaten van TNO. Dieper in de bijlagen van het rapport OOSTING is te vinden hoe de buitenlandse deskundigen grote reserveringen uiten tegen de wijze waarop hun contra-expertise wordt gevraagd en plaatsen zij kanttekeningen bij essentiële onderzoeksbevindingen. Deze voorbehouden van de buitenlandse deskundigen zijn niet door OOSTING in zijn rapportage weergegeven.⁶⁹ Hierdoor wordt verkeerdelijk de indruk gewekt als zouden deze deskundigen de resultaten van TNO zonder reserves bevestigen. Zie hoofdstuk <H.3.6>.
- o. Het OM verwijst bij de bewijsvoering graag naar de resultaten van vuurwerktesten uitgevoerd door TNO, in samenwerking met de vuurwerkbranche, op de Maasvlakte in oktober 2000. Daarbij werd gebruik gemaakt van consumentenvuurwerk van de gevarenklasse 1.4S volgens het oude begrip 'consumentenvuurwerk', terwijl op dat moment al volgens een overgangsregeling werd gedoogd dat er meer kruit (200 gr) in een consumentenverpakking mocht zitten dan het vuurwerk dat werd getest. Op die manier kan het OM beweren dat consumentenvuurwerk altijd veilig is. De testomstandigheden waren echter dusdanig dat er geen explosies konden ontstaan vanwege onmogelijkheid van drukopbouw.⁷⁰ Dat de testomstandigheden niet representatief waren voor de werkelijke opslagomstandigheden wordt ook bevestigd door deskundigen. Zie voor meer details <H.8.12> Maasvlakteproeven.
- p. Ook na afloop van het strafrechtelijk onderzoek hebben de autoriteiten volhard in hun fouten. De resultaten van de in 2005 uitgevoerde grote schaal vuurwerktesten in Polen, die bevestigden dat ook vuurwerk uit de laagste subklasse (1.4) explosief kan reageren, zijn veranderd weergegeven door TNO⁷¹, zodat ook later het beeld kon blijven bestaan dat de vuurwerkopslag in Nederland veilig is. Dit ten koste van de veiligheid van Nederlandse brandweerlieden en omwonenden.

1.3.4.3 Sturing Tolteam

Het Openbaar Ministerie had permanent vertegenwoordigers aanwezig tussen het Tolteam tijdens het strafrechtelijk onderzoek. Het Tolteam werd op dagelijkse basis door het OM aangestuurd.⁷² Alle belangrijke onderzoeksfouten die zijn gemaakt door het Tolteam zijn daarom toe te rekenen aan de sturing door het OM.

1.3.4.4 Sturing NFI

Het NFI levert als directoraat van het Ministerie van Justitie geen onafhankelijke onderzoeksresultaten en heeft blijkens de inhoud van haar rapport de oren naar het OM, die de opdrachtgever was, laten hangen. Er is aantoonbaar afstemming gepleegd tussen de onderzoekers van Tolteam, OM, TNO en NFI.⁷³

1.3.4.5 Foutieve regelgeving

De regelgeving in Nederland op het gebied van vuurwerk, alsmede de gebruiken op dat gebied, schoten zeer ernstig tekort. Dit is totaal genegeerd tijdens het onderzoek.⁷⁴

- a. Een intern bij de regelgeving voor gevaarlijke stoffen betrokken voormalig rijksambtenaar van zowel VROM als V&W geeft aan dat de regelgeving voor vuurwerk zo slecht was dat hier mogelijk een oorzaak voor de ramp kan liggen.^a
- b. Bij de opslag van vuurwerk is géén plofdak noch een aarden omwalling voorgeschreven. Dit is in sommige andere landen wél het geval.
- c. De ligging van vuurwerkinrichtingen bij (in) een woonwijk^b of industrieterrein was toegestaan, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland.
- d. Dat er sprake is van foutieve classificatie is altijd ontkend. Echter uit het TNO-rapport over concurrent Haarman (2000) en de klachten van de VEN-voorzitter blijkt dat de classificatie niet op orde was en dat dit ook bekend was.
- e. De blusvoorschriften in Nederland schrijven bij brandend vuurwerk te kleine veiligheidsafstanden voor. In Frankrijk is het (in 2000) zelfs helemaal verboden een vuurwerkbrand offensief te benaderen.⁷⁵
- f. Enkele buitenlandse autoriteiten beschrijven de situatie en praktijken op het gebied van vuurwerk in Nederland zelfs als achterlijk.⁷⁶

1.3.4.6 Het achterhouden van dossiers

Het Openbaar Ministerie heeft vele dossiers achtergehouden voor de rechterlijke macht, omdat deze dossiers volgens het OM geen relevantie hadden voor de strafzaak. Dit was ten onrechte.⁷⁷:

- a. Het strafrechtelijk dossier van **Culemborg** is ondanks verzoeken van de verdediging daartoe, niet toegevoegd aan het strafdossier.⁷⁸
- b. **Kroep/SMALLENBROEK**. Op het moment van de ramp was er sprake van een hooglopend en verregaand conflict tussen de oud-eigenaar en de nieuwe eigenaren

---

^a Zie het commentaar van mr. A. den Breejen dat zeer gedetailleerd is opgetekend in hoofdstuk <H.6>.

^b Zie <H.2.1.8.1.5.4> voor de definitie van “In een woonwijk gelegen”.

van S.E. Fireworks. De oud-eigenaar dwarsboomde op alle mogelijke manieren de bedrijfsvoering van het door hem verkochte bedrijf en hierover liep een bodemprocedure die kort na de ramp zou gaan dienen. De oud-eigenaar zou hierin het onderspit delven. Het onderliggende dossier waaruit de motieven voor brandstichting van de oud-eigenaar blijken zijn nooit door het OM in beslag laten nemen.⁷⁹ Het motief van de oud-eigenaar werd niet onderzocht.⁸⁰

- c. **Gemeente/brandweer.** Door het Tolteam zijn eind mei 2000 bij de gemeente dossiers in beslag genomen betreffende de opslag van vuurwerk, de onderhandelingen over de verwerving van de grond en over de brandweer.⁸¹ Deze dossiers zijn naderhand niet in het strafrechtelijk dossier aangetroffen.
- d. Het **Defensie/MILAN**-dossier is buiten het strafdossier gehouden. Het enige dat van MILAN te vinden is betreft een proces-verbaal opgemaakt door twee aan het Tolteam toegevoegde marechaussees.⁸² Hierin staat niets van de strafrechtelijk relevante overtredingen die zijn begaan door MILAN bij de uitoefening van hun taken als wettelijk aangewezen adviseur voor de opslag van vuurwerk.

1.3.4.7 Beeldvorming S.E. Fireworks

Het Openbaar Ministerie heeft zich, al dan niet in samenwerking met anderen, schuldig gemaakt aan lasterlijk besmeuren van de reputatie van S.E. Fireworks in functie van een te verkrijgen veroordeling van het bedrijf.

- a. Het OM heeft een bewijsconstructie verzonnen inzake de beschuldiging van illegale handel. Deze illegale handel bestond in werkelijkheid niet.
- b. Het OM heeft een bewijsconstructie verzonnen dat er sprake was van zwart geld. Dit is ook in beslag genomen. Dit geld was in werkelijkheid gewoon aangegeven bij de belastingdienst en moest later worden geretourneerd aan de S.E. Fireworksdirecteur.
- c. Het OM heeft S.E. Fireworks neergezet als een slecht geleid bedrijf dat niet opgeruimd en vuil was. Dit in functie van het in brand kunnen raken van niet opgeruimd vuil en een voor de brandweer onbereikbare aanhangwagen. In werkelijkheid was S.E. Fireworks een net bedrijf met een clean desk policy en een netjes opgeruimd terrein. Hiervan zijn beelden beschikbaar.
- d. Het OM heeft S.E. Fireworks afgeschilderd als een bedrijf dat het met de veiligheidsvoorzieningen niet zo nauw nam. In werkelijkheid is na de overname:
  - Een veiligheidsadvies ingewonnen bij een daartoe gemachtigd adviseur.
  - Het hang- en sluitwerk van de opslagplaatsen vervangen en verbeterd.
  - Zijn er meer en betere brandblussers geplaatst en is daarvoor per contract een onderhoudsverplichting aangegaan.
  - Hebben alle oproepkrachten verplicht een veiligheids cursus moeten volgen die het bedrijf in totaal fl. 100.000,- kostte.
- e. In het jaarverslag over 2000 van het OM arrondissement Almelo doet de zaakofficier uitspraken over de ergerlijk leugenachtige houding van met name een van de directeurs van S.E. Fireworks. Het vaste verhoorkoppel binnen het Tolteam dat betreffende verdachte 85x heeft ondervraagd was hierover zo verbaasd dat zij per proces-verbaal hebben laten vastleggen dat zij verdachte nooit op een regelrechte leugen hebben kunnen betrappen.
- f. De commissie OOSTING heeft buiten haar bevoegdheid het bedrijf S.E. Fireworks reeds schuldig verklaard voordat de rechter zich erover had uitgesproken.

- g. De commissie OOSTING heeft zich bezondigd aan nodeloze dramatische effecten bij de presentatie van haar onderzoeksresultaten. Hierdoor werden de gebeurtenissen bij S.E. Fireworks in een kwaad daglicht gesteld.

1.3.4.8 *Neutraliseren melders*

Het Openbaar Ministerie heeft zich actief bemoeid met de uitschakeling van de beide klokkenluiders binnen het Tolteam. Het OM heeft informatie van de melders gelekt die niet voor de buitenwereld waren bedoeld. Het OM heeft getracht de melders ongeloofwaardig te maken bij het gerechtshof in de hoop hun getuigenis te kunnen torpederen. Vervolgens adviseerde het OM de korpschef tot het instellen van een tuchtrechtelijk onderzoek tegen beide melders van misstanden. Het OM voerde tenslotte de regie bij de instelling van het strafrechtelijk feitenonderzoek tegen beide melders door de rijksrecherche.⁸³

1.3.4.9 *Uitschakeling BIZGM*

Het interne politieonderzoek dat door Bureau Interne Zaken van de politieregio Gelderland-Midden werd gevoerd naar de handelwijze van het Tolteam van de politie Twente, was oorspronkelijk mede specifiek ingezet om de beide melders tegen het licht te houden. Het BIZGM-onderzoek kantelde echter onverwacht door een informatiek in het voordeel van beide melders en het BIZ kwam met een voorlopige conclusie dat het OM en het Tolteam de rechterlijke macht bewust hadden misleid. Het Openbaar Ministerie is leidend geweest in de uitschakeling van het BIZ en het neutraliseren van hun conclusies door de rijksrecherche.

1.3.4.10 *Aansturing rijksrecherche*

Het College van Pg's, als leiding van het OM, heeft door het inschakelen van de rijksrecherche, het bepalen van de (te) beperkte onderzoeksopdracht en de verdere aansturing tijdens het onderzoek via de OvJ, een grote verantwoordelijkheid voor het hoge doofpotgehalte van het uitgevoerde rijksrechercheonderzoek. (details hierna.)

1.3.4.11 *Feitenonderzoeken 2010-2012*

Door toedoen van melder en ex-Tolteam rechercheur Jan PAALMAN en twee RTV-Oost journalisten kwam er in april 2010 nieuwe informatie naar boven die het Openbaar Ministerie, voor het eerst sinds het staken van het onderzoek in 2003, noopte tot het openen van een nieuw aanvullend feitenonderzoek in mei 2010. Dit feitenonderzoek is opgesplitst in drie deelonderzoeken, over een periode van tweeënehalf jaar.^a Hierbij verwaterden de nieuwe aanwijzingen en werd de onderzoeksopdracht door het OM steeds enger geformuleerd. Het laatste afsluitende onderzoek is op verzoek van het College Pg's gedaan door dezelfde rijksrechercheurs als die in 2004 reeds onderzoek hadden gedaan naar dezelfde feiten. Hiermee waren alle nieuwe aanwijzingen geneutraliseerd in een onderzoek met een hoog inteeltgehalte.⁸⁴

---

^a Deze feitenonderzoeken waren achtereenvolgens Esaltato (2010), VerEsal (2011) en Daslook (2012)

1.3.5 Commissie Onderzoek Vuurwerkramp (COV – OOSTING)

Met de Bijlmerramp Amsterdam en met de Herculesramp bij vliegbasis Eindhoven waren in de jaren voor de Vuurwerkramp slechte ervaringen opgedaan door de overheid. De onduidelijkheden rond het onderzoek naar de Bijlmerramp hadden geleid tot een parlementaire enquête die nog maar net was afgerond en bij de Herculesramp werden vertegenwoordigers van de brandweer en de luchtverkeersleiding vervolgd. Dergelijke scenario's moesten bij de Vuurwerkramp worden vermeden, dus besloot het kabinet Kok al zeer snel tot de instelling van een Commissie Onderzoek Vuurwerkramp (COV) onder voorzitterschap van een ervaren en in aanzien staande prof. mr. dr. Marten OOSTING, voormalig Nationaal Ombudsman en lid van de Raad van State. De bemanning van de commissie bestond verder uit een ex-minister, een ex-fractievoorzitter uit de 2^e Kamer en een topambtenaar^a. De bij dit soort evenementen gebruikelijke commissie was hiermee in stelling gebracht.

Het doel van de COV was dus in de eerste plaats gericht op het voorkomen van een parlementaire enquête.^b Nader onderzoek na afloop van OOSTING moest hiermee praktisch onmogelijk worden gemaakt en dat werd het ook. Bijvoorbeeld de latere Onderzoeksraad voor de Veiligheid zou met succes verwijzen naar de rapportage OOSTING om geen nader onderzoek te hoeven instellen.

De betekenis van de commissie OOSTING kan moeilijk worden overschat. De commissie mocht volgens de onderzoeksopdracht geen antwoord op de schuldvraag geven, want dat was aan de rechter, maar de commissie deed het toch. De schuldtoewijzing viel volgens OOSTING aan S.E. Fireworks, de talloze fouten van de overheid werden daarentegen gebagatelliseerd^c. De commissie OOSTING bleek *'de maat der dingen'*. Tussen alle onderzoeken in van acht rijksinspecties, het Openbaar Ministerie en de politie, het NFI en TNO, bleek OOSTING de leidende factor te zijn binnen die onderzoeken. Het oordeel van OOSTING zou maatgevend zijn voor de publieke opinie en voor het mogelijke aftreden van politieke ambtsdragers in Enschede en in Den Haag.

De commissie OOSTING deed netjes haar best. De gelikte audiovisuele presentatie had zelfs op het juiste moment kindergeluiden ingemengd voor het benodigde dramatische effect bij het in de verf zetten van de nalatigheden van S.E. Fireworks. De bevindingen van OOSTING vertonen vele kenmerken van een tunnelvisie, waarbij de overheid werd gespaard en het bedrijf S.E. Fireworks de schuld kreeg. Voorbeelden van foutieve conclusies waren:

- Verkeerde voorraadreconstructie
- Foutieve her-classificatie
- Weergave van de brandeffecten per gevarenklasse

---

^a Ir. Marius Enthoven was directeur-generaal geweest bij het ministerie van VROM, een van de voor de regelgeving voor vuurwerk betrokken ministeries.

^b Dat het voorkomen van een Parlementaire Enquête een hoofddoel van de cie. OOSTING was, werd gewoon openlijk gezegd. Melder PAALMAN kreeg dit ook te horen tijdens een interne briefing van het Tolteam.

^c Dat dit geen overdrijving is, maar de droevige waarheid moge alleen al blijken uit de kwalificaties van de rechtbank Almelo in haar vonnis tegen de eigenaren van S.E. Fireworks, waarin de voorzitter van de rechtbank verklaarde dat de diverse overheidsorganen hun taken op volstrekt onverklaarbare wijze hebben uitgevoerd en dat hierdoor ook strafverminderende werking toekomt aan de eigenaren van het bedrijf.

- Deformatie van de lessen van de vuurwerkexplosie in Culemborg
- Foutieve reconstructie van de escalatie van brand tot ramp
- Manipulatie met getuigenverklaringen
- Ongeoorloofde uitlatingen over de schuldvraag
- Voortijdige afsluiting van het onderzoek
- Voorgewende contra-expertises door buitenlandse deskundigen
- Voorbijgaan aan nalatigheden verantwoordelijke ministeries (BZK, VROM en V&W)

In hoofdstuk <H.3> van deze rapportage wordt uitgebreid ingegaan op de werkwijze, achtergronden en begane fouten door de commissie OOSTING.

1.3.6 Rechter-commissaris

Rechter-commissaris mr. M. MELAARD verdient een afzonderlijke vermelding vanwege de rol die hij als rechter-commissaris voor strafzaken bij de rechtbank te Almelo heeft gespeeld bij de strafrechtelijke vervolging van de S.E. Fireworks directie en de van brandstichting verdachte André DE VRIES. Hoewel niet behorende tot het Openbaar Ministerie heeft Mr. MELAARD de facto gefunctioneerd als een extra officier van justitie in de plaats van zijn rol als controlerend en toetsend rechter te vervullen.

Mr. Melaard heeft mogelijk verklaringen van buitenlandse deskundigen beïnvloed. Dit is af te leiden uit de brief van mr. Spruijt (verdediging BAKKER) aan RC mr. Melaard, d.d. 1okt2001, waarin mr. Spruijt zich beklaagd over het verhoor en notuleren door de RC van de buitenlandse deskundigen. Mr. Mellaard draagt mede verantwoordelijkheid voor de misleiding van de rechterlijke macht door het Openbaar Ministerie.⁸⁵

1.4 Functioneren rijksrecherche

Een disciplinair onderzoek binnen het Tolteam van de politie Twente, uitgevoerd door Bureau Interne Zaken van het politiekorps Gelderland-Midden (BIZ-GM), bracht de mogelijke misleiding aan het licht van de rechterlijke macht door het Tolteam en Openbaar Ministerie in de strafzaak tegen DE VRIES. Dit gebeurde door een derde tussenrapport d.d. 16 november 2003. Achtereenvolgens is door burgemeester MANS, via minister DONNER en het college van procureurs-generaal, de rijksrecherche ingeschakeld, met de kennelijke opdracht de conclusies van Bureau Interne Zaken te ontkrachten en van tafel te vegen.^a Hierbij zijn veel kenmerken van een doofpotoperatie gevonden. Dat dit kon worden vastgesteld is uitzonderlijk te noemen. De totstandkoming van een Rijksrechercherapport wordt nooit openbaar gemaakt. Dit kon dan ook alleen maar worden vastgesteld dankzij het onverwacht beschikbaar komen van geheime interne documenten van de rijksrecherche, veertien jaar na de ramp en tien jaar na afloop van het onderzoek door de rijksrecherche.⁸⁶

Hoofdpodracht van de rijksrecherche in 2004 was om te verifiëren of er sprake was van misleiding van de rechterlijke macht, aangezien de interne onderzoekers van BIZ Gelderland-Midden voor het vervolgetraject dit gegeven als werkhypothese hadden aanbevolen. Echter,

---

^a De veronderstelling dat de rijksrecherche (RR) de vooraf geformuleerde opdracht had de conclusies van het BIZ van tafel te vegen, waarbij de waarheidsvinding er niet toe deed, is gebaseerd op schriftelijke verklaringen van BIZ-medewerkers. Zij beschrijven daarbij hoe de overdracht van de dossiers van BIZ naar RR plaatsvond en op welke wijze zij werden geconsulteerd door de verantwoordelijk officier van justitie en leidinggevenden van de rijksrecherche.

bij de uitvoering van haar opdracht negeerde de rijksrecherche alle concrete aanwijzingen die konden wijzen op die misleiding. Hiervan worden er enkele hierna genoemd, alsmede een duiding van de gevolgen van deze handelwijze <H.1.4.1 – H.1.4.6>. De gedragingen van de rijksrecherche komen veel uitgebreider aan de orde in hoofdstuk <H.2.9>.

1.4.1 Millenniumverklaring

Het Openbaar Ministerie presenteerde een, voor de van brandstichting verdachte André DE VRIES, belastende verklaring (zogeheten ‘*Millenniumverklaring*’). Deze verklaring werd door de rechtbank in het vonnis tot twee maal toe als bewijsmiddel opgenomen bij de veroordeling van DE VRIES tot 15jr gevangenis. De eveneens aanwezige zes ontlastende verklaringen die hiermee in strijd waren, zijn door het OM kennelijk zo weggestopt in het strafrechtelijk dossier dat de rechtbank deze niet of onvoldoende heeft opgemerkt. Bovendien had het OM reeds een strafklacht wegens het plegen van meened ingediend tegen de bewuste getuige voor het afleggen van die bewuste ‘*Millenniumverklaring*’. De rijksrecherche maakt hiervan geen enkele melding, laat staan dat er onderzoek naar wordt verricht of conclusies worden verbonden aan deze misleiding van de rechterlijke macht.

1.4.2 Compositietekening

1.4.2.1 Niet bestaand

Tijdens het verhoor door de rijksrecherche van een rechter inzake een tip die uiteindelijk leidde naar André DE VRIES, zegt de rechter te hebben getipt n.a.v. een compositietekening die aan hem was getoond door een officier van justitie. Deze compositietekening bestond op die datum echter nog niet! De rijksrecherche vermeldt die gegevens wel, maar verzuimt om deze anomalie te benoemen, laat staan er op door te rechercheren.

1.4.2.2 Niet gelijkend

De compositietekening die zagezegd aan de basis lag van de tip op een getuige die leidde naar de latere verdachte André DE VRIES heeft geen enkele gelijkenis met bewuste getuige, noch met de latere verdachte DE VRIES

1.4.3 Rode sportbroekje

1.4.3.1 Sporen in het broekje

Er is door de rijksrecherche totaal geen aandacht besteed aan het feit dat er aanwijzingen zijn dat de vuurwerksporen op andere wijze in het rode broekje kunnen zijn gekomen. De volgende overwegingen en aanwijzingen spelen daarbij een rol:

- Het bij het Hof geuite dilemma van ir. P DE BRUYN (NFI) dat de sporen die zijn aangetroffen in het broekje eigenlijk passen bij een persoon die minstens zwaar gewond zou moeten zijn geweest, hetgeen niet het geval was.
- Het feit dat het ‘rode broekje’ mogelijk dagenlang (1^e week november) onbeheerd in een kofferbak van een dienstauto heeft gelegen.
- Het feit dat er anomalieën zijn geconstateerd tussen de omschrijving van de kleding en de sporen op de overige kleding van DE VRIES, die moeilijk verklaarbaar zijn.

- Het feit dat er veelvuldig door betrokken politiefunctionarissen belangrijke feiten zijn verzwegen betreffende de omgang met en de routing van het rode broekje.
- Het feit dat door alle officiële instanties (behalve het BIZ) is vermeden om medewerkers te horen die een afwijkende getuigenverklaring zouden afleggen, niet passend bij de officiële lezing betreffende het 'rode broekje'.

1.4.3.2 *Meerdere broekjes*

De aan de verdachte DE VRIES toegeschreven rode sportbroek vertoont in onder ede afgelegde verklaringen grote verschillen in uiterlijk, geur, beschadiging, verpakkingswijze en routing door de organisatie. Dit duidt op de waarschijnlijkheid van het figureren van meerdere rode broekjes in het onderzoek als dé sportbroek van André DE VRIES.

1.4.3.3 *Wegredeneren belang rode broekje*

De rijksrecherche maakt misbruik van het arrest van het gerechtshof van 12 mei 2003 om het rode broekje als relevant bewijsmiddel weg te redeneren. Dit is onjuist, want dit rode broekje speelde een doorslaggevende rol bij:

- Aandachtsvestiging op André DE VRIES
- Verdachtmaking van André DE VRIES
- Arrestatie van André DE VRIES
- Verlenging gevangenhouding van André DE VRIES
- Veroordeling tot 15 jaar gevangenis van André DE VRIES

Het feit dat de rijksrecherche hieraan voorbij wenst te gaan duidt op vooringenomenheid t.a.v. een gewenste uitkomst van het feitenonderzoek naar de mogelijkheid van misleiding van de rechterlijke macht.

1.4.4 **Tegenstrijdigheden ambtsedige verklaringen**

Door het BIZ zijn veel meer kritische getuigen gehoord uit de basis (werkvloer) van het Tolteam en de politie Twente. Het is opvallend hoeveel volledig tegenstrijdige en vage verklaringen er worden afgelegd door ervaren en getrainde rechercheurs. Het BIZ heeft mede op basis hiervan (volgens steller terecht) de conclusie getrokken dat er mogelijk meinedige verklaringen zijn afgelegd en er aanwijzingen zijn van misleiding van de rechterlijke macht doordat het OM alleen die verklaringen gebruikt die het OM welgevallig zijn.

Zie verder paragraaf <H.2.9.10.7> en hoofdstuk <H.8.15>.

1.4.5 **Overige RR-fouten:**

1.4.5.1 *Parallel traject*

De rijksrecherche heeft op oneigenlijke wijze onder gebruikmaking van formalistische argumenten het door BIZ waargenomen parallelle onderzoekstraject weggeredeneerd.

1.4.5.2 *Selectie van getuigen*

De rijksrecherche heeft bij haar onderzoek op subjectieve wijze haar getuigen geselecteerd, daarbij de meest kritische getuigen negerend.

1.4.5.3 *Verdachte als basis bewijsvoering*

Een door het BIZ als verdacht aangemerkte politiefunctaris, die heeft deelgenomen aan een parallel onderzoekstraject en instrumenteel was bij het in beeld brengen van de gewenste verdachte André DE VRIES, levert voor de rijksrecherche juist de basis van haar bewijsvoering tegen de mogelijke misleiding van de rechterlijke macht.

1.4.5.4 *Zoektocht naar meined melder*

In tegenstelling tot de formele opdrachtomschrijving, waarin staat dat de rijksrecherche zich niet richt op de klachten van de beide melder, richtte de rijksrecherche zich uitdrukkelijk juist wél op het vinden van een basis voor een door het OM te formuleren meinedklacht tegen beide melder van misstanden bij het indienen van hun klachten.

Door al deze fouten, waaronder enkele zeer ernstige, ontkomt men niet aan de indruk dat de rijksrecherche bewust om de onderzoeksvraag heeft heen gerechercheerd om de conclusie van het BIZ Gelderland-Midden maar niet te hoeven bevestigen.

1.4.6 **Dwaling politie, justitie en politiek door rijksrecherche**

De betekenis van de foutieve uitkomsten van het rijksrechercheonderzoek kan niet worden overschat. In vervolgprocedures bij politie, strafrechter, bestuursrechter, civiele rechter en bemiddelende instanties wordt steeds verwezen naar de (foutieve) onderzoekconclusies van de rijksrecherche uit 2004. Daardoor zijn instanties misleid en zijn verkeerde beslissingen genomen, waardoor de rechtsgang in alle Vuurwerkrampprocedures is gefrustreerd. In het navolgende worden enkele voorbeelden van consequenties van dit rijksrechercheonderzoek gegeven. Een korte samenvatting hierna, meer details in paragraaf <H.2.9.14>.

1.4.6.1 *Politie Twente*

Zowel bij de schorsing (2004) en bij het ontslag (2005) van beide melder van misstanden, als bij latere verzoeken om rehabilitatie wordt gebruik gemaakt van de resultaten van de rijksrecherche.

1.4.6.2 *Openbaar Ministerie*

Het Openbaar Ministerie heeft in al haar geledingen en op tal van momenten gebruik gemaakt van de conclusies van de rijksrecherche:

- In persverklaringen naar het publiek.
- In de suggestie van meined gepleegd door een van de melder.
- In de informatieverzetting naar het gerechtshof bij een artikel 12 procedure door de melder.

- In zijn weigering een strafklacht te behandelen van een van beide melders tegen leden van het Tolteam en het Openbaar Ministerie zelf.
- Bij de weigering strafrechtelijke gevolgen te verbinden aan de feitenonderzoeken.

1.4.6.3 Minister DONNER van Justitie

Toenmalig minister DONNER heeft in zijn beantwoording van de Kamervragen betreffende het lot van beide melders en betreffende het verschil in bevindingen tussen BIZ en de rijksrecherche uitvoerig gebruik gemaakt van de uitkomsten van de rijksrecherche. Door de foutieve uitkomsten van de rijksrecherche misleidt minister DONNER de Kamer.

1.4.6.4 Mr. A. HERSTEL

Naar aanleiding van de vele Kamervragen over de verschillen in uitkomst van de onderzoeken van BIZ en de rijksrecherche vraagt de vaste commissie Justitie van de Tweede Kamer aan Mr. A. HERSTEL om onderzoek te doen naar de informatieverschaffing van minister DONNER over deze kwestie. Mr. HERSTEL krijgt geen toegang tot de achterliggende stukken en ook hij wordt op het verkeerde been gezet door de uitkomsten van de rijksrecherche, waardoor de Tweede Kamer een verkeerd besluit neemt.

1.4.6.5 Bestuursrechter en Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State

Deze beide rechtscolleges kunnen verwijzen naar de geanonimiseerde vrijgave van het rijksrechercherapport en besluiten vervolgens dat er voldoende openheid is betracht inzake de aan het publiek vrij te geven informatie over het rijksrechercheonderzoek.

1.4.6.6 Hoge Raad

De Hoge Raad wijst een verzoek om herziening van het strafvonnis af, gedaan door een van de voormalige eigenaren van S.E. Fireworks, onder verwijzing naar de resultaten van het rijksrechercheonderzoek. Een vonnis dat gebaseerd is op foutieve gronden kan hiermee in stand blijven dankzij de foutieve uitkomsten van de rijksrecherche.

1.4.6.7 Feitenonderzoeken door drie OM-arrondissementen

De aanvullende feitenonderzoeken die hebben plaatsgevonden in de periode 2010-2012 zijn gefrustreerd door de resultaten van het rijksrechercheonderzoek. Het laatste feitenonderzoek is door diezelfde rijksrecherche uitgevoerd, waarmee alle nieuwe aanwijzingen voor het ontstaan van de ramp en over de wijze waarop de strafvervolgung heeft plaatsgevonden, zijn geneutraliseerd.

1.4.6.8 Gerechtshof Leeuwarden

Het gerechtshof Leeuwarden wijst de artikel 12 strafklacht van een van de oud S.E. Fireworks directeuren af die hij had ingediend tegen leden van het Tolteam en het Openbaar Ministerie. Het gerechtshof gebruikt als een van de redenen voor afwijzing de resultaten van het rijksrechercheonderzoek uit 2004.

1.4.6.9 Nationale Ombudsman

De Nationale Ombudsman Brenninkmeijer wijst een verzoek van PAALMAN af om een onderzoek te starten naar de misstanden begaan door de politie en het Openbaar Ministerie tijdens de strafvervolgning van de ramp. De reden hiervoor is het feit dat de bevindingen van de rijksrecherche hebben uitgewezen dat er geen sprake is geweest van misstanden.⁸⁷

1.4.6.10 Onderzoekraad Integriteit Overheid

De Onderzoeksraad Integriteit Overheid wijst het verzoek van PAALMAN ook af om een onderzoek te starten naar deze misstanden door politie en OM bij de strafvervolgning. Onder verwijzing naar de bevindingen van de Nationale Ombudsman en bij gebrek aan eigen onderzoekscapaciteit, is de hoofdreden van afwijzing de bevindingen van de rijksrecherche.

1.4.6.11 Landelijk Meldpunt Mistanden KNP

Van: PD Recherche - Jan Paalman [<mailto:jan@pdrecherche.nl>]
Verzonden: Dinsdag 25 februari 2014 12:43
Aan: Gestel, J.E.W. van (Janneke) **Onderwerp:** Integriteit

Geachte mevr. van Gestel; Graag zou ik een keer met u van gedachten willen wisselen i.v.m. integriteit en politie. Ik ben Jan Paalman, oud rechercheur van politie Twente die met zijn integriteit in de knoop kwam omdat een onschuldige man in de vuurwerkramp d.d. 13 mei 2000 met valse bewijzen tot 15 jaar cel werd veroordeeld. (rechtbank Almelo). Wij, mijn collega en ik, werden (tegen de zin van het OM en politie) gehoord bij het Hof in Arnhem. Vervolgens werd de veroordeelde Andre de Vries vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs (er was helemaal geen bewijs, maar dit was gecreëerd). Dit optreden kostte mij mijn baan als brigadier coördinator bij de Districtsrecherche te Almelo. (na 30 prima dienstjaren). Een hoge prijs voor je eerlijkheid. Dit is de praktijk. Nogmaals ik zou een gesprek zeer op prijs stellen. Met vriendelijke groet, Jan Paalman Tel. 06-53809836

Van: Gestel, J.E.W. van (Janneke) [<mailto:Janneke.van.Gestel@knp.politie.nl>]
Verzonden: Woensdag 26 februari 2014 9:23
Aan: 'PD Recherche - Jan Paalman' **Onderwerp:** RE: Integriteit

Beste Jan, Dank voor je bericht. Natuurlijk kunnen wij van gedachten wisselen. Ik neem vanmiddag telefonisch contact met je op, voor het maken van een afspraak.
Hartelijke groet, **Janneke van Gestel** - Juridisch adviseur
Politie | Korpsstaf | Bestuursondersteuning | Juridische zaken

---

Laat in de middag belde Janneke van Gestel dat zij de mail niet goed had gelezen en dat een gesprek niet mogelijk was omdat PAALMAN niet meer bij de politie werkte. Toen PAALMAN door vroeg naar de werkelijke reden gaf ze schoorvoetend toe dat het niet mocht.

Figuur 6: Het Landelijk Meldpunt Misstanden wil niet met PAALMAN praten

1.4.6.12 College procureurs-generaal

Het college Pg's is vaak de instantie om bij in beroep te gaan bij gerechtelijke procedures rondom vrijgave van documenten over de Vuurwerkramp. Zij verwijzen systematisch naar de bevindingen van de rijksrecherche bij bezwaar en beroep tegen de weigering van vrijgave.

Ook streefde het college van procureurs-generaal naar afsluiting van de aanvullende feitenonderzoeken (2010 – 2012). Zij deden dit door de wijze van opdrachtformulering en door aan de behandelend officier van justitie op te dragen het laatste feitenonderzoek (Daslook) uit te laten voeren door eerder (2004) betrokken rijksrechercheurs.

1.5 Leeswijzer: OM, motief en doelstelling

1.5.1 <H.2> Inhoud per OM-gedraging

Na <H.1> Voorwoord, conclusies, leeswijzer, bronnenoverzicht en inhoudsopgave, worden in <H.2> de gedragingen van het OM op een rij gezet. Bij ieder gedraging wordt aangegeven:

- De stelling, ofwel de over te brengen boodschap.
- De omschrijving van de gedraging door het OM.
- De beschikbare bewijzen waarop aantijging is gebaseerd dat het OM het betreffende gedraging heeft gedaan.
- Een duiding van mogelijke daders is achterwege gelaten. Dit kan worden toegevoegd indien daartoe een vraag ontstaat na onderzoek door O.V.V. door Tweede Kamer.

1.5.2 <H.3> De betekenis van de commissie OOSTING

Na de beschrijving van de gedragingen van het Openbaar Ministerie in <H.2> is een afzonderlijk hoofdstuk <H.3> opgenomen over de betekenis van de COV^a oftewel de commissie OOSTING. Dit is noodzakelijk om het standaardargument weg te nemen dat er geen sprake kan zijn van onregelmatigheden, omdat de commissie OOSTING, onafhankelijk en van hoog aanzien, uitvoerig onderzoek heeft gepleegd. Ook wordt vaak verwezen naar het feit dat OOSTING contra-expertises heeft laten uitvoeren door gezaghebbende buitenlandse technische deskundigen. Ook dat gegeven wordt ontkracht in dit reviewrapport. De waarde van OOSTING, de plaats t.o.v. het strafrechtelijk onderzoek en de betekenis van de buitenlandse contra-expertises worden in dit derde hoofdstuk geduïd.

1.5.3 <H.4> Motief Openbaar Ministerie

In dit document worden zware beschuldigingen geuit aan het adres van het Openbaar Ministerie. Indien deze beschuldigingen op waarheid berusten tasten zij het geloof in onze rechtsstaat aan. Volgens velen kunnen deze beschuldigingen daarom niet kloppen en dienen te worden geparkeerd in het gebied van de complotdenkers. Deze reactie is begrijpelijk, maar onjuist. De in dit document weergegeven onregelmatigheden, begaan door het OM, zijn niet het product van een complot, maar kunnen toch tot stand komen binnen het huidige polderraamwerk van *'checks en balances'* en ondanks de aanwezigheid van gemotiveerde en integere onderzoekers van justitie en politie.

Om de gedragingen van het OM geloofwaardig te kunnen duiden wordt er in hoofdstuk <H.4> een overzicht gegeven van de motieven die bij het handelen van het OM een rol kunnen hebben gespeeld. Dit is geen complot, maar het zijn gebruikelijke beweegredenen die het Openbaar Ministerie hanteert bij haar dagelijks functioneren.

1.5.4 <H.5> Tunnelvisie in requisitoir en repliek OM

Hoofdstuk <H.5> vat de rechtsgang samen in eerste en tweede aanleg d.m.v. geselecteerde elementen uit de pleidooien die door het OM en de verdediging zijn gehouden in de

---

^a C.O.V. is Commissie Onderzoek Vuurwerkrap onder voorzitterschap van staatsraad en voormalig Nationaal Ombudsman Prof. Dr. Mr. Marten OOSTING

strafzaak van S.E. Fireworks directeur R.J. BAKKER. Ook de uitspraken van de rechtbank Almelo en het gerechtshof Arnhem zijn samengevat weergegeven en geanalyseerd, voor zover relevant voor het betoog van dit rapport. In dit hoofdstuk wordt de tunnelvisie geduid van het OM. In <H.8.2> wordt de wetenschappelijke onderbouwing gegeven toe ten grondslag ligt aan dit oordeel. Zeer belangrijk is hoofdstuk <H.5.12>, waarin de bewijsmiddelen uit het arrest Hof worden weerlegd.

1.5.5 <H.6> Vuurwerkregelgeving door VROM en V&W

De totstandkoming van NL regelgeving voor gevaarlijke stoffen, de rol van beide meest betrokken ministeries: VROM en V&W. Het falen van OOSTING op dit terrein. De grote tekortkomingen leidden naar de ramp. Tenslotte de coördinatie van BZK na de ramp.

1.5.6 <H.7> Aanzet tot vervolgonderzoek, evaluatie en lessen

1. Opsomming van trajecten en sporen die niet of onvoldoende zijn onderzocht.
2. Nieuwe hypothesen voor onderzoek (slechts een eerste aanzet).
3. Eindchronologie: Wat gebeurde er werkelijk bij de Vuurwerkrampp? (Eerste aanzet).
4. Aanbevelingen en vervolg op dit rapport.

1.5.7 <H.8> Bijlagen

Hoofdstuk <H.8> bevat bijlagen ter onderbouwing van het reviewrapport:

1. Inleiding op het toezicht dat wordt uitgeoefend op het Openbaar Ministerie.
2. Tunnelvisie OM: Herkenning en identificatie op wetenschappelijke basis.
3. Totaaloverzicht chronologie van gebeurtenissen in detail.
4. Minister BZK: Johan REMKES: betrokkenheid bij dossier.
5. Blusinstructies volgens BZK-circulaire, repressief handboek en protocolkaarten.
6. Minister Justitie: Piet Hein DONNER: betrokkenheid bij dossier.
7. Minister J&V Grapperhaus: Kamervragen, Kamerbrieven, Algemeen Overleg.
8. Rapportages acht rijksinspecties.
9. Incident vuurwerkopslag Ulicoten (mei 2018).
10. EU-vuurwerkproeven: CHAF project (2002-2006).
11. Vuurwerkproeven Oostenrijk (niet afgewerkt)
12. Vuurwerkproeven Maasvlakte 14 oktober 2000
13. MSNP: Rapporten en bemoeienis
14. NLR-rapport met 3D-model ramp (niet ingevuld)
15. Lijst met door BIZ (2003) en RR (2004) verhoorde getuigen
16. Gebruikte verhoortechniek bij André DE VRIES.
17. Brief aan College Pg's (7feb2019): openbaarmaking review.
18. Brief aan de minister van J&V (27jun2019) met een klacht over het College Pg's
19. Reconstructie van interventie door College Pg's bij de vervolging van de gemeente Enschede
20. Lijst met gebruikte afkortingen en begrippen.
21. Lijst met van belang zijnde personen.
22. Lijst met afbeeldingen in dit document.

<H.9> Eindnoten

Opsomming eindnoten (brondocumenten, referenties, uitleg).

1.5.8 Vormgeving van het rapport

1.5.8.1 Afsluiting rapport

Voorliggend rapport (1403 blz., 769 afb., ±1.400 voet- en eindnoten) is het resultaat van 5 jaar review. Door voortschrijdend inzicht, het laattijdig beschikbaar komen van documenten en de hoeveelheid materiaal die moest worden geanalyseerd door steller, is er op de structuur, de inhoud, de volgorde en de afwerking van dit rapport veel aan te merken. Ondanks die tekortkomingen meent steller (PvB) er goed aan te doen de review nu te beëindigen en het rapport af te sluiten bij gelegenheid van het verzoek van de Tweede Kamer aan de Onderzoeksraad voor de Veiligheid, zoals besloten in de vaste Kamercommissie Justitie & Veiligheid op 20 febr. 2019. Inhoudelijk is deze versie voorlopig de eindversie van dit reviewrapport. Later binnengekomen informatie wordt nog wél ingezameld en kan op een later tijdstip in het onderzoekstraject worden gebracht.

1.5.8.2 Herhaling van tekstgedeeltes

Op een aantal plaatsen binnen dit reviewrapport staan nagenoeg dezelfde tekstpassages inzake aanwijzingen en bewijsmateriaal. Steller koos hiervoor omdat dit materiaal bij verschillende gedragingen van het Openbaar Ministerie een rol speelt. Voor een volledige beoordeling van de betreffende OM-gedraging is het dan noodzakelijk om tekstgedeeltes die reeds elders aan bod zijn gekomen bij die betreffende gedraging wederom weer te geven.

1.5.8.3 Omkadering figuren

In het reviewrapport zijn blauwe en groene omkaderingen van figuren tussen de tekst. De blauw omkaderde figuren (rand 3mm) zijn documentknipsels. Groen omkaderde figuren en teksten (rand van 4,5mm) zullen door steller worden gebruikt voor reviewconclusies.

1.5.8.4 Verwijzingen naar hoofdstukken en paragrafen

Verwijzingen <H.x.x> bestaan wel, maar zijn nog niet ingevuld.

1.5.9 Het verantwoordingsproces na de ramp (tien trajecten)

Het verantwoordingsproces na de Vuurwerkcramp, dat moest worden afgelegd door alle bij de ramp betrokken partijen, kon lopen via tien trajecten. Dit zijn zes strafrechtelijke- en twee politieke trajecten, alsmede het civielrechtelijke- en het tuchtrechtelijke traject.

1.5.9.1 Strafrechtelijke verantwoording (6 trajecten)

Als strafrechtelijke trajecten kwamen in aanmerking onderzoeken naar de mogelijke rol van:

1. Een brandstichter (A. DE VRIES).
2. De directie van het bedrijf S.E. Fireworks (R.J. BAKKER en W. PATER).
3. Werknemers van S.E. Fireworks (H. KLOPPENBORG, J. PATER, A. en M. DE JONG).
4. De gemeentelijke diensten Enschede: milieudienst en gemeentebrandweer.
5. De rijksoverheid: ministeries van VROM, V&W, Defensie, BZK en Justitie.
6. De vorige eigenaars van S.E. Fireworks: het echtpaar H. en A. SMALLENBROEK.

Alléén de trajecten 1. (DE VRIES) en 2. (BAKKER/PATER) leidden tot strafrechtelijke vervolging én veroordeling. In beide trajecten heeft het OM de rechter systematisch misleid. In de trajecten 3 t/m 6 (werknemers, overheid en vorige eigenaar) heeft het OM afgezien van vervolging, ook dit op basis van misleidende informatie. De door enkele partijen aangespannen 'artikel-12' procedure^a heeft daarin geen verandering kunnen brengen. Het besluit van het Openbaar Ministerie, om af te zien van vervolging van de overheid, onder verwijzing naar de Pikmeer-arresten, heeft ertoe geleid dat een aantal Kamerleden, die niet toevallig ook rechter zijn geweest en dus wisten waar zij het over hadden, een initiatiefwetsontwerp hebben ingediend om de overheid voortaan bij falen strafrechtelijk te kunnen vervolgen. Dit initiatief is op 11 november 2015 gestuit door de Eerste Kamer. De stemming waarmee het eerder door de Tweede Kamer wél aangenomen wetsvoorstel werd verworpen, hing slechts op een verschil van één zetel méér voor de tegenstemmers.

1.5.9.2 Politieke verantwoording (2 trajecten)

De logica die door de Eerste Kamer is gehanteerd om niet in te stemmen met de mogelijkheid om de overheid strafrechtelijk te kunnen vervolgen, luidt dat verantwoording voor bestuurlijk^b en politiek handelen niet bij de strafrechter maar juist bij de politiek dient te liggen. Hiermee is het politieke traject voorlopig het enige traject gebleven voor het afleggen van verantwoording voor handelingen verricht door politici en openbare bestuurders in het kader van de Vuurwerkkramp. Hierbij zijn twee trajecten doorlopen:

7. Verantwoording door de leden van het college van B&W in de gemeenteraad Enschede op 19 maart 2001. Plus alle latere behandelingen in de Raad.
8. Verantwoording door de betrokken bewindslieden in het Tweede Kamer debat dat is gevoerd op 24 en 25 april 2001. Plus alle latere antwoorden op Kamervragen.

Essentieel voor een goed proces van afleggen van politieke verantwoording is dat beide toetsingsgremia (gemeenteraad en parlement) de beschikking krijgen over juiste en volledige informatie. Anders kunnen zij niet toetsen of bewindslieden (en de onder hen ressorterende ministeries) en collegeleden (met de onder hun verantwoordelijkheid vallende gemeentelijke diensten) zich behoorlijk hebben gedragen.

Uit de review is gebleken dat deze juiste informatie niet is verstrekt. Het proces van verantwoording in zowel gemeenteraad als parlement is gefrustreerd door misleidende informatie. Een van de doelen van het reviewrapport is om dit recht te zetten en de gelegenheid te geven om alsnog de juiste politieke en bestuurlijke lessen te trekken.

---

^a Een zogeheten 'artikel-12' procedure bij het gerechtshof is een verzoek, dat alleen door belanghebbenden kan worden ingediend bij het gerechtshof, om het Openbaar Ministerie te verplichten alsnog tot vervolging over te gaan van een partij waartegen het OM eerder geen vervolging wilde instellen.

^b Overheidshandelen is niet strafrechtelijk vervolgbaar voor zover het de uitvoering van taken betreft die uitsluitend door de overheid kunnen en mogen worden uitgevoerd. Dit is door de Hoge Raad uitgesproken in de zogeheten 'Pikmeerarresten'. Zie <H.2.1.6>

1.5.9.3 *Civielrechtelijke verantwoording (1 traject)*

Er zijn verschillende benadeelde partijen die een civielrechtelijke claim kunnen doen gelden op de mogelijke veroorzaker van de Vuurwerkkramp, zodra deze is geïdentificeerd. Deze benadeelde partijen zijn (niet uitputtend):

- (a) In het rampgebied gevestigde bedrijven die schade opliepen, waaronder de Grolschbrouwerij voor fl. 60 miljoen.
- (b) Bewoners van het rampgebied en andere personen die schade opliepen, waaronder de nabestaanden van de 23 dodelijke slachtoffers en de 947 geregistreerde gewonden.
- (c) Afzonderlijke vermelding verdienen de nabestaanden van de 4 overleden brandweerlieden. Deze brandweerlieden zijn als werknemer van de overheid (gemeentebrandweer) de ramp ingestuurd met de verplichting tot het plegen van offensieve inzet volgens een welomschreven protocol dat achteraf fout bleek te zijn en met veronachtzaming van de gevarenaanduidingen door de leidinggevende. Dit met de dood ten gevolg.
- (d) De assuradeuren die schadevergoedingen hebben uitgekeerd aan benadeelden bij ontberen van een inbare claim op de schuldigen van de ramp.
- (e) De plaatselijke overheid en woningbouwexploitanten.
- (f) De voormalige eigenaren van het bedrijf S.E. Fireworks. Bij ontstentenis van een brandstichter (werd vrijgesproken wegens getuigenis klokkenluiders) dienden de beide eigenaren als enig overgebleven zondebok voor de ramp.
- (g) De beide klokkenluiders, bij weigering van totale rehabilitatie door het KNP. In tegenstelling tot de officiële berichtgeving was de beëindiging van het dienstverband niet vrijwillig en geschiedde onder dwang.

Volgens de uitkomsten van de overheid golden twee partijen als veroorzaker van de Vuurwerkkramp, namelijk de directie van S.E. Fireworks en de daartoe gevonden brandstichter, die ondanks zijn vrijspraak in hoger beroep altijd door de overheid als betrokkene bij het ontstaan van de brand is gezien. Geen van deze beide partijen kon financieel tegemoetkomen aan de eis van genoegdoening door bovengenoemde benadeelden.

Sommige van bovengenoemde partijen hebben getracht via een civiele claimprocedure, lopend tot aan de Hoge Raad, de Nederlandse Staat^a aansprakelijk te stellen voor de door hen geleden schade. Dat is door de Staat, daarbij vertegenwoordigd door de landsadvocaat, met succes afgeweerd.

Uit de review is gebleken dat de Nederlandse Staat, bij monde van de landsadvocaat, de rechterlijke macht heeft misleid. De Nederlandse Staat blijkt schuld te hebben gehad aan de Vuurwerkkramp. Zie o.a. <H.4.5>.

Een van de doelen van het reviewrapport is om dit recht te zetten en de gelegenheid te geven aan alle benadeelden om alsnog een schadeclaim in te dienen tegen de Nederlandse Staat.

---

^a In dit verband wordt met de 'Staat' bedoeld: instanties op alle overheidsniveaus, van het rijk tot gemeente.

1.5.9.4 Tuchtrectelijke verantwoording (1 traject)

Politierchercheurs Tolteam

Twee klokkenluiders die werkten als rechercheur bij de politie Twente hebben melding gemaakt van misstanden binnen het opsporingstraject tegen de toenmalige verdachte André DE VRIES. Deze beide rechercheurs, Jan PAALMAN en Charl DE ROY VAN ZUYDEWIJN, die toen lid waren van het RBT (Tolteam) dat de Vuurwerkcramp onderzocht, waren niet toevallig ook het vaste verhoorkoppel van S.E. Fireworks directeur R.J. BAKKER. Hoewel de meldingen van misstanden door beiden werden gedaan over de wijze van vervolging van de verdachte DE VRIES, zijn zij zich gaandeweg ook gaan verzetten tegen de wijze waarop S.E. Fireworks directeur BAKKER werd aangepakt door het Openbaar Ministerie. Zie bijv. <H.2.1.8.3.2>.

Uit de review is gebleken dat PAALMAN en DE ROY VAN ZUYDEWIJN nooit zijn erkend als klokkenluiders door de politie. Dit was niet terecht:

- Alle door hen gedane meldingen waren te goeder trouw.
- Zij hebben op integere wijze het meldingstraject doorlopen.
- De overgrote meerderheid van de door hen gedane meldingen bleek achteraf op waarheid te berusten.
- Een onschuldig tot 15 jaar cel veroordeelde verdacht is dankzij hun getuigenis voor het gerechtshof vrijgesproken door datzelfde Hof.

Toch werden beide melders door de korpsleiding én het Openbaar Ministerie gedwongen de dienst te verlaten. Daarbij werden ongeoorloofde tuchtrectelijke middelen ingezet en werd zware druk uitgeoefend op beide melders om te vertrekken. Zie <H.2.7.7> en <H.2.7.8>.

Een van de doelen van het reviewrapport is om dit recht te zetten door middel van een publieke en totale rehabilitatie van beide melders.

Bureau MILAN van Defensie

In het kader van de Vuurwerkcramp zou nóg een tuchtrectelijk traject aan de orde kunnen komen, namelijk het traject tegen Hoofd Bureau MILAN van Defensie, majoor CEELLEN. Hoewel dit traject al was ingezet door de marechaussee vóór de ramp plaatsvond, heeft het disfunctioneren van MILAN te maken met de oorzaken van de ramp. Ook zijn er tijdens het strafrectelijk onderzoek naar de ramp elementen gevonden betreffende het disfunctioneren van MILAN. Dit traject is echter buiten het Vuurwerkcramponderzoek gebleven en kan niet nader worden beoordeeld.

1.5.10 Planning vervolgacties n.a.v. reviewrapport

Op dit moment zijn- en in de nabije toekomst gaan er diverse trajecten in gang om de bovenvermelde doelstellingen te realiseren.

1.5.10.1 Strafrechtelijk trajecten

De in te zetten strafrechtelijke trajecten zijn gericht op:

- Het ongedaan maken van de onterechte strafrechtelijke veroordelingen van de beide S.E. Fireworks directeuren BAKKER en PATER. Zij zijn in hoger beroep veroordeeld tot 1 jaar cel wegens *'Dood-door-schuld'*, voornamelijk gebaseerd op het bewezen geachte in opslag hebben van *'Te-veel-en-te-zwaar'* vuurwerk.
- De postume rehabilitatie van de inmiddels overleden André DE VRIES. Schuldig bevonden aan opzettelijke brandstichting is DE VRIES door de rechtbank Almelo veroordeeld tot 15 jaar cel. Na de ontlastende getuigenverklaringen van de beide klokkenluiders is DE VRIES door het gerechtshof Arnhem vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs. Echter diverse overheidsvertegenwoordigers hebben nadien blijk gegeven van hun geloof in de betrokkenheid van DE VRIES bij brandstichting.
- Het blootleggen van de handelwijze én de daaraan ten grondslag liggende motieven van het Openbaar Ministerie bij het doorlopen van de zes verschillende trajecten van strafrechtelijk onderzoek, de genomen vervolgingsbeslissingen (2001 en 2003) en de latere feitenonderzoeken (2010-2012) bij de Vuurwerkcramp.

1.5.10.1.1 Hoge Raad

Strafrechtadvocaat mr. J. Peters zal namens zijn cliënt R.J. BAKKER een 3^e herzieningsverzoek afronden voor de Hoge Raad. Als een van de nova wordt ingediend dit voorliggende reviewrapport. Daarnaast zullen een aantal punten als separate nova worden ingediend.

1.5.10.1.2 Openbaar Ministerie

Het reviewrapport is opgebouwd rond het thema: *'De gedragingen van het OM tijdens de strafvervolgging van de Vuurwerkcramp'*. De hoofdstukindeling is er op gericht om in alle trajecten die het OM heeft bewandeld, laakbare gedragingen zichtbaar te maken. Ook de gemeente Enschede, maar vooral het Rijk is door de gemaakte fouten verantwoordelijk voor de ramp. Het Openbaar Ministerie (met het NFI) komt als dader van de maskering van deze misstanden naar voren in de review. Het OM heeft alle strafvervolgging verzaakt.

Het Openbaar Ministerie zal niet genegen zijn om publiekelijk een nieuw onderzoek aan te kondigen naar aanleiding van dit reviewrapport. Het OM wordt immers beschuldigd van systematische misleiding van de rechterlijke macht. Steller weet dat de kans op een nieuw strafrechtelijk onderzoek klein is. Zo'n onderzoek kan ook weinig zin hebben, gelet op de nalatige wijze waarop alle eerdere strafrechtelijke- en feitenonderzoeken zijn gevoerd door het OM in de zaak van de Vuurwerkcramp. Toch is op 28 oktober 2019 een strafaangifte gedaan, omdat dit de enige mogelijkheid is waarin de wet voorziet.

Complicerende factor is de beslissende rol die het College van Pg's heeft gespeeld als bepalende factor achter het plaatselijke OM. Zie <H.8.19>

1.5.10.2 Politieke trajecten

De beide trajecten van politieke verantwoording; bij Tweede Kamer en gemeenteraad, zijn in 2001 gecorrumpeerd door misleidende informatie. Anders dan aan steller werd gesuggereerd, staan beide politieke trajecten niet in enige hiërarchische verhouding tot elkaar en dienen dan ook onafhankelijk en parallel aan elkaar deze review te behandelen.

1.5.10.2.1 Gemeenteraad Enschede

Op maandag 24 september 2018 om 16u30m informeerde steller (PvB) de gemeenteraad Enschede, in besloten vergadering bijeen. PvB, samen met dhr. G. de Wit (als opdrachtgever namens de Expertgroep Klokkenluiders) bracht de gemeenteraadsleden op de hoogte van zijn bevindingen uit de review. Nieuw t.o.v. de presentatie van 20 juni jl. in Den Haag is:

- De presentatie is gericht op de gedragingen van de gemeentelijke instanties, zoals de opeenvolgende burgemeesters, het college van B&W en de gemeentelijke diensten, zoals de brandweer en de milieudienst.
- Omdat het een besloten vergadering is, kon er meer openheid worden gegeven dan tijdens een persconferentie zoals op 20 juni jl. is gehouden.
- Er zijn nieuwe bevindingen die er op 20 juni nog niet waren. Deze nieuwe inzichten beïnvloeden de beoordeling van de gedragingen van de gemeente:
  - **CHAF-project.** Dit door de EU gesubsidieerd wetenschappelijk onderzoeksproject, dat liep tussen 2002 en 2006, was gericht op de bestudering van de effecten bij het ontsteken van in bulk opgeslagen vuurwerk onder opgesloten condities. De bevindingen uit dit project luidden anders dan indertijd door de burgemeester is meegedeeld aan de gemeenteraad (2006). Zie <H.8.10>.
  - **Inspectierapporten.** De in januari 2001 uitgebrachte rapporten van acht rijksinspecties bevatten een belangrijk element dat van directe invloed is op de betekenis van het optreden van de brandweer. Dit is nog niet eerder aan de gemeenteraad meegedeeld. Zie <H.8.8>.
  - **Proefschrift.** Er is een tweede onafhankelijke bron ontsloten over gebeurtenissen n.a.v. de Vuurwerkkramp, die zich binnen het ministerie van V&W afspeelden. Hieruit is een motief voor de OM-handelwijze af te leiden. Zie <H.4.3.4>.
  - **Opslag Domeinen.** Eind mei 2018 heeft er een incident plaatsgevonden met een lekkende sprinkler in een vuurwerkopslagplaats. Er bestond gevaar van een spontane reactie met het aldaar opgeslagen vuurwerk. Zie <H.8.9>.
  - **Nota V&W.** Op 12 april 2001 schrijft de DG Goederenvervoer ministerie V&W aan zijn minister dat de in Nederland gebruikte classificatie van vuurwerk ongeschikt is voor de opslag van vuurwerk in inrichtingen. Zie <H.2.1.8.1.1.4>.
  - **RVI/TNO-verslag.** Op 30 juni 2000 komen TNO en het RVI tot de conclusie dat er in Nederland géén RVI-inspecteurs zijn die de gevarenclassificatie van professioneel vuurwerk kunnen controleren. Zie <H.2.1.8.1.1.5>.

De sheets van de presentatie werden vooraf bij de griffie van de raad getoond aan de fractievoorzitters van de vier grootste partijen, tevens lid van het presidium. Ná de presentatie werd het volledige reviewrapport, dat toen 1.101 blz. telde, ter inzage gelegd bij de griffie. Deze inzage was alleen mogelijk voor gemeenteraadsleden onder toezicht. Inmiddels is het inzage-exemplaar dat bij de raad lag vernietigd.

1.5.10.2.2 Tweede Kamer

Na de persconferentie van 20.6.2018 in Nieuwspoort heeft de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid op 7.11. 2018 besloten om steller van dit reviewrapport te horen in besloten zitting <H.1.5.10.5.1> bijeen op 6.12. 2018. Na een reeks van stemmingen in de commissie J&V is op 20.2. 2019 besloten om de Onderzoeksraad voor de Veiligheid naar dit reviewrapport te laten kijken, ter advisering aan de Tweede Kamer. De Kamervoorzitter vroeg per brief van maart 2019 om advies aan de OVV. De heer Joustra schreef op 29 april 2019 aan mevr. Arib dat hij geen gevolg geeft aan dit verzoek.

1.5.10.3 *Civielrechtelijk traject*

Gelet op de bevindingen uit het reviewrapport, waaruit blijkt dat onderdelen van de Nederlandse Staat verwijtbaar hebben gehandeld en daarmee de Vuurwerkcramp hebben veroorzaakt dan wel mogelijk gemaakt, kunnen benadeelde partijen een schadeclaim indienen tegen de Staat.^a Daarbij valt te denken aan de volgende partijen:

- Nabestaanden van omgekomen brandweerlieden en overige slachtoffers.
- De beide eigenaren van de vuurwerkopslagplaats (R.J. Bakker en W. Pater).
- Overige zakelijke benadeelden, zoals de assuradeuren van de Grolschfabriek.
- Benadeelde burgers en bedrijven.

Met een aantal van genoemde partijen is door steller reeds contact opgenomen om te overleggen over de mogelijkheden en de noodzakelijke acties voor het indienen van een schadeclaim door belanghebbenden tegen de Staat der Nederlanden.

1.5.10.4 *Tuchtrechtelijk traject*

In verband met de beoogde rehabilitatie van beide klokkenluiders van de politie zullen onderhandelingen worden geopend met vertegenwoordigers van de korpsleiding van het KNP. Daartoe zal zo mogelijk een mediator worden ingeschakeld met ervaring bij meldingen van politieklokkenluiders. De vrijspraak in hoger beroep van de eerder voor brandstichting veroordeelde A. DE VRIES is te danken aan getuigenverklaringen van beide melders, in weerwil van OM en korpsleiding afgelegd bij gerechtshof Arnhem. Zij getuigden over de onjuiste wijze waarop het OM aan bewijsvergaring had gedaan. Het Hof verklaarde daarop de bewijzen van het OM ondeugdelijk.

Beide melders zijn onder zware druk akkoord gegaan met eervolle beëindiging van de aanstelling bij de politie, officieel met wederzijds goedvinden en onder verstrekking van een beperkte afkoopsom door de politie aan de melders. De politie zal daarom geen enkele aanleiding zien deze overeenkomst met beide melders open te breken. Aangezien het reviewrapport echter aantoonde dat de melders in werkelijkheid onder zware druk hebben gestaan en zij de overeenkomst onder dwang hebben getekend, alsook dat de melders volledig gelijk hadden met de melding van de misstanden, hetgeen door de politie altijd is ontkend, verschaft het reviewrapport een basis voor het openbreken van de overeenkomst.

---

^a In dit verband wordt met de 'Staat' bedoeld: instanties op alle overheidsniveaus, van het rijk tot gemeente.

Het Korps Nationale Politie zal hiertoe slechts genegen zijn, wanneer het opportuun wordt geacht beide melders publiekelijk te rehabiliteren, gelet op de publieke verontwaardiging die ontstaat over de wijze waarop tot strafrechtelijke vervolging is overgegaan tegen zowel DE VRIES als tegen R.J. BAKKER, waarvan beide melders het vaste verhoorkoppel waren. Door een rehabilitatie kan de politie publiekelijk tonen dat zij bereid is lessen te leren.

1.5.10.5 Openbaarheid van het vervolgtraject

1.5.10.5.1 Openbaarheid reviewrapport

Steller (PvB) van de reviewrapportage zou graag geheimzinnigheid vermijden en zijn rapport openbaar willen maken. Echter artikel 261 WvS lijkt dat in de weg te staan, omdat PvB zich daarmee blootstelt aan strafrechtelijke vervolging. Artikel 261 WvS bepaalt:

Lid-1: Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Lid-2: Indien dit geschiedt door middel van geschriften of afbeeldingen, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften waarvan de inhoud openlijk ten gehore wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Lid-3: Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging, of te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te last gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging eiste.

Aangezien het Openbaar Ministerie de belangrijkste partij is die wordt aangeklaagd in het reviewrapport, is het onwaarschijnlijk dat het OM bereid is om aan te nemen dat steller te goeder trouw handelde en in het algemeen belang (lid 3). Daardoor is steller van het reviewrapport blootgesteld aan strafrechtelijke vervolging door het OM, hoe arbitrair ook.

1.5.10.5.2 Consultatie College van procureurs-generaal

Steller heeft op 7 februari 2019 per aangetekende brief het College van Pg's geconsulteerd over openbaarmaking van het reviewrapport. Zie <H.8.17> voor de brief en <H.1.7.2.3> voor de manier waarop het College dit verzoek behandelt.

Inmiddels heeft het College geantwoord (4jun2019) en is er een klacht over de handelwijze van het College Pg's ingediend bij de minister van Justitie (27juni2019). Zie <H.8.18>.

1.5.10.5.3 Behandeling door de pers

Ondanks persconferenties, interviews, publicaties op LinkedIn en Twitter, heeft de traditionele gedrukte pers de bevindingen van de Vuurwerkkramp review maar zeer beperkt opgepakt. Nadat de OVV het verzoek van de Tweede Kamer om nader advies, heeft afgewezen (29 april 2019) en de Tweede Kamer dit voor kennisgeving heeft aangenomen, is er voor de pers geen aanleiding over deze bevindingen uitgebreid te berichten.

Er rest alleen nog maar de volledige vrijgave van het reviewrapport, hetgeen geschiedt op 13 mei 2020, 20 jaar na de ramp.

Succes na verzoek van oud-directeur SE Fireworks: ministerie moet op zoek naar documenten vuurwerkcramp

Succes na verzoek van oud-directeur SE Fireworks: ministerie moet op zoek naar documenten vuurwerkcramp

De Gelderlander.nl

24 februari 2021 woensdag 02:34 PM GMT

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Length: 345 words

Byline: Cerberus Persbureau

Body

DEN HAAG/ENSCHEDA – Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat krijgt van de Raad van State tien weken de tijd een uiterste inspanning te doen alsnog een aantal belangrijke documenten over en rond de vuurwerkcramp in Enschede in 2000 boven water te krijgen.

Dat besliste de hoogste bestuursrechter in hoger beroep op een verzoek van voormalig SE Fireworks-directeur Rudie Bakker en diens zoon Raymond in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Zij willen nog steeds de onderste steen boven krijgen en proberen al jaren alle relevante documenten van de overheid los te krijgen.

Tekort geschoten

Met de mededeling dat de documenten er niet meer zijn of dat er persoonlijke opvattingen van ambtenaren of bestuurders in staan namen zij geen genoegen. En ook de Raad van State vindt dat het ministerie op een aantal punten tekortschoot. Desnoods moet het ministerie proberen een reeks documenten bij een voormalig medewerkster op te duikelen, aldus de Raad.

Een ex-ambtenaar deed jaren geleden voor haar promotie aan de universiteit een onderzoek naar de Wob-procedure rond de vuurwerkcramp. Zij bekeek toen een groot aantal bron-documenten en wellicht heeft zij die mogelijk nog in bezit. Eerder verklaarde het ministerie dat die documenten, die mogelijk 'per ongeluk' zijn vernietigd, niet meer in de archieven te vinden zijn. Het ministerie vond het evenwel niet nodig om nog eens navraag bij de promovenda te doen of zij nog over die stukken beschikt. De Raad van State vindt dat staatssecretaris Van Veldhoven alsnog een verzoek moet indienen.

VN-documenten

Verder moet het ministerie met een beter verhaal of ander besluit komen over een reeks documenten die om verschillende redenen zijn geweigerd. Daaronder vallen VN-documenten over de classificatie van vuurwerk. De Raad van State vindt een reeks van die weigeringen gebrekkig onderbouwd. Het ministerie krijgt tien weken de tijd met een beter verhaal te komen of een reeks documenten alsnog aan vader en zoon Bakker te overleggen.

Succes na verzoek van oud-directeur SE Fireworks: ministerie moet op zoek naar documenten vuurwerkcramp

<LN_FILE_DIVIDER_TAG>6cac846-1614175567.json</LN_FILE_DIVIDER_TAG>

Load-Date: February 24, 2021

End of Document

Advocaat waarschuwt klokkenluider vuurwerkcramp Van Buitenen: 'Aangifte wegens smaad is snel gedaan'

De Gelderlander.nl

26 februari 2020 woensdag 04:59 AM GMT

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Length: 578 words

Byline: Lucien Baard

Body

ENSCHEDA - Ramponderzoeker Paul van Buitenen begeeft zich op glad ijs, nu hij een vroegere eigenaar van het ontplofte S.E. Fireworks aanwijst als mogelijke schuldige aan de vuurwerkcramp. Dat zegt advocaat Jan Vlug. „Een aangifte wegens smaad is snel gedaan.” Vlug hakte met dat bijtje in de Deventer moordzaak.

Van Buitenen strijdt voor rehabilitatie van de directie van S. E. Fireworks, waarvan de directeuren zijn veroordeeld tot een jaar cel voor de ramp. Bij de explosies vielen op 13 mei 2000 in Enschede 23 doden. Vorige week wees Van Buitenen de vorige eigenaar van S.E. Fireworks Harm Smallenbroek aan als mogelijke medeplichtige aan de ramp.

Uitlokking

„Naar een mogelijke rol van Smallenbroek als opdrachtgever voor brandstichting op het bedrijf is nooit gekeken”, schrijft hij. De Bredanaar spreekt over ‘een motief voor intellectueel daderschap’. „Kort gezegd is dat ‘medeplegen, ‘uitlokking’, of ‘medeplichtigheid’ bij strafbaar handelen.” Smallenbroek zou een motief hebben, vanwege een zakelijk conflict met de directeuren die het bedrijf hadden overgenomen.

Iemand erbij lappen

Vlug meent dat Van Buitenen daarmee zijn hand overspeelt. „De veroordelingen rond de vuurwerkcramp zijn een juridische werkelijkheid. Je kan niet zomaar iemand anders ‘erbij lappen’, omdat je één of andere theorie hebt over een motief. Dan moet je wel met heel sterke bewijzen komen. Maar bij de ramp zijn immers geen bewijzen van sabotage of brandstichting. Je mag ijveren voor rehabilitatie van veroordeelden, zolang je maar geen andere mensen als schuldige aanwijst. Hij speelt gevaarlijk spel.” Je kan niet zomaar iemand anders ‘erbij lappen’, omdat je één of andere theorie hebt over een motief.

Veroordeeld voor smaad

De advocaat ontfermde zich destijds in de beruchte Deventer moordzaak over de klusjesman Michaël de Jong. Voor deze moord in 1999 is Ernest Louwes veroordeeld. Opiniëpeiler Maurice de Hond zag hierin een grote

Advocaat waarschuwt klokkenluider vuurwerkcramp Van Buitenen: 'Aangifte wegens smaad is snel gedaan'

rechtelijke dwaling en wees na eigen onderzoek steevast de klusjesman aan als de dader. Vlug deed aangifte wegens smaad en laster. De Hond werd veroordeeld tot twee maanden voorwaardelijke celstraf, en het betalen van rond de 100.000 euro schadevergoeding.

Geen forensisch expert

Van Buitenen was in 1999 een gerespecteerd klokkenluider en was met zijn onthullingen over fraude verantwoordelijk voor de val van de hele Europese Commissie. Vorige week beschuldigde hij Smallenbroek op internet van mogelijke betrokkenheid. Het staat ook in zijn review over de ramp, waar hij 4 jaar aan heeft gewerkt. Die review is tot op heden niet openbaar gemaakt.

Vlug benadrukt dat hij het rapport van Van Buitenen inhoudelijk dus niet kent. „Maar hij moet niet vergeten dat hij geen strafrechtgeleerde is en ook geen forensisch specialist. Dat zijn vakken apart. Dat is vaak het probleem bij burgeropsporing. De Hond zei ook: ja maar ik ben onderzoeker van beroep, ik heb er verstand van. Maar hij is een gerespecteerd opiniepeiler, geen forensisch expert. Achteraf zeg ik: we hadden toen veel eerder aangifte moeten doen van smaad en laster”.

Interview

Smallenbroek zei zaterdag in een interview in deze krant 'diep geraakt' te zijn door de beschuldiging, maar dat hij mede vanwege zijn gezondheid nu geen energie kan en wil steken in een aangifte wegens smaad. Hij zegt dat justitie wel degelijk onderzoek naar hem heeft gedaan. Dat blijkt ook uit stukken uit het strafrechtelijk onderzoek naar de ramp. Volgens Van Buitenen is dat echter niet grondig gebeurd.

Load-Date: February 26, 2020

'Vuurwerkcramp starten terwijl mijn kinderen thuis zijn, waarom zou ik dat doen?'

'Vuurwerkcramp starten terwijl mijn kinderen thuis zijn, waarom zou ik dat doen?'

De Gelderlander

22 februari 2020 zaterdag

Achterhoek Doetinchem EditieAchterhoek Winterswijk EditieArnhem EditieBetuwe EditieLiemers EditieMaas en
Waal EditieMaasland EditieNijmegen EditieRenkum EditieRijk van Nijmegen EditieRivierenland EditieVallei
EditieVeluwezoom Oost EditieWijchen Beuningen Editie

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Z De Gelderlander; Blz. 20, 21

Length: 1514 words

Byline: LUCIEN BAARD

Highlight: Bijna twintig jaar na de vuurwerkcramp in Enschede wijst ex-klokkenluider Paul van Buitenen de voormalige eigenaar, Harm Smallenbroek, aan als mogelijke saboteur en daarmee als degene die verantwoordelijk zou zijn voor 23 doden. Die reageert ontdaan.

Body

Oud-eigenaar S.E. Fireworks reageert op beschuldigingen

Zijn dossier over de vuurwerkcramp ligt op de eettafel, tranen staan in zijn ogen. Achter Harm Smallenbroek (66) hangt een groot familieportret, met hun trots, de kleinkinderen, als stille getuigen. Smallenbroek is een gebroken man. Sinds 2001 heeft hij geen interview meer gegeven, tot vandaag. De ramp heeft een gat geslagen in zijn ziel, zegt hij. „Je wilt wel, maar je komt er nooit meer van los. We zijn die dag, net als velen, alles kwijtgeraakt. Ook onze financiële toekomst. Het was een heel gevecht om je leven weer op orde te krijgen.” En dan nu dit, zo'n beschuldiging uit het niets van klokkenluider Paul van Buitenen die hem verantwoordelijk stelt. „Tegen leugenaars valt niet te vechten. Wanneer houdt dit op?”

Smallenbroek is een aantal jaren al ernstig ziek. Zijn kinderen en z'n vrouw Annette (64) zijn z'n houvast. „Geen idee hoe lang we nog samen hebben.” Binnenkort komen de artsen met een update: goed of slecht nieuws. Hij is onlangs bestraald. Door de narcoses is z'n geheugen een stuk minder en dat ergert hem. Maar hij wil niet klagen, zegt hij ook. Anderen zijn op 13 mei 2000 bij de ramp dierbaren verloren. „Een aantal heeft hun kinderen helemaal niet meer zien opgroeien. Zij zullen nooit opa en oma worden, zoals wij.”

Sinds de ramp heeft hij als vrachtwagenchauffeur zijn brood verdiend.

Maar nu zit hij bijna twee jaar in de ziektewet. Steeds zijn er even tranen, waarvoor hij zich verontschuldigt. Ze wellen op als hij denkt aan die fatale 13 mei 2000, toen hij nietsvermoedend op vakantie bij het zwembad zat in Malta. „We zagen het op CNN, je schrikt je het leplazarus.” Er zijn tranen als hij terugdenkt aan zijn kinderen, die bij de explosies gewond raakten. „Die zijn in één klap volwassen geworden.”

'Vuurwerkcramp starten terwijl mijn kinderen thuis zijn, waarom zou ik dat doen?'

Er zijn ook tranen als hij praat over z'n verwoeste ouderlijk huis, waar al zijn jeugdherinneringen lagen, maar waar nu een zwarte herdenkingssteen staat met 23 namen. En als hij begint over al die mensen uit z'n straatje, die huis en haard en soms ook naasten verloren. „We hebben daar 35 jaar gewerkt en gewoond. Je kende daar bijna iedereen." Er valt een stilte. „Hadden we het bedrijf maar nooit verkocht. Dan was het niet gebeurd."

In 1998 verkoopt Harm Smallenbroek vanwege een hartoperatie het familiebedrijf - een bv, opgericht door zijn vader - aan twee werknemers, die er al vele jaren rondlopen: Rudi Bakker en Willie Pater. "Ik was dag en nacht aan het werk en wilde niet verder. De kinderen waren nog te jong voor een overname. Ik gunde het die twee jongens."

Twee jaar later explodeert het bedrijf en wordt de hele woonwijk door de explosies en daaropvolgende vuurzee weggevaagd. Behalve 23 doden vallen er bijna duizend gewonden. De schade wordt geschat op een half miljard euro. Maar de oorzaak van de fatale brand is tot op de dag van vandaag een raadsel. De beelden zijn schokkend. Van drie mensen is nooit meer iets teruggevonden.

In de strafzaken daarna wordt de vermeende Enschedese brandstichter, wijlen André de Vries, in hoger beroep vrijgesproken. De directeurs Bakker en Pater van S.E. Fireworks worden in hoger beroep veroordeeld tot een jaar cel. Volgens het officiële onderzoek hadden zij op 13 mei 2000 'te veel en te zwaar vuurwerk' opgeslagen. De overheid, die aantoonbaar heeft geblunderd in regelgeving op het gebied van controles en vergunningen, wordt niet vervolgd.

Van de twee directeurs vecht Rudi Bakker sindsdien voor eerherstel. De Enschedeër krijgt de afgelopen tijd steun van niet de eerste de beste. Een vroegere klokkenluider, Paul van Buitenen uit Breda. In 1999 was hij in zijn eentje verantwoordelijk voor de val van de hele Europese Commissie, doordat hij zich openlijk keerde tegen frauduleus handelen door sommige leden.

De man uit Breda voert een grimmige strijd om de onderste steen boven te halen wat betreft de ramp. Hij pleit de toenmalige leiding van S.E. Fireworks helemaal vrij - in elk geval Bakker - en wijst andere schuldigen aan. Volgens hem moest van hogerhand het bedrijf de schuld krijgen, om zo de overheid de dans te laten ontspringen. De vroegere klokkenluider beschuldigt in een nog niet openbaar rapport van 1400 pagina's de politie, rijksrecherche, het Openbaar Ministerie, NFI, TNO en de officiële onderzoekers van de commissie-Oosting van fraude en bewuste misleiding van de rechters. Ook de top van de brandweer krijgt ervanlangts. En Smallenbroek. Sinds vorige maand noemt Van Buitenen op internetsites voor het eerst man en paard.

"Naar een mogelijke rol van Smallenbroek als opdrachtgever voor brandstichting op het bedrijf is nooit gekeken", schrijft hij. De Bredenaar spreekt over 'een motief voor intellectueel ouderschap. Kort gezegd is dat 'medeplegen, 'uitlokking', of 'medeplichtigheid' bij strafbaar handelen.' Volgens hem heeft Smallenbroek alles geprobeerd om voor de ramp zijn vroegere bedrijf kapot te maken. Daar had hij financieel gewin bij, claimt Van Buitenen.

Smallenbroek had het ergens wel zien aankomen, dat hij een keer door Van Buitenen openlijk zou worden 'gebrandmerkt'. „Hij dendert op klompen door een porseleinkast. Iedereen heeft het gedaan bij de ramp, behalve degene die in 2000 het bedrijf runden. Het is de schuld van het Rijk, van Enschede, van de brandweer... en nu van mij dus."

Het is je reinste smaad en laster, stelt Smallenbroek. En toch laat de Enschedeër het erbij zitten. Naar de rechter stappen, dure advocaten inhuren? Hij heeft er het geld en de energie niet voor, zegt hij. Mijn vrouw en ik kunnen zonder schuldgevoel door de stad lopen, zonder dat we over onze schouder moeten kijken. En dat kan niet iedereen bij S.E. Fireworks zeggen. Ik zou zeggen: kijk eens in de spiegel. De veroorzaker van alle ellende is onder henzelf, nergens anders." Het hoge woord is eruit.

'Vuurwerkcramp starten terwijl mijn kinderen thuis zijn, waarom zou ik dat doen?'

Mes in de rug

Harm en Annette willen niet op de foto. Ze hebben er geen trek in om straks door wildvreemden ook herkend te worden. Zonder wroeging hebben ze destijds geprobeerd bij de herbouw van de wijk op hun oude plek weer een huis te krijgen. De gemeente hield dat tegen, beweren ze. „Die wilde niet in de krant lezen: Smallenbroek is terug op de rampplek." Heel oneerlijk, vinden ze. Daarna hebben ze op een andere plek in de stad 'er maar het beste van gemaakt'. Nooit is overwogen om Enschede te verlaten.

En nu is er laf een mes in hun rug gestoken, vindt hij. Volgens klokkenluider Van Buitenen is destijds zonder enige deugdelijk bewijs André de Vries als brandstichter aangewezen. Maar nu doet Van Buitenen precies hetzelfde met mij, zegt Smallenbroek. „We woonden daar ook, hè. Als ik de boel wil saboteren, ga ik toch zeker niet lekker op vakantie en laat mijn twee kinderen thuis. Wat denkt zo'n man nou?"

Smallenbroek verkocht in 1998 het bedrijf, maar hield de grond en de opstallen. De gemeente zou bij verkoop een voorkeursrecht hebben. Volgens Van Buitenen heeft Smallenbroek dat voorkeursrecht verzwegen, maar heeft hij er daarom vanaf het begin baat bij dat S.E. Fireworks sneuvelt. Zonder huurder op het terrein betaalt Enschede hem 3 ton meer. Smallenbroek zegt dat de kopers bij de overname 'al jaren op de hoogte waren van dat voorkeursrecht'. "Daarom was er ook maar een huurperiode van vijf jaar."

Lening

Annette en Harm Smallenbroek zeggen meerdere keren dat er 'geen enkel belang was' om S.E. Fireworks zwart te maken en uit te schakelen. „Bij de verkoop kregen de heren een achtergestelde lening van 600.000 gulden, tegen een rente van 7 procent per jaar. Ik had er juist alle belang bij dat het die jongens voor de wind ging, zodat ze het konden terugbetalen. Van dat geld heb ik geen cent gezien."

En dan de grond? „Die moest voor een schijntje naar de gemeente voor de wederopbouw van de wijk, anders zouden ze me onteigenen. En van de opstalverzekering heb ik ook niets gezien. De gebouwen waren verzekerd onder de voorwaarde van herbouw. En er was geen herbouw. Dus tel maar op wat ik ben verloren. Hoezo belang bij sabotage?"

Dat justitie nooit onderzoek naar hem heeft gedaan, noemt Smallenbroek sowieso onzin. „Ze zijn ook mijn gangen nagegaan. Ik ben ook een aantal dagen verhoord. Er zijn huiszoekingen gedaan. Niets gevonden."

Annette Smallenbroek 'hoopt nog mee te maken dat duidelijk wordt waardoor de brand ontstond'. Zelf denken ze aan een bedrijfsongeval. Dat wordt trouwens ook door Van Buitenen als een aannemelijk scenario gezien, maar volgens hem was het ongewenst voor de overheid en is het daarom niet goed onderzocht.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft er echter meerdere keren met verschillende teams naar gekeken. Volgens het OM is daarvoor geen bewijs gevonden. Waarom niet, is Smallenbroek eigenlijk een raadsel. "Er zijn zo veel getuigenverklaringen dat er vlak voor de ramp vuurwerk is afgestoken." De processen-verbaal spreken over vuurwerk dat 'gecontroleerd, rechtstandig' de lucht in ging. Smallenbroek: „Er zijn daar mensen geweest, ongetwijfeld ook mensen van S.E. Fireworks. Daar moet je zijn."

Van Buitenen geeft tal van organisaties ervanlangs. En Smallenbroek

Bekijk de oorspronkelijke pagina: ,

Onderzoekers botsen over vuurwerkramp Enschede

De Gelderlander.nl

10 februari 2020 maandag 08:13 AM GMT

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Length: 826 words

Byline: Lucien Baard

Body

ENSCHEDÉ – Bijna 20 jaar na dato zwelt de roep om nieuw onderzoek naar de vuurwerkramp weer aan. Twee zelfstandig opererende onderzoekers bestoken politici en justitie met een eigen lezing, waarmee ze de ramp verklaren. Maar waar ze elkaar eerst konden vinden, is er tussen deze twee intussen stevige ruzie ontstaan.

‘Brandexpert’ Fred Vos verbiedt nu zelfs klokkenluider Paul van Buitenen om nog langer zijn analyse van de ramp te gebruiken. Van Buitenen heeft op zijn beurt het contact met Vos verbroken.

Bij de ramp kwamen 23 mensen om het leven, onder wie 4 brandweerlieden. Er vielen ongeveer 1000 gewonden. De wijk Roombeek werd weggevaagd; 200 huizen werden verwoest. De twee explosies waren de grootste in ons land sinds de Tweede Wereldoorlog. De materiële schade beliep tegen een half miljard euro.

Hoe de brand bij het ontplofte vuurwerkbedrijf S.E. Fireworks kon ontstaan is echter nooit opgehelderd. Dat wakkert met regelmaat complotten en ‘nieuwe’ rampscenario’s aan. Een uit de hand gelopen bedrijfsongeval. Sabotage. Brandstichting. Een onhandige inbreker...

Te veel, te zwaar

Volgens het officiële onderzoek van de Commissie Oosting lag er bij S.E. Fireworks te veel en te zwaar vuurwerk. Daardoor kon de brand uitmonden in twee zware explosies. De directie van het bedrijf is daarvoor veroordeeld.

Paul van Buitenen uit Breda strijdt nu voor rehabilitatie van het bedrijf, of in elk geval voor één van de directeuren, die zich altijd tegen zijn celstraf heeft verzet. Van Buitenen maakte in de jaren negentig naam als klokkenluider over misstanden bij het Europees Parlement. Hij is de ramp gaan onderzoeken op verzoek van met name ex-rechercheur Jan Paalman, die claimt dat er een doofpot bestaat. Tot die conclusie is de Bredanaar ook gekomen na vier jaren eigen onderzoek. Hij ijvert voor een parlementair onderzoek.

Luis in de pels

Fred Vos is woonachtig in Kranenburg (Duitsland) en was ooit werkzaam bij de brandweer onder andere als instructeur. Hij is nu zelfstandig veiligheidsadviseur. Hij mengde zich als luis in de pels – gevraagd en ongevraagd –

Onderzoekers botsen over vuurwerkkramp Enschede

in tal van onderzoeken naar calamiteiten. Zoals de Schipholbrand en de ramp met het Herculesvliegtuig. Binnen brandweerkringen wordt zijn expertise echter ter discussie gesteld. Hij dook in 2000 al op de vuurwerkkramp.

Beide onderzoekers - die ook geen verklaring hebben voor het 'eerste vlammetje' - leken elkaar aanvankelijk te vinden. Van Buitenen claimt dat 'van hoger hand' de schuld voor de ramp bij het ontplofte S.E. Fireworks is gelegd, om zo de schuld van de overheid te verdoezelen. Donderdag (6 februari) stond de Bredanaar bij de Tweede Kamer om politici in actie te krijgen.

Van Buitenen beschuldigt na vier jaar eigen onderzoek onder meer de recherche, de rijksoverheid, het NFI, TNO, de gemeente, het Openbaar Ministerie en de brandweer van vuil spel. Hij heeft dat vastgelegd in een 1400 pagina's dikke review. Omdat er naar zijn zin te weinig mee wordt gedaan, is hij sinds enige tijd begonnen om op internet namen te noemen van mensen, die volgens hem een kwalijke rol speelden voor en na de ramp.

Verkeerde wijze

Vos meent echter dat de oorzaak veel simpeler is. Door het rijk, de gemeente en de bestuurlijke top van de brandweer, is de Brandweernet niet nageleefd. Daardoor zijn er voor de fatale 13 mei 2000 de wettelijk verplichte preventieve taken niet uitgevoerd bij het bedrijf.

„Hierdoor is de ramp mogelijk gemaakt en zijn brandweerlieden op verkeerde wijze naar de vuurwerkbrand gestuurd.” Aanvankelijk werkte hij met Van Buitenen mee en stelde zijn analyse aan hem beschikbaar. Inmiddels noemt hij hem een lawaaimaker, die veel onjuiste beschuldigende conclusies zou trekken.

De onmin tussen de twee experts is ontstaan, nadat Van Buitenen drie maanden geleden aangifte deed tegen de staat wegens ondermijning van de rechtsstaat. Vos constateert dat Van Buitenen daarin óók de uitgerukte brandweerlieden zelf belastert, inclusief de omgekomen mensen. Hij vindt dat schandalig. Van Buitenen bestrijdt dat hij de omgekomen brandweerlieden mede-schuldig maakt. De brandweerlieden op verkeerde wijze naar de vuurwerkbrand gestuurd

Nieuw onderzoek afdwingen

Waar Van Buitenen al maanden raadsleden, kamerleden en justitie bestookt om nieuw onderzoek af te dwingen, maakt nu ook Vos er intussen een missie van om deze partijen van zijn gelijk te overtuigen. Bovendien heeft hij nu aangifte gedaan van het schenden van zijn auteursrecht door Van Buitenen.

Van Buitenen heeft nu in zijn laatste review – die overigens nog altijd niet openbaar is en slechts in kleine kringen verspreid – een 'disclaimer' opgenomen, dat het Vos-rapport mogelijk geschrapt moet worden vanwege eventuele juridische problemen. Volgens hem maakt schrappen echter voor het totale rapport en de boodschap niets uit.

Vanuit Den Haag komt er vooralsnog geen actie voor weer nieuw onderzoek naar de ramp. Het OM komt mogelijk volgende maand met een reactie op de review en aangifte van Van Buitenen.

Load-Date: February 10, 2020

DE GROENE AMSTERDAMMER

Onderzoek Nieuw licht op de vuurwerkramp in Enschede

'Dit is één grote doofpotaffaire'

Na de vuurwerkramp van 2000 in Enschede zijn onschuldige mensen veroordeeld, waardoor de overheid buiten schot bleef. Dat blijkt uit een reconstructie op basis van onderzoek van klokkenluider Paul van Buitenen. Volgens ingewijden wordt hun kritiek al jaren gesmoord.

Frank Mulder

12 juni 2019 – verschenen in nr. 24

Brandweerlieden staan op de dag van de ramp rond 21.00 uur in de Renbaanstraat tussen de puinhopen van de verwoeste woonwijk Roombeek. Enschede, 13 mei 2000.

© Menno Boermans / HH

Zaterdag 13 mei 2000 is een mooie dag in Enschede. Veel mensen grijpen het zomerse weer aan om te winkelen of te zwemmen. Wie niet weg wil, zit lekker in de tuin of hangt rond op straat. Maar om een uur of drie krijgt de brandweer een melding van een brand. Het is op het terrein van vuurwerkbedrijf S.E. Fireworks, een grote opslagplaats in de wijk Roombeek. De brandweer rukt direct uit.

Al snel vatten verschillende loodsen en bunkers vlam. Er vindt een ontploffing plaats. Brandweerlieden doen heldhaftig hun best en klimmen zelfs boven op de garageboxen om te blussen. Om half vier klinkt er een enorme ontploffing, gevolgd door een veel zwaardere, allesvernietigende explosie. Daken vliegen van huizen af en de hele wijk wordt door een enorme brand in de as gelegd. 947 mensen raken gewond, vier brandweerlieden en negentien bewoners komen om het leven en er is een miljard gulden schade.

Het land is in shock. De politie vormt in allerijl een speciaal onderzoeksteam van tientallen rechercheurs die zo snel mogelijk moeten onderzoeken wat de ware toedracht is geweest van deze ramp. Parallel daaraan formeert Den Haag een onderzoekscommissie onder leiding van voormalig nationaal ombudsman Marten Oosting.

Relatief snel, begin 2001, presenteert de commissie-Oosting haar bevindingen, gebaseerd op onderzoek van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en TNO. De conclusie liegt er niet om: zo'n enorme explosie kon alleen ontstaan door de aanwezigheid van veel te veel en te zwaar vuurwerk in de opslagplaats. Het eerste brandje is misschien aangestoken, maar de slachtoffers zijn vooral te wijten aan roekeloos beleid van S.E. Fireworks.

De politie heeft intussen een potentiële brandstichter gevonden, ene André de Vries, een vage figuur uit de onderkant van de samenleving. Het Openbaar Ministerie krijgt het bewijs rond, de man moet voor vijftien jaar de cel in. De directeuren van S.E. Fireworks, Rudi Bakker en Willy Pater, worden ook veroordeeld. Vooral Bakker geeft volgens de politie en het OM leugenachtige verklaringen en blijft koppig zijn verantwoordelijkheid ontkennen. Ze worden veroordeeld, in hoger beroep zelfs tot een jaar cel voor 'dood door schuld'.

Er is alleen één maar. En dat is dat het verhaal niet klopt.

Het is 6 december 2018. Paul van Buitenen wordt in een besloten vergadering gehoord door de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid. Van Buitenen is voormalig klokkenluider bij de Europese Commissie en deed de laatste jaren onderzoek naar de ware toedracht van de vuurwerkrampe. Op deze dag presenteert hij zijn vertrouwelijke 'review van de vuurwerkrampe', van meer dan dertienhonderd pagina's, waar Kamerleden van onder de indruk zijn. Al is de helft maar waar, zegt Kees van der Staaij (SGP), dan is er iets heel ernstigs aan de hand.

De boodschap van Van Buitenen, gebaseerd op informatie van experts en duizenden pagina's aan geheime verhoren en verslagen die hij van klokkenluiders heeft gekregen, is ronduit explosief. Die luidt dat S.E. Fireworks helemaal geen vuurwerkregels heeft overtreden. Volgens wetenschappers kan een grote explosie ook ontstaan met licht vuurwerk. De regels omtrent vuurwerkopslag zijn verkeerd en verschillende betrokken ministeries wisten dat. De partij die heeft gesjoemeld met vergunningen, is de gemeente Enschede. Het vuur, ten slotte, is niet aangestoken door de vermeende brandstichter, want die was die middag niet in de buurt, maar misschien wel per ongeluk door medewerkers. Want in elk geval één medewerker is ondanks ontkenningen tóch vlak voor de rampe op het terrein geweest.

Kortom: politie, brandweer, OM, gemeente, de commissie-Oosting en vele anderen hebben vastgezet in een tunnelvisie en hebben de schuld van de rampe in de schoenen geschoven van mensen die het niet hebben gedaan.

Paul van Buitenen is niet zomaar iemand. Hij heeft zelf eind jaren negentig de klok geluid over fraude en misstanden in de Europese Commissie. Als gevolg daarvan is in 1999 de hele Europese Commissie afgetreden, een ongekend track record. Niemand had dit verwacht van die ernstige ambtenaar, een assistent-accountant, een tikje autistisch, zeer intelligent. Niet iemand die mensen in beroering brengt met bevlogen speeches en politieke statements tegen corruptie. Maar hij heeft een ongekend rechtvaardigheidsgevoel en een heel eenvoudige regel: niet politiek praten, puur naar de feiten kijken en dat jarenlang stug volhouden.

Na een jaar werk bij de politie en vijf jaar als Europarlementariër zet hij zich vooral in voor de Expertgroep Klokkenluiders. Hij weet uit eigen ervaring hoe je kunt worden zwartgemaakt en uitgerangeerd en hij wil klokkenluiders bijstaan. Op een dag wordt hij benaderd door mensen die zeggen

dat het OM heeft gesjoemeld met de vuurwerkcramp. Aanvankelijk ziet hij geen bewijs voor hun gelijk. Totdat hij de beschikking krijgt over een heel dossier aan geheime documenten. Dan weet hij dat hij op een zeer ernstige affaire is gestuit.

Zijn vertrouwelijke rapport aan de Kamer is de weerslag van meer dan vier jaar onderzoek. Het is in bezit van *De Groene Amsterdammer*. Na bestudering van meer dan dertienhonderd pagina's valt moeilijk iets anders te concluderen dan dat dit treurige verhaal wél heel overtuigend is.

Verwoeste woningen in de wijk Roombeek, Enschede op 13 mei 2000, de dag van de vuurwerkcramp.

© Koen Verheijden / HH

Kritiek op het officiële scenario van de ramp is niet nieuw. In 2002 al maken twee rechters, die deel uitmaken van het politieteam in Enschede, intern melding van misstanden in hun team. Er zou zijn geknoeid met bewijs en de rechter zou zijn misleid. Het is in 2003 zelfs de reden voor het Gerechtshof om de vermeende brandstichter André de Vries vrij te spreken – ook al blijft de politie hem publiekelijk neerzetten als schuldige. Hij zal in 2013 overlijden, ziek en verbitterd.

De Rijksrecherche doet intussen onderzoek naar de meldingen van de twee rechters, maar concludeert iets heel anders: er is helemaal niets aan de hand, sterker nog, het duo zelf heeft verkeerd werk geleverd. Zij worden ontslagen. De directeuren van S.E. Fireworks blijven veroordeeld. Willy Pater schikt zich in zijn lot, maar Rudi Bakker blijft dit tot de dag van vandaag aanvechten. Zonder succes. Want zelfs al heeft het OM fouten gemaakt, zeggen de verschillende rechters, dan verandert dat niets aan de centrale conclusie van de commissie-Oosting dat er te veel en te zwaar vuurwerk was opgeslagen.

Nadat er in 2010 nieuwe feiten worden ontdekt over de aanwezigheid van werknemers op het terrein vlak voor de ramp, heropent het OM het onderzoek. Maar opnieuw zal de Rijksrecherche concluderen dat er geen reden is om te twijfelen aan het oorspronkelijke scenario van het OM en daarmee gaat het boek weer dicht.

Er zijn veel pogingen geweest om het boek te heropenen, in politiek, media en in rechtszaken. Maar al deze pogingen stuiten keer op keer op het officiële scenario. Dat leunt op twee pijlers. Eén is de Rijksrecherche die heeft vastgesteld dat het OM-onderzoek goed is verlopen. Twee is het technisch onderzoek dat zegt dat zo'n ramp alleen maar mogelijk is doordat S.E. Fireworks de regels heeft overtreden met te veel en te zwaar vuurwerk. Op basis van geheime bronnen weet Van Buitenen duidelijk te maken dat deze beide pijlers geen standhouden.

Het is zondagmorgen 14 mei 2000, zeven uur. Enschede wordt wakker in rouw. Jan Paalman, die al jaren als onderzoeker in Wierden werkt, krijgt een telefoontje dat hij moet komen. Samen met tientallen andere onderzoekers uit de regio wordt hij opgetrommeld voor een speciaal team dat de ramp van de vorige dag direct moet gaan onderzoeken. Ze gaan het Tolteam heten, naar de Tollensstraat, waar S.E. Fireworks gevestigd was.

Hij gaat meteen de buurt in, vertelt Paalman. 'De eerste verhalen zijn het belangrijkste. Wat me al direct opviel is dat die allemaal begonnen met vuurwerk. Er is vuurwerk, gecontroleerd, de lucht in gegaan, vanaf half drie, kwart voor drie, dus vóór de ramp. Eén man had met de pijlen, die in zijn tuin kwamen, zelfs nog plantjes ondersteund.' Dat is onderzoekwerk, zegt Paalman: 'Feiten, feiten, feiten. Heel duidelijk onderscheid maken tussen hypothesen en feiten.'

Na drie dagen komt er echter een brief van minister Klaas de Vries waarin een vooronderzoek wordt aangekondigd naar de beide directeuren en naar een mogelijke brandstichter. 'Het team is verbaasd', vertelt Paalman. Een brandstichter? Dat is vergezocht. 'Een brandstichter begint toch niet met het afschieten van vuurpijlen, midden op de dag?' Tot zijn grote verbazing komen die pijlen niet eens terug in het officiële scenario. 'Er hebben afgekeurde pijlen gelegen in de werkbunker, ontdekten we, klaar om gerepareerd te worden. Wij konden ons heel goed voorstellen dat iemand hiermee heeft gewerkt en ze wilde testen, maar dat ze per ongeluk terecht kwamen op een gevaarlijke plek. Onder een houten bodem van een container bijvoorbeeld, die op blokken staat.'

Op 28 mei komen de explosie-experts van de recherche met een eerste scenario over de escalatie van brand tot explosie. En dan breekt Paalmans klomp. 'Ik lees helemaal niets over houten bodems. Het gaat alleen over "stalen containers". Dus ik stap naar onze technisch onderzoeker en laat de fout zien. "Nee hoor", zegt die, "ik heb ze onderzocht en ze waren geheel van metaal." Later, als ik hem eigen foto's laat zien, geeft hij toe dat het NFI dat al lang weet, maar dat ze blijkbaar hebben besloten om dat niet in het rapport te zetten en dat ik me daar niet druk om moet maken.' Vanaf dat moment vertrouwt Paalman het niet meer en besluit thuis een eigen dagboek bij te houden.

De Twentse oud-rechercheur heeft het hele verhaal scherp op zijn netvlies staan en geeft veel details. We zitten op de bank, in zijn rijtjeswoning in Rijssen. Af en toe loopt hij naar de keuken om de hond van zijn zoon naar binnen of naar buiten te laten. Aan de muur hangen foto's van blonde kleinkinderen, in de krantenbak ligt het *Reformatorisch Dagblad*.

Jan Paalman is tactisch onderzoeker, dat betekent dat hij vooral getuigen en verdachten moet verhoren. Samen met een collega, Charl de Roy van Zuydewijn, wordt hij op directeur Bakker gezet. 'We hebben hem wel tachtig of negentig keer verhoord. Bakker werkt heel constructief mee en is een van de weinigen die nooit verhoorverslagen van anderen wil lezen. Hij wil weten wie hem deze ramp heeft geflikt, getuigt heel consistent.'

Ze ontdekken cruciale informatie. 'Medewerkers hebben op vrijdagavond een gesprek gehad over een vuurwerkbestelling voor een jubileumfeest van ene Henk op zaterdagavond', vertelt Paalman. 'Er was die vrijdag overdag een bord gemaakt met de tekst "Henk 70 jaar". Maar daar moest nog een zinnetje bij worden gezet. Het definitieve bord zou zaterdagmiddag worden opgehaald.' Kortom, iemand moet dus nog op de rampdag van plan zijn geweest om naar de zaak te gaan.

'Uiteindelijk legt iedereen zich neer bij wat de baas zegt en die luistert naar de officier van justitie. Dissident zijn wordt niet gewaardeerd. Er is echt een angstcultuur. Ik kwam in conflict met mijn integriteit'

De medewerkers ontkennen echter alles. Dat is verdacht, want hun alibi is niet altijd goed, met name de klusjesman van het bedrijf liegt over zijn verblijfplaats. 'Wij willen daarop doorrecherchen. Het is dan september 2000. Maar de leiding geeft geen toestemming. Daar komt toch niks uit, zeggen ze, je kan ze beter afluisteren. Afluisteren? Maar dat is een ingewikkeld proces met allerlei waarborgen, daar gaat maanden overheen!'

Uiteindelijk is de apparatuur op zaterdag 28 april 2001 geïnstalleerd. 'We hebben de klusjesman gekieteld, zoals dat heet. We hebben hem heel lastige vragen gesteld en zenuwachtig gemaakt. We hoopten dat hij daarna thuis bij zijn vrouw zou gaan praten. We zien hem naar binnen gaan, via de camera, en de apparatuur wordt ingeschakeld. En we denken: hier is de sleutel. Nu gaan we het antwoord vinden!'

Niet dus. Als Paalman en zijn collega de volgende werkdag op hun werk komen, heeft de leiding een vervelende mededeling: de apparatuur heeft gehaperd. 'We kunnen onze oren niet geloven. Er is geen opname? Ik besluit zelf te bellen naar het Korps Landelijke Politiediensten, het KLPD, dat de audiobestanden opslaat, en ik krijg iemand aan de lijn die het wel even voor me wil opzoeken. Word ik een uur later teruggebeld met de mededeling dat hij zich er van "de grote baas" niet mee mag bemoeien. Als ik uiteindelijk een officieel rapport van het KLPD opvraag, lees ik dat er géén storingen zijn gesignaleerd. Er heeft niks gehaperd. Maar de opname? Die start volgens de data pas op zondag. De zaterdag wordt niet genoemd.'

De klusjesman krijgt ondertussen zijn zwijgrecht in de schoot geworpen. Hij liegt namelijk over zijn verblijfplaats tijdens de ramp en om die reden krijgt hij van het OM een aanklacht aan de broek wegens meened. Daardoor hoeft hij van het OM geen antwoord meer te geven als de rechter hem vragen stelt over de rampdag.

Afgelopen maand is de klusjesman overleden. Het is diep, diep frustrerend, zegt Paalman. 'Ik heb later vaak gezegd: vraag nou gewoon dat bestand op bij het KLPD! Dan los je de ramp op! Maar niemand vindt het relevant.'

Paalman heeft dertig jaar met plezier bij de politie gewerkt, maar in Enschede loopt hij vast in de hiërarchische cultuur. 'Er zijn wel eens collega's die je bijvallen. Maar uiteindelijk legt iedereen zich neer bij wat de baas zegt en die luistert naar de officier van justitie. Dissident zijn wordt niet gewaardeerd. Er is echt een angstcultuur. Ik kwam in conflict met mijn integriteit.'

Politiechef José Rooijers (3e van links) leidt een dag na de ramp koningin Beatrix, minister-president Wim Kok (links), en burgemeester Mans van Enschede (uiterst rechts) rond in het rampgebied na de explosie van SE Fireworks in Enschede. 14 mei 2000.

© Marcel Antonisse / ANP

Het Tolteam pakt in 2001 ook een mogelijke brandstichter op, André de Vries. Wat er met hem gebeurt is precies omgekeerd, zegt Paalman. 'Hier wordt al het bewijs juist verdraaid om hem te beschuldigen. Hij komt in beeld door een compositietekening die helemaal niet op hem lijkt. Hij wordt gekoppeld aan een telefoon die die middag in het rampgebied was, ook al weten we al heel snel dat die telefoon van iemand anders was.'

En, *last but not least*, het beruchte broekje. 'Er is vlak voor de ramp iemand gezien die in een rood broekje van het terrein kwam rennen. En heel toevallig is De Vries twee maanden later in een rood broekje aangehouden, bij een poging zijn auto in brand te steken. De link wordt snel gelegd. En als het NFI de broek onderzoekt... blijken er vuurwerksporen op te zitten.' De zaak lijkt rond.

'Maar man, wat is er met dat broekje gesold', zegt Paalman. 'Er hebben minstens twee verschillende rode broekjes gecirculeerd. Er zijn grappen mee uitgehaald. En, wat ik vele jaren later pas ontdekte, toen De Vries was aangehouden in zijn rode broek is hij meegenomen in een politieauto die regelmatig op het rampterrein was. Die politieauto is dus de bron van de vuurwerksporen. Geen wonder dat die vooral werden gevonden op het zitvlak.'

Jan Paalman zet samen met Charl de Roy van Zuydewijn al in 2002 zijn bevindingen op papier. Dat is een bom onder het strafrechtelijke proces, niet tegen Bakker en Pater, maar wel tegen De Vries. Die wordt vrijgesproken, met complimenten van de rechter voor de onafhankelijke houding van het duo. Maar het OM? Dat start een disciplinair onderzoek tegen de mannen, aangezien ze een 'attitudeprobleem' hebben.

Dat onderzoek is een cruciale episode in dit hele verhaal. Het wordt in 2003 uitgevoerd door het Bureau Interne Zaken (BIZ) van de politie Gelderland-Midden. Daar krijgt het een onverwachte wending. De onderzoekers doen de verontrustende ontdekking dat het duo gelijk heeft en dat het OM waarschijnlijk 'de rechterlijke macht heeft misleid' en dat de politie misschien zelfs schuldig is aan 'meineed en valsheid in geschrifte'. Burgemeester Jan Mans van Enschede neemt direct contact op met minister Piet Hein Donner. Die geeft de Rijksrecherche de opdracht het onderzoek voort te zetten.

De Rijksrecherche is een onderdeel van de politie dat onder rechtstreekse bevoegdheid valt van de OM-top, het college van procureurs-generaal. Het onderdeel wordt ingeschakeld wanneer ambtenaren mogelijk strafbare feiten hebben gepleegd.

Zoals altijd gaan ze voortvarend aan de slag. Ze nemen verhoren af, doen onderzoek en concluderen vervolgens dat er toch niets aan de hand is. Maar het onderzoek zelf en de bijbehorende verslagen, plus het onderzoek van BIZ, krijgt niemand te zien. De uitkomst is dat Paalman en De Roy van Zuydewijn worden geschorst, op grond van 'ernstig plichtsverzuim' en 'onbekwaamheid' voor de functie van agent. Het boek van de vuurwerkkramp slaat met één klap dicht.

In 2014 hangt echter aan de deurknop van Paul van Buitenen een plastic tas. De inhoud: het complete rapport van de politie Gelderland-Midden én van de Rijksrecherche uit 2004, inclusief alle onderliggende bijlagen, processen-verbaal en getuigenverhoren én delen van het vervolgonderzoek van 2010-2012.

Van Buitenen weet wat hem te doen staat. 'Deze zaak is groter dan alle fraude die ik in Brussel heb gevonden', vertelt hij aan de eettafel in zijn rijtjeshuis in Breda. 'Dat waren losse zaken. Liflafjes. Dit is één grote doofpotaffaire.' Doordat Van Buitenen toegang krijgt tot nog meer bronnen, zoals geheime verklaringen van brandweerlieden, weet hij in de jaren erna een unieke totaalanalyse te maken van de ramp. Daaruit blijkt allereerst dat de beide rechercheurs wel degelijk gelijk hebben gehad.

Het duo heeft al in mei 2002 een persoonlijke brief gestuurd aan de korpschef. Hun argumentatie is dan nog niet compleet en nogal emotioneel van aard. Dit wordt later bekend als het 'mei-memo'. Hun korpschef blijkt het doodleuk te hebben doorgestuurd naar het OM, om precies te zijn de aanklager die verbonden is aan het Gerechtshof in Arnhem, advocaat-generaal A. Welschen. Dat de beide rechercheurs later nog een formele versie schrijven, in proces-verbaal, waarin ze gedegen aantonen op welke manier hun team de mist in is gegaan, wordt niet doorgegeven.

Het antwoord van Welschen op het mei-memo speelt een belangrijke rol. Hij verdraait beweringen en slaat sommige kritiekpunten gewoon over. Welschen blijkt ook zijn best te hebben gedaan om het document met bezwaren buiten de rechtszaal te houden en probeert ook de mannen zelf uit de rechtszaal te houden door de verdediging te vertellen dat ze niet willen komen – ten onrechte.

Van Buitenen laat zien dat de Rijksrecherche helemaal niet voortbouwt op het verontrustende onderzoek van BIZ, zoals minister Donner aan de Kamer heeft verteld. Ze doet iets heel anders. De Rijksrecherche begint niet bij het BIZ-rapport, of bij het recheduo, of bij de medewerkers die worden verdacht van meened, maar bij advocaat-generaal Welschen. Ze gaan eerst zijn wankele weerlegging van het mei-memo bestuderen. Dat is het ware startpunt van hun onderzoek. De BIZ-onderzoekers voelen zich geschoffeerd.

Uit de stukken blijkt dat de Rijksrecherche meer is geïnteresseerd in mogelijke foutjes bij Paalman en De Roy van Zuydewijn dan in de onderliggende kritiek. De Rijksrecherche gaat dus niet onderzoeken wat het Tolteam werkelijk heeft gedaan met het rode broekje en of de rechterlijke macht misschien is misleid, maar of de beweringen van het duo wel exact kloppen en of de rest van het team het daarmee eens is. Dat laatste blijkt niet zo te zijn, iedereen zegt iets anders. Waarop de Rijksrecherche concludeert dat 'niet gereconstrueerd kon worden' wat er precies is gebeurd en dat er geen bewijs is om te twijfelen aan het onderzoek van het Tolteam.

Mensen die écht iets kunnen zeggen over mogelijke misstanden, blijken door de Rijksrecherche te worden overgeslagen. Officieel omdat ze voortbouwen op BIZ, dat al die getuigen al heeft gehoord. Maar naar nu blijkt heeft de Rijksrecherche hun onderzoek van tafel geveegd.

Met het Rijksrechercherapport in de hand weet het OM het duo neer te zetten als gefrustreerde agenten die eigenwijs zijn maar helaas niets kunnen waarmaken van hun beschuldigingen. Sindsdien geldt dit rapport als bewijs dat het OM geen grote fouten heeft gemaakt. Maar niemand mag de onderliggende onderzoeken lezen. Zelfs als een rechter later het BIZ-onderzoek wil zien, krijgt hij een afwijzing van zowel het OM als burgemeester Mans. Reden: de Rijksrecherche heeft gezegd dat er niks aan de hand is, dus de documenten zijn niet relevant.

Als Jan Paalman en onderzoeksjournalisten jaren later, in 2010, toch weer nieuwe feiten boven tafel weten te halen over gebeurtenissen op de rampdag, wordt er opnieuw een feitenonderzoek ingesteld. Er wordt een paar jaar voor uitgetrokken. De onderzoeksvragen worden door de OM-top steeds verder versmald en steeds bij een ander team gelegd. Uiteindelijk staat niet meer centraal of het OM goed werk heeft geleverd, maar of bepaalde details wel of niet te bewijzen zijn. In de informatie van Paalman hebben ze geen interesse. In 2012 vraagt het college van procureurs-generaal of de Rijksrecherche het onderzoek wil afronden, sterker, of ze daar dezelfde mensen als in 2004 op willen zetten. Kortom, de Rijksrecherche mag zichzelf controleren. De conclusie luidt: er kan niet worden bewezen dat er iets verkeerd is gegaan.

Het verhaal van de rechercheurs is niet eens alles, ontdekte Van Buitenen. Ook in andere onderzoekstrajecten van het Tolteam is de rechterlijke macht misleid. 'Het onderzoek naar oud-medewerkers: dat werd maar half gedaan. Het onderzoek naar het lakse vergunningenbeleid van de gemeente Enschede: het hele dossier was ineens "zoek" toen de rechter het bij het Tolteam opvroeg.'

'De politie beweerde al direct dat de administratie van het bedrijf helaas verloren was gegaan bij de brand. Dat was onzin, de hele administratie is nog steeds in te zien, ik heb alles thuis'

En niet te vergeten het onderzoek naar de oud-directeur van S.E. Fireworks H. Smallenbroek. Zonder medeweten van de nieuwe directie onderhandelde Smallenbroek met de gemeente over de verkoop van de grond waar hij nog eigenaar van was. 'Hij probeerde op alle mogelijke manieren het bedrijf voor zijn opvolgers kapot te maken omdat de grond dan meer waard werd. Hij had een duidelijk motief, maar is niet eens door het Tolteam onderzocht. Het Tolteam, aangespoord door het OM, wilde de brandstichter en de directie hebben en verder niemand.'

Directeur Rudi Bakker van S.E. Fireworks wacht met zijn advocaat Peter Plasman (links) tot dat de rechtzaak tegen hem begint. Rechtbank Almelo, 8 augustus 2000.

© Koen Verheijden / HH

Een woordvoerder van het Openbaar Ministerie zegt in reactie op dit artikel dat er verschillende keren aanvullend onderzoek is gedaan naar de ramp, maar dat de ware oorzaak spijtig genoeg niet bekend is geworden. 'Ook al zijn de resultaten onbevredigend, van een doofpot is geen sprake. Dat blijkt mede uit het feit dat onderzoeksverslagen en rapporten over de vuurwerkcramp openbaar zijn.'

In werkelijkheid is van de commissie-Oosting veel geheim gebleven. Van de Rijksrecherche is ook alles geheim, behalve een concluderend eindrapport – met weggelakte passages – waarin de werkelijke doelen en methodes niet zijn omschreven. Ook van BIZ zijn alleen de tussentijdse rapportjes openbaar, niet het achterliggende materiaal en ook niet de kritiek op de Rijksrecherche. Daardoor kon het OM-onderzoek jarenlang een van de twee pijlers zijn onder het officiële verhaal van de ramp.

Het is dinsdag 11 oktober 2005. Op een militair oefenterrein dicht bij de stad Stalowa Wola in het zuidoosten van Polen wordt een spannend onderzoek uitgevoerd. TNO heeft namelijk twee miljoen euro subsidie uit Brussel gekregen om te onderzoeken hoe vuurwerk reageert op ontbranding in een opslagruimte.

Het onderzoek krijgt de naam *CHAF, Control of the Hazards Associated with Fireworks*. Er doen Engelse en Duitse onderzoekers mee, maar in feite heeft TNO de leiding. Een belangrijk onderdeel bestaat uit het laten exploderen van containers met vuurwerk op het oefenterrein in Polen. Niet alleen de onderzoekers zijn erbij, maar ook verschillende technologen, ambtenaren, assistenten en ook Dick Arentsen, adviseur gevaarlijke stoffen bij de brandweer.

Arentsen vertelt erover in een gesprek dat plaatsvindt in een kantoor van de Vakvereniging Brandweervrijwilligers in Leusden. Na 35 jaar werk als veiligheidskundige en brandweercommandant in de chemische industrie en later ook voor het Instituut voor Fysieke Veiligheid is Arentsen zeer kritisch op de gebrekkige kennis over vuurwerkbranden in Nederland. Bij het gesprek is ook Piet van Beek aanwezig, mede-brandweerofficier en veiligheidskundige. Hij beheert een kennisdatabank, genaamd Facts, waarin gegevens staan van bijna dertigduizend ongevallen met gevaarlijke stoffen, waaronder meer dan zestienhonderd ongevallen met brandweerlieden en meer dan 450 vuurwerkongevallen.

Vuurwerk krijgt altijd een classificatie, legt Arentsen uit. Die is gebaseerd op hoe het reageert bij ontsteking. Waarbij subklasse 1.1 'zwaar' betekent omdat het massa-explosief is, dat wil zeggen dat een ontploffing van één exemplaar de rest tegelijkertijd kan laten ontploffen, en 1.4 'licht' omdat het alleen maar kan ontbranden. S.E. Fireworks in Enschede mocht alleen maar evenementenvuurwerk van 1.4 opslaan, met een klein beetje 1.3. Dat kan niet ontploffen, volgens de theorie.

'Probleem is dat de classificatie van vuurwerk is gebaseerd op hoe het zich gedraagt in kleine hoeveelheden, in een situatie van transport', vertelt Arentsen, 'en niet op de situatie in opslag. En daarom wilde ik mee. Er gaan te veel brandweermensen dood bij vuurwerkbranden.'

De eerste proef waar Arentsen bij was, was een lading pijltjes zonder stok, van klasse 1.4. 'We hebben ongeveer 3700 kilo in een container geladen. We gingen verderop in een talud staan, op vijfhonderd meter, en ontstaken het op afstand. Wat volgde was een enorme explosie. Alles detoneerde in één keer. Brokstukken werden helemaal tot bij ons weggeslingerd. In feite ontplofte de container in zijn geheel omdat de druk niet weg kon. Ik weet nog hoe ik achterover werd gedrukt tegen het beton. In een huis dat nog verder naar achteren stond lagen alle ruiten eruit. Op foto's kun je de enorme krater zien die door de explosie ontstond.'

De onderzoekers zijn stomverbaasd, maar Dick Arentsen niet. 'Ik houd de ongevallen al jaren in de gaten. In Nederland is in 1991 een vuurwerkopslagplaats in Culemborg ontploft waarbij twee mensen omkwamen. Daar lag alleen maar 1.4. In 2004 is er nog een vuurwerkfabriek ontploft in Seest-Kolding, in Denemarken. Ook daar lag alleen maar 1.4 en 1.3. Eén brandweerman overleed, verder vielen er geen slachtoffers doordat de hele omgeving was geëvacueerd.' Maar mensen willen het niet weten, zegt Arentsen. 'En daarom kwam de explosie voor de aanwezigen totaal onverwacht.'

Na de proef met de pijltjes is een container watervalstaven aan de beurt, van klasse 1.3. 'Na de ervaring met 1.4 besloten we de container in te graven en met zand te bedekken en gingen we op een kilometer afstand zitten. Ook deze container explodeerde. Het was een meer gefragmenteerde explosie, maar niettemin een heel zware explosie met een nog diepere krater.'

De conclusie: vuurwerk houdt zich in opgesloten toestand niet aan de regels. Vuurwerk van de laagste klassen kan zeer krachtig exploderen. Tot Arentsens grote verbazing stelt TNO echter, in de persverklaring over het onderzoek, dat er geen nieuwe inzichten voor de vuurwerkopslag in Nederland zijn verkregen. En ook in het onderzoeksrapport zelf is deze ontdekking weggemoffeld. Er wordt vermeld dat de onderzoekers zeer verrast waren door de kracht waarmee het 1.3-vuurwerk explodeerde. Maar de 1.4-explosie – de explosie die iedereen zo had laten schrikken – krijgt weinig woorden. De onderzoekers vermelden wel dat die explosie heeft plaatsgevonden, maar dat was niet verrassend, want tussentijdse tests hadden uitgewezen dat de pijltjes toch tot klasse 1.1 behoorden. Blijkbaar was de samenstelling toch net anders dan de pijltjes die waren gebruikt in de voorstudie. Niks aan de hand. Dat krijg je met 1.1.

Intussen was er binnen de brandweer echter al commotie over uitgebroken, zegt brandweerofficier Piet van Beek. 'In Nederland wordt namelijk nog steeds gezegd dat je brand bij vuurwerk van subklasse 1.4 moet bestrijden als een gewone brand. Je mag tot 25 meter naderen. Dat blijkt dus levensgevaarlijk te zijn. Er ontstond een regelrechte crisis tussen de veiligheidsregio's en het ministerie van Binnenlandse Zaken.'

Het conflict werd echter gesust door een brief van minister Johan Remkes die onder andere uitlegde dat het 1.4-vuurwerk verkeerd geclassificeerd was. TNO had dat wel opgemerkt, maar had in Polen geen tijd meer gehad om het om te stickeren.

Dick Arentsen reageert furieus op deze woorden. 'Geklets. Ik heb het vuurwerk zelf ingeladen. Daar heb ik foto's van. Daarop zie je dat het vuurwerk gestickerd is als 1.4, met het logo van TNO erop. En de samenstelling was exact bekend, in percentages. Dat is onderzocht. Er waren zelfs inspecties in de fabriek in China gedaan om zeker te weten dat het vuurwerk op de juiste manier was gemaakt.'

Er worden feiten achtergehouden, zegt Piet van Beek. 'Daardoor worden brandweerlieden nog steeds naar gevaarlijke situaties gestuurd. Met verkeerde blusinstructies. In sommige situaties moet je bijvoorbeeld helemaal niet blussen. Zeker niet met water, want dat is explosiegevaarlijk en daarom ook verboden in veel landen, zoals Frankrijk. Het is niet voor niets dat de directeurs in Enschede de brandweermannen vroegen om van de containers af te komen en om de containerdeuren dicht te laten, vanwege het gevaar.' Maar de brandweer weigerde te luisteren.

Al vanaf dag één is het onderzoek naar de oorzaak van de zware ontploffingen vooringenomen, stelt Paul van Buitenen. Neem de voorraadberekening van S.E. Fireworks. 'De politie beweerde al direct dat de administratie van het bedrijf helaas verloren was gegaan bij de brand. Dat was onzin, de hele administratie is nog steeds in te zien, ik heb alles thuis. Alleen... er blijkt uit dat het bedrijf voldeed aan de vergunning.'

De politie gaat een eigen voorraadberekening maken, zonder de hulp van de externe accountant van het bedrijf. Er wordt een onderzoek opgetuigd onder allerlei leveranciers, waarbij willekeurige aannames worden gemaakt. Zoals over hoeveelheden illegaal vuurwerk per opslagruimte, gebaseerd op getuigenverklaringen. 'Maar als je bekijkt welke verklaringen dat zijn, dan zijn het tegenstrijdige verklaringen, vooral van mensen die een motief hebben om Rudi Bakker te beschuldigen of te verhullen dat ze op de rampdag op het terrein zijn geweest.'

Op basis van al deze voorinformatie gaan het NFI en TNO vervolgens puzzelen om tot een officieel rampscenario te komen. Het wordt de basis van de commissie-Oosting en wordt in 2001 apart gepubliceerd in het NFI Hoofdrapport.

De brand is volgens het NFI/TNO wellicht begonnen in een montageruimte in de centrale bunker. Dat is een belangrijke stelling, want daar mag alleen vuurwerk liggen waarmee men aan het werk is, dus als dit juist is dan is dat meteen al een overtreding. Echter, deze bunker is met beton afgesloten van de naastgelegen ruimte en kan dus niet de rest in brand zetten. Het NFI/TNO komt met de optie dat de waterafvoer niet goed gedicht was. Paalman heeft op het rampterrein stiekem brokken beton met afvoerbuizen gefotografeerd en daar zat een goede isolatie in. Het is niet meegenomen in het onderzoek. Het NFI/TNO neemt a priori aan dat de brand hier is ontstaan en is doorgeslagen en 'aannemelijk' wordt langzaam 'waarschijnlijk'.

Vervolgens stelt het NFI/TNO dat buiten iets moet hebben vlamgevat dat makkelijk vlam kan vatten en ook lang kan doorbranden, minstens een half uur, om een naastgelegen opslagcontainer aan te steken. Daarvoor postuleert het NFI/TNO de aanwezigheid van een houten aanhanger met rubberen banden – een verklaring die tot op heden als feit wordt gezien. Van Buitenen: 'Ik heb de getuigenverslagen van de brandweerlieden. Niemand blijkt hier melding van te maken. Er was helemaal geen aanhanger. Er is niet eens iemand die zeker weet dat er op die locatie brand was, zelfs op filmbeelden ontbreekt iedere aanwijzing.'

Maar het NFI/TNO redeneert door en legt uit hoe een brand, dankzij allerlei milieuovertredingen en ontbrekende veiligheidsmaatregelen, tot een steekvlam kan leiden in een container, die vervolgens de oorzaak is van de ontploffing van een opslagbox en de centrale bunker. Feiten die hier niet bij passen worden genegeerd, schrijft Van Buitenen, om maar uit te komen bij de conclusie dat de explosie alleen mogelijk is doordat het bedrijf de vergunningen aan zijn laars heeft gelapt.

Het uiteindelijke 'waarschijnlijke' scenario van het NFI wordt door de commissie-Oosting gepresenteerd als verklaring. Die valt niet te verifiëren, want de honderden getuigenverhoren die de commissie-Oosting heeft afgenomen, moeten geheim blijven. Wanneer een rechtbank daar later inzage in wil, houdt minister Remkes van Binnenlandse Zaken dat via de Raad van State tegen.

'Wat me nog het meest boos maakt, is dat zoveel mensen bereid zijn om voor hun eigen hachie de schuld op een enkeling af te wentelen. Dat is wat me ten diepste motiveert'

Wat als de waterleiding wel goed branddicht was? Of als de aanhanger niet bestond? Of als explosieve stoffen door brand en door bluswater zijn verdampt en in de lucht een stofexplosie hebben veroorzaakt? Dan valt het hele bewijs weg. Daarom concludeert Paul van Buitenen: 'Het Hoofdrapport is in opdracht van Justitie geschreven broddelwerk om te dienen als bewijs tegen twee reeds aangewezen schuldigen.'

Het klinkt niet vriendelijk, 'broddelwerk'. Maar het is waar dat twee weken na de ramp de teamleidster milieu van het Tolteam al schrijft dat het Tolteam, het OM, de technische recherche en het NFI hun reconstructies op elkaar moeten afstemmen om ze te kunnen 'koppelen aan de vergunning'. En om alternatieve theorieën uit de pers 'zoals de stofexplosie' te kunnen ontkrachten. 'Lukt dit ons niet, dan zitten we zo meteen op de zitting met een tiental verklaringstheorieën voor de ramp en kan er maar één uitspraak komen: vrijspraak.' De rechter weet dit niet en gaat ervan uit dat het Hoofdrapport door onafhankelijke wetenschappers is opgesteld.

Telkens als er goede argumenten worden ontdekt om de veroordeling van Bakker te betwisten, blijkt dat de hogere rechters het explosiescenario van justitie als feit aannemen. De ontploffing zelf is het ultieme bewijs tegen de directeuren.

Bij nadere bestudering blijft er weinig van over. Licht geclassificeerd vuurwerk kan in één klap ontploffen als het hermetisch is opgesloten. Dat betekent niet alleen dat er iets mis is met het classificatiesysteem, de veiligheidseisen en de blusinstructies in Nederland. Het betekent ook dat de kern van de beschuldigingen tegen de Fireworks-directeuren verdampt.

Op de vraag om een reactie op het rapport van Van Buitenen reageert een woordvoerder van TNO scherp. 'Natuurlijk gaan we daar niet op in. Er is helemaal geen rapport! Er is een blijkbaar bestaand onderzoek dat maar zeer weinig mensen hebben gelezen en dat de auteur niet wil laten zien.'

De waarheid is net wat anders. Van Buitenen wil niets liever dan zijn rapport publiceren, maar riskeert dan een aanklacht wegens smaad. Hij heeft daarom het college van procureurs-generaal gevraagd om toestemming voor publicatie. Maar het college heeft geantwoord dat ze het risico niet kunnen wegnemen.

Is er bij het onderzoek naar de vuurwerkrampe sprake geweest van een complot? 'Nee', denkt Van Buitenen. 'Ik zie een klassieke tunnelvisie. Onwelgevallige feiten worden weggefilterd, kritische stemmen worden uitgerangeerd. Omdat al die partijen anders zelf verantwoordelijkheid moeten bekennen.'

Wie namelijk gefaald heeft, is de overheid zelf. Verschillende ministeries lagen met elkaar in de clinch over wie er over de regels voor vuurwerkopslag gaat. De gemeente Enschede blijkt jarenlang te hebben gesjoemeld met vergunningen. De brandweer heeft verkeerde blusinstructies gegeven, waardoor vier van hun mannen zijn omgekomen. 'Maar niemand wil verantwoordelijkheid bekennen. Iedereen zoekt naar een schuldige.'

Al meteen na de ramp worden de directeuren behandeld als criminelen. Terwijl de politie weet dat directeur Rudi Bakker in het ziekenhuis ligt, wordt er een internationaal opsporingsbevel tegen hem en zijn collega Willy Pater uitgevaardigd. Vooral Bakker wordt in het openbaar neergezet als illegale vuurwerkhandelaar en ook privé worden hij en zijn gezin met de nek aangekeken. Maar juist hij komt uit de review naar voren als iemand die met justitie meewerkte en die ook vóór de ramp al actief was om illegale praktijken van zijn voorganger op te ruimen. En: hij heeft al voor de ramp gevraagd om te mogen verhuizen naar een industrieterrein, maar dat mocht niet van de gemeente.

Uiteindelijk gaat dit verhaal over verantwoordelijkheid in een bureaucratische staat. 'Wat me nog het meest boos maakt', zegt Van Buitenen, 'is dat zoveel mensen bereid zijn om voor hun eigen hachie de schuld op een enkeling af te wentelen. Dat is wat me ten diepste motiveert. Voor mij hoeven er geen koppent te rollen. Maar ik wil dat de mensen die onschuldig gestraft zijn, worden gerehabiliteerd.'

In Den Haag begint er iets te bewegen . Een bijzonder driemanschap van Ronald van Raak (SP), Kees van der Staaij (SGP) en Henk Krol (50 Plus) neemt het reviewrapport van Paul van Buitenen 'zeer ernstig'. Zij willen nu advies van experts. Ze hebben de Kamer officieel advies laten vragen aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). Die heeft het verzoek echter 'om onbegrijpelijke redenen' afgewezen, zegt Van Raak. 'Daar leggen we ons niet bij neer. Dan gaan we zelfstandig andere experts zoeken. Op korte termijn.'

Ook Van Buitenen is strijdvaardig. Dit boek kan nu niet meer dicht. 'Weduwen van de omgekomen brandweerlieden zijn bezig met claims. Rudi Bakker is bezig met een verzoek tot herziening. We zijn bezig met een klacht tegen TNO. Er loopt een onderzoek over de blusinstructies. En ik heb een lange brief geschreven aan de burgemeester van Enschede met vragen die dringend antwoord behoeven.' Van Buitenen wil de discussie op zo veel mogelijk plaatsen gaan voeren. 'Desnoods huren we een theater af in Enschede. Zodat het niet meer te regisseren is.'

Tijdslijn

1991 Vuurwerkramp Culemborg

1998 S.E. Fireworks krijgt nieuwe eigenaren

2000 Vuurwerkramp Enschede

2001 Rapport commissie-Oosting

2001 Veroordeling 'brandstichter' en directie

2002 Twee rechercheurs melden intern misstanden

2003 Hoger beroep 'brandstichter' (vrijspraak) en directeuren (dood door schuld)

2003 Onderzoek Bureau Interne Zaken (BIZ),

2004 Onderzoek Rijksrecherche

2004 Schorsing en later ontslag twee rechercheurs

2005 CHAF-experimenten in Polen, crisis bij brandweer

2010 OM start nieuw feitenonderzoek

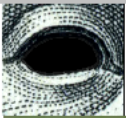
2014 **Klokkenluiders lekken, naar Paul van Buitenen**

2018 **Van Buitenen deelt vertrouwelijk, reviewrapport met Tweede Kamer**

2019 **Tweede Kamer vraagt OVV om advies, maar krijgt afwijzing**

Uit: *De Groene Amsterdammer* van 12 juni 2019

www.groene.nl/2019/24

Beeld © Door Ap320 - Eigen werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=41577257>

31 DEC 2018 · ⌚ 5 MIN

Opsporingsexperts: 'Nieuw onderzoek vuurwerkcramp Enschede is gerechtvaardigd'

ROB VORKINK

2 CONNECTIES ▾

10 BIJDRAGEN

Op deze laatste dag van het jaar publiceren we het laatste artikel van onze redacteur Rob Vorkink, die eerder deze maand overleed. Rob had zich vastgebeten in het onderzoek naar de Enschedese vuurwerkcramp van 2000 en was blij dat er werd gepleit voor heropening van dat dossier. In de weken voor zijn dood werkte Rob aan een overzicht van de grootste controverses over het politieonderzoek naar de ramp. Dit is Robs 'Onvoltooide'.

Er is geen andere catastrofe in Nederland die zo vaak is onderzocht en waarover officiële instanties en criticasters zo van mening verschillen als de vuurwerkkramp in Enschede. Op die zaterdagmiddag 13 mei 2000 waren er 23 doden en bijna duizend gewonden te betreuren, en lag een woonwijk in puin.

Nog altijd is onduidelijk hoe de brand bij de vuurwerkopslagplaats van SE Fireworks aan de Enschedese Tollensstraat precies is ontstaan, al is er volop gespeculeerd over de oorzaak. Honderden complottheorieën zijn de revue gepasseerd, maar de diverse researcheteams die zich over het onderzoek hebben gebogen, konden geen van allen uitsluitsel geven over de toedracht.

Er is volop gespeculeerd, honderden complottheorieën passeerden de revue

In oktober van dit jaar rondde oud-Europarlementariër en ex-klokkenluider Paul van Buitenen een omvattend rapport over de kwestie af. Inmiddels heeft hij, in een besloten sessie, de Tweede Kamer op de hoogte gebracht van zijn bevindingen. Van Buitenen constateerde onder meer misleiding door de rijksrecherche in het dossier. Follow the Money belicht enkele kwesties waarop de meningsverschillen tussen de opsporingsautoriteiten en de criticasters zich toespitsen.

Kritische rechercheurs moesten in 2005 het veld ruimen

De opsporingsinstanties (politie en Justitie) zeggen dat de waarheid thans niet meer is te achterhalen. Oud-rechercheurs Jan Paalman en Charl de Roy van Zuydewijn, die deel uitmaakten van het Tolteam – het researcheteam dat is vernoemd naar de straat waar SE Fireworks was gevestigd – zijn het daar niet mee eens.

Hun kritische houding moesten de twee rechercheurs in 2005 bekopen met hun ontslag, maar het duo beet zich vast in hun zoektocht naar de waarheid. In 2012 haakte De Roy van Zuydewijn af, maar Paalman bleef ijveren. Nu zegt hij: ‘De ware toedracht kan wel worden vastgesteld, maar dat mag niet.’

ONDERZOEKEN NAAR DE VUURWERKRAMP

- *Het Tolteam (2000-2002)*. Researcheteam vernoemd naar de straat waarin de ontplofte vuurwerkopslagplaats was gevestigd. Politie en justitie gaan op basis van dit Tolteam-

onderzoek uit van brandstichting. De verdachte, André de Vries, wordt veroordeeld tot 15 jaar cel, maar krijgt een jaar later in hoger beroep vrijspraak.

- *Onderzoekscommissie Oosting (2000-2001)*. In opdracht van de regering onderzoekt voormalig nationaal ombudsman Marten Oosting de zaak. Zijn belangrijkste conclusie: SE Fireworks had te veel en te zwaar vuurwerk opgeslagen, en de overheid schoot tekort in toezicht en handhaving. Volgens Oosting was brandstichting waarschijnlijk de oorzaak van de ramp.
- *Bureau Interne Zaken Gelderland (2003)*. Intern politieteam dat in opdracht van burgemeester Jan Mans van Enschede onderzoek doet naar het functioneren van het Tolteam na aanhoudende kritiek van rechercheurs Jan Paalman en Charl de Roy van Zuydewijn. Conclusie: leidinggevenden en uitvoerenden binnen het strafrechtelijk onderzoek hebben de rechterlijke macht misleid en strafbare feiten gepleegd.
- *Rijksrecherche (2004)*. De Rijksrecherche start in opdracht van minister van Justitie Piet-Hein Donner een onderzoek naar aanleiding van de alarmerende conclusies van het Gelderse team. Hun rapport wordt vertrouwelijk gedeeld met de burgemeester van Enschede en de Twentse korpsleiding. Conclusie: op enkele slordigheden na, heeft het Tolteam prima gefunctioneerd en zijn er geen onregelmatigheden geconstateerd.
- *Commissie Herstel (2005)*. De Tweede Kamer eist opheldering na het ontslag van rechercheurs Paalman en De Roy van Zuydewijn. Conclusie, na een korte review van enkele door Donner vrijgegeven documenten uit het Rijksrechercheonderzoek: er zijn geen onregelmatigheden ontdekt.
- *Heropening justitieel onderzoek (2010-2012)*. Het OM heropent in mei 2010 het strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding van nieuwe informatie over een bedrijfsongeval bij SE Fireworks. Drie achtereenvolgende politieteams (Esaltato, VerEsal en Daslook) doen tot eind 2012 onderzoek, met als uitkomst dat het ontstaan van de vuurwerkkramp een raadsel blijft.
- *Review Paul van Buitenen (2014-2018)*. De stichting Expertgroep Klokkenluiders schakelt een van haar deskundigen in: voormalig Europarlementariër Paul van Buitenen. Hij doet onderzoek naar diverse rapporten en documenten, en voert tientallen gesprekken met hoofdrolspelers en met deskundigen op het gebied van opsporing, brandbestrijding en explosies. Conclusie: Justitie heeft doelbewust onderzoeksmateriaal gemanipuleerd om naar een vooringenomen uitkomst toe te werken, namelijk dat een brandstichter de ramp heeft veroorzaakt.

Tunnelvisie

Voor het Tolteam stond van meet af aan vast dat er sprake moest zijn van brandstichting. Twee Tolteam-rechercheurs treden in 2005 naar buiten als klokkenluiders: Jan Paalman en Charl de Roy van Zuydewijn. Ze hadden intern herhaaldelijk gemeld dat de verbeterde jacht op een brandstichter bij de top van politie en justitie had geleid tot tunnelvisie. De verdenkingen tegen de 26-jarige Enschedeër André de Vries werden volgens hen 'opgeblazen', terwijl ontlastend bewijs werd achtergehouden.

Oud-rechercheur Jan Paalman: 'De Vries moest gewoon "hangen", linksom of rechtsom. De regels zijn overtreden om De Vries veroordeeld te krijgen, maar ik ben ervan overtuigd dat de man helemaal niets met de ramp te maken heeft gehad.' Wanneer de top van justitie en politie hun kritiek negeert, starten Paalman met De Roy van Zuydewijn met hun particuliere recherchebureau zelf een zoektocht naar de toedracht, maar overal gaan 'de deuren dicht'. De Roy van Zuydewijn haakt in 2012 af, maar Paalman blijft ijveren, en zegt getuige te zijn geweest van manipulatie van onderzoeksmateriaal door het OM en de politieleiding om De Vries veroordeeld te krijgen.

Van Buitenen meent dat het OM in het onderzoek naar de ramp fouten heeft gemaakt

Paalman krijgt nu bijval van Paul van Buitenen, die vier jaar geleden een nieuw onderzoek begon naar de zaak, en onlangs zijn lijvige rapport presenteerde. Van Buitenen meent dat het OM in het onderzoek naar de ramp fouten heeft gemaakt: er is naar een vooringenomen uitkomst toegewerkt. De schuld werd gezocht bij het bedrijf zelf, dan wel bij een brandstichter. Van Buitenen betoogt dat veel aspecten van de ramp niet – of niet goed – zijn uitgezocht. Ook meent hij dat een bedrijfsongeval als mogelijke oorzaak onvoldoende is onderzocht.

De conclusies van Van Buitenen heb ik voorgelegd aan oud-rechercheur Dick Gosewehr, die eerder heeft meegewerkt aan onderzoek naar gerechtelijke dwalingen (zoals de zaak Ina Post en de Schiedammer parkmoord), en aan politiepsycholoog Harrie Timmerman, die tijdelijk deel uitmaakte van het Tolteam. Forensisch expert Rob ten Hove van het Nationaal Forensisch Onderzoeksbureau heb ik geraadpleegd over het technisch sporenonderzoek naar de voormalige verdachte De Vries. Gosewehr en Timmerman beamen Van Buitenens conclusie dat in het onderzoek van het Tolteam veel fouten zijn gemaakt in de zoektocht naar een brandstichter. Timmerman: 'Andre de Vries loog in de verhoren weliswaar werkelijk overal over,

maar het bewijs tegen hem is ondeugdelijk tot stand gekomen. Het is begrijpelijk dat hij in hoger beroep is vrijgesproken.' Gosewehr onderschrijft dat.

Oud-rechercheur Paalman is stellig: 'De Vries heeft niets te maken gehad met de ramp.' Betrokkenheid van een personeelslid van Fireworks bij de eerste brand ⊕ acht hij veel waarschijnlijker. Hij doelt daarbij op de 'klusjesman'.

DE UITEENLOPENDE VERDACHTEN

- *Hennie Kloppenborg*. Deze klusjesman van SE Fireworks is voor het Tolteam een serieuze verdachte. Kort na de ramp slaat hij op de vlucht, legt later tegenstrijdige verklaringen af en liegt over zijn aanwezigheid op het bedrijfsterrein voor de brand. Tolteam-rechercheurs Paalman en De Roy van Zuydewijn krijgen medio 2001 een verbod nader onderzoek naar hem te doen.
- *André de Vries*. Politie en justitie zijn na zijn arrestatie begin 2001 van overtuigd dat De Vries betrokken was bij brandstichting op het terrein. Het belangrijkste bewijs tegen hem is een rood sportbroekje met sporen van het rampterrein. In augustus 2002 wordt De Vries door de rechtbank in Almelo veroordeeld tot 15 jaar gevangenisstraf, maar in hoger beroep volgt vrijspraak.
- *Willy Pater*. De mededirecteur van SE Fireworks is aanvankelijk in beeld als verdachte: mogelijk is hij betrokken bij een bedrijfsongeval op het terrein, waardoor brand ontstaat. Het politieteam vermoedt dat Paters alibi rammelt, maar krijgt het bewijs niet rond. Wanneer zijn schoonzus in 2010 uit de school klapt dat Pater kort voor de brand met anderen op het terrein is geweest om een tekstbord met vuurwerk af te maken, besluit het OM de zaak te heropenen.
- *De vluchtende blonde man*. In het strafdossier zit een compositietekening van een man die kort na de brand van de opslagplaats wegrent. Volgens enkele Tolteam-rechercheurs is de tekening een match met verdachte André de Vries, die – net als de wegrennende man – een rode sportbroek draagt wanneer hij wordt opgepakt voor brandstichting in zijn auto, enkele weken na de ramp. De rest van signalement komt echter niet overeen. Het Tolteam heeft de identiteit van de wegrennende man nooit achterhaald.

Na de vrijspraak van De Vries wordt de aanhoudende kritiek van Paalman en De Roy van Zuydewijn onderzocht door een intern politieteam, dat het functioneren van het Tolteam

onder de loep neemt. Het Bureau Interne Zaken Gelderland constateert dat zowel leidinggevend als uitvoerend (politie en Justitie) de rechterlijke macht hebben misleid en strafbare feiten hebben gepleegd.

Het Rijksrechercherapport van 2004 noemt deze controverses niet

Het team baseert zich op de illegale opsporingsmiddelen die zijn gebruikt om de vermeende brandstichter op te sporen en bewijzen tegen de man te verzamelen. Volgens Interne Zaken is er dusdanig slordig en onprofessioneel omgesprongen met wat later het belangrijkste bewijsstuk wordt – de rode sportbroek van De Vries, die tevens bij het signalement van de wegvluchtende man hoorde – dat dit kledingstuk niet als bewijs had mogen worden ingebracht. Het OM hield volgens Interne Zaken tevens maandenlang ontlastend bewijs achter, teneinde De Vries in voorarrest te kunnen houden. Ander bewijs dat in het strafproces tegen De Vries werd aangevoerd, was ondeugdelijk. Voorts constateert Interne Zaken dat de Tolteamleiding een rechercheur heeft gevraagd de datum van een procesverbaal te veranderen.

Niets van deze conclusies en controverses is terug te vinden in het daaropvolgende, deels vertrouwelijke Rijksrechercherapport van 2004. Volgens Paalman en Van Buitenen heeft de Rijksrecherche de verzamelde informatie van het Bureau Interne Zaken niet gebruikt, en de gespreksverslagen met kritische agenten genegeerd.

In 2010 heropent Justitie het strafrechtelijk onderzoek naar de ramp, op grond van nieuwe informatie aangeleverd door een schoonzus van mededirecteur Willy Pater. Zij meldt dat haar familie op de rampdag, kort voor de brand, nog op het terrein gewerkt heeft. Die informatie ondersteunt het scenario dat een bedrijfsongeval tot de ramp heeft geleid. Er melden zich 50 nieuwe getuigen, maar na twee jaar onderzoek concludeert de Rijksrecherche dat er geen nieuwe relevante informatie is boven gekomen, en dat de schoonzus zich heeft gebaseerd op aannames en tweedehands informatie.

'Nieuw en gedegen onderzoek is noodzakelijk'

Forensisch deskundige Rob ten Hove begrijpt niet waarom de Rijksrecherche de kwaliteit van het sporenonderzoek naar de vermeende brandstichter niet heeft onderzocht, terwijl het Bureau Interne Zaken dat wel deed. Ook psycholoog en criminoloog Harrie Timmerman vindt dat er nieuw onderzoek moet komen. Hij mailt: 'Er is onderzoek nodig naar wat er allemaal fout is gegaan en hoe dat mogelijk was. Er is weliswaar al veel onderzoek gedaan, maar er staan nog te veel vragen open. Het scenario van een bedrijfsongeval waarin de klusjesman van het bedrijf een rol zou hebben gehad, is onvoldoende uitgezocht, en ook het onderzoek naar de

brandstichter was niet goed. Door alle fouten die gemaakt zijn, is nu niet met zekerheid vast te stellen of sprake is geweest van een bedrijfsongeval of opzettelijke brandstichting.'

Onderzoeker Paul van Buitenen heeft begin december een klacht ingediend bij het College van procureurs-generaal, het hoogste adviesorgaan van het ministerie van Justitie. Hij beschuldigt de Rijksrecherche van misleiding: zij zou ernstige misstappen van politie en Justitie hebben verhuld. Inmiddels heeft Van Buitenen de Tweede Kamer verzocht een parlementair onderzoek naar de vuurwerkramp in te stellen.

Naschrift van de redactie

Op dinsdag 4 december overleed redacteur Rob Vorkink. Dat kwam voor iedereen, zijn familie, vrienden en collega's, totaal onverwacht. Tot de avond ervoor was Rob nog volop bezig met het onderzoek naar de ramp die ruim 18 jaar geleden is gebeurd. Wie jonger is dan 25 jaar weet er waarschijnlijk niets van. Bij anderen is de herinnering mogelijk vervaagd, veel Nederlanders interesseert het niet meer.

Wat maakte dat Rob zich na al die jaren nog steeds zo vastbeet in de vuurwerkramp? We hadden hem gevraagd in dit artikel ook iets te vertellen over zijn persoonlijke drijfveer om het Enschedese dossier met zoveel energie te blijven volgen, maar helaas is hij daar niet meer aan toegekomen. Uiteraard heeft hij ons er wel het een en ander over verteld. Rob leefde enorm mee met de slachtoffers van de ramp: de nietsvermoedende burgers wier bestaan in een klap werd verwoest, de omgekomen brandweerlieden en hun nabestaanden, de vals beschuldigden, de rechtschapen politie-onderzoekers die niet alleen hun baan verloren, maar ook hun goede naam.

Dat er door de autoriteiten zo onzorgvuldig met levens is omgesprongen, maakte Rob tot op de laatste dag van zijn leven boos. Er moest recht aan hen worden gedaan, vond hij. En dat kon in zijn ogen maar op één manier: de onderste steen boven halen. De waarheid, en niets minder dan dat. Die ambitie heeft Rob tot op het laatst toe gehad.

Gerelateerde artikelen

[Geen data, wel gedogen: omgevingsdiensten weten niet waarop ze toezicht houden](#)

[Hoe slapend toezicht leidt tot een langzame milieuramp](#)

[Podcast | 'TNO pleegde fraude om oorzaak vuurwerkramp Enschede te verhullen'](#)

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

De Groene Amsterdammer

January 25, 2012

Jaar 136, Week 4

© Copyright 2012 De Groene Amsterdammer All Rights Reserved

Length: 5705 words

Byline: SIMON VUYK

Highlight: De vuurwerkcramp in 2000 was niet het gevolg van een gebrek aan toezicht of handelaren die de wet negeerden. De overheid had zelf mogelijk gemaakt dat iedereen professioneel vuurwerk kon opslaan.

Body

WOENSDAGMORGEN 20 APRIL 2011 loop ik over het stationsplein van Hilversum CS. Om negen uur heb ik er afgesproken met een man van wie ik geen idee heb hoe hij eruitziet: een voormalige rijksambtenaar. De vuurwerkcramp vormt de aanleiding voor de ontmoeting. De ambtenaar werkte van 1985 tot 2004 voor de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en Verkeer en Waterstaat (VenW). Rond 1990 én 2000 was hij direct betrokken bij de regelgeving inzake professioneel vuurwerk.

De dodelijke massadetonatie op 13 mei 2000 in Enschede werd veroorzaakt door de opslag van illegaal professioneel vuurwerk, grotendeels geïmporteerd uit China. Bij SE Fireworks lag die zaterdag volgens politie en justitie veel meer vuurwerk dan op grond van de milieuvergunning van VROM was toegestaan. Het gerechtshof in Arnhem veroordeelde de twee directeuren daarom tot een jaar gevangenisstraf: dood door schuld.

De overheid ging strafrechtelijk weliswaar vrijuit, maar kreeg er politiek van langs na het eindrapport van de commissie-Oosting (februari 2001) die de ramp van regeringswege onderzocht. Laksheid van de diverse bij vuurwerk betrokken ministeries, met name een falend toezicht op naleving van de veiligheidsvoorschriften, leidde mede tot de ramp, zo concludeerde Oosting. Maar waarom de overheid zo passief was, bleef een mysterie. Daardoor hangt de hamvraag of de overheid de catastrofe had kunnen voorkómen bijna twaalf jaar na dato nog steeds als een donkere wolk boven het onopgeloste onderzoek, dat niet voor niets uitgroeide tot een klassieke doofpotaffaire.

De ambtenaar is een klokkenluider die het antwoord zegt te kunnen geven op deze uiterst gevoelige vraag. Hij heeft mij in januari 2011 een brief geschreven naar aanleiding van mijn boek *De waarheid achter de vuurwerkcramp* (april 2010) en schrijft daarin onder meer:

- 'Reeds in 1990 was het mij duidelijk dat het met vuurwerk wel eens goed mis kon gaan. Dit was zowel binnen VROM als VenW bekend.'
- 'De VenW-regelgeving voor professioneel vuurwerk is in 1996 door het kabinet ontmanteld, waarna de markt en de toezichhoudende instantie (Rijksverkeersinspectie, RVI) zich niets meer gelegen lieten liggen aan de naleving van de regels.'
- 'Ik heb mijn verhaal niet aan de commissie-Oosting kunnen doen.'

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

- 'Na de vuurwerkram্প namen de gebreken in de veiligheidsregelgeving in aantal en ernst alleen maar verder toe. Daarom heb ik in 2004 de rijksoverheid verlaten.'

Op het plein voor station Hilversum valt mijn oog direct op een man die recht tegenover de ingang staat, op een strategische plek. Ik weet onmiddellijk dat hij het is. Geen twijfel mogelijk. Keurig. Netjes. Van middelbare leeftijd. Kalend. Bril. Donkere zomerjas. Prototype ambtenaar. Hij is inderdaad de man die ik zoek. De klokkenluider. De man zonder naam, in dit verhaal, op zijn verzoek. Omdat het niet om hém moet gaan, maar om de boodschap: het overheidstoezicht faalde in de jaren voor de vuurwerkram্প doordat de wetgever in 1996, op initiatief van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de strafbaarstelling van een aantal cruciale voorschriften met betrekking tot professioneel vuurwerk welbewust uit de wetgeving liet vervallen, zonder adequate vervanging. De ambtenaar noemt dit 'de ontmanteling'. Hierbij gaat het niet om de wetgeving van VROM maar om de voor professioneel vuurwerk vaak veel relevantere regelgeving van VenW.

De ontmanteling zette de deur naar misbruik door de branche wagenwijd open: vanaf 1996 kon in Nederland illegaal (massa)explosief vuurwerk ongestraft worden vervoerd, verhandeld en opgeslagen en zo werden de voorwaarden voor een catastrofe geschapen, zelfs in de hand gewerkt. Het drama op 13 mei 2000 was een onvermijdelijk gevolg van een bewust gecreëerd gat in de wetgeving van VenW: een verzuim.

De klokkenluider noemt dit de werkelijke oorsprong van de vuurwerkram্প.

DE AMBTENAAR en ik zoeken een geschikte gelegenheid in het centrum van de stad waar we elkaar voor het eerst goed in de ogen kijken, elkaar vragend aftastend. Hij handelt naar eigen zeggen niet uit rancune: 'Daarvoor heb ik geen enkele reden.' Hij voelt zich geen klokkenluider, maar is dat in mijn ogen wel. De ambtenaar: 'Ik vind het eng. Ik voel mij echt kwetsbaar. Dit is mijn levenswerk.'

De man is breedspakig, gebruikt een ambtelijk jargon en is bovendien jurist. Gespecialiseerd in de regelgeving met betrekking tot gevaarlijke stoffen: een uiterst complexe problematiek, vooral vanwege het internationale karakter.

Het is het begin van een onderzoeksjournalistiek proces dat bijna een jaar in beslag zal nemen. Zo lastig te doorgronden is de materie. Zo veel moeite kost het de man om de manke rechtssituatie die leidde tot de vuurwerkram্প helder te maken. Maar het lukt, stap voor stap:

- Vuurwerk valt onder de zogeheten gevaarlijke stoffen. Professioneel vuurwerk behoort tot de speciale subcategorie ontploffingsgevaarlijke stoffen, omdat het onder bepaalde omstandigheden (massa)explosief kan reageren. Consumentenvuurwerk daarentegen kan zelfstandig nooit tot ontploffing komen.

Dit onderscheid is een cruciaal veiligheidsgegeven: voor gebruikers én voor omwonenden van bedrijven waar vuurwerk ligt opgeslagen. Immers: Als vuurwerk als consumentenvuurwerk wordt aangeduid mag de samenleving ervan uitgaan dat er geen ontploffingsgevaar bestaat.

- (Ontploffings)gevaarlijke stoffen worden volgens regelgeving van de Verenigde Naties geclassificeerd, op basis van de gevaren bij vervoer en opslag. De samenstelling van het eindproduct bepaalt de indeling. De afzender (meestal de producent) is verantwoordelijk voor de juistheid van de verplicht op het etiket vermelde classificatie. Vervolgens mogen alle andere partijen (vervoerders, handelaren en gebruikers) hierop vertrouwen. Dit is de zogenaamde adressanten/vertrouwensregel.

In de praktijk is dit internationale systeem lek als een mandje. Zéker in het geval van vuurwerk, dat vrijwel altijd afkomstig is uit China. De Aziatische producenten kunnen niet door Nederland worden gecontroleerd en gesjoemel met etikettering is lucratief. Met name het heimelijk labelen van professioneel vuurwerk als consumentenvuurwerk is verleidelijk: door de veel lichtere vergunningsvoorwaarden zijn de kosten veel lager. Daarom is het voor de veiligheid in ons land van eminent belang dat nationale wetgeving de zwakte van de internationale regels ondervangt.

- Verkeer en Waterstaat was van oudsher het vuurwerkdepartement, tot in 2002 voor professioneel vuurwerk. De bemoeienis van ministeries als VROM, Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Defensie was van minder groot belang. Op basis van het Reglement Gevaarlijk Stoffen (RGS) kon VenW vergunningen verlenen aan Nederlandse handelaren voor alle niet-vervoersactiviteiten met professioneel vuurwerk: de import, de handel/opslag en het gebruik (de zogeheten invoer-, afleverings- en bezigingsvergunningen). Verder legde het RGS de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de informatie op het etiket bij de Nederlandse handelaren en dichtte zo het veiligheidslek in de VN-regelgeving. Deze regels bleven tot 1996 strafrechtelijk handhaafbaar.

- In 1979 besluit het kabinet dat vervoers- en niet-vervoersactiviteiten van (ontploffings)gevaarlijke stoffen moeten worden gesplitst. Verkeer en Waterstaat dient zich in de toekomst te beperken tot zijn kerntaak: het vervoer. Daarvoor zal de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS) worden ontwikkeld.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

- De handel en het gebruik moeten worden overgedragen aan een ander ministerie. VROM is een serieuze optie. Het departement is vanuit zijn kerntaak milieu al betrokken bij het dossier: Nederlandse vuurwerkbedrijven moeten ook over een milieuvergunning beschikken als zij meer dan duizend kilo op hun terrein willen opslaan. Om een overdracht van dit niet-vervoersdeel van de gevaarlijke stoffen mogelijk te maken, treedt in 1986 de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) in werking. Het is een heikel punt en de bron van een departementaal conflict tussen VROM en VenW.

TIJDENS ons eerste gesprek in Hilversum krijg ik een steeds beter beeld van de ambtenaar tegenover mij: enerzijds een man met een koppig karakter, overtuigd van zijn gelijk, anderzijds een gewetensvolle, bevlogen persoonlijkheid. Hij is open over zijn werkzame leven bij de overheid, dat in 1985 begint, wanneer hij als twintiger, als pas afgestudeerd jurist, voor het eerst het ministerie van VROM binnenstapt, op de afdeling Externe Veiligheid/Milieubeheer. Hij wil daar ook graag serieus werk van maken, maar lijkt daarin alleen te staan: 'Mijn collega's waren vrijwel allemaal ingenieur. Zij leken niet echt betrokken te zijn bij veiligheid. De werkvloer leek meer op een automatiseringsafdeling. Dat stak mij.' De kersverse ambtenaar heeft het vanaf het begin lastig: 'Van huis uit ben ik een twijfelaar, bovengemiddeld onzeker, onbeholpen in de omgang, traag van begrip en erg onhandig. Ik keek bovendien huizenhoog op tegen alle gewichtigdoenerij om mij heen.' Hij zoekt zijn eigen weg en maakt zich in vele jaren tijd, grotendeels door zelfstudie, de verschillende aspecten van de industriële veiligheidsproblematiek eigen. Hij ontwikkelt zich met name tot specialist op het gebied van de (inter)nationale regelgeving voor (ontploffings)gevaarlijke stoffen, een eyeopener van jewelste: 'Mij werd al snel duidelijk dat mijn collega's helemaal niet zo deskundig bleken als zij voorgaven te zijn.'

Eind jaren tachtig krijgt hij door VROM het dossier professioneel vuurwerk toegewezen. De ambtenaar: 'Het bleek een rotklus te zijn.' Het milieudepartement wil de controle op opslag en handel helemaal niet van VenW overnemen. Daarvoor zijn verschillende redenen, waaronder een financiële. De ambtenaar: 'Het ging om een overdracht zonder mensen en middelen.' Ook vindt men dat professioneel vuurwerk geen prioriteit heeft: 'Het werd binnen VROM helemaal niet als een relevant veiligheidsprobleem gezien. De aandacht van het ministerie richtte zich liever op notoire probleemveroorzakers als chloor, ammoniak, LPG en aardgas.' Hij moet het maar uitzoeken. Zonder backup van zijn leidinggevenden. Zonder ruimte voor discussie.

Verkeer en Waterstaat wordt tijdens 'de onderhandelingen' vertegenwoordigd door twee ambtenaren. Een van hen is Harry K.: een erkende vuurwerkexpert en sinds 1979 werkzaam bij het Korps Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KCGS) als commandant. Later zal hij de bijnaam Mister Vuurwerk verwerven.

Het noemen van de naam van K. in dit artikel is niet de keuze van de ambtenaar: 'Ik vind het onprettig dat op deze manier individuele personen eruit worden gelicht.'

Harry K. en zijn kompaan maken de ambtenaar direct duidelijk dat VROM helemaal geen keus heeft: 'Ze zetten me meteen het mes op de keel.' De overdracht van 'professioneel vuurwerk' is onontkoombaar.

De jonge milieuambtenaar bevindt zich in een onmogelijke spagaat: 'Ik zat klem tussen dreigende gesprekspartners van VenW en mijn ongeïnteresseerde VROM-collega's die het bovendien aan deskundigheid ontbrak.' Er ontstaat een levensgevaarlijke patstelling: 'In feite zou de veiligheid in ons land in handen worden gelegd van Chinese vuurwerkmakers en een stelletje onbetrouwbare Nederlandse importeurs.' Dat beseffen de onderhandelaars alledrie, volgens de ambtenaar. Er wordt zelfs openlijk over gesproken: 'K. zei dat VROM verantwoordelijkheid zou zijn voor deze gevolgen.'

Er vinden in totaal slechts drie of vier gesprekken plaats. De onderhandelingen zijn kansloos en in 1990 slaat de ambtenaar alarm bij zijn leidinggevenden. Hij voorspelt zelfs de mogelijkheid van een vuurwerkcramp als de voorgenomen ontmanteling wordt doorgezet. Een leidinggevende geeft gehoor aan zijn noodkreet. Op diens verzoek schrijft de jonge ambtenaar een nota aan de ambtelijke top, maar daar zal hij nooit iets van horen. Het zij zo, denkt de ambtenaar. Hij heeft gedaan wat hij moest doen. Zowel VenW als VROM is op de hoogte van het veiligheidsrisico van een eventuele ontmanteling. Einde verhaal. In ieder geval voor hém. In 1992 stapt hij over naar een andere afdeling. Jarenlang zal hij geen seconde meer aan vuurwerk hoeven denken. Tot zijn grote opluchting. Tot eind 1999.

DONDERDAG 23 JUNI 2011 ontmoeten we elkaar voor de tweede keer, ditmaal op een zomers terras tegenover het Amstelstation in Amsterdam. De sfeer is meer ontspannen dan de eerste keer, mede dankzij een intensief tussentijds mailcontact waarin de ontmanteling, het toverwoord van de ambtenaar, voortdurend centraal stond.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

De ontmanteling begint in 1991 met het vervallen van de invoervergunning: iedereen mag voortaan vuurwerk importeren. Ook malafide handelaren.

De Rijksverkeersinspectie (RVI) moet gaan controleren, maar daarmee vervalt de specialistische kennis. Slechts een handjevol controleurs, waaronder Harry K., stapt daadwerkelijk over naar de RVI. In 1996 is de ontmanteling definitief. De nieuwe Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS) regelt alleen vervoer, en niet handel, opslag en gebruik van professioneel vuurwerk. Het aloude RGS vervalt, inclusief de strafbaarstelling. De vergunningen zijn niet langer handhaafbaar. Met een aanvullende noodmaatregel wordt gepoogd het gat te dichten, maar dat is juridisch ondeugdelijk: de WVGS is een vervoerswet. Niet-vervoersactiviteiten vallen 'buiten de werkingssfeer van de WVGS', staat in de toelichting. De ambtenaar: 'Dit is in mijn ogen een van de meest cruciale passages uit het vuurwerkdossier. Het kón niet wat er gebeurde.'

Essentieel is dat de verantwoordelijkheid voor de juiste classificatie niet meer ligt bij de Nederlandse handelaren. Iedereen mag voortaan 'blind' vertrouwen op de informatie op het etiket, zoals aangegeven door de producent. Als bij een controle zou blijken dat een als consumentenvuurwerk gelabelde partij importvuurwerk in werkelijkheid als (massa)explosief professioneel vuurwerk zou moeten worden geclassificeerd, treft de importeur geen blaam: als er maar keurig consumentenvuurwerk op het etiket staat. De toezichthouders staan machteloos. De Chinese exporteurs en de Nederlandse importeurs hebben nu vrij spel. De ambtenaar: 'Niemand kon meer op gesjoemel met levensgevaarlijk vuurwerk worden aangesproken. Voor mij staat vast dat dit de oorsprong van de vuurwerkcramp is.' Er is sprake van een regelrecht verzuim, volgens de overheid zelf. Dat zal zij drie jaar later zelf erkennen. Nog vóór de vuurwerkcramp.

DE THEORIE is duidelijk, maar de vraag is of de Nederlandse vuurwerkbranche op de hoogte was van de ontmanteling en zo ja, of de vuurwerkhandelaren daadwerkelijk misbruik hebben gemaakt van de maas in deze wet.

Hierbij duikt de naam op van eerdergenoemde Harry K., alias Mister Vuurwerk. Hij is betrokken bij vrijwel alle belangrijke incidenten rond vuurwerk vanaf 1990, die geen van alle een (goed) einde kennen.

- Om te beginnen voert hij de onderhandelingen over de overdracht van het niet-vervoersdeel aan VROM in 1990.

- Als controleur houdt hij toezicht bij MS Vuurwerk in Culemborg. Tot de complete voorraad van het bedrijf op 14 februari 1991 ontploft: een massadetonatie, veroorzaakt door de opslag van méér dan de toegestane hoeveelheid professioneel vuurwerk, grotendeels afkomstig uit China. Dezelfde oorzaak en hetzelfde gevolg als in 2000 in Enschede, maar met één groot verschil: MS Vuurwerk was gevestigd in een dunbevolkt buitengebied, kilometers verwijderd van de woonkern, terwijl SE Fireworks negen jaar later nog altijd midden in de volksbuurt Roombeek lag. In Culemborg vallen er daarom 'maar' twee doden (twee medewerkers); in Enschede zijn het er 23 (burgers en brandweerlieden). Na de vuurwerkcramp stelt de commissie-Oosting vast dat een alarmerend TNO-rapport, dat kort na februari 1991 is verspreid op alle bij vuurwerk betrokken ministeries, overal onder in een bureaulade is verdwenen. Ook bij VenW, waar het rapport ter attentie van Harry K. naartoe is gestuurd. De 'Lessen van Culemborg' zullen dientengevolge nooit door de overheid worden geleerd.

K. STAAT alom bekend om zijn goede relatie met een (onbekend) aantal vuurwerkimporteurs. Ook de ambtenaar, die in de periode van de onderhandelingen eenmalig een bijeenkomst met handelaren bijwoont waarbij ook Mister Vuurwerk aanwezig is, valt het op: 'Ik had de indruk dat hij nauwe banden had met de sector. Dat merkte ik aan de wijze waarop zij met elkaar spraken.' Overigens vond hij dat op zich helemaal niet zo vreemd: 'Menig ambtenaar heeft nou eenmaal nauwe contacten met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven.'

In 1993 komt er plotseling een eind aan de loopbaan van Harry K. - wegens corruptie. Wanneer RVI-controleurs in de haven van Rotterdam een vuurwerkimporteur betrappen op het invoeren van onjuist geëtiketteerd professioneel vuurwerk uit China zegt K. de handelaar toe dat hij wel 'iets voor hem zal regelen'. De RVI plaatst hem meteen op non-actief. Een woordvoerder: 'De kwestie heeft geleid tot een schorsing. Tevens is direct de rijksrecherche ingeschakeld. De uitkomsten van het onderzoek waren aanleiding voor het ontslag van de ambtenaar met ingang van 1 mei 1995.' (Bron: Reporter/KRO in 2000)

Na zijn vertrek bij VenW blijft K. actief als Mister Vuurwerk: hij treedt toe tot de commerciële vuurwerkbranche. China is zijn tweede vaderland. In Nederland schermt hij met zijn zakelijke relaties in Azië.

In 1996 sluit Harry K. zich als adviseur aan bij de grootste belangenvereniging van handelaren in professioneel vuurwerk, de Vereniging Evenementenvuurwerk Nederland (VEN).

Tijdens een VEN-vergadering op 15 mei 1997 is Harry K. als adviseur aanwezig.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

Gerrit Wagenvoort, voorzitter van de VEN, leidt de bijeenkomst. Een van de andere deelnemers is de toenmalige directeur van SE Fireworks, Harm S. Hij is de voorganger van het veroordeelde tweetal dat in 1998 het bedrijf van hem overneemt en op 13 mei 2000 de scepter zwaait.

De rondvraag kent een bijzonder moment dat in de notulen is opgenomen. Er staat:

'Harm S. heeft problemen met de classificatie door de Chinese afzender. Zij willen overal professioneel vuurwerk op zetten.' Dat is hem kennelijk onwelgevallig.

K. geeft de Enschedese vuurwerkhandelaar, die hij kent, advies. In de notulen: 'Harry K. zal e.e.a. in China opnemen.'

Voorzitter Gerrit Wagenvoort herinnert zich in 2011 het voorval tijdens de VEN-vergadering nog goed: 'Er werd in zijn algemeenheid al over gesproken dat K. "van alles kon regelen". Tijdens de rondvraag begon de directeur van SE Fireworks over zijn classificatieproblemen bij de import. Harry K. zei toen dat hij dit verder wel met hem zou bespreken en oplossen.' Het is een eerste aanwijzing dat de markt daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die door de ontmanteling zijn ontstaan.

In 1999 wordt K. uit de VEN gezet. Vanwege belangenverstremgeling. Hij heeft zijn zoon op oneigenlijke wijze een vuurwerkdiploma bezorgd. K. stapt over naar de tweede grote belangenvereniging, de Federatie Vuurwerkhandel Nederland (FVN).

Datzelfde jaar is sprake van een volgend incident. Een controleur stuit op dozen met Chinees consumentenvuurwerk waarvan hij vermoedt dat het in werkelijkheid professioneel vuurwerk betreft. Hij verdenkt zijn voormalige VenW-collega. De controleur: 'Harry K., die regelmatig naar China gaat, zal hier naar mijn mening de Chinees wel hebben ingefluisterd dat er te allen tijde consumentenvuurwerk op de dozen moet staan.' (Bron: Reporter/KRO in 2000) Een tweede aanwijzing.

Niet alleen rond Harry K. zijn er signalen die duiden op gesjoemel met de etikettering. In de branche is het een publiek geheim dat er in de periode 1996-2000 in China met vuurwerk wordt 'gerommeld'. De commissie-Oosting stelt het ook vast. De onderzoekers concluderen in hun eindrapport dat 'de wijze waarop de gevarenclassificatie werd aangebracht, onbetrouwbaar is gebleken'.

Ook bij SE Fireworks zijn de gevolgen van de ontmanteling zichtbaar, niet alleen na maar ook voor 13 mei 2000:

- Uit TNO-onderzoek na de ramp blijkt dat de classificatie van een deel van het vuurwerk dat door SE Fireworks uit China werd geïmporteerd niet deugde: het was in een te lage gevarenklasse ingedeeld.

- Politie en justitie concluderen tijdens het rechercheonderzoek dat er voor de ramp ook al aanwijzingen waren voor de aanwezigheid van foutief geclassificeerd vuurwerk bij SE Fireworks, onder meer op grond van getuigenverklaringen uit de branche.

De link tussen de ontmanteling en de vuurwerkcramp is dus niet alleen theorie, maar ook de praktijk. De commissie-Oosting geeft in haar eindrapport in 2001 de RVI de schuld, door te stellen dat het SE Fireworks heeft laten werken zonder geldige afleveringsvergunning. Maar de ambtenaar is het hier pertinent mee oneens: 'De regels vielen helemaal niet te handhaven. Dat mag de RVI niet aangerekend worden. Oosting heeft de relevantie van de ontmanteling niet begrepen.' De overheid is de werkelijke schuldige: 'De wetgever en de minister van VenW zijn hiervoor verantwoordelijk.'

OP 20 JULI zitten de ambtenaar en ik voor de derde keer tegenover elkaar, ditmaal in een hotelrestaurant aan de rand van het stationsplein van Utrecht CS. We beginnen elkaar steeds beter te kennen. De zoektocht naar de waarheid achter de vuurwerkcramp is een gemeenschappelijke geworden. We pikken de draad van zijn carrière bij de rijksoverheid weer op. In 1998.

Dertien jaar na zijn aantreden ruilt de ambtenaar VROM in voor Verkeer en Waterstaat. Hij wordt aangenomen op de afdeling Gevaarlijke Stoffen. Professioneel vuurwerk hoort niet tot zijn takenpakket. Een deceptie wacht. Veel meer nog dan bij VROM stuit hij op een structureel gebrek aan kennis en kunde: 'Mijn collega's en leidinggevendenden wisten vaak nauwelijks waar bepaalde regelgeving over ging en wat de relevantie ervan was voor de veiligheid. Het gebrek aan deskundigheid was verschrikkelijk. Mijn collega's hadden te maken met een vreselijk omvangrijk en complex terrein van regelgeving. Die was voor hen helemaal niet behapbaar.'

Hem is al snel duidelijk dat structureel onverantwoord met de regelgeving voor gevaarlijke stoffen wordt omgesprongen. De ambtenaar: 'In feite was bijna geen enkel voorschrift van de onder VenW ressorterende regelgeving voor gevaarlijke stoffen handhaafbaar. Dat was mijn ontstellende ontdekking.' Steeds trekt hij daarover intern aan de bel, naar eigen zeggen. Net als in 1990 bij VROM vindt hij geen gehoor.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

In de herfst van 1999 komt het professionele vuurwerk, negen jaar na dato, terug op zijn bord. Binnen de samenleving bestaan grote zorgen over de millenniumwisseling. Er is vrees voor allerlei onheil tijdens evenementen waarbij op grote schaal en ten overstaan van veel publiek professioneel vuurwerk zal worden afgestoken. Het besef dat bij overtreding van de voorschriften niet kan worden opgetreden, baart het rijk zorgen. Met name het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De ambtenaar: 'De vraag was, als ik me goed herinner van de RVI, of de regelgeving weer handhaafbaar gemaakt kon worden. Zij liepen blijkbaar tegen allerlei handhavingsproblemen aan. Ik wees ze op de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) uit 1986. Ik was de enige die het bestaan ervan kende.'

De onrust richt zich uitsluitend op de strafbaarstelling van het gebruik, niet van de handel en opslag. De ambtenaar stelt in opdracht van VenW een concept-wetstekst op. VROM is formeel verantwoordelijk voor de invoering: een delicaat punt. De twee ministeries zijn bijna tien jaar later nog steeds niet nader tot elkaar gekomen. VenW vindt dat VROM het dossier moet overnemen; VROM blijft weigeren.

De ambtenaar: 'Ik ben desondanks met VROM het gevecht aangegaan om deze specifieke spoedregeling voor elkaar te krijgen. De milieuambtenaren wilden het uiteraard niet, maar legden de vraag voor de zekerheid voor aan hun minister: Jan Pronk. Hij ging mee met mijn voorstel.'

De missie slaagt. Voor het gebruik van professioneel vuurwerk is vanaf 6 december 1999 door de Regeling Professioneel Vuurwerk weer een vergunning voor het gebruik nodig. Met de RVI als toezichthouder. Maar de situatie met betrekking tot de vergunning voor handel en opslag blijft onveranderd. Geen strafbaarstelling. Die lacune, cruciaal voor de veiligheid, wordt vijf maanden voor de vuurwerkcramp niet gerepareerd. De tijdbom tikt door.

Van doorslaggevend belang voor de hamvraag of de overheid vóór 13 mei 2000 van de in 1996 ontstane noodsituatie wist, en de vuurwerkcramp dus had kunnen voorkomen als er was ingegrepen, is de toelichting bij deze Regeling Professioneel Vuurwerk. In deze formele aanvulling wordt het vervallen van de strafbaarstelling, en de ernstige gevolgen ervan voor de veiligheid in ons land, exact omschreven. Er staat precies wat er aan de hand was, het grote gat in de wetgeving. Zwart op wit. Gepubliceerd in de Staatscourant: nr. 238, 1999. 'Inmiddels is gebleken dat niet is voorzien in een strafbaarstelling in geval de voorschriften van het RGS worden overtreden. Dientengevolge is strafrechtelijke vervolging bij overtreding van de vuurwerkregelgeving op grond van het RGS feitelijk onmogelijk en is het met het oog op de bescherming van de openbare veiligheid dringend noodzakelijk dit verzuim te herstellen.' De wetgever weet het. VenW weet het. VROM weet het. 'Wir haben es nicht gewusst' kan de overheid niet meer zeggen.

Het verhaal van de ambtenaar is helder als glas. Hij heeft me meer dan genoeg verteld over de periode tot de vuurwerkcramp. Woensdag 20 juli 2011 spreken we in Utrecht bij het afscheid af om elkaar nog één keer te ontmoeten, over een paar maanden, als het moment van publiceren nabij is. Intussen zal ik alle informatie verzamelen en verwerken, ook met betrekking tot de gebeurtenissen op en na 13 mei 2000.

DIRECT NA de vuurwerkcramp duikt de naam van Harry K. wederom op. Een half uur na de massadetonatie krijgt VEN-voorzitter Gerrit Wagenvoort een telefoontje van Mister Vuurwerk. Hij belt vanuit de auto en zegt onderweg te zijn naar Enschede. Wagenvoort weet nog maar net van de vuurwerkcramp. Na de clash binnen de VEN, een jaar eerder, staan de twee op gespannen voet met elkaar.

K. klinkt hees en dwingend. Hij zegt: 'Ik weet dat we geen vrienden zijn, Wagenvoort, maar toch, we zitten op één lijn, hè? Het is sabotage. Niet vergeten: sabotage!' Vervolgens verbreekt hij de verbinding. (Bron: Gerrit Wagenvoort)

Het is een raadselachtige monoloog.

Even vreemd is de aanwezigheid van K. op het rampterrein van SE Fireworks, enkele dagen nadien. Hij is er, naar verluidt, door verschillende getuigen gespot.

In de loop van 2000 wordt K. zowel door de commissie-Oosting als door het researchteam als getuige-deskundige gehoord. De onderzoekers worden niet veel wijzer van Mister Vuurwerk. Hij krijgt ook geen lastige vragen.

DOOR DE VUURWERKRAMP schrikt de overheid wakker. De Regeling Professioneel Vuurwerk uit 1999 wordt aangevuld met twee nieuwe noodmaatregelen. In 2002 volgt een definitieve regeling: het Vuurwerkbesluit. Zes jaar na de ontmanteling wordt het gat in de regelgeving eindelijk gedicht. Het verzuim wordt ongedaan gemaakt. Er was een dodelijke ramp voor nodig.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

De ambtenaar wordt er niet of nauwelijks door gerustgesteld. Hij heeft een intern memorandum bewaard. Van zijn eigen hand. Gericht aan een leidinggevende bij VenW. Gedateerd op 31 augustus 2000, drie maanden na de vuurwerkramp.

Het memo laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Enkele citaten:

- 'De Rijksverkeersinspectie zou in het verleden hebben toegestaan dat professioneel vuurwerk ook als consumentenvuurwerk mag worden behandeld en geëtiketteerd.'

- 'Dit zeg ik je totaal in vertrouwen, maar ik kan mij voorstellen dat het dossier voor VenW wel eens heel ongunstig zou kunnen uitvallen.'

VenW zal ernstig met het bericht in zijn maag hebben gezeten. De doofpot is de uitweg die het departement kennelijk kiest. De stilte na het memo is oorverdovend.

De commissie-Oosting, die op dat moment midden in haar onderzoek naar de oorzaken van de ramp zit, had ongetwijfeld graag kennis van het memorandum genomen. Dan hadden de leden gericht onderzoek kunnen doen naar de beweringen van de ambtenaar. Dan hadden ze hem kunnen oproepen als getuige. Maar zo ver komt het niet. De informatie wordt ze onthouden door VenW.

De ambtenaar: 'Helaas heb ik mijn verhaal niet aan de commissie-Oosting kunnen doen. VenW heeft mij, ondanks mijn directe betrokkenheid bij dit dossier en mijn grote kennis van de betreffende regelgeving, daartoe niet in de gelegenheid gesteld. Ook heb ik moeten constateren dat mijn vroegere collega's van zowel VROM als VenW de commissie niet volledig hebben ingelicht.' Het eindrapport is daardoor, in zijn visie, wat de werkelijke rol van de overheid betreft, op cruciale onderdelen nodeloos gebrekkig.

Ook de strafzaak tegen de twee directeuren van SE Fireworks zit de ambtenaar dwars. Op het arrest uit 2003 valt volgens de ambtenaar juridisch veel af te dingen. De veroordeling is gebaseerd op de VROM-wetgeving; aan de gebreken in de VenW-regelgeving en de legale vrijheid die deze de markt boden gaan de raadsheren in zijn ogen volledig voorbij. De ambtenaar: 'Ik vermoed dat het hof heel anders zou hebben geoordeeld wanneer de ramp niet zo catastrofaal zou zijn geweest. Jurisprudentie over de periode voor de ramp bevestigt mij in die opvatting.'

In de periode 2000-2004 waarschuwt de ambtenaar binnen VenW bij herhaling voor het gevaar voor nieuwe rampen, vanwege de eveneens gebrekkige regelgeving ten aanzien van andere gevaarlijke stoffen dan vuurwerk. De ambtenaar: 'Keer op keer heb ik mijn collega's en leidinggevendenden gewezen op de talloze andere problemen in de veiligheidszorg. Ook trachtte ik de gebreken onder de aandacht te brengen van de ambtelijke en politieke top, maar mijn signalen werden "niet echt" opgepikt.'

In 2004 vindt hij het niet langer moreel verantwoord voor de rijksoverheid te blijven werken en keert hij 'Den Haag' de rug toe: 'De kernvraag voor mij was of ik mezelf nog in de spiegel kon aankijken wanneer het door een van de gebreken wederom catastrofaal mis zou gaan. Het antwoord was: nee.'

Hij vindt elders emplooi, maar laat het er niet bij zitten.

Hij schrijft vanaf 2005 artikelen in juridische vakbladen. Ook stuurt hij brieven aan zes betrokken bewindspersonen onder wie Karla Peijs, de toenmalige minister van VenW, en Pieter van Geel, de staatssecretaris van VROM. Hij schrijft hun onder meer: 'De deur naar rampen staat dus nog steeds wagenwijd open. Dat vind ik moreel en maatschappelijk volstrekt onaanvaardbaar.'

In 2006 ontvangt hij antwoord van minister Peijs. Ze schrijft: 'We hebben de afgelopen jaren niet stilgezeten. De oplossingsrichtingen zijn mede tot stand gekomen naar aanleiding van uw werk ten tijde van uw dienstverband bij mijn ministerie.' Op het kernpunt geeft ze de ambtenaar gelijk: 'Voor wat betreft de tekortkomingen van de adressantenregel kan ik u melden dat ik uw zorgen tot op zekere hoogte deel.' Van Geel reageert vergelijkbaar: 'Ik ben van mening dat de problematiek op het gebied van het vervoer van gevaarlijke stoffen belangrijk is en tot verdere doordenking uitnodigt.'

De ambtenaar benadert vervolgens een aantal fracties in de Tweede Kamer, de vak- en milieubeweging en de Onderzoeksraad voor Veiligheid, steeds schriftelijk, maar serieuze reacties blijven uit. In januari 2011 besluit hij een brief te schrijven.

OP 1 DECEMBER 2011 ontmoeten we elkaar voor de vierde en laatste keer, ditmaal voor Amsterdam CS. Ik ga binnenkort publiceren. In de voorbije maanden hebben we wederom tientallen mails uitgewisseld.

Ook heb ik het strafproces gevolgd tegen de man die is uitgegroeid tot een van de hoofdpersonen in het verhaal: Harry K. Op 7 oktober heeft de rechtbank in Lelystad Mister Vuurwerk, samen met een aantal handlangers, veroordeeld tot acht maanden gevangenisstraf wegens de illegale import én opslag van professioneel vuurwerk, onder meer uit China, en lidmaatschap van een criminele organisatie. Het Openbaar Ministerie requireerde dat K.

Wachten tot het weer mis gaat; De overheid faalde bij de ramp in Enschede

als ex-opsporingsambtenaar goed wist hoe hij onderzoeken van de politie naar zijn illegale handel kon bemoeilijken of zelfs frustreren. De rechters rekenden het hem in het vonnis extra aan dat hij als gerenommeerd deskundige als geen ander de gevaren van zijn criminele praktijken voor de samenleving kent.

K. ontkent de beschuldigingen. In 2012 volgt het hoger beroep.

De val van Mister Vuurwerk is diep. Van de bovenwereld naar de onderwereld. Met de ontmanteling als scharnier en de vuurwerkcramp als hindernis. Geen eindpunt.

De ambtenaar blijft het tegen de borst stuiten dat er een individu nadrukkelijk uit wordt gelicht in deze reportage. Hij heeft al genoeg moeite met zijn eigen, in zijn ogen veel te prominente, rol. De ambtenaar: 'Het gaat niet om personen, er is sprake van een collectief falen van de overheid.'

WE ZOEKEN een horecagelegenheid waar we nog één keer rustig met elkaar kunnen praten. We lopen het te publiceren verhaal in grote lijnen door. Hij is bezorgd over de effecten ervan. Zijn twijfels worden mede gevoed door het feit dat er nooit eerder serieus naar hem is geluisterd. Ik vraag hem of hij weet waarom zijn verhaal stevast aan dovemansoren was gericht. De ambtenaar noemt twee oorzaken: 'Allereerst de enorme complexiteit van de materie. Daarnaast waren de gestelde politieke en departementale prioriteiten helemaal niet gericht op een serieuze omgang met de betreffende veiligheidsregels.'

Hoewel hij al bijna acht jaar weg is bij de rijksoverheid volgt hij de ontwikkelingen, zij het op afstand, nog steeds op de voet. De veiligheidssituatie in ons land baart hem onverminderd grote zorgen: 'De regelgeving voor de (ontploffings)gevaarlijke stoffen wemelt nog altijd van de gebreken. Deze kunnen opnieuw tot industriële catastrofes leiden.' Daarom luidt hij, bijna twaalf jaar na de vuurwerkcramp, opnieuw de noodklok. In zijn beleving voor de zoveelste keer, maar nu middels de publiciteit. De belangrijkste reden voor deze stap is echter wezenlijker: 'Ik probeer met mijn verhaal uit te leggen wat de werkelijke gang van zaken is binnen de overheid: geen grote complotten, maar vooral chaos, onkunde, veel geklets en gewichtigdoenerij: gebakken lucht dus. En als het dan ergens mis gaat, zoals bij vuurwerk, trek je vrijwel altijd een beerput open.'

Simon Vuyk is sinds 1984 doctorandus in de criminologie (Vrije Universiteit) en sinds 1991 actief als zelfstandig onderzoeksjournalist, programmamaker/eindredacteur tv en misdaadauteur

Load-Date: January 26, 2012

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 12 november 2021 13:41
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkrap

Ja excuus, tien dingen tegelijk doen gaat niet goed. 😊

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 12 nov. 2021 om 13:36 heeft 5.1.2e @tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Ha 5.1.2e ,

Het gaat om de afspraak om 11 uur, die Bijeenkomst voorbereidingsgroep Onhankelijk onderzoek vuurwerkrap Enschede heet. Buiten reikwijdte

Groetjes en alvast bedankt voor je hulp,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e @tweedekamer.nl">
Datum: 12-11-21 13:25 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e @tweedekamer.nl">
Cc: "5.1.2e @tweedekamer.nl", "5.1.2e @tweedekamer.nl">
Onderwerp: Fwd: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkrap

Hi 5.1.2e ,

Zie onder, zie jij kans de afspraak van maandag half 11 te verzetten? Heet "voorbepreken voorbereidingsgroep". Als het goed is kun je in mijn agenda. Is met Pieter Omtzigt, Renske Leijten, hanneke van der Werf en 5.1.2e . Zou dan ergens tussen 12 en 14 moeten zijn. Je kunt ze het beste even mailen of bellen (of hun medewerkers) en vragen welk tijdstip uitkomt. En dan moet het zaaltje ook verplaatst. Bel maar even als je er niet uitkomt. Buiten reikwijdte

Groet,
 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
Datum: 12 november 2021 om 12:33:09 CET
Aan: "5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl">
Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e,

Ben jij aan het werk vandaag? Ik zag net het bericht van Hanneke van der Werf dat zij maandag niet kan. Zou jij misschien kunnen reageren en kunnen kijken of je de afspraak kunt verzetten? Ik ben vrij op vrijdagen en ben waarschijnlijk pas tegen een uur of vier weer thuis. Hoop dat het lukt, anders ga ik er later vanmiddag achteraan.

Groetjes,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl">
Datum: 12-11-21 08:38 (GMT+01:00)
Aan: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>, 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
Cc: "5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl">
Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Hoi 5.1.2e,

5.1.2e, 5.2.1 [redacted]

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 15:06
Aan: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>; 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e,

Wat fijn dat je ernaar hebt kunnen kijken en veel dank voor je waardevolle opmerkingen en aanvullingen. Ik ga ze allemaal verwerken!

@ 5.1.2e, 5.1.2e, 5.2.1 [redacted]

5.1.2e, 5.2.1

Groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 14:55
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e,

5.2.1

Hopelijk heb je hier nog wat aan. Succes maandag!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 09:03
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e,

Als het vandaag zou lukken, zou dat superfijn zijn. Ik heb de leden van de voorbereidingsgroep namelijk beloofd dat ik hen vandaag de stukken stuur voor de bijeenkomst aanstaande maandag. Ik heb de stukken al een beetje aangepast n.a.v. de feedback van 5.1.2e. Bijgevoegd vind je het aangepaste stuk. De andere stukken (overzicht eerder uitgevoerde onderzoek + overzicht mogelijke gesprekspartners) zijn volgens mij wel okay.

Groetjes,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 10 november 2021 17:22

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e,

Ik ga er naar kijken! Hoop morgen of overmorgen.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 10 november 2021 14:53

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Hoi allen,

Wat hebben jullie veel werk verricht in zo'n korte tijd, complimenten!

Zie in de bijlage wat opmerkingen die ik heb o.a. naar aanleiding van je vragen.

T.a.v. je andere mail over de bundel met achtergrondinformatie: wat is er al ontzettend veel informatie verzameld! Ik ben het wel met je eens dat het goed is om hier een beetje te sorteren voor de leden en ze te wijzen op de stukken die ze in ieder geval zouden moeten lezen. 5.2.1

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 10 november 2021 10:24

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Conceptstukken voor de voorbereidingsgroep vuurwerkcramp

Ha collega's,

In het eerdere gesprek met de voorbereidingsgroep hebben we afgesproken om overzichten te maken van: (1) de onderzoeken die tot dusverre zijn uitgevoerd naar de vuurwerkcramp; en (2) de personen die de voorbereidingsgroep zou kunnen spreken om een beter beeld te krijgen van de focus die het onderzoek zou moeten hebben. En verder hebben we natuurlijk beloofd dat we advies zouden inwinnen bij BW en Communicatie.

Op basis daarvan heb ik de twee bijgevoegde stukken gemaakt. Het overzicht met onderzoeken is volgens mij prima zo (mogelijk voeg ik er nog een onderzoek aan toe n.a.v. het speurwerk van 5.1.2e). Met het andere stuk heb ik meer zitten worstelen en het zou superfijn zijn als jullie daar een kritische blik op zouden willen werpen. Er staan ook een paar concrete vragen in het stuk, waar ik graag jullie reacties op zou horen.

En 5.1.2e , zou jij alsjeblieft naar de tabel met mogelijke gesprekspartners kunnen kijken? Ben jij in de stukken die je tot dusverre hebt gelezen nog namen tegengekomen van mensen die we daaraan moeten toevoegen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Overzicht eerdere onderzoeken naar de vuurwerkcramp in Enschede

Het onderstaande overzicht bevat onderzoeken die zijn uitgevoerd naar het ontstaan en de afhandeling van de vuurwerkcramp in Enschede. Naast de onderstaande onderzoeken zijn er ook diverse monitoringsonderzoeken verricht naar de effecten die de ramp heeft gehad op de gezondheid van omwonenden. Deze zijn niet in het overzicht opgenomen. In Bijlage A onder de tabel is een overzicht opgenomen van enkele relevante boeken en documentaires die naar aanleiding van de vuurwerkcramp zijn verschenen.

Onderzoekspe-riode/publica-tiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
Publicatie: oktober 2000	Commissie Berghuijs	De toekomst van de rampenbestrijding en het risicomanagement. Een evaluerende rapportage naar aanleiding van de vuurwerkcramp in Enschede op 13 mei 2000.	De burgemeester en het college van B&W van Enschede hebben de commissie Berghuijs gevraagd om – los van het onderzoek van de commissie-Oosting en de lopende inspectie-onderzoeken - lessen te trekken uit de werking van de rampenbestrijdingsorganisatie en het risicomanagement in de gemeente Enschede. Het rapport bevat een groot aantal aanbevelingen daartoe.
Publicaties: 15 januari 2001	Diverse inspecties	<ul style="list-style-type: none"> Inspectie voor de Gezondheidszorg: Rapportage geneeskundige hulpverlening getroffen Arbeidsinspectie: Rapportage van de Arbeidsinspectie over de uitgevoerde onderzoeken naar aanleiding van de ramp van 13 mei 2000 te Enschede Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Analyse van de publieksvoorlichting bij de vuurwerkcramp Enschede Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Onderzoek registratie slachtoffers en verwanten-informatie : "De kaarten geschud en verdeeld" Inspectie Milieuhygiëne: Onderzoek naar de milieubelasting en de gezondheidsrisico's tijdens en na de vuurwerkcramp op 13 mei 2000 te Enschede 	Acht rijksinspecties hebben – elk op grond van hun specifieke taakopdracht – onderzoek(en) verricht naar de vuurwerkcramp in Enschede. Het voert op dit moment te ver om de conclusies van al deze onderzoeken hier weer te geven.

Onderzoekspe- riode/publica- tiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Onderzoek naar de bron- en effectbestrijding • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Algemene coördinatie van de bestrijding • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Onderzoek naar het brandweeroptreden tot en met de fatale explosie: van proactie tot en met repressie • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Preparatie • Rijksverkeerinspectie: Rapport Rijksverkeersinspectie naar aanleiding van de vuurwerkramp te Enschede (RVI) -> nog niet gevonden, ML zoekt dinsdag • Inspectie Milieuhygiëne, Inspectie Volkshuisvesting en Inspectie Ruimtelijke Ordening: Onderzoek naar het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot VROM-regelgeving, voorafgaand aan de vuurwerkramp op 13 mei 2000 te Enschede • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Onderzoek naar de bevolkingszorg: opvang en verzorging; voorzien in primaire levensbehoeften • Inspectie voor de politie: 'Een diepe indruk...': een onderzoek naar het politieoptreden bij de vuurwerkramp in Enschede, 13 mei tot en met 24 mei • Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding: Centraal rapport: beschrijving uitvoering gezamenlijk onderzoek rijksinspecties: conclusies en aanbevelingen 	

Onderzoeksperiode/publicatiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
Publicatie: 19 februari 2001		Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, Arbeidsinspectie, Inspectie Milieuhygiëne, Rijksverkeersinspectie: Follow-up Culemborg : in hoeverre resulteerden de conclusies en aanbevelingen, voortkomend uit onderzoek naar de vuurwerkexplosie in 1991 te Culemborg in acties?	Vier Rijksinspecties hebben gezamenlijk een rapport gepubliceerd over het overheidshandelen na de vuurwerkexplosie in Culemborg. Een belangrijke conclusie van dat rapport is dat de aanbevelingen uit de vervaardigde onderzoeksrapporten binnen de rijksoverheid onvoldoende zijn gecommuniceerd en niet hebben geleid tot substantiële wijziging van beleid.
Publicatie 27 februari 2001	MSNP (op verzoek van Belangenvereniging Slachtoffers Vuurwerkkramp Enschede ¹)	Eindrapport Onderzoek naar de vuurwerkkramp in Enschede	Dit rapport bevat een reconstructie van de gebeurtenissen binnen de inrichting van SE Fireworks. Het richt zich vooral op hetgeen op dat moment bekend is over het ontstaan van de initiële brand en van de zware explosie waarin die resulteerde.
Publicatie: 28 februari 2001	Commissie onderzoek vuurwerkkramp (Commissie Oosting)	De vuurwerkkramp. Eindrapport	De Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp ² – onder voorzitterschap van Marten Oosting – had tot taak “de oorzaak, de toedracht en de bestrijding van de vuurwerkontploffing en de directe gevolgen die deze ramp heeft gehad te onderzoeken, alsmede de organisatie en eerste uitvoering van de zorg voor de door de ramp getroffen en.” Het is een omvangrijk rapport met een breed scala aan conclusies en aanbevelingen. De commissie concludeerde o.a. dat de “interne veiligheidsborging door SE Fireworks (met inbegrip van de naleving van de door de overheid gestelde regels) en de externe veiligheidsborging door de overheid (wettelijke regels, vergunningvoorschriften, toezicht) ontoereikend waren”. De commissie hield

¹ Deze belangenvereniging is na de vuurwerkkramp opgericht en in 2005 opgeheven. Op dat moment telde de vereniging circa 900 leden.

² De Commissie is ingesteld door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overleg met de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Verkeer en Waterstaat, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Defensie en van Justitie.

Onderzoekspe-riode/publica-tiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
			enkele factoren over als mogelijke oorzaak van de eerste brand en stelde "daarvan is brandstichting vooralsnog niet de minst aannemelijke".
Onderzoekperiode: 2000-2002	Het Tolteam	Dit betreft een strafrechtelijk onderzoek dat niet openbaar is gemaakt.	Direct na de ramp is het OM begonnen met een strafrechtelijk onderzoek. Dat vond plaats door en onder het gezag van het arrondissementsparket te Almelo. Het Tolteam was de naam van het team dat belast was met dit onderzoek.
Onderzoekperiode juli 2003-2004. Rapport is gedateerd op 24 augustus 2004, maar openbaar gemaakt in 2016 na een rechterlijke uitspraak.	Bureau Interne Zaken (BIZ) van de regiopolitie Gelderland-Midden	Intern onderzoek politie	Dit betreft een onderzoek van een intern politieteam dat in opdracht van de burgemeester van Enschede het functioneren van het Tolteam tegen het licht houdt. Dit na aanhoudende kritiek op het onderzoek van twee rechercheurs (Jan Paalman en Charl de Roy van Zuydewijn). Doel van het onderzoek was: "helderheid verschaffen of mogelijk sprake is geweest van strafbare feiten en/of plichtsverzuim van medewerkers van de regiopolitie Twente". In het tussenrapport van het BIZ van 16 november 2003 stond als hypothese vermeld: "Verantwoordelijken en uitvoerenden binnen het strafrechtelijk onderzoek contra de verdachte De V. hebben binnen dit strafrechtelijke onderzoek opzettelijk de rechterlijke macht misleid". Daarop is opdracht verstrekt tot het instellen van een feitenonderzoek onder leiding van de OvJ van het landelijk parket.
2004	Rijksrecherche	Het rapport zelf hebben we nog niet gevonden, maar de uitkomsten van het onderzoek staan uitgebreid beschreven in een brief van de toenmalige minister van Justitie .	De Rijksrecherche verricht onderzoek n.a.v. de uitkomsten van het onderzoek van BIZ Gelderland-Midden. De doelstelling was vast te stellen of en zo ja, in hoeverre, verantwoordelijken en uitvoerenden binnen het strafrechtelijk onderzoek contra de verdachte De V., opzettelijk de rechterlijke macht hebben misleid. Conclusie: Uit het onderzoek van de rijksrecherche is niet gebleken dat medewerkers van de regiopolitie Twente en het arrondissementsparket te Almelo binnen het strafrechtelijk

Onderzoeksperiode/publicatiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
			onderzoek tegen De V. opzettelijk de rechter hebben misleid, zoals de hypothese van het BIZ luidde. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen dat het onderzoek van het BIZ medio november 2003 nog in volle gang was en het rapport van 16 november 2003 een voortgangsbericht aan de opdrachtgever betrof, te weten de korpsbeheerder. Dit (interne) onderzoek is stopgezet zodra de rijksrecherche met het onderzoek begon.
Publicatie: 8 februari 2006	Commissie Herstel	De verkorte weergave van de bevindingen van dit verificatieonderzoek zijn openbaar gemaakt op 8 februari 2006. Daaraan voorafgaand – op 25 januari 2006 – zijn de bevindingen vertrouwelijk gepresenteerd aan de leden van de vaste commissie voor Justitie.	Op verzoek van de Tweede Kamer heeft mr. A. Herstel een vertrouwelijk verificatieonderzoek uitgevoerd van enkele van de minister van Justitie verkregen stukken over het onderzoek naar vermeende onregelmatigheden in de strafrechtelijke afwikkeling van de Vuurwerkcramp te Enschede. De conclusie luidt dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor handelingen, die zouden kunnen worden aangemerkt als opzettelijke misleiding van de rechterlijke macht, althans pogingen daartoe. Herstel heeft enkele onvolkomenheden geconstateerd, die hij kenschetst als slordigheden.
2010-2012	Heropening justitieel onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> Samenvatting uitkomsten VerEsal 	In mei 2010 heropent het OM het strafrechtelijk onderzoek n.a.v. nieuwe informatie over een bedrijfsongeval bij SE Fireworks. Drie achtereenvolgende politieteam (Esaltato, VerEsal Daslook) doen tot eind 2012 onderzoek. Conclusie: de oorzaak van de vuurwerkcramp blijft een raadsel.
Onderzoeksperiode: 2014-2018. Publicatie: 13 mei 2020.	Paul van Buitenen	Review strafvervolgning vuurwerkcramp Enschede.	Paul van Buitenen doet op eigen initiatief onderzoek naar de vuurwerkcramp. Hij analyseert documenten en voert gesprekken met de belangrijkste betrokkenen en met deskundigen op het gebied van opsporing, brandbestrijding en explosies. Hoofcon-

Onderzoekspe-riode/publica-tiedatum	Onderzoek uitgevoerd door	Titel rapporttitel (inclusief vindplaats)	Toelichting
			clusie: Er was sprake van tunnelvisie bij Justitie. Onderzoeksmateriaal is bewust gemanipuleerd om toe te werken naar de conclusie dat een brandstichter de ramp heeft veroorzaakt.

Bijlage A: Relevante boeken en documentaires (van nieuw naar oud)

[Documentaire De Waarheid](#), 2doc, 26 februari 2021 (1.33:40 min.)

"Bij de vuurwerkramp in 2000 in Enschede waren vele mensen betrokken. Tijdens de ramp vielen honderden gewonden, een woonwijk werd weggevaagd en er stierven 23 mensen. Er is vastgesteld dat er een hele hoop is misgegaan. Hoe gaan de verantwoordelijken hier achteraf mee om? Door middel van diepte-interviews met betrokkenen wordt er ingezoomd op de beslissingen en processen van toen. Met de ramp als voorbeeld zoekt regisseur Pieter Fleury antwoord op de verreikende vraag: is de angst om de schuld te krijgen zo groot dat men wegduikt voor verantwoordelijkheid?"

[Documentaire Na de klap](#), KRO/NRCV, 11 mei 2020 (40 min.)

"De vuurwerkramp verwoest een woonwijk in Enschede. Tom Kleijn deed twintig jaar geleden verslag van de vuurwerkramp. Hij keert 20 jaar later terug met de directeur van de vuurwerfabriek en burgemeester Mans. Hoe zijn zij en andere betrokkenen verdergegaan? Uit indringende gesprekken met betrokkenen en nabestaanden blijkt dat het niet iedereen lukt om de ramp los te laten. Een kleine groep betrokkenen, onder wie de fabrieksdirecteur, deed onlangs nog aangifte tegen de Nederlandse overheid. Zij willen dat de fouten die destijds zijn gemaakt opnieuw worden onderzocht, omdat nooit duidelijk is geworden wat er nu precies is gebeurd op de fatale dag. Zo ook Mathilde van der Moolen die haar man verloor, een van de brandweermannen die als eersten bij de brand aanwezig waren. En politieman Jan Paalman, die nog bijna elke dag met de ramp bezig is."

[\(Nog steeds\) tegendraads](#) / H. Timmerman, e-book, 2017 (Hoofdstuk 7 De vuurwerkramp, pag. 94-110)

Persoonlijk relaas, waarin betoogd wordt dat er structureel iets mis in de wijze waarop door politie en justitie wordt gewerkt. Stelt dat politie en justitie niet willen toegeven dat zij fouten maken, laat staan dat zij daarvan willen leren teneinde nieuwe blunders te voorkomen. O.a. over de vuurwerkramp in Enschede.

[De waarheid achter de vuurwerkramp](#) / S. Vuyk, boek (aan te vragen via IBL), 2010

"Simon Vuyk kreeg ruim een jaar na de ramp de beschikking over het complete, originele politiedossier. Tot zijn stomme verbazing stuitte hij op diverse verdachte sporen die overduidelijk in de richting van concrete personen wezen, maar die om duistere redenen niet of nauwelijks bleken te zijn

onderzocht door politie en justitie. In De waarheid achter de vuurwerkramp legt hij deze onbegrijpelijke blunders bloot en brengt hij een ontluisterende doofpotcultuur aan het licht." Criminoloog Simon Vuyk (1960) is actief in de misdaadjournalistiek.

Dissidente rechercheurs in Enschede : tegenspraak in de opsporing / M. de Maaré en P.J. van Koppen, 2006 (te leen bij het CIP, 395.72 Maar)
"Onderzoek naar de wijze van Rechercheren door politie en justitie naar de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000 naar aanleiding van kritiek hierop door twee rechercheurs Paalman en De Roy van Zuydewijn. Zij zijn van oordeel dat het onderzoeksteam (het Tolteam) zo gericht was op de veroordeling van verdachte De Vries dat de waarheidsvinding uit het oog verloren is. Aan de hand van allerlei bronnen (op geheime interne onderzoeken en vertrouwelijke Kamerantwoorden na) wordt nagegaan of deze beschuldiging van tunnelvisie steek houdt." Onderzoek in het kader van Project Gerede Twijfel.

Op zoek naar de onderste steen: het grootste rechercheonderzoek uit de Nederlandse politiegiedenis / M. Bollen, 2004 (te leen bij het CIP, 614.8 Boll)

Aan de hand van interviews met leden van het zogenoemde Tolteam wordt verslag gedaan van het rechercheonderzoek naar de vuurwerkramp in Enschede tijdens het eerste jaar van het onderzoek van mei 2000 tot mei 2001. Volgens verscheidene politiemensen hebben de gemeente Enschede en de ministeries van Defensie, VROM en Verkeer en Waterstaat het onderzoek doelbewust tegengewerkt.

De vuurwerkramp van Enschede : bestuurlijke vertellingen / U. Rosenthal, J. Mans, A. van Gils en E. Muller, 2004 (te leen bij het CIP, 614.8 Rose)
Terugblik op, met name, de periode na de vuurwerkramp te Enschede. Jan Mans en Arjan van Gils waren als burgemeester, respectievelijk gemeentesecretaris van Enschede nauw bij de ramp betrokken.

Aansprakelijkheid en schadeverhaal bij rampen / Onder red. van A. Akkermans en E. Brans, 2002 (te leen bij het CIP, 394.1 Aans)

Aansprakelijkheid en schadeverhaal bij vier rampen die in Nederland hebben plaatsgevonden, staan centraal. Het gaat om de vliegcrash in de Bijlmermeer, de legionella-epidemie na de Westfriese Flora in Bovenkarspel, de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam. Ingegaan wordt onder meer op feitelijke en juridische problemen die zich voordoen bij het verhaal van de schade, de organisatie van de rechtshulpverlening, de mogelijke aansprakelijkheid van de overheid en de tekortkomingen van bestaande verzekeringen.

Getekend: uit het dagboek van een wethouder in Enschede na de vuurwerkramp op zaterdag 13 mei 2000 / D. Buursink, 2002 (te leen bij het CIP, 393.53 Buur)

In dagboekvorm de beleving van de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000. Buursink was wethouder leefbaarheid en belicht de ramp ook op bestuurlijk niveau.

Enschede, de ramp / Samenst. en red. P. Dekkers, 2001 (te leen bij het CIP, 614.8 Ensc)

Reconstructie van de vuurwerkexplosie en de hulpverlening naar aanleiding van de vuurwerkcramp in Enschede. Vragen die aan de orde komen zijn onder andere hoe deze ramp kon gebeuren en wie hier verantwoordelijk voor is.

Blijvende herinneringen : aan de dag van de vuurwerkcramp op 13 mei 2000 te Enschede / Instituut voor Psychotrauma, Voorw. E. Borst-Eilers, 2001 (te leen bij het CIP, 614.8 Blijv)

Gedenkboek in vijf talen gewijd aan ogetuigenverslagen van mensen die de vuurwerkcramp in Enschede van dichtbij meemaakten.

5.1.2e

Van: Leijten, R.M.
Verzonden: zondag 14 november 2021 22:10
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'

Prima. Ik kan er op beide tijdstippen zijn.
 Tot morgen

Met vriendelijke groet,

Renske Leijten
 SP Kamerlid Democratie en Bestuur, Klimaat en Economische Zaken

070-3185.1.2e

 Het is tijd voor een eerlijke overheid!
 Wil je ons steunen? Word dan lid van de SP. Dit is hét moment! www.sp.nl/lidworden-tk

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: zondag 14 november 2021 22:00
Aan: Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'

Beste Renske,

De afspraak morgen om 11.00 uur gaat inderdaad niet door. Het wordt op zijn vroegst 12.00 uur, maar vermoedelijk 13.00 uur. Ik hoop dat we morgen snel duidelijk kunnen geven.

Groeten, fijne avond verder en tot morgen,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "Leijten, R.M." <R.Leijten@tweedekamer.nl>
Datum: 14-11-21 21:34 (GMT+01:00)
Aan: "Werf, J.J. van der (Hanneke)" <j.vdwerf@tweedekamer.nl>, Commissie J&V
 <cie.jv@tweedekamer.nl>
Cc: "Omtzigt, P.H." <p.omtzig@tweedekamer.nl>, "5.1.2e @tweedekamer.nl",
 5.1.2e @tweedekamer.nl>, "5.1.2e @tweedekamer.nl",
Onderwerp: RE: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'

Beste mensen,

Ik ga er vanuit, reistijd technisch, dat het morgen niet om 11 uur doorgaat.

Met vriendelijke groet,

Renske Leijten
SP Kamerlid Democratie en Bestuur, Klimaat en Economische Zaken

070-3185.1.2e

Het is tijd voor een eerlijke overheid!

Wil je ons steunen? Word dan lid van de SP. Dit is hét moment! www.sp.nl/lidworden-tk

---

Van: Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 12 november 2021 16:21

Aan: Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl>

CC: Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>; Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>; 5.1.2e
<[redacted]@tweedekamer.nl>; 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>; 5.1.2e
<[redacted]@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Re: Verzetten bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede'

Dag allen,

Voor mij is dat ook geen probleem. Ik heb een voorkeur voor 13.00u, maar eerder kan ook.

Hgr, Hanneke

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 12 nov. 2021 om 14:03 heeft Commissie J&V <cie.jv@tweedekamer.nl> het volgende geschreven:

Geachte leden,

Aanstaande maandagochtend 15 november 2021 staat er een bijeenkomst 'Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede' op de agenda van 11:00 – 11:45 uur.

Deze bijeenkomst kan op dit tijdstip helaas niet doorgaan.

Is er een mogelijkheid voor u om deze te verzetten naar maandagmiddag 15 november 2021 tussen 12:00 – 14:00 uur?

Ik hoor graag van u.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-318 5.1.2e | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 15 november 2021 09:41
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e,

Ik was net aan het reageren op je mail hiervoor ;)
Heb je berichtje gelezen en prima volgende week maandag! Ben flexibel in dagen ruilen en ben blij dat we het nu weten en ik niet al in Den Haag was ;)

5.1.2e begint trouwens vandaag aan de parlementaire tijdlijn.

Dank voor je bericht en werk ze, we houden contact!

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 09:39
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Na flink wat heen en weer ge-app is besloten om de afspraak te verzetten naar volgende week maandag. Erg jammer, sowieso natuurlijk, maar ook omdat jij speciaal je agenda hiervoor hat aangepast...

Laat je even weten of je dit berichtje heb gelezen?

Groetjes,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 08:59
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Goed idee en fijn als het dan 1300 wordt. Ik laat je weten als ik op mijn kamer ben straks!

Groetjes, 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>

Datum: 15-11-21 08:58 (GMT+01:00)

Aan: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Volgens mij ligt er in de zaaltjes ene gebruiksaanwijzing voor het hybride werken, dus laten we er een beetje op tijd heen gaan om de boel werkend te krijgen. En anders hebben we inderdaad de iPad als back-up. Ik ga nu eerst even kijken of ik nog en zaal kan reserveren en dan verzet ik de afspraak naar 13.00 uur (op hoop van zegen). Renske en Hanneke kunnen, maar het is nog niemand gelukt contact met Pieter of zijn medewerkster te krijgen...

Groeten,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>

Verzonden: maandag 15 november 2021 08:49

Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Ik neem mijn iPad iig mee en we hebben contact! Weet jij hoe het hybride werken werkt in een zaaltje met Pexip? Ik wil het graag leren.

Ik zal 5.1.2e laten weten dat ik naar Den Haag ga.

Groetjes, 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>
Datum: 15-11-21 08:34 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Morgen

Ook goedemorgen,

Dat klinkt inderdaad ook gezellig! Ik ga ook om een uur of tien richting Den Haag. 5.1.2e doet mee aan het overleg via pexip, ik zal zo op zoek gaan naar een vrije pexipruimte. Hoe het met het vooroverleg gaat, moeten we nog maar even zien.

Uit de mail van 5.1.2e is mij niet duidelijk of we het moeten melden als we naar kantoor gaan. Ik moet sowieso even een afspraak met 5.1.2e verzetten, dus ik meld het wel even bij haar.

Groetjes en tot later,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 08:21
Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Morgen

Goedemorgen 5.1.2e ,

Buiten reikwijdte
[redacted]
[redacted]

Doet 5.1.2e mee via Pexip, als het doorgaat? Ook het vooroverleg?

Ik ben ook benieuwd. Ga om 10 uur richting Den Haag en hou intussen mijn mail in de gaten. Dan ben ik wel even op mijn werkkamer. Moeten we het nog laten weten aan 5.1.2e of hoeft dat niet?

Hartelijke groet!

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>
Datum: 14-11-21 22:11 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Buiten reikwijdte

Omtzigt heeft niet gereageerd op de mail die 5.1.2e hem heeft gestuurd en heeft daarom nog geen nieuwe afspraak gepland. Waarschijnlijk wordt het morgen 13.00 uur, maar allicht ook 12.00 uur. Ik ga wel naar Den Haag voor die afspraak en nog een andere afspraak die ik heb. Als ik 5.1.2e's mail goed begrijp mogen we niet op kantoor werken, dus ik ga echt alleen voor die afspraken. 5.1.2e blijft thuis vanwege een ziek kind.

Hopelijk komt het nog goed met de afspraak...

Groeten,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" <5.1.2e@tweedekamer.nl>

Datum: 14-11-21 17:18 (GMT+01:00)

Aan: "5.1.2e" <5.1.2e@tweedekamer.nl>

Onderwerp: Morgen

Ha 5.1.2e ,

Buiten reikwijdte

Ik keek net even in mijn mail of er al iets meer bekend is over morgen maar zag nog geen bericht ;)

Ga jij morgenochtend al naar B67 of wacht je af? En mogen we gewoon naar B67 voor deze afspraak?

Groetjes, 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:46
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e,

Haha ja he, van het 1 kom je in het ander, wat is er veel over en interessant om in te duiken!

Fijne avond! Groetjes, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:44
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e ,

Zeker interessant allemaal en er duikt ook steeds meer mogelijk relevante informatie op. Morgen ga ik wat beter naar de info kijken die je me zojuist stuurde. Ik zit nu op de bank de 3 beschouwingen van Van Dokkum te lezen. Ook interessant. Hij voert eigenlijk al een soort second opinion uit op enkele bevindingen van Van Buitenen.

Maar goed, ik moet ook een beetje oppassen dat ik niet zelf het onderzoek ga doen... Gelukkig is er bij LNV genoeg afleiding!

Groetjes en fijne avond,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Datum: 16-11-21 17:31 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e,

Nu het overleg van gister is verplaatst heb ik vandaag toch ook nog even gezocht in ons vraagregistratiesysteem Topdesk op eerder gestelde vragen naar de vuurwerkrap. Daar kwam ik onderstaande tegen:

- Dossier Vuurwerkrap RTV Oost: <https://www.rtvoost.nl/vuurwerkrap>
- Dossier Tubantia: <https://www.tubantia.nl/dossier/20-jaar-na-de-vuurwerkrap~dcdc4c4d5-1882-4a35-8229-d2310ee86c8a/?page=2>.

- Drie grote verhuisdozen vol documenten heeft journalist Lucien Baard de afgelopen jaren verzameld over de vuurwerkramp in Enschede. Daardoor kon hij 20 jaar na de ramp voor Tubantia een reconstructie maken:
<https://www.tubantia.nl/achter-de-schermen/onderzoeksjournalistiek-en-persoonlijke-verhalen-komen-samen-in-de-reconstructie-van-de-vuurwerkramp~afb066d7/>
- Veel verwijzingen naar bespreking van de ramp op de radio: https://wiki.beeldengeluid.nl/index.php/Vuurwerkramp_Enschede
Met een overzicht van de vuurwerkramp Enschede in de media.

Met name de laatste vond ik wel interessant, het overzicht van de vuurwerkramp in de media. Ik bewaar dit overzichtje wel even.

En nog een mogelijk interessant TNO-onderzoek in de bijlage, ik kende het nog niet, jij?

En een proefschrift, hoofdstuk 7 over de vuurwerkramp Enschede en dan over het aansprakelijkheidsecht, schadefonds etc.

Hartelijke groet en fijne avond alvast!

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 11:05
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ik heb 5.1.2e in het stafoverleg gevraagd een update te geven dus iedereen is weer bij ;)
 Net zag ik in ons vragenregistratiesysteem dat het rapport wat ik had laten scannen (en opgenomen is in het overzicht) bij het CIP is opgevraagd door iemand bij een fractie (anders dan de 3 in onze voorbereidingsgroep ;)).

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:26
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ah, okay! Mocht het een keer nuttig zijn, dan vind ik het uiteraard prima om aan te schuiven, maar 5.1.2e en jij zijn natuurlijk ook goed op de hoogte van de stand van zaken. Vooralnog niet echt nodig dus, denk ik.

Groetjes,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:23
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Dat denk ik idd ook niet, maar 5.1.2e was er vorige week bijvoorbeeld even bij ivm het onderdeel 'Kennisagenda'. Zo is de hele staf weer 'bij'.
 Maar de vuurwerkkramp valt natuurlijk niet onder de Kennisagenda ;)

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:21
Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
CC: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e ,

Ja, dat doe ik! Ik ben niet bij jullie stafoverleg. Dat is ook niet echt nodig toch?

Groeten,

5.1.2e

[redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T +(31) 6 5.1.2e [redacted] | E 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)> | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:20
Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>; 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e ,

Dank voor je update! Laat me weten als er vervolgvragen komen. Ben jij zo ook (deels?) bij ons stafoverleg?

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:14
Aan: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
CC: 5.1.2e [redacted] <[\[redacted\]@tweedekamer.nl](mailto:[redacted]@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Goedemorgen 5.1.2e ,

Je had het vast al gehoord van 5.1.2e [redacted] , maar ons overleg met de voorbereidingsgroep over de vuurwerkkramp is gisteren helaas niet doorgegaan. De bespreking is verplaatst naar maandag 22 november. Dat biedt ons wel de gelegenheid om de leden eventueel nog aanvullende stukken te sturen. Van 5.1.2e [redacted] begreep ik dat jij gisteren een begin zou maken met de parlementaire tijdlijn. Wil dat een beetje lukken? En kan je al enigszins inschatten hoeveel tijd het opstellen van de tijdlijn je gaat kosten? Oftewel, denk je dat het eventueel mogelijk is de tijdlijn donderdag aan het eind van de dag aan de leden te sturen? Als het niet haalbaar is, is dat ook niet erg hoor. *Just checking.* 😊 Ik kan me namelijk goed voorstellen dat het een flinke klui is om te reconstrueren wat er de afgelopen twintig jaar is gebeurd. Ik heb zelf ook al wat zitten pluizen in parlis en kwam best veel relevante stukken tegen...

Verder heb ik de leden laten weten dat ze ons mogen benaderen met verzoeken om dingen uit te zoeken als ze nog vragen hebben in aanvulling op de stukken die wij ze al hebben toegestuurd. Pieter Omtzigt kondigde gisterochtend

aan dat hij daarvoor 'op de lijn komt'. Dat is echter nog niet gebeurd. Nog even afwachten dus of het gebeurt en wat hij dan uitgezocht zou willen hebben. Mocht ik iets horen, dan laat ik het jou (en 5.1.2e natuurlijk ook) weten.

Groeten,

5.1.2e

[Redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:25
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede
Bijlagen: Mogelijke invalshoeken onderzoek vuurwerkcramp.docx; Mogelijke gesprekspartners.docx; Overzicht onderzoeken vuurwerkcramp Enschede.docx; Reader Achtergrondinformatie Vuurwerkcramp.pdf

Ha 5.1.2e,

Ter info aan jou. Zag dat ik 'm nog niet aan je had doorgestuurd.

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 11 november 2021 17:50
Aan: Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>; Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>; Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede

Geachte leden van de voorbereidingsgroep,

Maandag 15 november van 11.00-11.45 uur is er een bijeenkomst gepland van de informele voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkcramp Enschede.

Als input voor deze bespreking vindt u bijgevoegd de volgende stukken:

1. Een eerste verkenning van mogelijke onderzoeksrichtingen, inclusief aandachtspunten van de staf.
2. Een overzicht van de onderzoeken die tot dusverre zijn uitgevoerd naar de vuurwerkcramp in Enschede.
3. Een overzicht van personen die de voorbereidingsgroep zou kunnen spreken om een beter beeld te krijgen van de gewenste focus van het onderzoek.
4. Een reader met achtergrondinformatie over de vuurwerkcramp, met daarin ook de conclusies van Van Buitenen.

Graag gaan wij maandag met u in gesprek over:

- De gedachten die u op dit moment heeft over de focus van het uit te voeren onderzoek.
- De informatie die u nog nodig heeft om nadere focus aan te brengen:
  - Met wie zou u gesprekken willen voeren? Op welke termijn? En waar wilt u die gesprekken voeren?
  - Welke informatie kunnen wij als staf nog voor u verzamelen om u te helpen bij het bepalen van de focus van het onderzoek?
- De partijen die in aanmerking komen om een dergelijk onafhankelijk onderzoek uit te voeren.

Namens de staf zullen 5.1.2e (5.1.2e van de commissie J&V), 5.1.2e (5.1.2e van de commissie J&V) en ondergetekende (5.1.2e van de commissie LNV) bij de bijeenkomst aanwezig zijn.

Mocht u nog vragen hebben over het bovenstaande, dan kunt u natuurlijk altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Mogelijke invalshoeken onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Inleiding

Ruim twintig jaar geleden, op 13 mei 2000, vond de vuurwerkkramp in Enschede plaats. Sindsdien is een breed scala aan onderzoeken naar deze ramp verricht, zowel naar de toedracht van de ramp als naar de afhandeling daarvan. Desondanks is het dossier vuurwerkkramp niet afgesloten: de afgelopen decennia verschenen diverse publicaties, waarin wordt betwijfeld of de waarheid over de toedracht en afhandeling van de ramp boven tafel is gekomen. De meest omvangrijke publicatie in dat verband is het [rapport van Paul van Buitenen](#). Van Buitenen concludeert in een circa 1400 pagina's tellend rapport onder meer dat de overheid zichzelf van begin af aan wilde vrijpleiten en zaken in de doofpot zou hebben gestopt. De echte oorzaak van de ramp ligt volgens hem in de slechte regelgeving voor de opslag van vuurwerk, waardoor verkeerde classificaties en veiligheidsvoorschriften werden gehanteerd. Ook concludeert hij dat de brandweer fouten heeft gemaakt, waardoor de brand kon escaleren. Het rapport stelt dat daarbij sprake is van mogelijk verwijtbare of strafbare handelingen.

Motie-Leijten over onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

De [motie-Leijten](#) verzoekt het presidium met een voorstel te komen voor een onafhankelijk onderzoek naar de vuurwerkkramp in Enschede en de afhandeling daarvan, waarbij de bevindingen van Van Buitenen worden betrokken. De motie impliceert dat het uit te voeren onderzoek in ieder geval moet voldoen aan de volgende randvoorwaarden:

1. Het moet een onafhankelijk onderzoek betreffen, wat eisen stelt aan de partij die het onderzoek gaat uitvoeren.
2. Het onderzoek moet zich richten op de vuurwerkkramp in Enschede én de afhandeling daarvan, wat impliceert dat het zowel moet ingaan op de toedracht als op de afhandeling.
3. Bij het onderzoek moeten de bevindingen van Van Buitenen worden betrokken. Aangezien het rapport van Van Buitenen een breed scala aan bevindingen omvat en het niet haalbaar is deze allemaal te onderzoeken, is het van belang te bepalen welke van die bevindingen de Kamer in het onafhankelijke onderzoek wil en kan betrekken.

Mogelijke invalshoeken van een onafhankelijk onderzoek

Op basis van een *quick scan* van het rapport van Van Buitenen en andere relevante publicaties constateert de staf dat nog onduidelijkheid bestaat over de volgende vragen:

1. Er bestaat onduidelijkheid¹ over het ontstaan van de initiële brand: wie of wat heeft de initiële brand veroorzaakt?
2. Er bestaat onduidelijkheid over (enkele van) de factoren die hebben bijgedragen aan de omvang van de explosie en het grote aantal slachtoffers:
  - Hoe kon het gebeuren dat de initiële brand resulteerde in zo'n zware explosie? Hoe zat het met de classificatie van het opgeslagen vuurwerk? Etc.
  - Is de ramp goed bestreden? Was de blusinstructie goed? Etc.
  - Had de ramp voorkomen kunnen worden of minder ernstig kunnen zijn als er voldoende was geleerd van de eerdere vuurwerkkramp in Culemborg²?
3. Er bestaat onduidelijkheid over de vraag of de Nederlandse overheid het maximale heeft gedaan om herhaling van een dergelijke ramp te voorkomen:
  - Welke lessen zijn er getrokken uit de vuurwerkkramp in Enschede?

¹ Recent is opnieuw [aangifte](#) gedaan in deze zaak.

² De vuurwerkkramp in Culemborg vond plaats op donderdag 14 februari 1991. Een opslagruimte met vuurwerk van het bedrijf MS Vuurwerk BV vatte vlam en ontplofte. Er vielen 2 doden, 20 à 30 gewonden en de explosies veroorzaakten grote materiële schade in de wijde omtrek. In april 1991 publiceerde TNO een rapport over de Culemborgse vuurwerkkramp. Dat rapport bevatte aanbevelingen aan de vier betrokken ministeries om de veiligheid te verbeteren. Niet al deze aanbevelingen zijn opgevolgd.

- Welke maatregelen heeft de overheid naar aanleiding daarvan genomen?
- Zijn die voldoende om herhaling te voorkomen?

4. 5.2.1

Aandachtspunten bij het bepalen van de focus van het onderzoek

De staf heeft, na raadpleging van Bureau Wetgeving en de Stafdienst Communicatie, op een rij gezet welke aspecten meegewogen moeten worden bij het bepalen van de focus van het onderzoek. Deze aandachtspunten worden opgesomd en toegelicht in de onderstaande tabel.

Aandachtspunt	Toelichting
Is het aan de Kamer om de onderzoeksvraag te (laten) beantwoorden?	Het is in dit verband van belang dat we ons realiseren dat het vaststellen van schuld (wie heeft het gedaan dan wel wie heeft het onder de pet gehouden?) niet aan de Kamer is. In strafrechtelijke zin is daar het OM bevoegd, in het civiele recht is hiervoor de burgerlijke rechter aangewezen. Een vraagstelling die op de schuldvraag zou zijn gericht, verhoudt zich slecht met de constitutionele positie van de Kamer.
Heeft het uit te voeren onderzoek toegevoegde waarde?	Het is belangrijk dat het onderzoek dat de Kamer zal (laten) uitvoeren toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de al uitgevoerde onderzoeken. Dat is op dit moment nog lastig in te schatten. Om daar een beter beeld van te krijgen, is het wenselijk om de reeds uitgevoerde onderzoeken nader te bestuderen en enkele gesprekken te voeren met betrokkenen.
Is het onderzoekstechnisch mogelijk om de onderzoeksvraag te beantwoorden?	Voor het beantwoorden van sommige openstaande vragen is het noodzakelijk dat de onderzoekers kunnen beschikken over documentatie die feitelijk berust bij andere instanties, zoals het OM, de Rijksrecherche, e.d. Daartoe heeft de Kamer geen toegang. Ook kan de Kamer niet afdwingen dat externen toegang krijgen tot dat soort informatie. Dat zijn immers zeer vertrouwelijke documenten die de Kamer doorgaans, zeker buiten een parlementaire enquête, ook niet krijgt met het oog op het belang van de staat ³ .
Belooft de Kamer geen dingen die hij niet kan waarmaken?	Om teleurstelling achteraf te voorkomen, is het van belang vooraf te bedenken welke onderzoeksvragen de Kamer daadwerkelijk kan (laten) beantwoorden, gelet op de bovenstaande aandachtspunten en het feit dat de ramp meer dan 20 jaar geleden is. Ook is het in dat verband van belang om aan verwachtingsmanagement te doen.

Advies staf

5.2.1

³ Strafvorderlijke gegevens dan wel informatie uit individuele strafzaken worden doorgaans niet verstrekt met het oog op het belang van de staat (artikel 68 Grondwet). Ook privacyoverwegingen en de bescherming van vertrouwelijke bedrijfsgegevens kunnen daarbij een rol spelen.

5.2.1 [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

- 5.2.1 [Redacted]
- [Redacted]
  - [Redacted]
- [Redacted]

Naam	Publicatie(s)	Toelichting/opmerkingen staf
5.1.2e	5.1.2e	<ul style="list-style-type: none"> 5.1.2e
5.1.2e	Geen publicaties, wel een website met blogs en een dossier over de vuurwerk-ramp: 5.1.2e	<ul style="list-style-type: none"> 5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 09:57
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Vuurwerkrap

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte . Buiten reikwijdte

Tot zo in het stafoverleg!

Groetjes, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 12:37
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereidingsgroep Vuurwerkrap

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Tot morgen tijdens het stafoverleg.

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
 T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e
 E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 10:01
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Voorbereidingsgroep Vuurwerkrap

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Het overleg van vandaag is verzet naar volgende week maandag.
 Buiten reikwijdte

Hartelijke groet,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:40
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Vraagje

Ha 5.1.2e

Even een vraagje. Ik zocht vanmiddag in Topdesk naar eerdere vragen over de vuurwerkramp. Nu viel me op dat bij 'oude' vragen geen bijlagen waren opgenomen, lijkt wel of die zijn weg gevallen? Klopt dat?

Groetjes!

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:28
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Buiten reikwijdte

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:26
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Buiten reikwijdte

Groetjes,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e 5.1.2e@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Buiten reikwijdte

Maar de vuurwerkkramp valt natuurlijk niet onder de Kennisagenda ;)

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Buiten reikwijdte

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:20
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Dank voor je update! Laat me weten als er vervolgvragen komen. Buiten reikwijdte

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:14
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Goedemorgen 5.1.2e

Je had het vast al gehoord van 5.1.2e maar ons overleg met de voorbereidingsgroep over de vuurwerkkramp is gisteren helaas niet doorgegaan. De bespreking is verplaatst naar maandag 22 november. Dat biedt ons wel de gelegenheid om de leden eventueel nog aanvullende stukken te sturen. Van 5.1.2e begreep ik dat jij gisteren een begin zou maken met de parlementaire tijdlijn. Wil dat een beetje lukken? En kan je al enigszins inschatten hoeveel tijd het opstellen van de tijdlijn je gaat kosten? Oftewel, denk je dat het eventueel mogelijk is de tijdlijn donderdag aan het eind van de dag aan de leden te sturen? Als het niet haalbaar is, is dat ook niet erg hoor. *Just checking.* 😊 Ik kan me namelijk goed voorstellen dat het een flinke kluis is om te reconstrueren wat er de afgelopen twintig jaar is gebeurd. Ik heb zelf ook al wat zitten pluizen in parlis en kwam best veel relevante stukken tegen...

Verder heb ik de leden laten weten dat ze ons mogen benaderen met verzoeken om dingen uit te zoeken als ze nog vragen hebben in aanvulling op de stukken die wij ze al hebben toegestuurd. Pieter Omtzigt kondigde gisterochtend

aan dat hij daarvoor 'op de lijn komt'. Dat is echter nog niet gebeurd. Nog even afwachten dus of het gebeurt en wat hij dan uitgezocht zou willen hebben. Mocht ik iets horen, dan laat ik het jou (en 5.1.2e natuurlijk ook) weten.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:15
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Tijdlijn
Bijlagen: VR Handelingen 260401.pdf

Ha 5.1.2e

Het ziet er al heel indrukwekkend uit de parlementaire tijdlijn, wat zijn we dan blij idd met al die samenvattingen!

Hierbij Handelingen die over dit kamerstukdossier gaan, ter info, kom je waarschijnlijk zelf wel tegen.

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 16:30
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Doorst: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Beste 5.1.2e

Dat is uiteraard prima, fijn dat hij bij het overleg aanwezig kan zijn. De pexip-ruimte die we voor het overleg hebben gereserveerd, staat vermeld in het vergaderverzoek.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 16:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>; Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>; Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl
Onderwerp: RE: Doorst: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkkramp Enschede

Beste mevrouw 5.1.2e ,

Pieter Omtzigt zal digitaal inloggen bij de voorbereidingsgroep a.s. maandag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Datum: 11 november 2021 om 5:50:02 PM CET
Aan: Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>, Werf, J.J. van der (Hanneke) 5.1.2e @tweedekamer.nl>, Omtzigt, P.H. <p.omtzig@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl>, 5.1.2e [redacted]tweedekamer.nl>

Onderwerp: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede

Geachte leden van de voorbereidingsgroep,

Maandag 15 november van 11.00-11.45 uur is er een bijeenkomst gepland van de informele voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede.

Als input voor deze bespreking vindt u bijgevoegd de volgende stukken:

1. Een eerste verkenning van mogelijke onderzoeksrichtingen, inclusief aandachtspunten van de staf.
2. Een overzicht van de onderzoeken die tot dusverre zijn uitgevoerd naar de vuurwerkramp in Enschede.
3. Een overzicht van personen die de voorbereidingsgroep zou kunnen spreken om een beter beeld te krijgen van de gewenste focus van het onderzoek.
4. Een reader met achtergrondinformatie over de vuurwerkramp, met daarin ook de conclusies van Van Buitenen.

Graag gaan wij maandag met u in gesprek over:

- De gedachten die u op dit moment heeft over de focus van het uit te voeren onderzoek.
- De informatie die u nog nodig heeft om nadere focus aan te brengen:
  - Met wie zou u gesprekken willen voeren? Op welke termijn? En waar wilt u die gesprekken voeren?
  - Welke informatie kunnen wij als staf nog voor u verzamelen om u te helpen bij het bepalen van de focus van het onderzoek?
- De partijen die in aanmerking komen om een dergelijk onafhankelijk onderzoek uit te voeren.

Namens de staf zullen 5.1.2e [redacted]), 5.1.2e [redacted] en ondergetekende (5.1.2e [redacted]) bij de bijeenkomst aanwezig zijn.

Mocht u nog vragen hebben over het bovenstaande, dan kunt u natuurlijk altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groeten,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e [redacted] | E 5.1.2e [redacted]@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 13:17
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkcramp

Hoi 5.1.2e

Ik ben het helemaal met je eens. Ik werk door aan het creëren van een compleet overzicht. De abstracts kunnen inderdaad korter. Ik neem ze nu over uit VIP. We kunnen later eventueel weghalen wat nu niet relevant meer is voor de voorbereidingsgroep.

Groeten van 5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
 T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e
 E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op https://plein2/over_de_kamer/commissies/justitie_en_veiligheid

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 13:11
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkcramp

Ha 5.1.2e

Zojuist heb ik de tijdlijn bekeken. Die ziet er nu al erg indrukwekkend uit en volgens mij zit je helemaal op de goede weg. Ik ben alleen bang dat het op deze manier wel een heel erg omvangrijk document wordt, dus we moeten er wel over nadenken hoe we deze informatie op een toegankelijke wijze kunnen ontsluiten voor de leden. Daartoe zie ik (vooralsnog) de volledige mogelijkheden:

- een selectie maken van de meest relevante stukken (het is dan wel de vraag welke selectiecriteria we daarvoor kunnen hanteren);
- een volledig overzicht aanbieden aan de leden en daarin de meest relevante passages highlighten;
- de kernpunten vermelden in een oplegnotitie (max. 2 A4) en het volledige overzicht als bijlage toevoegen; en/of
- de toelichtingen op de stukken (flink) inkorten.

Zien jullie nog andere mogelijkheden?

De eerste stap lijkt me sowieso het creëren van een compleet overzicht. En dan kunnen we ondertussen nadenken over de volgende stap. Ik ga er in ieder geval alvast op broeden...

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 11:06
Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdljn vuurwerkcramp

Hoi 5.1.2e [redacted],

Ik ben gisteren inderdaad begonnen met het opstellen van de [Tijdljn](#). Ik werk direct op de teamsite. Ik heb gekozen voor een chronologisch overzicht dus van oud naar nieuw en heb ook korte samenvattingen toegevoegd. Kamerstukken worden al decennia lang inhoudelijk ontsloten door informatiespecialisten dus ik kan die samenvattingen nu mooi hergebruiken.

Het wordt inderdaad veel dus we kunnen ook kiezen voor selectie. Dit vergt eerst overzicht vandaar dat ik op deze wijze begonnen ben. Ik voeg natuurlijk ook de brieven toe waarbij onderzoeken aan de Kamer zijn aangeboden.

Vinden jullie dat ik zo op de goede weg ben? Ons teamuitje donderdag gaat niet door dus wellicht kom ik een heel eind.

Groeten van 5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]
Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA
T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e
E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 10:14
Aan: 5.1.2e <[redacted]@tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <[redacted]@tweedekamer.nl>
Onderwerp: Parlementaire tijdljn vuurwerkcramp

Goedemorgen 5.1.2e [redacted]

Je had het vast al gehoord van 5.1.2e [redacted], maar ons overleg met de voorbereidingsgroep over de vuurwerkcramp is gisteren helaas niet doorgegaan. De bespreking is verplaatst naar maandag 22 november. Dat biedt ons wel de gelegenheid om de leden eventueel nog aanvullende stukken te sturen. Van 5.1.2e [redacted] begreep ik dat jij gisteren een begin zou maken met de parlementaire tijdljn. Wil dat een beetje lukken? En kan je al enigszins inschatten hoeveel tijd het opstellen van de tijdljn je gaat kosten? Oftewel, denk je dat het eventueel mogelijk is de tijdljn donderdag aan het eind van de dag aan de leden te sturen? Als het niet haalbaar is, is dat ook niet erg hoor. *Just checking.* 😊 Ik kan me namelijk goed voorstellen dat het een flinke kluis is om te reconstrueren wat er de afgelopen twintig jaar is gebeurd. Ik heb zelf ook al wat zitten pluizen in parlis en kwam best veel relevante stukken tegen...

Verder heb ik de leden laten weten dat ze ons mogen benaderen met verzoeken om dingen uit te zoeken als ze nog vragen hebben in aanvulling op de stukken die wij ze al hebben toegestuurd. Pieter Omtzigt kondigde gisterochtend

aan dat hij daarvoor 'op de lijn komt'. Dat is echter nog niet gebeurd. Nog even afwachten dus of het gebeurt en wat hij dan uitgezocht zou willen hebben. Mocht ik iets horen, dan laat ik het jou (en 5.1.2e natuurlijk ook) weten.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 18:02
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: nog 1

Ha 5.1.2e

Wat een klus inderdaad, klinkt heel grondig en compleet!
 Ik heb vandaag nog even in Topdesk gezocht en kwam nog meer interessante info tegen, oa nog een onderzoek en via via een proefschrift. Heb alles aan 5.1.2e gestuurd.

Buiten reikwijdte

Succes met alles en hartelijke groet, 5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: '5.1.2e' <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Datum: 16-11-21 17:55 (GMT+01:00)
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: nog 1

Ha 5.1.2e

Bedankt,

Het is een flinke klus maar het lijkt mij inderdaad wel nuttig. Ik ben begonnen met het Kamerstukdossier Vuurwerkcramp Enschede – 27157. Daarna de andere parlementaire documenten zoals de Handelingen.

Daarna zoek ik op trefwoord en pluis de referenties uit. En kijk natuurlijk of al jullie onderzoeken er in staan. Als ze ten minste aan de Kamer zijn aangeboden.

Ik kom hopelijk dus alles tegen.

Buiten reikwijdte

Fijne vrije dag morgen!

Hartelijke groeten van 5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:49

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: nog 1

En de herdenking in de Kamer van de slachtoffers van de vuurwerkramp.

Fijne avond!

Groetjes,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 18 november 2021 12:41
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Wat is er veel en indrukwekkend de tijdlijn en overzichtelijk de oplegnotitie!

Nav de vraag in de oplegnotitie over de ter inzage gelegde stukken; als ze niet vertrouwelijk ter inzage gelegd zijn, zijn ze openbaar. Zag ik ook in opmerking 5.1.2e

Succes en laat me weten als ik nog mee kan zoeken/denken.

Groetjes,
 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 12:28
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Dank voor je reactie. Ik ga je opmerkingen – voor zover mogelijk – verwerken.

Buiten reikwijdte

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e
 Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 12:15
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Hoi 5.1.2e

Ik heb enkele opmerkingen geplaatst in de [oplegnotitie](#).

Ik ga na half 2 verder met de tijdlijn. **Buiten reikwijdte**

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op https://plein2/over/de/kamer/commissies/justitie_en_veiligheid

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 18 november 2021 09:54

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e,

Wat goed zeg! Ik ga zo kijken of ik nog iets over de verworpen moties in de oplegnotitie kan opnemen, **Buiten reikwijdte**

Groetjes en tot later,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 18 november 2021 09:45

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Parlementaire tijdlijn vuurwerkkramp

Hoi 5.1.2e

Ik schiet aardig op met het monnikenwerk. Ik kijk na 11 uur naar jouw oplegnotitie. **Buiten reikwijdte**

Een punt dat mij alvast opviel is de inhoud van de verworpen moties. Hadden de indieners toen toch gelijk? Daarom heb ik de tekst van deze moties toch opgenomen in het overzicht.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 17 november 2021 17:16

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Parlementaire tijdljn vuurwerkkramp

Ha 5.1.2e

Het was je vast al opgevallen dat ik vandaag een paar keer de tijdljn heb geopend. Dat was niet om te controleren of je wel aan het werk bent (☺), maar omdat ik probeer er een oplegnotitie bij te maken waarin we enkele dingen die ons opvallen in de parlementaire behandeling van het dossier uitlichten. Mijn eerste opzet van die notitie heb ik zojuist op de teamsite gezet, zie: [Chronologisch overzicht parlementaire behandeling vuurwerkkramp - oplegnotitie](#).

Zou jij alsjeblieft eens kunnen kijken of jou nog andere dingen zijn opgevallen die een plekje verdienen in de notitie? En ook of je het eens bent met mijn laatste observatie?

De tijdljn ziet er trouwens enorm indrukwekkend uit, maar wat een monnikenwerk zeg. Heb je er nog wel een beetje plezier in? Als ik (of 5.1.2e ?) ook een paar jaar moet doen, moet je het zeggen hoor!

Groeten en fijne avond,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 18 november 2021 18:01
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Stand van zaken?

Hoi 5.1.2e

Ik ben heel ver, maar werd er daarnet opeens uitgegooid. Ik ben nu vooral links aan het toevoegen en checken. Ik werk er vanavond aan door zodat je het uiterlijk morgenochtend kunt versturen.

Buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 17:55
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Stand van zaken?

Ha 5.1.2e

Zou je alsjeblieft nog kunnen laten weten hoe ver je bent gevorderd met het overzicht? Denk je dat ik het morgen (bij voorkeur voor 13.00 uur, Buiten reikwijdte) nog aan de leden van de voorbereidingsgroep kan sturen? Als het niet lukt, is het ook geen probleem. Ze weten nog van niets. 😊 Maandag uitdelen of nasturen, zou ook nog kunnen.

Groetjes en fijne avond,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 18 november 2021 13:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e

Ter aanvulling op onderstaande nog:

[Dossier Ramp Enschede \(nrc.nl\)](#)

Dossier Ramp Enschede NRC (onderdeel 'onderzoek')

Heb/kan je nog iets aan/met het TNO rapport?

Succes weer met alle notities en overzichten rond de vuurwerkramp!

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:31
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e

Nu het overleg van gister is verplaatst heb ik vandaag toch ook nog even gezocht in ons vraagregistratiesysteem Topdesk op eerder gestelde vragen naar de vuurwerkramp. Daar kwam ik onderstaande tegen:

- Dossier Vuurwerkramp RTV Oost: <https://www.rtvoost.nl/vuurwerkramp>
- Dossier Tubantia: <https://www.tubantia.nl/dossier/20-jaar-na-de-vuurwerkramp~dcdc4c4d5-1882-4a35-8229-d2310ee86c8a/?page=2>.
- Drie grote verhuisdozen vol documenten heeft journalist Lucien Baard de afgelopen jaren verzameld over de vuurwerkramp in Enschede. Daardoor kon hij 20 jaar na de ramp voor Tubantia een reconstructie maken: <https://www.tubantia.nl/achter-de-schermen/onderzoeksjournalistiek-en-persoonlijke-verhalen-komen-samen-in-de-reconstructie-van-de-vuurwerkramp~afb066d7/>
- Veel verwijzingen naar bespreking van de ramp op de radio: https://wiki.beeldengeluid.nl/index.php/Vuurwerkramp_Enschede
Met een overzicht van de vuurwerkramp Enschede in de media.

Met name de laatste vond ik wel interessant, het overzicht van de vuurwerkramp in de media. Ik bewaar dit overzichtje wel even.

En nog een mogelijk interessant TNO-onderzoek in de bijlage, ik kende het nog niet, jij?

En een proefschrift, hoofdstuk 7 over de vuurwerkramp Enschede en dan over het aansprakelijkheidsecht, schadefonds etc.

Hartelijke groet en fijne avond alvast!

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 18 november 2021 15:49
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e

Ja, dat gevoel snap ik (dat we ze overstelpen met informatie). Ik weet nog dat 5.1.2e vroeg of 5.1.2e en ik een overzichtje konden maken maar van het 1 kwam het ander en ik vind het ongelooflijk wat er allemaal al over geschreven is..

Maar ik vind jouw schema's super overzichtelijk en ik zou daar zelf heel blij mee zijn als kamerlid! En ook de oplegnotitie is heel fijn lijkt mij.

Ik vond het ook wel onrustig, dat we zondagavond nog niet wisten of het wel of niet door zou gaan en dan maandag nog niet ;)

Maar laten we het vooral ook aangeven als iets voor ons niet lukt en ons niet laten opjuttten (maar makkelijker gezegd dan gedaan haha).

Groetjes! 5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 15:29
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e

Grappig, ik zat net een mail te typen. Hier komt 'ie:

Dank voor deze aanvulling. Aan informatie duidelijk geen gebrek. Nu nog duidelijk krijgen waar de leden het externe onderzoek op willen focussen!

Het TNO-rapport is volgens mij zijdelings relevant. Als ik het goed begrijp, gaat het niet over het bedrijf waar de explosie was, maar zegt het wel iets over de vergunningverlening door de gemeente Enschede. Volgens mij is het niet nodig om het op dit moment aan ons overzicht met onderzoeken toe te voegen.

5.2.1

Als het 5.1.2e lukt om de tijdlijn af te ronden, wil ik die vandaag of morgen nog aan de leden toesturen, samen met de oplegnotitie. Aan het begin daarvan heb ik trouwens nog een nieuwe alinea toegevoegd waarin ik op hoofdlijnen probeer te schetsen welke onderwerpen in de loop der jaren centraal stonden in het Kamerdebat over de vuurwerkcramp.

En dan nu de reactie op je latere mail:

Van Omtzigt heb ik niets meer gehoord. Hij is maandag inderdaad digitaal aanwezig.

Het lijkt me handig als je voor de zekerheid je mail in de gaten houdt maandagochtend. Maar ik hoop dat de afspraak deze keer gewoon door kan gaan. *So far so good*. Ik kreeg vorige week toch een beetje stress van die mailtjes en appjes op mijn vrije vrijdag en in het weekend...

Groetjes,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: donderdag 18 november 2021 15:21

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e,

Buiten reikwijdte

Dank voor je reactie en prima! Ik zal het proefschrift nog doorsturen aan collega 5.1.2e .

Ben ook benieuwd of Pieter Omtzigt of anderen nog met vragen komen. Zag dat hij digitaal aanwezig is he maandag.

Ik werk morgen nog maar hou zondagavond en maandagochtend ook mijn mail in de gaten 😊.

5.2.1

Hartelijke groet!

5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: woensdag 17 november 2021 09:45

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: RE: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e ,

Dank voor deze aanvullingen. Zeker die overzichtsdoossiers zijn erg nuttig en interessant, die zal ik nog toevoegen aan het overzicht dat ik eerder aan de voorbereidingsgroep heb gestuurd. Het TNO-rapport is zijdelings ook relevant, maar gaat niet over het bedrijf waar de explosie was (als ik het goed begrijp). En het proefschrift lijkt me gezien onze insteek niet zo relevant; dat is misschien eerder interessant voor de parlementaire enquête Groningen, omdat die zich ook richt op de afwikkeling van de schade.

Ik heb trouwens nog niets gehoord van Pieter Omtzigt over zijn behoeften aan aanvullende informatie. Ben benieuwd of hij nog contact opneemt!

Groeten,

5.1.2e

5.2.1

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

---

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: dinsdag 16 november 2021 17:31

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Nog meer interessants..

Ha 5.1.2e

Nu het overleg van gister is verplaatst heb ik vandaag toch ook nog even gezocht in ons vraagregistratiesysteem Topdesk op eerder gestelde vragen naar de vuurwerkramp. Daar kwam ik onderstaande tegen:

- Dossier Vuurwerkramp RTV Oost: <https://www.rtvoost.nl/vuurwerkramp>
- Dossier Tubantia: <https://www.tubantia.nl/dossier/20-jaar-na-de-vuurwerkramp~dcdc4c4d5-1882-4a35-8229-d2310ee86c8a/?page=2>.
- Drie grote verhuisdozen vol documenten heeft journalist Lucien Baard de afgelopen jaren verzameld over de vuurwerkramp in Enschede. Daardoor kon hij 20 jaar na de ramp voor Tubantia een reconstructie maken: <https://www.tubantia.nl/achter-de-schermen/onderzoeksjournalistiek-en-persoonlijke-verhalen-komen-samen-in-de-reconstructie-van-de-vuurwerkramp~afb066d7/>
- Veel verwijzingen naar bespreking van de ramp op de radio: https://wiki.beeldengeluid.nl/index.php/Vuurwerkramp_Enschede
Met een overzicht van de vuurwerkramp Enschede in de media.

Met name de laatste vond ik wel interessant, het overzicht van de vuurwerkramp in de media. Ik bewaar dit overzichtje wel even.

En nog een mogelijk interessant TNO-onderzoek in de bijlage, ik kende het nog niet, jij?

En een proefschrift, hoofdstuk 7 over de vuurwerkramp Enschede en dan over het aansprakelijkheidsecht, schadefonds etc.

Hartelijke groet en fijne avond alvast!

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 11:04
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkkramp Enschede

Ha 5.1.2e

Heel veel dank voor de stukken! Buiten reikwijdte , maar ik ga er zo naar kijken en het stuk versturen aan de leden van de voorbereidingsgroep. Ik hoop dat zij net zo onder de indruk zijn als ik. Buiten reikwijdte

Groetjes, nogmaals dank en alvast een heel fijn weekend,

5.1.2e

Verzonden vanaf mijn Galaxy

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: "5.1.2e" <@tweedekamer.nl>
Datum: 19-11-21 10:21 (GMT+01:00)
Aan: "5.1.2e" <5.1.2e@tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkkramp Enschede

Hoi 5.1.2e,

Ik kreeg een foutmelding bij mijn hieronder verstuurde mail. Ik doe nogmaals een poging

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA
 T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e
 E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 10:19
Aan: 5.1.2e .

cc: 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkramp Enschede

Hoi 5.1.2e,

De klus is voorlopig geklaard. Hierbij een link naar zowel de versie in [Word](#) als in [pdf](#) van het Chronologisch overzicht van de parlementaire behandeling Vuurwerkramp. Kijk maar welke versie je het handigst vindt.

Veel plezier in het museum vandaag.

Hartelijke groeten van 5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 5.1.2e | M 06 5.1.2e

E 5.1.2e [redacted] @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op

<https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 11:38
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Definitieve versie Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkramp Enschede

Super, dankjewel! Ik ga zo een mailtje sturen aan de leden van de voorbereidingsgroep.

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E ^{5.1.2e}5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 19 november 2021 11:33

Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e) 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Definitieve versie Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkramp Enschede

Hoi 5.1.2e

Hierbij de definitieve linkjes naar zowel de versie in [Word](#) als in [pdf](#) van het Chronologisch overzicht van de parlementaire behandeling Vuurwerkramp Enschede

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T 070 318 ^{5.1.2e} | M 06 ^{5.1.2e}

E ^{5.1.2e} @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Nieuw in de Tweede Kamer? Voor meer informatie over het werk van de Kamercommissies in het algemeen en de commissie J&V in het bijzonder, zie de introductiedossiers te vinden op <https://plein2/over-de-kamer/commissies/justitie-en-veiligheid>

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 09:55
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Interessant?

Ter info 😊!

Fijn weekend!

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 09:00
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Interessant?

Hoi 5.1.2e

Dank je wel voor het doorsturen! 5.1.2e is bekende naam, zij schreef ook over de schadeafhandeling in Groningen. Ik stuur het door binnen de staf.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 18 november 2021 16:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Interessant?

Ha 5.1.2e

Bijgaand proefschrift kwam ik tegen bij mijn zoektocht naar rapporten mbt de Vuurwerkramp en 5.1.2e (KC) dacht dat dit misschien interessant is voor de parlementaire enquête Groningen (ivm afwikkeling schade).

Met groet!
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 19 november 2021 12:44
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede
Bijlagen: Oplegnotitie bij chronologisch overzicht parlementaire behandeling vuurwerkramp.docx; Chronologisch overzicht Parlementaire behandeling Vuurwerkramp Enschede.docx

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +065.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Aanwezig: dinsdag/donderdag/vrijdag (thuis of in 5.1.2e)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Verzonden: vrijdag 19 november 2021 12:10

Aan: Leijten, R.M. <R.Leijten@tweedekamer.nl>; Werf, J.J. van der (Hanneke) <j.vdwerf@tweedekamer.nl>;

Omtzigt, P.H. <p.omtzigt@tweedekamer.nl>

CC: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>

Onderwerp: Voorbereidingsgroep Onafhankelijk onderzoek vuurwerkramp Enschede

Geachte leden van de voorbereidingsgroep,

In aanvulling op de informatie die ik u vorige week heb gestuurd ter voorbereiding op de bijeenkomst van de voorbereidingsgroep, hebben wij deze week een chronologisch overzicht opgesteld van de wijze waarop de vuurwerkramp in de afgelopen 20 jaar is behandeld in de Tweede Kamer. Aangezien het overzicht nogal omvangrijk is, hebben wij ook een korte oplegnotitie geschreven waarin wij enkele zaken uitlichten die ons opvielen bij het samenstellen daarvan. Beide stukken zijn ter informatie bijgevoegd.

De punten die wij maandag graag met u willen bespreken, staan vermeld in de e-mail die ik u vorige week donderdag (om 17.50 uur) heb verstuurd.

Hartelijke groeten, alvast een fijn weekend en tot maandag,

5.1.2e

5.1.2e

Dienst Analyse en Onderzoek
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31) 6 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Chronologisch overzicht parlementaire behandeling Vuurwerkkramp Enschede d.d. 13 mei 2000

Samengesteld door [5.1.2e](#), 18 november 2021

Datum	Onderwerp	van	waar
2000			
16.05.2000	Herdenking van de slachtoffers van de ramp in Enschede	Tweede Kamer en Kabinet	Handelingen II 99/2000 75
16.05.2000	Herdenking van de slachtoffers van de ramp in Enschede	Eerste Kamer en Kabinet	Handelingen I 99/2000 28
16.05.2000	Brief over Vuurwerkkramp Enschede Ingegaan wordt op de ramp rond de vuurwerkopslagplaats van S.E. Fireworks d.d. 2000.05.13 aan de Tollenstraat te Enschede. Achtereenvolgens komen aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> - een beschrijving van de gebeurtenissen; - verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij de rampenbestrijding; - lopende acties (communicatie; nazorg; herhuisvesting; financiële aspecten van materiële schade; monstername; zware metalen; asbest; onderwijs); - wettelijk kader met betrekking tot vuurwerk (Milieuwetgeving: Wet milieubeheer, besluit opslag vuurwerk en besluit risico's zware ongevallen Wet milieubeheer 1999. Overige wetten: Wet explosieven voor civiel gebruik, Reglement gevaarlijke stoffen, Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Vuurwerkbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen en Arbeidsomstandighedenwet). - justitieel onderzoek; - het ongevallenonderzoek door een commissie onder voorzitterschap van M. Oosting. 	Minister BZK,	27157-1
29.05.2000	Brief met informatie over maatregelen die op rijksniveau zijn en worden genomen Maatregelen die op rijksniveau zijn en worden genomen n.a.v. de ramp rond de vuurwerkopslagplaats van S.E. Fireworks d.d. 2000.05.13 te Enschede. Achtereenvolgens komen aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> - openbare orde en veiligheid (o.a. medische hulpverlening en lijst van vermisten); - volksgezondheid en informatievoorziening; - milieu (chemische stoffen en asbestmeting); - strafrechtelijk onderzoek; - overige aangelegenheden Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid; - Commissie onderzoek vuurwerkkramp en inspectie-onderzoeken; - financiële afwikkeling van de ramp; - wederopbouw; - overige voorzieningen (openbaarheid en informatievoorziening). 	Minister BZK,	27157-2
		K.G. de Vries, PvdA	

Bijlagen:

- brief d.d. 2000.05.18 van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Enschede over de tussen de minister van VWS en de Gemeente Enschede gemaakte afspraken;
- instellingsbesluit van de Commissie onderzoek vuurwerkrap.

09.06.2000	Brief inzake het plan van aanpak voor afstemming van de onderzoeken van de rijksinspecties naar de vuurwerkrap in Enschede. De verschillende instanties die onderzoek doen zijn: de Commissie onderzoek vuurwerkrap, het Openbaar Ministerie en acht rijksinspecties, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - de Arbeidsinspectie; - de Rijksverkeersinspectie; - de inspectie Milieuhygiëne; - de inspectie voor de Ruimtelijke Ordening; - de inspectie van de Volkshuisvesting; - de inspectie voor de politie; - de inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding; - de inspectie voor de gezondheidszorg. Buiten beschouwing blijven de onderzoeken van derden in verband met de civielrechtelijke aansprakelijkheden. Voor de Commissie onderzoek vuurwerkrap en het openbaar ministerie zal de afstemming zich beperken tot een doelmatige verstrekking van informatie. Het plan van aanpak bestaat uit de volgende onderdelen: <ol style="list-style-type: none"> 1. het wettelijk kader; 2. de werkplanning; 3. de wijze van afstemming en informatie-uitwisseling.	Minister BZK, K.G. de Vries PvdA	27157-3
14.06.2000	Brief over het verlenen van gefinancierde rechtsbijstand aan slachtoffers van de ramp Toestemming voor het verlenen van kosteloze rechtsbijstand aan gedupeerden van de ramp bij de vuurwerkopslagplaats S.E. Fireworks te Enschede. Bijlagen: brieven van de staatssecretaris aan de Raad voor Rechtsbijstand en aan de Stichting Rechtsbijstand.	Staatssecretaris van Justitie M.J. Cohen PvdA	27157-4
26.06.2000	Brief inzake voortgangsbericht over de ramp op en rond S.E. Fireworks vuurwerkopslagplaats te Enschede. 1. <u>Nazorg:</u> Op korte termijn zal in kaart wordt gebracht welke nazorgactiviteiten de gemeente, provincie en ministeries hebben opgestart of zullen opstarten, zodat kan worden beoordeeld of op onderdelen intensivering nodig is. Het informatie- en adviescentrum (IAC) is voor de bevolking aanspreekpunt. Het IAC stelt een registratie van getroffen en hulpverleners op. Door koppeling aan het klantvolgsysteem kan een beeld van de zorgbehoefte worden verkregen. Inmiddels wordt een definitieve staf voor het IAC opgebouwd. De helft van de in aanmerking komende personen heeft het gezondheidsonderzoek ondergaan, dat door de GGD Twente wordt uitgevoerd. De eerste resultaten worden 6 tot 8 weken na afsluiting van de eerste fase verwacht. De zorgaanbieders, de zorgverzekeraar Amicon en de gemeentelijke projectorganisatie maken afspraken over de invulling van de psycho-sociale nazorg. De gemeente Enschede stelt hiervoor binnenkort een plan van aanpak vast. De vraag is na de ramp toegenomen met 10 extra meldingen voor de ambulante zorg per dag.	Minister BZK, K.G. de Vries PvdA	27157-5

2. Onderzoek:
 Het in het plan van aanpak afstemming rijksinspectie-onderzoeken (Kamerstuk 27157 003) aangekondigde Logistiek Centrum inspecties (LCi) is per 2000.06.13 operationeel geworden. De eerste fase van de eigenlijke onderzoekswerkzaamheden van de inspecties bestaat uit het maken van een gemeenschappelijke feitelijke reconstructie. Er is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met de voorwaarden waaronder het openbaar ministerie, de politie en de inspecties informatie aan elkaar ter beschikking kunnen stellen. De commissie onderzoek vuurwerkramp is op 2000.05.26 geïnstalleerd.
3. Financiën:
 Na de eerste noodvoorzieningen zijn drie regelingen opgesteld voor de getroffen bewoners van de wijk. Hierbij vindt in principe verrekening plaats van de uitgekeerde bedragen conform de bepalingen van de Algemene bijstandswet. Door de Stichting financiële opvang getroffen ondernemers, wordt een fonds beheerd waarin zich inmiddels 8 miljoen gulden bevindt. Met banken zijn afspraken gemaakt over soepele toepassing van de regels rondom kredietverlening en borgstelling van de gedupeerde ondernemers.
 Volgens de meest recente raming van het Bureau Coördinatie Experts (BCE) bedraagt de verzekerde schade voor particulieren circa 135 miljoen. De schade aan bedrijven wordt momenteel geïnventariseerd.
4. Wederopbouw:
 De wederopbouw van de wijk Roombeek zal door middel van een convenant worden voorbereid. Door het rijk wordt zo spoedig mogelijk aangegeven welke financieringsbronnen op nationaal en Europees niveau kunnen worden ingezet. Nader wordt ingegaan op:
- de sanering van het rampterrein;
  - de schade en kosten van de overheid;
  - de Commissie financiële afwikkeling vuurwerkramp;
  - de regelingen met betrekking tot vuurwerk;
  - munitie-opslagplaatsen.

31.05.2000 Algemeen overleg Vuurwerkramp Enschede.

Aan de orde kwamen o.a. de volgende onderwerpen:

- de coördinerende taak van de minister;
- behoefte aan bijzondere aandacht voor de groep die door de ramp is getroffen;
- de inzet van de hulpverleners en de vrijwilligers;
- de instelling van het IAC;
- de kwestie van de huisartsen en het bevolkingsonderzoek;
- de financiële problematiek;
- onduidelijkheid over de verschillende schades;
- betaling aan niet-verzekerden door verzekeraars;
- toepassing van de WTS bij niet-verzekerbare schade;
- commissie ter beantwoording van de moeilijke vragen;
- de commissie financiële afwikkeling vuurwerkramp;
- de gevolgen voor de bedrijven;
- soevereiniteit van de commissie-Oosting;
- openen van een website door de commissie-Oosting;
- uitbrengen van het eindverslag, zo mogelijk, voor 2000-11-01;

Cie. BZK met [27157-6](#)

Minister BZK, K.G.
de Vries (PvdA)

Staatssecretaris BZK
G.M. de Vries
(VVD)

- samenloop met de andere onderzoeken;
- geen samenwerking tussen de inspecties, slechts afstemming van het onderzoek;
- openbaar maken van de rapporten van de inspecties;
- een aanpassing van de regeling voor kosteloze rechtsbijstand;
- metingen naar asbest in de buitenste ring;
- hulpverleners die een beroep kunnen doen op het IAC;
- de organisatie van de rampenbestrijding;
- aanscherping van de rol van de landelijke inspecties;
- een handleiding voor een risico-inventarisatie;
- inventarisatie van de Seveso-bedrijven, de nucleaire installaties en de vliegvelden;
- intensivering van het oefenbeleid;
- uitblijven van extra geld van de Europese Commissie.

<p>28.06.2000</p>	<p>Algemeen overleg Vuurwerkrap Enschede</p> <p>Gesproken is over onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nasleep van de ramp; - inspanningen van het kabinet worden voortgezet zolang als nodig is / minister BZK blijft coördinator; - groot onafhankelijk onderzoek naast inspectieonderzoeken; - openbaar maken van informatie; - wederopbouw in Enschede; - afwikkeling schade-uitkeringen en -tegenoetkomingen / Commissie-Van Lidth de Jeude; - oprichting fonds voor kredietverlening; - allochtone hulpverleners; - ontwikkelen van het PTSS; - samenwerking tussen de huisartsen en de verschillende GGZ-instellingen; - gezondheidsonderzoek; - munitieopslag gemeenten / rampenbestrijdingsplannen. 	<p>Cie. BZK met 27157-7</p> <p>Minister BZK, K.G. de Vries (PvdA)</p> <p>Staatssecretaris BZK G.M. de Vries (VVD)</p>
<p>25.08.2000</p>	<p>Brief over het beschikbaar stellen van een werkkapitaal</p> <p>Binnen de Ministerraad heeft besluitvorming plaats gevonden over de voortgang van de convenantvorming Wederopbouw Enschede Noord. Er heeft intensief overleg plaats gevonden tussen de gemeente Enschede, de provincie Overijssel en het Rijk. De aannames van de gemeente Enschede inzake de wederopbouw zijn door het Rijk voorzien van contra-expertise. Ten behoeve van de wederopbouw is door het Kabinet een werkkapitaal van f 270 mln. ter beschikking gesteld. De voorwaarden en condities voor de toekenning van het werkkapitaal worden vastgelegd in een convenant. De verwachting is dat het convenant dit najaar kan worden afgerond.</p> <p>De Kamer krijgt binnenkort een voortgangsbericht met uitgebreide rapportage inzake de vuurwerkrap toegezonden.</p>	<p>Minister voor Grote 27157-8 Steden- en integratiebeleid</p> <p>R.H.L.M. van Boxtel, D66</p>
<p>11.09.2000</p>	<p>Brief inzake Voortgangsbericht over de afwikkeling van de vuurwerkrap te Enschede</p> <p>Stand van zaken inzake:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Nazorg:</u> Na analyse van bloed- en urinemonsters van ruim 900 personen zijn geen verhoogde hoeveelheden van gevaarlijke stoffen 	<p>Minister BZK, K.G. 27157-9 de Vries (PvdA)</p>

gevonden die in verband kunnen worden gebracht met de ramp. Uit de rapportage van het instituut voor Psychotrauma (IVP) blijkt dat ruim de helft van de bewoners twee tot drie weken na de ramp te maken heeft gehad met angsten, zich vaker depressief voelt of andere gezondheidsklachten heeft. De hulpverleners hebben minder last van emotionele problemen. Er zal een klantvolgsysteem worden ontwikkeld. Onderzocht zal worden waarom een groot aantal getroffen niet heeft deelgenomen aan het geneeskundig onderzoek. Op basis van de tussenevaluatie nazorg en de voorlopige uitkomsten van de onderzoeken, worden de Handleiding Rampenbestrijding en het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming geactualiseerd.

- Financiën:

De Commissie financiële afwikkeling vuurwerkramp zal haar adviezen rond 2000.10.01 uitbrengen. Het kabinet heeft de gemeente Enschede een voorschot verstrekt van 23,3 miljoen gulden, ter dekking van de additionele kosten als direct gevolg van de ramp. In het af te sluiten wederopbouwconvenant zal worden geformuleerd waarvoor de rijksbijdrage van f 270 miljoen is bestemd en onder welke condities de middelen worden verstrekt. De looptijd zal gekoppeld worden aan het afgesloten convenant in het kader van het grotestedenbeleid (2000 - 2003/2004). Er zal een Commissie Wederopbouw Enschede Noord worden ingesteld ter advisering van het gemeentebestuur over aanpak en uitvoering.

- Onderzoek:

Wanneer de vijftien deelreconstructies zijn samengevoegd tot een gemeenschappelijke reconstructie, zal deze aan de kamer worden aangeboden. De conceptmodules worden aan de Commissie Onderzoek Vuurwerkramp en het openbaar ministerie ter beschikking gesteld, gevolgd door de afzonderlijke rapportages van de inspecties eind oktober 2000.

Het strafrechtelijk onderzoek is in volle gang. Er zijn vier vooronderzoeken geopend:

1. technisch onderzoek dat zich richt op de reconstructie van de gebeurtenissen op het bedrijfsterrein en de naaste omgeving;
2. tactisch onderzoek naar de directe oorzaak van de ramp;
3. bestuurlijk / milieu onderzoek naar de milieuvergunning van het bedrijf, verlening en toezicht op de naleving van de vergunningsvoorwaarden en het adviestraject;
4. financieel-economisch onderzoek ter reconstructie van de goederenstroom binnen SE Fireworks.

Het kabinet heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer belast met de ontwikkeling van een nieuwe integrale vuurwerkregeling. Nader wordt ingegaan op:

- het informatie- en adviescentrum (IAC);
- de verschillende gezondheidsmonitoren;
- de labelling van vuurwerk;
- het gelasten van een voorlopig getuigenverhoor.

Bijlagen:

1. Overzicht van de voor de rampenbestrijding relevante processen;
2. Overzicht van de uit de processen voortgekomen clusters.

16.10.2000 Brief met maandelijks voortgangsbericht inzake de afwikkeling van de vuurwerkramp

- Nazorg:

Bij het informatie- en Adviescentrum (IAC), dat inmiddels een volledige personeelsbezetting kent, zijn tot en met september 6000 vragen gesteld. Hiervan hadden 4900 betrekking op materiële zaken. De oud-burgemeester van Hengelo is aangezocht als Ombudsman voor klachten over het IAC.

Minister BZK [27157-10](#)
K.G. de Vries (PvdA)

Een landelijk epidemiologisch centrum, een aanbeveling uit de Parlementaire Enquête Vliegcramp Bijlmermeer, zal worden gerealiseerd. Vanuit dit centrum zal het Modelplan Gezondheidsonderzoek worden voorbereid. Een landelijke commissie bereidt een landelijk kenniscentrum voor psychosociale nazorg voor.

- Financiën:

De Commissie financiële afwikkeling vuurwerkramp (CFA) heeft een aantal regelingen voor particuliere gedupeerden voorgesteld, die zijn overgenomen door het College van B&W. Een regeling voor getroffen ondernemers zal voor november 2000 bekend worden gemaakt. Behandeling van aanvragen en toekenning van tegemoetkomingen op grond van de geadviseerde regelingen, gebeurt door de nieuwe en onafhankelijke stichting Financiële Hulpverlening Vuurwerkramp. Het Nationaal Rampen Fonds (NRF) zal de kosten voor opruiming van de inboedel vergoeden. Bewoners van wie de woning volledig was verwoest of blijvend onbewoonbaar was geworden en bewoners die niet binnen zes weken naar hun woning konden terugkeren, hebben gebruik kunnen maken van de Regeling voor Buitengewonde Omstandigheden (OBO-regeling). Deze uitkeringen hoeven niet te worden terugbetaald. De totale kosten van de OBO-regeling worden geschat op ruim 20 miljoen gulden. Naar verwachting zal het wederopbouwconvenant in de tweede helft van november 2000 gesloten kunnen worden.

- Onderzoek:

De informatie-uitwisseling tussen de betrokken instellingen wordt geregeld door het Logistiek Centrum inspecties (LCi). Behalve het samenstellen van lijsten van beschikbare informatie, is een taak van het LCi de coördinatie van vraaggesprekken met bij de ramp betrokkenen. Volgens plan zijn de concept- deelreconstructies aan de Commissie Onderzoek Vuurwerkramp (COV) aangeboden. In het kader van het strafrechtelijk onderzoek zijn 2000 personen als getuige gehoord. Het onderzoeksteam bestaat uit 53 mensen. De afronding van het onderzoekproces-verbaal wordt niet voor eind 2000 verwacht. Dan zal bekeken worden hoe wordt omgegaan met nog niet ingewilligde rechtshulpverzoeken aan het buitenland. De onderzoeken door de rechter-commissaris zullen daarna nog geruime tijd worden voortgezet. Het technisch deelproject heeft aanwijzingen opgeleverd dat meerdere soorten vuurwerk niet correct waren geëtiketteerd. De gemeenten en brandweerkorpsen zijn ingericht over de risico's bij andere opslagplaatsen. Door de inspectie Milieuhygiëne wordt een classificatie-onderzoek uitgevoerd, alsmede een onderzoek naar de veiligheid van munitie-opslagplaatsen van Defensie. Door het COT Universiteit Leiden is onderzoek verricht naar de vergunningverlening. De gemeenteraad zal hierover op 2000.10.16 vergaderen.

Nader wordt ingegaan op:

- de gezondheidsmonitoring;
- de regeling autoschade;
- de vier hoofdvragen van het strafrechtelijk onderzoek (hoe is de brand ontstaan; hoe heeft de brand zich kunnen uitbreiden; hoe heeft de brand tot zo'n omvangrijke explosie kunnen leiden; heeft handelen of nalaten van een overheidsdienst bijgedragen aan het ontstaan van de ramp?).

06.11.2000 Brief bij aanbieding reconstructie vuurwerkramp Enschede op 13 mei 2000

Bij de afdeling Parlementaire Documentatie is ter inzage gelegd de gezamenlijke reconstructie van de relevante activiteiten en gebeurtenissen van de vuurwerkramp door acht inspecties. Het betreft de stand van zaken per 2000.11.01 en bestaat uit een opsomming van feiten en gebeurtenissen. Dit moet voor alle onderzoekers het vertrekpunt zijn voor hun verdere rapportages, die analyses en conclusies zullen bevatten. Het kabinet wacht met het trekken van conclusies tot de afzonderlijke inspectierapporten en het eindrapport van de Commissie Onderzoek Vuurwerkramp bekend zijn. **(bijlage)**

Minister BZK
K.G. de Vries (PvdA) [27157-11](#)

15.11.2000	Brief over een continuïteitsregeling voor door de vuurwerkramp in Enschede gedupeerde ondernemers	Staatssecretaris Economische Zaken G. Ybema (D66)	27157-12
<p>Ingestemd is met de hoofdlijnen van de door de Commissie Financiële Afwikkeling (CFA) ontworpen regeling voor de door de vuurwerkramp in Enschede getroffen ondernemers. De continuïteit zal worden gewaarborgd door:</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - tegemoetkoming in de niet en onderverzekerde materiële schade en bedrijfsschade; - een bedrijfsbeëindigingsregeling als de bedrijfsvoering niet op aanvaardbare wijze kan worden voortgezet; - begeleiding (juridisch, fiscaal en bedrijfskundig). 			
<p>De maximale overheidssteun per ondernemer is 100.000 Euro over drie jaar. Voor de uitvoering van deze regeling wordt maximaal 90 miljoen gulden beschikbaar gesteld. De gelden zullen aan de door de gemeente Enschede opgerichte Stichting Financiële Hulpverlening Vuurwerkramp ter beschikking worden gesteld onder bestedingsvoorwaarden.</p>			
22.11.2000	Brief over de afwikkeling van de vuurwerkramp in Enschede	Minister BZK K.G. de Vries (PvdA)	27157-13
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Nazorg</u> Door het informatie- en Adviescentrum (IAC) wordt voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. Zo is er de folder "De helpende hand na de ramp". Tevens is een computerpresentatie ontwikkeld. Aandacht aan de ramp wordt ook besteed in een wekelijkse radiorubriek en in een nieuwsbrief. Uit een onderzoek onder getroffen en bleek dat dat men alsnog contact met het IAC op prijs stelde. Om meer duidelijkheid naar buiten te garanderen is het belteam 0800-1100 geïntegreerd met het IAC. De onderzoeken in het kader van specifieke monitoring zijn meer individu- dan collectief gericht. Het Nederlands instituut voor de Eerstelijnszorg (NIVEL) beziet of het zorg kan dragen voor de monitoring door apothekers, jeugdartsen, geestelijke gezondheidszorg en maatschappelijk werk. Het "Plan van aanpak zorg cluster nazorg vuurwerkramp" is geaccordeerd. Ten behoeve van de uitwerking van het plan wordt een nieuwe interim-manager aangezocht. Het IAC en zorginstellingen verzamelen informatie. Zij fungeren als kenniscentrum voor Enschede. De uitvoeringsorganisatie LASER heeft met de uitvoering van enkele regelingen voor particulieren een aanvang gemaakt. Het betreft: <ul style="list-style-type: none"> o de Regeling opruimkosten; o de Regeling autoschade; o de Regeling tegemoetkoming Onkosten Buitengewone Omstandigheden (OBO). De CFA en de gemeente Enschede zijn akkoord met de hoofdlijnen van een continuïteitsregeling voor gedupeerde ondernemers. De hoofdlijnen worden kort behandeld. 			
<p>De Commissie Onderzoek Vuurwerkramp (COV) heeft de laatste concept-deelreconstructies ontvangen. Deze reconstructies worden als vertrekpunt gebruikt voor analyse en conclusies. De COV verwacht in februari te kunnen rapporteren.</p>			
<p>Tevens wordt nog kort ingegaan op:</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek van het CFA naar enkele bijzondere vraagstukken; - de verlate publicatie van de tussenrapportage van de commissie financiële afwikkeling; - formuleringen in het wederopbouwconvenant; - inspectieonderzoeken; - het strafrechtelijk onderzoek; - het technisch onderzoek; - het tactisch onderzoek; - bestuurlijk/milieu onderzoek; - financieel/economisch onderzoek. 			

De minister van VROM heeft de besturen van de gemeenten, provincies en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een brief gestuurd met daarin advies hoe bij wijze van interim-beleid, invulling kan worden gegeven aan hun wettelijke taken krachtens de Wet milieubeheer en de Wet op de Ruimtelijke Ordening. De minister van Vrom zal binnenkort bij brief informeren over de classificatie-aanduidingen op vuurwerkverpakkingen. De eerste voorlopige getuigenverhoren hebben inmiddels plaatsgevonden.

12.12.2000	Algemeen overleg over de afwikkeling van de vuurwerkcramp, de wederopbouw van Enschede-Noord en vermeende tekorten aan hulpverleners	Cie. BZK	27157-15
	Gesproken is onder meer over:	Minister BZK, De Vries, PvdA	
	- publicatie van de inspectierapporten en de eventuele relatie met het rapport van de commissie-Oosting;	Minister VWS, Borst-Eilers, D66	
	- de commissie-Van Lidth de Jeude die zich bezig heeft gehouden met financiële regelingen voor particulieren (huurlasten / hypotheek);	Minister voor Grote Steden- en integratiebeleid, Van Boxtel, D66	
	- de ramp in Culemborg en de Bijlmerramp;		
	- het bezoek van de heer Prodi;		
	- het functioneren van het Logistiek centrum inspecties;		
	- overheidsaansprakelijkheid en schadevergoeding;		
	- het functioneren van het informatie- en adviescentrum (IAC);		
	- de OBO-regeling (regeling onkosten buitengewone omstandigheden);		
	- de commissie Wederopbouw Enschede (commissie-Meijer);	Staatssecretaris BZK, De Vries, VVD	
	- betrokkenheid Pi de Bruijn bij de wederopbouw;		
	- Grolsch en het plan Groot Roombeek;		
	- het convenant wederopbouw en de D2-gelden;	Staatssecretaris van Economische Zaken, Ybema, D66	
	- de bedrijfsschaderegeling;		
	- de winstdervingsregeling, de grens van 225000 euro en de relatie met Brusselse regelgeving;		
	- het rapport-Berghuis;		
	- de leidraad risico-inventarisatie;		
	- de classificatie van vuurwerk;		
	- de internationale aspecten van rampenbestrijding;		
	- hulpverlening en nazorg;		
	- specifieke hulpverlening aan allochtonen;		
	- persbericht van de PvdA-fractie over bureaucratie en onwil bij het Ministerie van VWS;		
	- psychische problemen onder allochtonen;		
	- arbeidsongeschiktheid als gevolg van de ramp;		
	- de rol van imams en GVO-medewerkers		
	- belasting en bijscholing van huisartsen(praktijken)		

2001

15.01.2001	Brief over de onderzoeken die lopen en de rapporten van de inspectierapporten die zijn afgerond Bijlagen: Bij de afdeling Parlementaire Documentatie zijn ter inzage gelegd de definitieve rapporten van de rijksinspecties die onderzoek hebben verricht naar de ramp: de inspectie Milieuhygiëne; de inspectie Ruimtelijke Ordening; de inspectie Volkshuisvesting; de Arbeidsinspectie; de inspectie Politie; de inspectie voor de Gezondheidszorg; de inspectie Brandweezorg; de Rijksverkeerinspectie. Het kabinet zal de reactie op de bevindingen van de rijksinspecties in het kabinetsstandpunt over het rapport van de Commissie Onderzoek Vuurwerkramp verwerken. De COV zal op 2001.02.28 haar rapport aanbieden.	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-14
15.01.2001	Brief inzake onderzoek naar opzet en werkwijze bureau Adviseur Milieuvergunningen De rol van het bureau Adviseur Milieuvergunningen (AMV) bij de totstandkoming van en het toezicht op de naleving van de milieuvergunning van onder andere het bedrijf S.E. Fireworks. De ramp in Enschede is aanleiding geweest om opdracht te geven tot een onderzoek naar de opzet en werkwijze van het bureau AMV. Deze opdracht is uitgevoerd door de voormalige directeur van de Defensie Accountantsdienst, drs. J. Booij RA. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft de bewindsman opdracht gegeven om een aantal verbetermaatregelen te nemen m.b.t. het bureau AMV. Het betreft met name de versterking van de personele bezetting van het bureau zowel wat betreft de adviseurs als wat betreft de administratieve ondersteuning. In het rapport is onder meer gewezen op het risico van een mogelijke vermindering van de kwaliteit van de door het bureau afgegeven adviezen, met name gedurende de periode waarin sprake was van onderbezetting. Dit is aanleiding geweest om hiernaar onafhankelijk onderzoek te laten doen. In oktober 2000 is daartoe het internationaal Bureau voor explosieveiligheid en risicobeheersing STUVEX N.V. Ingeschakeld. Dit bureau heeft een dossierstudie verricht en heeft op basis daarvan de wijze van advisering beoordeeld. Een aantal dossiers dat door STUVEX als prioriteit is aangemerkt, is inmiddels als eerste nader bekeken. Bijlagen: De rapporten van de heer Booij alsmede het rapport van STUVEX zijn ter inzage gelegd bij de afdeling parlementaire documentatie.	Minister Defensie, De Grave, VVD	27157-16
30.01.2001	Brief met Voortgangsbericht over de afwikkeling van de vuurwerkramp te Enschede. Achtereenvolgens wordt ingegaan op: 1. Nazorg: <ul style="list-style-type: none"> - informatie- en Adviescentrum; - Gezondheidsmonitoring; - integrale psychosociale zorg; - Kenniscentra; 2. Financiën; 3. Wederopbouw; 4. Onderzoek: <ul style="list-style-type: none"> - inspectie-onderzoeken; - inspectierapportage inzake vervolg Culemborg incident; - Commissie Onderzoek Vuurwerkramp; - Classificatie-onderzoek; - Onderzoek naar munitie-opslag; - Strafrechtelijk onderzoek;	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-17

5. Evaluatie staand beleid:

- Onderzoeken Bureau Adviseur Milieuvergunningen;
- Vuurwerkregelgeving;

6. Juridische zaken.

30.01.2001	Mondelinge vragen van het lid Van der Steenhoven aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de bouw van een woonwijk binnen de 800-metergrens van een vuurwerkopslagplaats in Enschede (Netwerk, 26 januari 2001).	H.J. van der Steenhoven (GL) Minister VROM, J.P. Pronk	h-tk-2000/01_43_p.3356/57
19.02.2001	Beantwoording Vragen van de leden Poppe en De Wit (beiden SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken over door de vuurwerkkramp in Enschede getroffen ondernemers .	R.L.M. Poppe, SP J.M.A.M de Wit, SP Staatssecretaris EZ, Ybema,	0001710
28.02.2001	Brief bij de aanbieding van het eindrapport van de Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp, inclusief bijlagen Bij de afdeling Parlementaire Documentatie is ter inzage gelegd: het Eindrapport van de Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp (COV; Commissie Oosting) (ISBN 9071082679), alsmede de volgende bijlagen: A. SE Fireworks; de overheid; de ramp (ISBN 9071082687); B. Rampbestrijding en gezondheidszorg (ISBN 9071082655); C. Praktische hulpverlening (ISBN 9071082709). In het kabinetsstandpunt, dat eind maart 2001 zal verschijnen, wordt ook een reactie gegeven op de inspectie-onderzoeken, alsmede het door vier rijksinspecties uitgevoerde onderzoek naar het overheidshandelen na de vuurwerkexplosie in Culemborg.	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-18
07.03.2001	Brief met Voortgangsbericht over de afwikkeling van de vuurwerkkramp te Enschede Achtereenvolgens wordt ingegaan op: 1. Nazorg: - informatie- en Adviescentrum; - Gezondheidsmonitoring; - integrale psychosociale zorg; - Kenniscentra; 2. Financiën; 3. Onderzoek: - inspectierapportage inzake vervolg Culemborg incident; - Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp; - Classificatie-onderzoek; - Onderzoek naar munitie-opslag; - Strafrechtelijk onderzoek; 4. Evaluatie staand beleid: - Onderzoeken Bureau Adviseur Milieuvergunningen; - Vuurwerkregelgeving; 5. Wederopbouw; 6. Juridische zaken	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-19

<p>23.03.2001</p>	<p>Brief met Kabinetsstandpunt n.a.v. rapport Commissie onderzoek vuurwerkramp (Commissie-Oosting) en de 8 rijksinspecties Kabinetsreactie Vuurwerkramp, waarin wordt ingegaan op de conclusies en aanbevelingen van de Commissie onderzoek vuurwerkramp (Commissie Oosting) die zijn gericht aan het Rijk en waarbij de aanbevelingen van de acht rijksinspecties zoveel mogelijk zijn geïntegreerd.</p> <p>De rol van de overheid bij het bevorderen van veiligheid en bestrijding van onveiligheid, moet beter worden vervuld. Lessen die voor de overheid uit de gebeurtenissen kunnen worden getrokken zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de overheid moet zorgdragen voor heldere en eenduidige regelgeving, goed toezicht en consequente handhaving; 2. veiligheidsbeleid moet transparant zijn; de burgers moeten hierover periodiek worden geïnformeerd; 3. het moet steeds duidelijk zijn welke overheidsinstantie verantwoordelijk is voor welk onderdeel van het veiligheidsbeleid. <p>Rijk, provincies en gemeenten zullen een taskforce instellen voor de uitvoering van die aanbevelingen die een samenhangende aanpak van de betrokken overheden vereisen. De taskforce doet ook een voorstel voor de manier waarop de complexiteit van regelgeving kan worden verminderd en geconstateerde tegenstrijdigheden kunnen worden weggenomen. Er komen halfjaarlijkse voortgangsrapportages aan de Kamer over de uitvoering van de lessen die kunnen worden getrokken uit de vuurwerkramp.</p> <p>De commissie heeft geen éénduidige oorzaak van het ontstaan van de brand kunnen aanwijzen. Wat betreft de directe oorzaak kan het lopende strafrechtelijk onderzoek mogelijk nog resultaten opleveren. Ook wordt ingegaan op de bevindingen met betrekking tot de follow-up van de vuurwerkexplosie in Culemborg in 1991 (BZK-01-189).</p> <p>Aan de orde komen achtereenvolgens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijze waarop de rijksoverheid haar verantwoordelijkheid heeft gedragen; - de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot het veiligheidsbeleid; - het optreden van de overheid met betrekking tot regelgeving, toezicht en handhaving; - vuurwerkbeleid; vergunningenbeleid; externe veiligheidsbeleid; - de voorbereiding op en de inzet van de betrokken organisaties bij de rampenbestrijding; - intensivering van de multidisciplinaire aanpak; - activiteiten in het kader van de nazorg. <p>Bijlagen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inhoudsopgave; 2. overzicht actiepunten, tijdpad, wie doet wat; 3. overzicht aanbevelingen in relatie tot het kabinetsstandpunt en de actiepunten; 4. afkortingen; 5. financiële paragraaf 	<p>Minister BZK, De Vries, PvdA</p>	<p>27157-20</p>
<p>11.04.2001</p>	<p>Lijst van vragen en antwoorden over het kabinetsstandpunt, het rapport van de Commissie onderzoek vuurwerkramp en over een aantal inspectierapporten</p> <p>De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de navolgende vragen over het kabinetsstandpunt Vuurwerkramp, over het rapport van de Commissie onderzoek vuurwerkramp en over een aantal inspectierapporten aan de regering voorgelegd. De regering heeft deze vragen beantwoord bij brief van 10 april 2001.</p> <p>Nota van verbetering</p> <p>In de lijst van vragen en antwoorden (Nr. 21) dient op blz. 143 het kopje te luiden: Rijksinspecties met betrekking tot follow-up Culemborg (27 157-Q) (BZK0100189)</p>	<p>Cie. BZK</p>	<p>27157-21</p> <p>27157-22</p>

19.04.2001	<p>Brief over het verloop en stand van zaken van het strafrechtelijk onderzoek en de vervolgingsbeslissingen van het OM</p> <p>Het strafrechtelijk onderzoek is gesplitst in vier deelprojecten: technisch onderzoek; financieel/economisch onderzoek; tactisch onderzoek; bestuurlijk/milieu-onderzoek. In het kader van de verdenking van brandstichting is iemand aangehouden die ervan verdacht wordt betrokken te zijn geweest bij het ontstaan van de eerste brand op het bedrijfsterrein van SE Fireworks.</p> <p>Nader wordt ingegaan op de vervolgbeslissingen inzake: de directeurs van SE Fireworks; de brandweer; de gemeente Enschede en de ambtenaren die daar belast waren met het toezicht.</p>	Minister van Justitie, A.H. Korthals, VVD	27157-23
19.04.2001	<p>Brief bij het aanbieden van het eindrapport "Projectcoördinatie Vuurwerkkramp"</p> <p>Ter inzage gelegd bij het Centraal informatiepunt Tweede Kamer als bijlage:</p> <p>- het eindrapport 'Projectcoördinatie Vuurwerkkramp': Regelen en aansturen van samenwerking van Ernst & Young accountants. In dit rapport is het onderzoek beschreven naar de kwaliteit van de rijkscoördinatie. De resultaten van het onderzoek zullen worden verwerkt in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.</p>	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-25
20.04.2001	<p>Brief bij het aanbieden van de definitieve rapportages van het Gezondheidsonderzoek Vuurwerkkramp Enschede</p> <p>Bij het Centraal informatiepunt van de Tweede Kamer is ter inzage gelegd als bijlage:</p> <p>Definitieve resultaten gezondheidsonderzoek Vuurwerkkramp Enschede (mei-juni 2000). De resultaten zijn in een tweetal rapporten uitgesplitst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuurwerkkramp Enschede: Stoffen in bloed en urine; rapportage van het gezondheidsonderzoek (RIVM rapport 630930 003) - Vuurwerkkramp Enschede: Lichamelijke en geestelijke gezondheid en ervaringen met de ramp; rapportage van het gezondheidsonderzoek (RIVM rapport 630930 002) <p>De resultaten wijken niet af van hetgeen in de eerste rapportage op basis van een steekproef in juli 2000 is aangegeven. wel wordt over een aantal nieuwe aspecten gerapporteerd. De resultaten geven aanleiding om een vinger aan de pols te houden. Hiertoe is het gezondheidsmonitoringsproject onder de getroffen van de vuurwerkkramp Enschede in het leven geroepen, dat over een aantal jaren de gezondheidstoestand van de getroffen zal volgen.</p>	Minister VWS, E. Borst-Eilers, D66	27157-24
23.04.2001	<p>Brief bij het aanbieden van de rapportage van het milieuonderzoek</p> <p>Ter inzage gelegd bij het Centraal informatiepunt Tweede Kamer als bijlage:</p> <p>- Vuurwerkkramp Enschede: Metingen van concentraties, verspreiding en depositie van schadelijke stoffen: rapportage van het milieuonderzoek.(RIVM rapport 609022 002)</p>	Minister VROM, J.P. Pronk	27157-26
24.04.2001	Lijst van vragen en antwoorden over het ontwerp-Vuurwerkbesluit	Cie. VROM Minister VROM, J.P. Pronk	27400-XI nr. 66 / 27157-66
24.04.2001	Plenair debat over het Rapport over de vuurwerkkramp in Enschede (27157)		HK 2000/01 71. 4684-4716
25.04.2001	Voortzetting		HK 2000/01 72. 4743-4800
26.04.2001	Voortzetting en Stemming moties		HK 2000/01 73. 4810-4829 HK 2000/01 73. 4831-4856 HK 2000/01 73. 4860-4864 HK 2000/01 73. 4866-4867

24.04.2001	<p>Brief bij het aanbieden van het rapport "Ervaringen en lessen Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp"</p> <p>Het rapport 'Ervaringen en lessen Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp', uitgevoerd door Ernst & Young, is ter inzage gelegd bij Het Centraal informatiepunt Tweede Kamer. De ervaringen die door de onderzoekers zijn vastgelegd, worden gebruikt bij de voorbereiding van de onafhankelijke raad voor rampen- en ongevallenonderzoek. De evaluatie richt zich op de opgedane ervaringen en daaruit te trekken lessen en niet op de inhoudelijke evaluatie en beoordeling van de werkzaamheden van de Commissie Onderzoek Vuurwerkkramp (COV).</p>	Minister BZK, De Vries, PvdA	27157-27
26.04.2001	<p>Motie om een plan van aanpak op te stellen om de verkokering bij de overheid tegen te gaan</p> <p>De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende, dat de commissie-Oosting de verkokering van de rijksdienst alsmede de communicatie tussen overheden onderling als medeoorzaak aanwijst voor het ontstaan van de vuurwerkkramp;</p> <p>overwegende, dat een cultuuromslag gewenst is om verkokering tegen te gaan;</p> <p>overwegende, dat een dergelijke cultuuromslag alleen kans van slagen heeft als daarvoor concrete doelen worden gesteld;</p> <p>verzoekt het kabinet een plan van aanpak dienaangaande op te stellen, met inbegrip van toetsbare criteria en halfjaarlijkse rapportages daarover aan de Kamer toe te zenden,</p> <p>en gaat over tot de orde van de dag.</p>	M. Wagenaar, PvdA O. Scheltema-de Nie, D66	27157-28
26.04.2001	<p>Motie met het verzoek voor de commissie Financiële afwikkeling voorstellen te doen ten aanzien van vervolgschade</p> <p>De Kamer, gehoord de beraadslaging,</p> <p>overwegende, dat verschillende soorten schadevergoedingen bestaan voor slachtoffers van de vuurwerkkramp;</p> <p>overwegende, dat desalniettemin een aanzienlijk aantal slachtoffers tussen wal en schip is terechtgekomen; constaterende, dat de regering voornemens is, de commissie Financiële afwikkeling te activeren teneinde onderzoek te doen naar de situatie van bovengenoemde slachtoffers;</p> <p>verzoekt de regering deze commissie te verzoeken onder andere voorstellen te doen ten aanzien van vervolgschade, waaronder letselschade,</p> <p>en deze met grote spoed tot uitvoering te brengen,</p> <p>en gaat over tot de orde van de dag.</p>	M. Wagenaar, PvdA c.s.	27157-29
26.04.2001	<p>Motie om ook de veiligheidsregelgeving op het gebied van bedrijven, vervoer, ondergronds bouwen enz. door te lichten</p> <p>De Kamer,</p>	M. van den Doel, VVD c.s.	27157-30